

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้และ
การเรียนรู้แบบกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

นายสันติวัฒน์ จันทร์โต

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DEVELOPMENT OF AN INSTRUCTIONAL MODEL BASED ON SCAFFOLDED READING
EXPERIENCES APPROACH AND SELF - REGULATED LEARNING FOR ENHANCE READING
LITERACY OF LOWER SECONDARY SCHOOL STUDENTS

Mr. Santiwat Chandai

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy Program in Curriculum and Instruction

Department of Curriculum and Instruction

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2016

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอน ประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้และการเรียนรู้แบบ กำกับตนเองเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น
โดย	นายสันติวัฒน์ จันทร์ไค
สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภาวรรณ วงษ์สุวรรณ คงเผ่า
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สร้อยสน สกลรักษ์

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับเป็น ส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อัมพร ม้าคอง)
.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภาวรรณ วงษ์สุวรรณ คงเผ่า)
.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สร้อยสน สกลรักษ์)
.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฤทธิรงค์ ชูขณะโชติ)
.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยศวีร์ สายฟ้า)
.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สำเนียงงาม)

สันติวัฒน์ จันทร์โต : การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้และการเรียนรู้แบบกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (DEVELOPMENT OF AN INSTRUCTIONAL MODEL BASED ON SCAFFOLDED READING EXPERIENCES APPROACH AND SELF - REGULATED LEARNING FOR ENHANCE READING LITERACY OF LOWER SECONDARY SCHOOL STUDENTS) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผศ. ดร.วิภาวรรณ วงษ์สุวรรณ คงเฝ้า, อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม: ผศ. ดร.สร้อยสน สกลรักษ์, 219 หน้า.

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้และการเรียนรู้แบบกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น 2) ประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนจากการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน แนวคิดพื้นฐานของการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน คือ แนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ และการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นได้รับการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิและนำไปทดลองใช้นำร่องกับนักเรียนที่มีลักษณะคล้ายกับตัวอย่างวิจัย และประเมินประสิทธิผลของรูปแบบโดยการนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย จำนวน 70 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 38 คน และกลุ่มควบคุม 32 คน ใช้เวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 16 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความเข้าใจในการอ่าน และการนำผลการอ่านไปใช้ และแบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที (t-test) และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีหลักการ 4 ประการ คือ (1) การสำรวจประสบการณ์การอ่าน (2) การกำหนดวัตถุประสงค์การอ่านและวางแผนการอ่าน (3) การใช้กลยุทธ์การอ่าน และกลยุทธ์การเรียนรู้ (4) การประเมินกลยุทธ์การอ่านและกลยุทธ์การเรียนรู้ ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมี 4 ขั้นหลัก ดังนี้ (1) ขั้นสำรวจประสบการณ์การอ่าน (2) ขั้นวางแผนสร้างประสบการณ์การอ่าน (3) ขั้นเสริมต่อประสบการณ์การอ่าน (4) ขั้นประเมินประสบการณ์การอ่าน 2) ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอน (2.1) นักเรียนกลุ่มทดลองมีการรู้เรื่องการอ่านหลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2.2) นักเรียนกลุ่มทดลองมีการรู้เรื่องการอ่านหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชา หลักสูตรและการสอน

สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน

ปีการศึกษา 2559

ลายมือชื่อนิสิต .....

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก .....

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาร่วม .....

5584262827 : MAJOR CURRICULUM AND INSTRUCTION

KEYWORDS: READING LITERACY / SCAFFOLDED READING EXPERIENCE / SELF REGULATED LEARNING / INSTRUCTIONAL MODEL

SANTIWAT CHANDAI: DEVELOPMENT OF AN INSTRUCTIONAL MODEL BASED ON SCAFFOLDED READING EXPERIENCES APPROACH AND SELF - REGULATED LEARNING FOR ENHANCE READING LITERACY OF LOWER SECONDARY SCHOOL STUDENTS. ADVISOR: ASST. PROF.WIPAWAN WONGSUWAN KONGPAO, Ph.D., CO-ADVISOR: ASST. PROF.SOISON SAKOLRAK, Ph.D., 219 pp.

This research was research and development. The main purposes of this study were aimed to (1) develop an instructional model based on scaffolded reading experiences approach and self-regulated learning for enhancing students' reading literacy in lower secondary school and (2) evaluate effectiveness of the instructional model based on scaffolded reading experiences approach and self-regulated learning after experiment. The developed instructional model was verified for its quality by experts and tried out with students who had the same characteristics as the sample. The sample consisted of 70 ninth grade students of Santiratwitthayalai School, Bangkok. 38 students in one classroom was randomly assigned to the experimental group and 32 in another classroom was assigned to the control group. The experiment duration was 8 weeks. The experimental lessons were 2 hours per week, making 16 hours in total. Research instruments were reading comprehension and implementation test and reading engagement assessment form. Data were analyzed by arithmetic mean, standard deviation, t-test, and content analysis.

The research findings were as follows: 1) There were 4 main principles of this developed instructional model i.e. (1) surveying reading experiences, (2) setting reading objectives and planning reading, (3) applying reading and learning strategies, and (4) assessing reading and learning strategies. The instructional process consisted of four steps; (1) surveying reading experiences, (2) planning to enhance reading experiences, (3) scaffolding reading experiences, and (4) assessing reading experiences; 2) Effectiveness of the instructional model could be reported that (2.1) reading literacy of students in the experimental group after learning through this developed instructional model was significantly higher than the control group at .05 level of significance, and (2.2) reading literacy of students in the experimental group was higher after experimenting than that of before at .05 level of significance.

Department: Curriculum and Instruction	Student's Signature .....
Field of Study: Curriculum and Instruction	Advisor's Signature .....
Academic Year: 2016	Co-Advisor's Signature .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงได้ ด้วยเพราะอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย ซึ่งผู้วิจัยใคร่ขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภาวรรณ วงษ์สุวรรณ คงเฝ้า ที่กรุณาได้รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ให้คำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์ในทุกขั้นตอนด้วยความเมตตาโดยตลอด อาจารย์ให้คำปรึกษาตามหลักวิชาที่เข้มแข็ง ติดตามความคืบหน้าในการดำเนินงานทุกขั้นตอน ทำงานวิชาการอย่างละเอียดเป็นระบบ เป็นตัวอย่างของนักวิชาการที่สร้างแรงบันดาลใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สร้อยสน สกลรักษ์ ที่ให้คำแนะนำตั้งแต่การสอบเข้าศึกษาในหลักสูตร จุดประกายประเด็นในการทำวิทยานิพนธ์ และกรุณาได้รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้ผู้วิจัยได้พัฒนาตนเองในเชิงวิชาการอย่างต่อเนื่อง อุทิศตนเพื่อเป็นที่ปรึกษาทั้งทางวิชาการและการใช้ชีวิต

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.อัมพร ม้าคนอง และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฤดีรัตน์ ชุขณะโชติ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยศวีร์ สายฟ้า ตลอดจนผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สำเนียงงาม ที่กรุณาให้คำแนะนำในการสอบวิทยานิพนธ์ เต็มเต็มงานวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ และมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น

คณาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ด้านหลักสูตรและการสอน ให้คำแนะนำและพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้วิจัยตลอดระยะเวลาที่ศึกษาในหลักสูตร ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจพิจารณาเครื่องมือวิจัย ที่ให้คำแนะนำ และชี้ประเด็นที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาเครื่องมือวิจัยให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

คณาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กัลยาณมิตรที่ให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยตลอดระยะเวลาที่ศึกษา ทั้งรับภาระงานสอน และงานอื่นที่ได้รับมอบหมายจากโรงเรียน ช่วยเหลือในการอำนวยความสะดวกทุกประการแก่ผู้วิจัย เพื่อให้ผู้วิจัยได้ใช้เวลาในการศึกษาอย่างเต็มที่ รวมถึงคณะผู้บริหารโรงเรียนที่อนุญาตให้ผู้วิจัยลาศึกษาต่อในระดับคุศภูมิบัณฑิต

ครอบครัวของผู้วิจัย ที่สนับสนุนให้ศึกษาต่อ ด้วยเห็นความสำคัญของการศึกษาว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาชีวิต บิดา-มารดา ผู้คอยให้กำลังใจและเฝ้ารอวันแห่งความสำเร็จของผู้วิจัย คุณูปการอันเกิดจากวิทยานิพนธ์นี้ผู้วิจัยขออุทิศเป็นเครื่องสักการะแด่ “จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” สถานศึกษาซึ่งยังคงความเจริญงอกงามแก้สติปัญญาของผู้วิจัยเสมอมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉุ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความสำคัญและความเป็นมา	1
คำถามการวิจัย	9
วัตถุประสงค์การวิจัย	10
สมมติฐานการวิจัย	10
ขอบเขตการวิจัย.....	12
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	13
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
1. การรู้เรื่องการอ่าน.....	16
2. แนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้.....	35
3. การเรียนรู้แบบกำกับตนเอง	56
4. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน	67
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	71
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	78
ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน.....	81
ระยะที่ 2 การทดลองใช้และประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน.....	116

บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	124
ตอนที่ 1	ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบ เสริมต่อการเรียนรู้และการเรียนรู้แบบกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่านของ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น	124
ตอนที่ 2	ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอน ประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้และการเรียนรู้แบบกำกับตนเองเพื่อส่งเสริม การรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น	130
บทที่ 5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	142
สรุปผลการวิจัย		145
อภิปรายผลการวิจัย		150
ข้อเสนอแนะ		158
รายการอ้างอิง		161
ภาคผนวก		169
ภาคผนวก ก	รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	170
ภาคผนวก ข	ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	172
ภาคผนวก ค	คู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอน	182
ภาคผนวก ง	ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้	194
ภาคผนวก จ	คะแนนการรู้เรื่องการอ่าน	206
ภาคผนวก ฉ	การเปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่านของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนการ ทดลอง	211
ภาคผนวก ช	ผลการประเมินเครื่องมือวิจัยจากผู้เชี่ยวชาญ	214
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์		219

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	สรุปวัตถุประสงค์การอ่านขององค์กรประเมินการรู้เรื่องการอ่าน	21
ตารางที่ 2	ตัวอย่างประเภทบทอ่านที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การอ่าน	23
ตารางที่ 3	สรุปกลยุทธ์การอ่านขององค์กรประเมินการรู้เรื่องการอ่านระดับนานาชาติ.....	29
ตารางที่ 4	องค์ประกอบหลักในการเลือกสื่อ	33
ตารางที่ 5	พฤติกรรมย่อยของกลยุทธ์การอ่าน	33
ตารางที่ 6	ชุดกิจกรรมทางเลือกตามระยะต่าง ๆ ของการอ่าน	52
ตารางที่ 7	กลยุทธ์การเรียนรู้แบบกำกับตนเอง.....	60
ตารางที่ 8	ความสัมพันธ์ระหว่าง ระยะการอ่าน กระบวนการกำกับตนเอง และกิจกรรมการอ่าน ...	66
ตารางที่ 9	ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	79
ตารางที่ 10	รายละเอียดขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน บทบาทครู และบทบาทนักเรียน.....	93
ตารางที่ 11	แผนการจัดการเรียนรู้และจำนวนคาบเรียนของกลุ่มทดลอง	98
ตารางที่ 12	แผนการจัดการเรียนรู้และจำนวนคาบเรียนของกลุ่มควบคุม.....	99
ตารางที่ 13	โครงสร้างแบบสอบถามความเข้าใจในการอ่านและการนำผลการอ่านไปใช้ฉบับทดลอง ใช้	102
ตารางที่ 14	ข้อคำถามในแบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่านจำแนกตามองค์ประกอบ.....	103
ตารางที่ 15	โครงสร้างแบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน	105
ตารางที่ 16	เกณฑ์การให้คะแนนความสม่ำเสมอในการอ่าน.....	105
ตารางที่ 17	ความหลากหลายของสื่อที่อ่าน.....	106
ตารางที่ 18	เกณฑ์การให้คะแนนความหลากหลายของสื่อที่อ่าน.....	106
ตารางที่ 19	รายละเอียดการปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ...	108
ตารางที่ 20	คุณภาพของแบบสอบถามความเข้าใจในการอ่านและการนำผลการอ่านไปใช้ก่อนเรียน ฉบับทดลองใช้.....	113

ตารางที่ 21 คุณภาพของแบบสอบความเข้าใจในการอ่านและการนำผลการอ่านไปใช้หลังเรียนฉบับทดลองใช้.....	113
ตารางที่ 22 โครงสร้างแบบสอบความเข้าใจในการอ่านและการนำผลการอ่านไปใช้ฉบับจริง.....	114
ตารางที่ 23 ผลการทดสอบความแปรปรวนและการเปรียบเทียบคะแนนสอบปลายภาควิชาภาษาไทย	117
ตารางที่ 24 แบบแผนการทดลอง.....	118
ตารางที่ 25 ผลการเปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่านในภาพรวมหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	131
ตารางที่ 26 ผลการเปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่านจำแนกเป็นรายด้านหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	132
ตารางที่ 27 ผลการเปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่านในภาพรวมระหว่างหลังการทดลองและ ก่อนการทดลองของกลุ่มทดลอง	133
ตารางที่ 28 ผลการเปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่านจำแนกเป็นรายด้านระหว่างหลังการทดลองและก่อนการทดลองของกลุ่มทดลอง	134
ตารางที่ 29 คะแนนการรู้เรื่องการอ่านก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลอง	207
ตารางที่ 30 คะแนนการรู้เรื่องการอ่านก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มควบคุม.....	209
ตารางที่ 31 ผลการเปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่านในภาพรวมก่อนการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	212
ตารางที่ 32 ผลการเปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่านจำแนกเป็นรายด้านก่อนการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	213
ตารางที่ 33 ผลการประเมินแบบสอบความเข้าใจในการอ่านและการนำผลการอ่านไปใช้.....	215
ตารางที่ 34 ผลการประเมินแบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน.....	217

สารบัญภาพ

แผนภาพที่ 1 กรอบโครงสร้างการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ (Fitzgerald & Graves, 2004)	51
แผนภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการดำเนินการวิจัย.....	77
แผนภาพที่ 3 การสังเคราะห์หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน <i>ฉบับกว้าง</i>	89
แผนภาพที่ 4 ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน <i>ฉบับกว้าง</i>	90
แผนภาพที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างขั้นตอนการจัดการเรียนรู้กับวัตถุประสงค์ ของรูปแบบการเรียนการสอน <i>ฉบับกว้าง</i>	97
แผนภาพที่ 6 แบบฟอร์มการออกข้อสอบรายข้อ	101
แผนภาพที่ 7 หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน <i>ฉบับทดลองสอนเพื่อหาประสิทธิผล</i>	109

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและความเป็นมา

“การรู้หนังสือถือเป็นความจำเป็นสำหรับทุก ๆ ชาติที่กำลังพัฒนา
ตลอดจนเป็นกิจกรรมที่จะต้องร่วมมือกันส่งเสริมให้บรรลุให้ได้
ถ้าปราศจากการรู้หนังสือพื้นฐานของประชาชนในประเทศแล้ว
ความพยายามในการดำเนินการพัฒนาทุกอย่างคงไร้ผล...
การรู้หนังสือเป็นส่วนหนึ่งของวิธีการที่จะนำไปสู่จุดมุ่งหมายอันสูงสุด
นั่นก็คือ ทำให้มนุษย์ชาติเกิดความสมบูรณ์พูนสุข”

พระราชดำรัสในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในงานประชุม
สภาสากลสมัชชาว่าด้วยการศึกษาผู้ใหญ่ ครั้งที่ 4 วันที่ 22 มกราคม 2533 ณ มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช (นัยนา โยคะกุล, 2533) องค์นี้สะท้อนให้เห็นความสำคัญจำเป็นของทุกภาคส่วน
ในการพัฒนาประชาชนให้รู้หนังสือ เพื่อให้มี “วิธีการ” เรียนรู้ และใช้ชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ

การรู้หนังสือมีความสำคัญอย่างยิ่งในฐานะเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้และเครื่องมือ
ในการสื่อสารซึ่งจะส่งผลให้บุคคลสามารถสืบค้นและใช้ข้อมูลได้อย่างสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่
หลากหลาย โดยเฉพาะในยุคโลกาภิวัตน์ซึ่งข้อมูลมีหลากหลาย สิ่งสำคัญที่สุดประการหนึ่ง
ในการพัฒนาบุคคล คือ การพัฒนาให้เป็นผู้ที่รู้หนังสือ และบุคคลที่มีหน้าที่พัฒนาเด็กให้เป็นผู้รู้
หนังสือ ก็คือ “ครู” ทุกกลุ่มสาระโดยเฉพาะครูภาษาไทยซึ่งรับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนา
ความสามารถในการอ่านและการเขียนโดยตรง

องค์การยูเนสโกประกาศให้วันที่ 8 กันยายน ของทุกปีเป็น “วันการรู้หนังสือสากล”
โดยประกาศเป็นครั้งแรกในปี 2509 และได้รับการผลักดันให้เป็นวาระสำคัญขององค์การยูเนสโก
เรื่อยมา จนกระทั่งปีพุทธศักราช 2533 องค์การสหประชาชาติประกาศให้เป็น “ปีการรู้หนังสือสากล”
โดยมีเป้าหมายเพื่อขจัดความไม่รู้หนังสือให้หมดสิ้น นอกจากนี้การรู้หนังสือยังได้รับการระบุให้เป็น

วิชาแกนในกรอบความคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 วิชาดังกล่าวคือ “ภาษาอังกฤษ การอ่าน หรือศิลปะการใช้ภาษา” (วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอชิป จิตตฤกษ์, 2554)

การรู้หนังสือมีองค์ประกอบ 3 ประการ ได้แก่ การรู้เรื่องการอ่าน การรู้เรื่องการเขียน และการรู้เรื่องจำนวน ต่อมา มีการแยกสาขาเพื่อศึกษาองค์ประกอบแต่ละด้านให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและพัฒนาองค์ประกอบแต่ละด้านเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในแต่ละสาขาวิชา

การรู้เรื่องการอ่าน หมายถึง การทำความเข้าใจ การใช้ การสะท้อนบทอ่าน และความรัก และผูกพันกับการอ่าน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของบุคคล และเพื่อพัฒนาความรู้ ศักยภาพ และมีปฏิสัมพันธ์ในสังคม (OECD, 2009) โดยผู้อ่านมีความเข้าใจบทอ่านโดยใช้ความรู้เดิม สามารถสะท้อนความคิดเกี่ยวกับเนื้อหาและรูปแบบของบทอ่าน และโต้แย้งทัศนคติของผู้เขียนที่แสดงในบทอ่าน (Programme for International Student Assessment (PISA) Australia, 2012) อ่านอย่างมีวัตถุประสงค์ อ่านเพื่อเรียนรู้ มีปฏิสัมพันธ์ในชุมชน โรงเรียน และชีวิตประจำวัน ตลอดจนเพื่อความเพลิดเพลิน รวมทั้งสามารถนำความหมายที่ได้จากบทอ่านไปใช้อย่างสอดคล้องกับเป้าหมายของบทอ่านแต่ละประเภท วัตถุประสงค์การอ่าน และสถานการณ์ในการอ่าน (NAEP, 2013)

นิยามของการรู้เรื่องการอ่านเบื้องต้น แสดงให้เห็นว่า ผู้ที่รู้เรื่องการอ่านคือ ผู้ที่ 1) เข้าใจบทอ่าน หมายความว่า ผู้อ่านต้องกำหนดวัตถุประสงค์ในการอ่าน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเลือกบทอ่านที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ วัตถุประสงค์ในการอ่านมีหลายประการ เช่น การอ่านเพื่อประสบการณ์ทางวรรณกรรม การอ่านเพื่อค้นคว้าและใช้ข้อมูล การคัดเลือกบทอ่านได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ในที่นี้ผู้อ่านต้องรู้แหล่งในการเข้าถึงบทอ่าน และมีวิธีการคัดเลือกบทอ่านที่มีเนื้อหาสาระตรงกับวัตถุประสงค์การอ่านที่ตั้งไว้ และอ่านได้ในระดับการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยใช้กลยุทธ์การอ่านที่เหมาะสมกับประเภทของบทอ่าน 2) นำผลการอ่านไปใช้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อาจเป็นไปเพื่อพัฒนาความรู้ ศักยภาพ และมีปฏิสัมพันธ์ในสังคม และ 3) รักและผูกพันกับการอ่าน ซึ่งหมายถึง การมีแรงจูงใจในการอ่านและมีพฤติกรรมการอ่านที่สม่ำเสมอ และอ่านบทอ่านหลากหลายประเภท

การรู้เรื่องการอ่านมีความสำคัญทั้งต่อบุคคลและสังคมเป็นอย่างยิ่ง กล่าวคือ ในระดับบุคคล การรู้เรื่องการอ่านถือเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา เพราะเป็นเครื่องมือในการเข้าถึง และแสวงหา ความรู้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินชีวิตที่ตั้งไว้ ผู้ที่ไม่รู้เรื่องการอ่านจะทำให้ขาดโอกาส ในการเข้าถึงข้อมูลที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิต ทำให้ใช้ชีวิตอย่างไม่ราบรื่น (OECD 2013; Australian Government, 2005 cited in Harreveld et al., 2008; Australian Council for Educational Research, 2013: 8-9) โดยเฉพาะความสำคัญต่อนักเรียนมัธยมศึกษา Holloway (1999) พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาที่มีการรู้เรื่องการอ่านจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ในรายวิชาอื่นสูงขึ้นด้วย ความสำคัญของการรู้เรื่องการอ่านในระดับสังคม คือ บุคคลที่รู้เรื่องการอ่านถือเป็นต้นทุนกำลังคนที่สำคัญ ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนี้การรู้เรื่องการอ่านยังทำให้บุคคลมีส่วนร่วมในกิจกรรม ของสังคม และเป็นประชากรที่มีคุณภาพ (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานานาชาติและเทคโนโลยี, 2554; OECD,2013)

อย่างไรก็ตาม แม้จะมีการผลักดันการอ่านให้เป็นวาระแห่งชาติ แต่ในทางปฏิบัติและหลักฐานเชิงประจักษ์ยังพบว่า การรู้เรื่องการอ่านยังเป็นประเด็นปัญหาที่ต้องได้รับการพัฒนา จากการสำรวจสภาพปัญหาพบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับผลการประเมินการรู้เรื่องการอ่าน ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร และ ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

ปัญหาเกี่ยวกับการประเมินการรู้เรื่องการอ่าน ผลการประเมินการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนไทยจากการสอบ PISA (Programme for International Student Assessment) ซึ่งผู้เข้าสอบได้แก่นักเรียนที่ศึกษาอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3- 4 พบว่า การสอบ PISA ในปี ค.ศ. 2000 ซึ่งเน้นเรื่องการอ่าน คะแนนเฉลี่ยการอ่านของนักเรียนไทยคือ 421 คะแนน ซึ่งต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม OECD คือ 493 คะแนน คะแนนเฉลี่ยการอ่านของนักเรียนไทยอยู่ในช่วงตำแหน่ง 47-51 จากทั้งหมด 65 ประเทศ อยู่ในกลุ่มเดียวกับประเทศตูนิเซีย บราซิล โคลัมเบีย ส่วนการสอบ PISA ในปี ค.ศ. 2009 ซึ่งเน้นเรื่องการอ่านเช่นเดียวกับ PISA 2000 พบสถิติ นักเรียนไทยร้อยละ 43 มีคะแนนเฉลี่ยไม่ถึงระดับพื้นฐาน ร้อยละ 37 มีคะแนนเฉลี่ยระดับพื้นฐาน ร้อยละ 0.3 มีคะแนนเฉลี่ยระดับดี และร้อยละ 0.03 มีคะแนนเฉลี่ยระดับสูงสุด (สถาบันส่งเสริมการศึกษานานาชาติและเทคโนโลยี, 2553)

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 วิชาภาษาไทย ซึ่งรวมถึงการทดสอบเกี่ยวกับการอ่าน ปรากฏว่านักเรียนทำคะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทยได้ตามสถิติ ดังนี้ ปีการศึกษา 2554 นักเรียนทำคะแนนเฉลี่ยได้ 41.8 คะแนน ปีการศึกษา 2553 นักเรียนทำคะแนนเฉลี่ยได้ 42.61 คะแนน ปีการศึกษา 2552 นักเรียนทำคะแนนเฉลี่ยได้ 46.47 คะแนน (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2555)

ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระการอ่าน พบว่า มีการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้การอ่านว่า “ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน” (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551) ซึ่งหากพิจารณาโดยละเอียดแล้วจะพบว่า มาตรฐานการอ่านตามหลักสูตรข้างต้นยังไม่ตรงกับนิยามการเรียนรู้เรื่องการอ่านที่สรุปได้ว่าเป็นการทำความเข้าใจ การใช้ การสะท้อน บทอ่าน และความรักและผูกพันกับการอ่าน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของบุคคล และเพื่อพัฒนาความรู้ ศักยภาพ และมีปฏิสัมพันธ์ในสังคม (OECD, 2013) โดยใช้กระบวนการอ่านเชิงรุกในการตีความ เพื่อให้สามารถนำความหมายที่ได้จากบทอ่านไปใช้อย่างสอดคล้องกับเป้าหมายของแต่ละประเภทของบทอ่าน วัตถุประสงค์การอ่าน และสถานการณ์ในการอ่าน (NAEP, 2013)

ประเด็นที่ไม่ปรากฏในมาตรฐานและตัวชี้วัดสาระการอ่าน ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คือ การกำหนดวัตถุประสงค์การอ่าน และการอ่านที่ตอบสนองวัตถุประสงค์การอ่านและสถานการณ์การอ่าน ทำให้การจัดการเรียนรู้สาระการอ่าน เน้นเรื่องการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจ และการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อให้ให้นักเรียนมี กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต โดยไม่ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้ที่สร้างโอกาสให้นักเรียนได้กำหนดจุดประสงค์การอ่าน เพื่อให้เลือกบทอ่านประเภทต่างๆ ด้วยตัวเองได้ตามวัตถุประสงค์และสถานการณ์การอ่านที่มีทั้ง เพื่อความบันเทิง เพื่อการสื่อสาร เพื่อการปฏิบัติตาม และเพื่อการเรียนรู้ ยิ่งไปกว่านั้น หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพียงระบุให้ การรักการอ่าน เป็นหนึ่งในตัวชี้วัดการอ่าน แต่ไม่ได้ระบุตัวบ่งชี้พฤติกรรมที่ชัดเจน ในขณะที่ PISA นิยาม “ความรักและผูกพัน

กับการอ่าน” ว่าหมายถึง “แรงจูงใจและพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน ซึ่งหมายความรวมถึงลักษณะของผู้อ่านด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความสนใจในการอ่าน การรับรู้ด้วยตนเอง ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และการฝึกอ่าน” (OECD, 2009)

ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน สุวรรณภา เกรียงไกรเพ็ชร์ (2552) พบว่า ครูใช้บทอ่านไม่หลากหลายโดยเฉพาะในบริบทของวิชาภาษาไทยตัดตอนวรรณคดีมาให้เรียนเพียงบางส่วน ทำให้ผู้เรียนไม่ประทับใจในบทเรียนและไม่มีความทรงจำเกี่ยวกับหนังสือเรียนในระดับมัธยมศึกษา จะมีการอ้างถึงหนังสือเรียนเพียงเล็กน้อยซึ่งเป็นหนังสือเรียนในระดับประถมศึกษา โดยเฉพาะบทร้อยกรองสั้น ๆ ที่จำติดหู นอกจากนี้การสอนอ่านยังขาดการเชื่อมโยงกับวิชาอื่น ผู้สอนอ่านมักเป็นครูภาษาไทยและมีได้ส่งเสริมให้นักเรียนใช้กลวิธีการอ่านเพื่ออ่านและทำความเข้าใจบทอ่านต่างวิชา ในขณะที่ วรรณณี แกมเกตุ และสุเทพ บุญซ้อน (2554) พบว่า การจัดการเรียนการสอนการอ่านในโรงเรียนมิได้เข้มงวดเรื่องการอ่านส่งผลให้นักเรียนไม่สามารถทำความเข้าใจบทอ่านได้

สาเหตุต่าง ๆ ที่กล่าวถึงข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ปัญหาเกิดขึ้นที่กระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้เรื่องการอ่าน ได้แก่ บทอ่านไม่หลากหลาย ไม่มีการบูรณาการกระบวนการสอนอ่านในต่างวิชา ไม่มีการส่งเสริมให้นำไปใช้ในชีวิตรจริง รวมถึงไม่สร้างแรงจูงใจในการอ่านให้แก่เด็กนักเรียน ทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการรู้เรื่องการอ่านและส่งผลต่อการประเมินการรู้เรื่องการอ่าน

ดังนั้น ครูจึงต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาการรู้เรื่องการอ่านให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยยึดนิยามของการรู้เรื่องการอ่าน พร้อมกับทำความเข้าใจกรอบการประเมินการรู้เรื่องการอ่าน เพื่อให้สามารถเลือกใช้กลยุทธ์ การสอนที่สามารถพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และเจตคติในการอ่านตรงตามกรอบของการประเมินการรู้เรื่องอ่าน ซึ่งช่วยให้มั่นใจได้ว่าจะสามารถช่วยให้นักเรียนไทยรู้เรื่องการอ่านในระดับที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาตนเอง ใช้ในการเรียนรู้ และใช้ชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ

กรอบการประเมินการรู้เรื่องการอ่านของ PISA ระบุว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีอายุ 15 ปี ที่เข้ารับการประเมินการรู้เรื่องการอ่าน ได้รับการประเมินใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ความเข้าใจในการอ่าน 2) การนำผลการอ่าน ไปใช้ และ 3) ความรักและผูกพันกับการอ่าน

การประเมินความเข้าใจในการอ่าน คือ การประเมินกลยุทธ์การอ่าน 3 ด้านหลัก ได้แก่ 1) การเข้าถึงและค้นคืนสาระ 2) การบูรณาการและการตีความ และ 3) การสะท้อนและประเมิน สามารถขยายความได้ ดังนี้

การเข้าถึงและค้นคืนสาระ (Access and retrieve) คือความสามารถในการดึงสาระของสิ่งที่ได้อ่านออกมาได้

การบูรณาการและการตีความ (Integrate and Interpret) คือ ความเข้าใจในข้อความที่ได้ อ่าน สามารถตีความ แปลความ สิ่งที่ได้อ่าน วิเคราะห์เนื้อหาและรูปแบบของข้อความที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่างๆในชีวิต

การสะท้อนและประเมิน (Reflect and evaluate) คือ ความสามารถในการประเมินข้อความที่ได้ อ่าน และสามารถให้ความเห็น หรือโต้แย้งบทอ่านจากมุมมองของตน

กรอบการประเมินดังกล่าวสอดคล้องกับการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจในระดับต่าง ๆ ได้แก่ การอ่านจับใจความ การอ่านวิเคราะห์ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และการอ่านสร้างสรรค์

การประเมินการนำผลการอ่านไปใช้ คือ การประเมินว่านักเรียนสามารถใช้สิ่งที่อ่านให้เป็นประโยชน์ตรงตามหน้าที่ของบทอ่าน และการกระทำบางอย่างกับข้อความที่อ่านตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ตลอดจนการเลือกใช้บทอ่านที่มีอยู่อย่างหลากหลายประเภท ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ด้วย (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2555) รวมถึงการใช้ผลของการอ่านเข้าไปมีส่วนร่วมทั้งทางสังคม วัฒนธรรม และการเมืองอย่าง “รู้เรื่อง” เช่น สามารถมีส่วนร่วมสร้างสรรค์สังคมประชาธิปไตยผ่านการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจากข้อมูลที่มีอยู่อย่างเพียงพออันเป็นผลมาจากการเป็นผู้รู้เรื่องการอ่าน (OECD, 2013)

การประเมินความรักและผูกพันกับการอ่าน คือ การประเมินแรงจูงใจในการอ่านและพฤติกรรมการอ่าน แรงจูงใจในการอ่าน หมายถึง แรงกระตุ้นภายในและภายนอกที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการอ่าน ซึ่งแรงกระตุ้นนั้น อาจเป็นความรู้ กลวิธี ปฏิสัมพันธ์ ที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกอยากอ่าน (Wigfield and Guthrie, 1997) ในขณะที่พฤติกรรมการอ่านประเมินจากการแสดงออกของนักเรียนเกี่ยวกับการอ่านได้แก่ 1) ความสม่ำเสมอในการอ่าน คือ การใช้เวลาในการอ่านบทอ่านประเภทต่าง ๆ เป็นกิจนิสัย 2) ความหลากหลายของสื่อที่อ่าน คือ การอ่านบทอ่านที่มีเนื้อหาและรูปแบบแตกต่างกันอย่างสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และสถานการณ์ 3) แรงจูงใจในการอ่าน คือ มีความปรารถนาในการอ่าน วางแผนการอ่าน อ่านอย่างกระตือรือร้นเพื่อให้ประสบความสำเร็จในการอ่าน และ 4) ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม คือ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการอ่านกับผู้อื่น การติดต่อสื่อสาร อภิปราย ขยายความ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการอ่าน

จากการนำเสนอปัญหาเกี่ยวกับการอ่านข้างต้น แสดงให้เห็นว่าควรพัฒนาแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการรู้เรื่องการอ่านแก่นักเรียนอย่างเร่งด่วน โดยเฉพาะนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานก่อนจบการศึกษาภาคบังคับ เพื่อให้นักเรียนได้เชื่อมโยงและใช้ความสามารถทางการอ่านในโลกแห่งความเป็นจริง ตามบริบทชีวิตของแต่ละบุคคล ซึ่งอาจมีทั้งนักเรียนที่เลือกศึกษาต่อในระบบการศึกษาและนักเรียนที่ตัดสินใจประกอบอาชีพ แนวทางในการพัฒนาการรู้เรื่องการอ่านแนวทางหนึ่งคือการพัฒนาแบบการเรียนการสอนที่มีระบบเพื่อให้ นักเรียนสามารถพัฒนาความเข้าใจในการอ่าน การนำผลการอ่านไปใช้ และความรักและความผูกพันกับการอ่าน โดยใช้แนวคิดทางการศึกษาที่สอดคล้องกับปัญหาการรู้เรื่องการอ่านเป็นฐานในการพัฒนา

แนวคิดทางการศึกษาที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ คือ แนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ (Scaffolded Reading Experience) ซึ่งมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนอ่านสำหรับทุกรายวิชา ซึ่งพัฒนาขึ้นจากแนวคิดการเสริมต่อการเรียนรู้ของ เลฟ วิกอตสกี (Vygotsky) โดยมีความเชื่อพื้นฐานว่า การเสริมต่อการเรียนรู้คือการช่วยเหลือของครูหรือเพื่อนเพื่อให้ นักเรียนให้ประสบความสำเร็จได้ด้วยตนเอง เป็นการประยุกต์แนวคิดเกี่ยวกับช่วงพัฒนาการทางปัญญา (zone of proximal development)

สู่การจัดการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้นักเรียนเชื่อมโยงความสามารถที่มีอยู่เข้ากับเป้าหมาย การเรียนรู้จนประสบความสำเร็จหรือมีพัฒนาการในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งงานนั้นจะไม่สำเร็จลงได้หาก ปราศจากการช่วยเหลือ (Eggen and Kauchak, 1997) แนวการสอนนี้คำนึงถึงความสำคัญของผู้เรียน เนื้อหา และวัตถุประสงค์การอ่าน เพื่อเป็นปัจจัยในการกำหนดกิจกรรมการอ่านเพื่อให้ผู้เรียน เข้าใจบทอ่าน และมีความเพลิดเพลินในการอ่าน (Graves and Fitzgerald, 2005)

เอกสารและงานวิจัยหลายฉบับแสดงให้เห็นว่า แนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริม ต่อการเรียนรู้สามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนได้ในทุกระดับ การศึกษาทั้งประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา (Fournier and Graves, 2002; Yanti, 2014; ธนชาติ หล่อนกลาง, 2550; ปรีศณี ซอลิฮี, 2555) นอกจากนี้งานวิจัยบางเรื่องยังพบว่า แนว การสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้สามารถพัฒนาเจตคติให้ดีขึ้นด้วย (ธนชาติ หล่อนกลาง, 2550)

การรู้เรื่องการอ่าน นอกจากจะมุ่งเน้นความเข้าใจในการอ่าน การนำผลการอ่านไปใช้แล้ว ยังมุ่งส่งเสริมให้นักเรียนมีความรักและผูกพันกับการอ่าน ซึ่งนักเรียนต้องเป็นผู้ตัดสินใจอ่านด้วย ตนเอง และคงพฤติกรรมการอ่านอย่างสม่ำเสมอ ใช้การอ่านในวัตถุประสงค์ที่หลากหลาย มีความสนใจ สนุกสนานเพลิดเพลินในการอ่าน สามารถควบคุมสิ่งที่ตนอ่าน มีพฤติกรรมการอ่านบ่อย ๆ อ่านทุกที่ทุกเวลาและอ่านสื่อหลากหลายประเภท (สถาบันส่งเสริม การสอนวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี, 2554) การพัฒนาความรักและผูกพันกับการอ่านสามารถใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบกำกับ ตนเอง (Self-Regulated Learning) ซึ่งเป็นทฤษฎีทางจิตวิทยาการเรียนรู้ ซึ่งมีรากฐานมาจาก แนวคิดการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมของ Bandura (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาพิต, 2549)

การเรียนรู้แบบกำกับตนเอง เป็นกระบวนการเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่บุคคลสามารถควบคุม กระบวนการเรียนของตนเองด้วยกลวิธีต่าง ๆ ได้แก่ การตั้งเป้าหมาย การวางแผน การตรวจสอบ ตนเอง การปรับปรุงตนเอง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการศึกษาที่ตั้งไว้เพราะกระบวนการจัด การเรียนรู้ตามแนวคิดนี้ ผู้เรียนมีอิสระในการตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้ และต้องมีแรงจูงใจ ภายในในการเรียนรู้ นอกจากนี้ ผู้เรียนยังต้องกำหนดเป้าหมาย วางแผน ใช้กลยุทธ์

ในการดำเนินการ ตลอดจนกำกับติดตามและสะท้อนผลการเรียนรู้ของตนเองได้ ซึ่งนับเป็นแนวคิดที่ส่งเสริมให้นักเรียนกำกับให้ตนเองเรียนรู้ตามกลยุทธ์อย่างกระตือรือร้น

ในบริบทของการอ่าน Horner and Shwery (2002) นำกระบวนการกำกับตนเองมาประยุกต์ใช้กับการอ่าน และนำเสนอว่าในกระบวนการอ่าน ผู้อ่านต้องกำหนดวัตถุประสงค์ในการอ่าน ใช้กลยุทธ์การอ่านในการอ่านบทอ่านแต่ละประเภท และประเมินกลยุทธ์ที่ใช้ในการอ่านเพื่อตัดสินความสำเร็จในการปฏิบัติภารกิจการอ่าน

การประยุกต์การเรียนรู้แบบกำกับตนเองในการอ่านจะส่งผลให้ประสบความสำเร็จในการกิจการอ่านเพื่อความเข้าใจ ตลอดจนนำไปสู่ความรักและผูกพันกับการอ่านอันเป็นผลมาจากการประสบความสำเร็จในการใช้กลยุทธ์การกำกับตนเองในการอ่าน ซึ่งนำไปสู่การขยายผลการฝึกอ่านนอกชั้นเรียนต่อไป

จากแนวคิดที่นำเสนอในข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจนำแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ ร่วมกับการเรียนรู้แบบกำกับตนเองมาเป็นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

คำถามการวิจัย

1. รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ และการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง ที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบและขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนอย่างไร
2. รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นสามารถส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นให้สูงขึ้นได้หรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้และการเรียนรู้แบบกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน ดังนี้

2.1 เปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้และการเรียนรู้แบบกำกับตนเองกับนักเรียนที่เรียนด้วยการเรียนการสอนแบบปกติ หลังการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน

2.2 เปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้และการเรียนรู้แบบกำกับตนเองระหว่างก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัยเรื่องนี้ได้มาจากการพิจารณาแนวคิดสำคัญของแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ และการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง ตลอดจนข้อค้นพบจากงานวิจัยที่สำคัญ ดังนี้

1. แนวการสอนการอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการอ่านที่ได้รับการวางแผนอย่างดีโดยคำนึงถึงผู้อ่าน วัตถุประสงค์การอ่าน และประเภทของบทอ่าน มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้อ่านมีความเข้าใจในการอ่าน และอ่านอย่างเพลิดเพลิน (Fitzgerald and Graves, 2004)

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการใช้แนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนในทุกๆระดับ ระดับประถมศึกษา งานวิจัยของ Liang, Peterson, และ Graves (2005) พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนตาม

แนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ มีผลสัมฤทธิ์การอ่านเพื่อความเข้าใจสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการอ่านแบบตอบสนอง ระดับมัธยมศึกษา งานวิจัยของ Fournier และ Graves (2002) นักเรียนที่เรียนเรื่องสั้นโดยใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ มีผลสัมฤทธิ์การอ่านสูงกว่าเรื่องสั้นที่เรียนโดยใช้การสอนแบบปกติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Yanti (2014) ที่พบว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้แนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ ทำคะแนนจากแบบทดสอบการอ่านเพื่อความเข้าใจหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้งานวิจัยของ ธนชาติ หล่อนกลาง (2550) และปรีศนี ซอลิฮี (2555) ที่กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เรียนระดับอุดมศึกษา งานวิจัยดังกล่าวพบว่า หลังการทดลองนักศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นจากแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ มีผลสัมฤทธิ์การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้งานวิจัยของ ธนชาติ หล่อนกลาง (2550) พบว่าหลังการทดลองเจตคติต่อวัฒนธรรมท้องถิ่นของนักศึกษาสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. การเรียนรู้แบบกำกับตนเอง เป็น การปฏิบัติด้านการเรียนที่เกี่ยวข้องกับการตั้งเป้าหมาย การเรียนรู้ การใช้กลยุทธ์ การตรวจสอบตนเอง การปรับปรุงตนเอง Zimmerman (2009) ผู้เรียนที่สามารถกำกับตนเองได้จะทำให้ประสบความสำเร็จในการเรียนตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ Schunk (2007)

งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง แสดงให้เห็นว่า การเรียนรู้แบบกำกับตนเอง ส่งผลให้ประสบความสำเร็จในการศึกษาโดยเฉพาะวิชาที่เป็นทักษะ โดยเฉพาะทักษะการอ่านที่พบว่าการเรียนรู้แบบกำกับตนเองส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจสูงขึ้น (จินทนา อานมณี, 2539; ชิตชน ประโชนเทพ, 2550; Schunk and Zimmerman, 2007; Aregu, 2013) นอกจากนี้การเรียนรู้แบบกำกับตนเองยังทำให้ผลสัมฤทธิ์โดยรวมของรายวิชาต่าง ๆ สูงขึ้น เช่น วิชาภาษาไทย (ปฐมมาธิดา นาใจคง, 2544; อรรจุมมา จิรชนิตกุล, 2544) วิชาคณิตศาสตร์ (สุภาวดี คำนาดี, 2551; Bandura and Schunk, 1981)

จากข้อมูลที่น่าเสนอข้างต้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้เรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอน
ประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้และการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง มีการรู้เรื่องการอ่านสูง
กว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้เรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอน
ประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้และการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง มีการรู้เรื่องการอ่าน
หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา มีการดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน คือ 1) การวิจัยและพัฒนา
รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้และ
การเรียนรู้แบบกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น และ 2)
การนำรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพ และประเมิน
ประสิทธิผลโดยใช้การวิจัยกึ่งทดลอง มีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น คือ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการในกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้เพราะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีอายุประมาณ
15 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ PISA ใช้เป็นตัวอย่างในการประเมินการรู้เรื่องการอ่าน รวมถึงเมื่อ
นักเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แล้วนักเรียนบางส่วนอาจไม่ศึกษาต่อแล้วออกสู่ตลาดแรงงานจึงควร
ได้รับการพัฒนาการรู้เรื่องการอ่านเพื่อเป็นต้นทุนกำลังคนที่มีคุณภาพ

2. ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรจัดกระทำ ได้แก่ รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอน
ประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้และการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การรู้เรื่องการอ่าน

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อหาประสิทธิภาพ
ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โดยใช้เวลาทั้งสิ้น 8 สัปดาห์ รวม 16 ชั่วโมง

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

การรู้เรื่องการอ่าน หมายถึง ความสามารถในการทำความเข้าใจ นำผลการอ่านไปใช้ และสะท้อนความคิดเกี่ยวกับเนื้อหาและรูปแบบของบทอ่านสอดคล้องกับเป้าหมายของบทอ่านแต่ละประเภท วัตถุประสงค์การอ่าน และสถานการณ์ในการอ่าน และสามารถเชื่อมโยงผลการอ่านไปใช้ในการพัฒนาความรู้ ศักยภาพ การมีปฏิสัมพันธ์ในสังคม โรงเรียน และชีวิตประจำวัน มีความเพลิดเพลิน และการมีความรักและผูกพันกับการอ่าน สามารถจำแนกเป็น 3 ด้านย่อย ได้แก่

1) ความเข้าใจในการอ่าน หมายถึง การจับใจความสำคัญของเนื้อหาสาระที่ปรากฏในบทอ่าน เชื่อมโยงเนื้อหาสาระภายในบทอ่านและระหว่างบทอ่าน ระบุจุดประสงค์ของผู้แต่งจากเนื้อหา แสดงความคิดเห็นของตนที่มีต่อบทอ่านได้ทั้งในแงุ่มุมเกี่ยวกับเนื้อหาสาระและกลวิธีการเขียน สามารถวัดได้โดยแบบสอบการรู้เรื่องการอ่านที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ความเข้าใจในการอ่านแบ่งออกเป็น ความสามารถ 3 ด้านย่อย ดังนี้คือ

1.1 เข้าถึงและค้นคืนสาระ สามารถระบุสาระหรือข้อมูลเฉพาะของเรื่องที่ได้อ่าน ออกมาได้โดยค้นหา คำ วลี ประโยค ที่ต้องการอย่างเฉพาะเจาะจง โดยใช้ข้อมูลที่ปรากฏในบทอ่านอย่างตรงไปตรงมา ไม่ต้องอาศัยความรู้ประกอบนอกบทอ่าน

1.2 บุรณาการและตีความ สามารถเชื่อมโยง จัดระบบ อธิบายเนื้อหาสาระจากบทอ่านความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของประโยคในบทอ่าน เลือกคำเชื่อมประโยคเพื่อแสดงความเป็นเหตุเป็นผล และเปรียบเทียบข้อมูลขยายความคิดจากการอ่านไปสู่ความเข้าใจที่สมบูรณ์ ระบุจุดประสงค์และสาระสำคัญของบทอ่าน

1.3 สะท้อนและประเมิน สามารถแสดงความคิดเห็นของตนเกี่ยวกับเนื้อหาและกลวิธีการเขียน ด้วยการแสดงหลักฐานจากบทอ่านเพื่อสนับสนุนทัศนะของตน วิพากษ์วิจารณ์ และพิจารณาความน่าเชื่อถือ ประโยชน์ คุณค่าของเรื่องที่อ่าน

2) การนำผลการอ่านไปใช้ หมายถึง การเสนอแนวทางใช้สิ่งที่อ่านให้เป็นประโยชน์ ใช้สิ่งที่อ่าน ให้สอดคล้องกับหน้าที่ของบทอ่าน ตลอดจนการเลือกใช้บทอ่านที่มีอยู่อย่างหลากหลายประเภท ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การอ่าน สามารถวัดได้โดยแบบสอบความเข้าใจในการอ่านและการนำผลการอ่านไปใช้

3) ความรักและผูกพันกับการอ่าน หมายถึง พฤติกรรมของผู้อ่านที่เกิดขึ้นในขณะปฏิบัติกิจกรรมการอ่าน พฤติกรรมดังกล่าว ได้แก่ อ่านสม่ำเสมอ อ่านสื่อหลากหลายประเภท มีแรงจูงใจในการอ่าน และมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม วัดได้โดยแบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน

แนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ หมายถึง แนวคิดการออกแบบกิจกรรม โดยคำนึงถึงลักษณะของผู้เรียน เนื้อหาบทอ่าน และวัตถุประสงค์การอ่าน เพื่อเป็นปัจจัยในการกำหนดกิจกรรมการอ่านที่เหมาะสมกับผู้เรียน โดยครูมีบทบาทในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการอ่านที่เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจบทอ่าน และมีความเพลิดเพลินในการอ่าน

การเรียนรู้แบบกำกับตนเอง หมายถึง กระบวนการเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่บุคคลสามารถควบคุมตนเองในการเรียนรู้ โดยตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ ปฏิบัติตนเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และประเมินตนเอง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ที่ตั้งไว้

รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ และการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง หมายถึง แบบแผนการเรียนการสอนที่คำนึงถึงประสบการณ์การอ่านของผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อนำมาเป็นฐานในการจัดกิจกรรมการอ่าน การกำหนดวัตถุประสงค์การอ่านเพื่อคัดเลือกบทอ่านที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ การใช้และประเมินกลยุทธ์การอ่านและกลยุทธ์การเรียนรู้ เพื่อให้ครูสามารถเสริมต่อการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียนมีหลักการ 4 ข้อ ได้แก่ 1) การสำรวจประสบการณ์การอ่าน 2) การกำหนดวัตถุประสงค์การอ่านและการวางแผนการอ่าน 3) การใช้กลยุทธ์การอ่านและกลยุทธ์การเรียนรู้ และ 4) การประเมินกลยุทธ์การอ่านและกลยุทธ์การเรียนรู้ มีขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 สำรวจประสบการณ์การอ่าน ขั้นที่ 2 วางแผนสร้างประสบการณ์การอ่าน ขั้นที่ 3 เสริมต่อประสบการณ์การอ่าน และขั้นที่ 4 ประเมินประสบการณ์การอ่าน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตาม
แนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้และการเรียนรู้แบบกำกับตนเองเพื่อ
ส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มี 5 หัวข้อ ดังนี้

1. การรู้เรื่องการอ่าน

1.1 ความหมายของการรู้เรื่องการอ่าน

1.2 ความสำคัญของการรู้เรื่องการอ่าน

1.3 ลักษณะของผู้รู้เรื่องการอ่าน

1.4 การประเมินการรู้เรื่องการอ่าน

2. แนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้

2.1 ความหมายของแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้

2.2 แนวคิดพื้นฐานของการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้

2.3 การจัดการเรียนการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อ
การเรียนรู้

3. การเรียนรู้แบบกำกับตนเอง

3.1 ความหมายของการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง

3.2 กระบวนการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง

3.3 แนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง

3.4 การประยุกต์ใช้กระบวนการกำกับตนเองในการอ่าน

4. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

4.1 ความหมายของรูปแบบการเรียนการสอน

4.2 องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน

4.3 ประเภทของรูปแบบการเรียนการสอน

4.4 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้

5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง

1. การรู้เรื่องการอ่าน

การรู้เรื่องการอ่าน (reading literacy) เป็นองค์ประกอบหนึ่งของการรู้หนังสือ (literacy) ก่อนที่จะนำเสนอสาระสำคัญเกี่ยวกับการรู้เรื่องการอ่านจึงจำเป็นต้องมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการรู้หนังสือก่อน อันจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เข้าใจสาระสำคัญเกี่ยวกับการรู้เรื่องการอ่านได้ดียิ่งขึ้น ในลำดับต่อไปผู้วิจัยจะได้แสดงให้เห็นสาระสำคัญของการรู้หนังสือ ดังต่อไปนี้

คำว่า “Literacy” มีรากศัพท์มาจากคำว่า “Literate” ซึ่งสามารถขยายความได้ว่า “คุ้นเคยกับวรรณกรรม” (familiar with literature) หรือ “ผู้มีการศึกษาดี” (well educate/ learned) (UNESCO, 2005) หน่วยงานระดับประเทศ และนักวิชาการได้ให้ความหมายของคำว่า Literacy ไว้อย่างหลากหลายดังต่อไปนี้

Good (1973) นิยามความหมายของ literacy ในพจนานุกรมทางการศึกษาว่า หมายถึงความสามารถในการอ่านและการเขียน

ราชบัณฑิตยสถาน (2555) บัญญัติศัพท์คำว่า *การรู้หนังสือ* แทนคำว่า “literacy” และให้นิยามว่า ความสามารถของบุคคลในการอ่านออกเขียนได้ คิดคำนวณได้ในระดับที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง มาตรฐานการรู้หนังสือของประชากรแต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกัน

UNESCO (2005) นิยามความหมายของการรู้หนังสือว่า ความสามารถในการเข้าใจข้อความสั้น ๆ ทั้งในรูปแบบการอ่านและการเขียน ในชีวิตประจำวัน

UNICEF (อ้างถึงใน UNESCO, 2005) นิยามว่า ความสามารถของบุคคลในการอ่าน เขียน และการคิดคำนวณอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนองความต้องการส่วนบุคคลและสังคม

Alberta Education (2010) นิยามการรู้หนังสือว่า การได้รับ การสร้างสรรค์ การติดต่อ และการสื่อสารความหมายในบริบทที่กว้างขวางและหลากหลาย

จากการประมวลความหมายของการรู้หนังสือข้างต้น สรุปได้ว่า การรู้หนังสือหมายถึงความสามารถของบุคคลในการใช้ภาษาทั้งการอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณ ในระดับที่สามารถ

นำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวัน และในบริบทอื่นเพื่อตอบสนองความต้องการส่วนบุคคล และสังคม

1.1 ความหมายของการรู้เรื่องการอ่าน

องค์การที่จัดการประเมินการรู้เรื่องการอ่านระดับนานาชาติและระดับชาติ นิยามความหมายของการรู้เรื่องการอ่านประมวลได้ ดังนี้

PISA องค์การประเมินระดับการรู้เรื่องการอ่านสำหรับนักเรียนนานาชาติอายุ 15 ปี นิยามความหมาย ของคำว่า การรู้เรื่องการอ่าน (reading literacy) ในปีคริสตศักราช 2000, 2003 และ 2006 ว่าหมายถึง “การทำความเข้าใจ การใช้ และการสะท้อนบทอ่าน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของบุคคล และเพื่อพัฒนาความรู้ ศักยภาพ ตลอดจนมีปฏิสัมพันธ์ในสังคม” ต่อมา PISA ได้ปรับนิยามการรู้เรื่องการอ่านใหม่นับตั้งแต่ปีคริสตศักราช 2009 เป็นต้นมา โดยเพิ่มความรักและผูกพันกับการอ่านเข้าไป นิยามของการรู้เรื่องการอ่านในปัจจุบัน จึงหมายถึง “การทำความเข้าใจ การใช้ การสะท้อนบทอ่าน และความรักและผูกพันกับการอ่าน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของบุคคล และเพื่อพัฒนาความรู้ ศักยภาพ ตลอดจนมีปฏิสัมพันธ์ในสังคม” (OECD, 2013)

Programme for International Student Assessment (PISA) Australia (2012) ขยายความนิยามคำว่า การรู้เรื่องการอ่าน จากพื้นฐานของ PISA โดยให้ความสำคัญกับทักษะที่สัมพันธ์กับชีวิตจริงว่า การรู้เรื่องการอ่าน “เป็นระดับสมรรถนะเหนือการอ่านออกเขียนได้ เพราะหมายรวมถึงความเข้าใจในบทอ่านในระดับแบบปกติ การตีความ ใช้ความรู้เดิม การสะท้อนความคิดเกี่ยวกับเนื้อหาและรูปแบบของบทอ่าน และการโต้แย้งทัศนะของผู้เขียนที่แสดงในบทอ่าน”

PIRLS ซึ่งเป็นหน่วยงานที่จัดการสอบวัดระดับการรู้เรื่องการอ่านระดับนานาชาติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นิยาม การรู้เรื่องการอ่าน ว่าหมายถึง “ความสามารถในการเข้าใจและใช้ข้อเขียนตามความต้องการของสังคม และ/หรือข้อเขียนที่ตนเห็นว่ามีคุณค่า ผู้อ่านสามารถสร้างความหมายจากบทอ่านที่มีหลากหลายรูปแบบ เป็นการอ่านโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเรียนรู้ มีปฏิสัมพันธ์ในชุมชน โรงเรียน และชีวิตประจำวัน ตลอดจนเพื่อความเพลิดเพลิน” (Mullis, Martin & Sainbury, 2015)

NAEP (2013) หน่วยงานจัดสอบวัดการอ่านเพื่อความเข้าใจของประเทศสหรัฐอเมริกา นิยามการรู้เรื่องการอ่าน ว่าหมายถึง “กระบวนการอ่านเชิงรุกที่มีความซับซ้อน ที่ต้องอาศัย

ความสามารถในการเข้าใจ การตีความ รวมถึงการนำความหมายที่ได้จากบทอ่านไปใช้อย่างสอดคล้องกับเป้าหมายของบทอ่านแต่ละประเภท วัตถุประสงค์การอ่าน และสถานการณ์การอ่าน”

นิยามการรู้เรื่องการอ่านที่นำเสนอข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การรู้เรื่องการอ่าน หมายถึงความสามารถ ในการทำความเข้าใจ นำผลการอ่านไปใช้ และสะท้อนความคิดเกี่ยวกับเนื้อหาและรูปแบบของบทอ่านอย่างสอดคล้องกับเป้าหมายของบทอ่านแต่ละประเภท วัตถุประสงค์การอ่าน และสถานการณ์ในการอ่าน เพื่อให้สามารถนำผลการอ่านไปใช้ให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาความรู้ คัญภาพ การมีปฏิสัมพันธ์ในสังคม โรงเรียน และชีวิตประจำวัน มีความเพลิดเพลิน และมีความรัก และผูกพันกับการอ่าน

1.2 ความสำคัญของการรู้เรื่องการอ่าน

การรู้เรื่องการอ่านมีความสำคัญทั้งในระดับบุคคล และในระดับสังคม ดังนี้

1.2.1 ระดับบุคคล

การรู้เรื่องการอ่านเป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการใช้ชีวิตในสังคมปัจจุบันที่สื่อมีความหลากหลายทั้งทางด้านปริมาณ คุณภาพ การใช้ประโยชน์ที่หลากหลายตามการเปลี่ยนแปลงของสังคมและวัฒนธรรม (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2554) เด็กที่ขาดโอกาสหลาย ๆ เรื่องในยุคปัจจุบันเกิดจากเด็กเหล่านั้นไม่รู้เรื่องการอ่าน ดังนั้น การรู้เรื่องการอ่านจึงนับเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาทั่วโลก (OECD 2013; Australian Government, 2005 cited in Harreveld et al., 2008) ในฐานะเครื่องมือสำหรับการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ เพื่อให้สามารถมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม รวมทั้งสามารถแสวงหาและพยายามทำความเข้าใจข้อมูล เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ส่วนบุคคล ทำให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างราบรื่น (Australian Council for Educational Research, 2013) นอกจากนี้การรู้เรื่องการอ่านยังส่งผลให้บุคคลมีความพร้อมเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตอีกด้วย ในฐานะนักเรียนระดับมัธยมศึกษา Holloway (1999) พบว่า การรู้เรื่องการอ่านมีความสำคัญมากในการประสบความสำเร็จทางวิชาการของนักเรียนมัธยมศึกษา เพราะการรู้เรื่องการอ่านเป็นพื้นฐานสำหรับผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้นในทุกรายวิชา

1.2.2 ระดับสังคม

การรู้เรื่องการอ่านมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อเศรษฐกิจส่วนรวม บุคคลที่รู้เรื่องการอ่านถือเป็นต้นทุนกำลังคนที่สำคัญที่สุดที่ขับเคลื่อนและพัฒนาเศรษฐกิจ ตลอดจนเป็นปัจจัยในการทำนายศักยภาพความเติบโตทางเศรษฐกิจด้วย (สำนักงานส่งเสริมการสนธิวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2554) การรู้เรื่องการอ่านยังส่งผลให้บุคคลใช้การอ่านให้เป็นประโยชน์ในการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมและความเป็นไปของสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นประชาชนที่มีคุณภาพของสังคมในอนาคต (OECD, 2013)

1.3 ลักษณะของผู้รู้เรื่องการอ่าน

ผลการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปลักษณะของผู้รู้เรื่องการอ่านได้ตามนิยามของการรู้เรื่องการอ่าน (OECD, 2013; Mullis, Martin and Sainbury, 2015; NAEP, 2013) ว่าผู้รู้เรื่องการอ่านต้องมีความสามารถดังต่อไปนี้ 1) ความเข้าใจในการอ่าน 2) การนำผลการอ่านไปใช้ และ 3) ความรักและผูกพันกับการอ่าน ซึ่งสามารถขยายความได้ ดังนี้

1.3.1 ความเข้าใจในการอ่าน

ความเข้าใจในการอ่าน หมายถึง การอ่านแล้วรู้เรื่อง หรือการอ่านเอาเรื่องนั่นเอง ซึ่งเป็นบทบาทของการอ่านที่คนทั่วไปเข้าใจและรับรู้กันในวงกว้าง การที่ผู้อ่านจะมีความเข้าใจในบทอ่านในบริบทของการรู้เรื่องการอ่าน หมายความว่ารวมถึงการกำหนดวัตถุประสงค์ในการอ่าน และการคัดเลือกบทอ่านที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ด้วย

กล่าวได้ว่าผู้ที่มีความเข้าใจในการอ่านได้นั้นหมายความว่ารวมถึงต้องมีลักษณะ ดังนี้ 1) กำหนดวัตถุประสงค์การอ่านได้ 2) คัดเลือกบทอ่านตามวัตถุประสงค์ได้ และ 3) ใช้กลยุทธ์การอ่านเพื่อความเข้าใจได้ ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1.3.1.1 กำหนดวัตถุประสงค์การอ่านได้

Mullis, Martin and Sainsbury (2015) ระบุวัตถุประสงค์ในการอ่านเพื่อใช้ในการประเมินการรู้เรื่องการอ่านของโครงการ PIRLS ออกเป็น 2 ประการ คือ การอ่านเพื่อประสบการณ์ทางวรรณกรรม (reading for literary experience) และการอ่านเพื่อค้นคว้าและนำ

ข้อมูลมาใช้ (reading to acquire and use information) สอดคล้องกับการแบ่งของ NAEP (2013) ซึ่งสามารถขยายความได้ดังต่อไปนี้

การอ่านเพื่อประสบการณ์ทางวรรณกรรม ผู้อ่านมักจะสนุกสนานไปกับเนื้อเรื่องและการใช้ภาษาของบทอ่านประเภทนี้ ตลอดจนเชื่อมโยงเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านเข้ากับประสบการณ์เดิมของตนเอง เพราะบทอ่านเหล่านี้ทำให้ผู้อ่านได้เผชิญสถานการณ์หรือมีความรู้สึกร่วมไปกับผู้เขียน โดยไม่จำเป็นต้องเผชิญประสบการณ์เหล่านั้นเช่นเดียวกับผู้เขียน

การอ่านเพื่อค้นหาข้อมูลและนำข้อมูลมาใช้ ผู้อ่านที่มีวัตถุประสงค์การอ่านประเภทนี้ต้องวิเคราะห์ทั้งเนื้อหาและวิธีการสร้างบทอ่าน เพราะบทอ่านจะมีหลากหลายประเภทที่ให้ข้อมูลในแต่ละสาขาวิชา ทั้งวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ สังคมวิทยา เป็นต้น ซึ่งบทอ่านแต่ละประเภทจะมีรูปแบบการเขียนที่แตกต่างกัน เมื่อเนื้อหาและรูปแบบการเขียนแตกต่างกันย่อมต้องใช้กลยุทธ์ในการอ่านแตกต่างกันด้วย

OECD (2013) แบ่งวัตถุประสงค์ของการอ่านออกเป็น 4 ประการโดยเชื่อมโยงกับสถานการณ์การอ่าน ได้แก่ การอ่านเพื่อประโยชน์ส่วนตัว การอ่านเพื่อสาธารณะ การอ่านเพื่อการทำงาน และการอ่านเพื่อการศึกษา วัตถุประสงค์แต่ละประการมีรายละเอียดดังนี้

การอ่านเพื่อประโยชน์ส่วนตัว เป็นการอ่านเพราะความอยากรู้ การอ่านเพื่อให้รางวัลตนเอง และการอ่านเพื่อการติดต่อสัมพันธ์ เป็นต้น การอ่านประเภทนี้จะตอบสนองวัตถุประสงค์ส่วนบุคคลทั้งในทางสติปัญญาและในทางปฏิบัติ

การอ่านเพื่อสาธารณะ เป็นการอ่านที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของสังคม สาระหรือข้อมูลในบทอ่านเกี่ยวข้องกับสาธารณะมิได้มีการอ้างอิงผู้ใดผู้หนึ่งโดยเฉพาะ การอ่านเพื่อสาธารณะผู้อ่านมักกระทำเพื่อค้นหาสาระหรือข้อมูลเป็นสำคัญ

การอ่านเพื่อการทำงาน ผู้อ่านมักมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้หน้าที่การงานมีคุณภาพดีขึ้น ผู้อ่านต้องการได้สาระทันทีในขณะที่อ่าน เน้นการนำผลการอ่านไปพัฒนาหน้าที่การงาน (reading to do)

การอ่านเพื่อการศึกษา จัดได้ว่าเป็นการอ่านเพื่อการเรียนรู้ เป้าหมายของการอ่านประเภทนี้เพื่อค้นหาสาระข้อมูลตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้สอน เนื้อหาสาระและบทอ่านจะมีลักษณะเฉพาะเจาะจงตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย

ข้อที่น่าสังเกตคือ แม้ OECD จะแบ่งวัตถุประสงค์การอ่านหลากหลายโดยให้สัมพันธ์เชื่อมโยงกับสถานการณ์หรือบริบทของการอ่าน แต่หากแบ่งโดยใช้เกณฑ์ประเภทของเนื้อหาของบทอ่านแล้วก็สามารถแบ่งได้ 2 ประเภทเช่นเดียวกับ PIRLS และ NAEP คือเป็นการอ่านเพื่อประสบการณ์ทางวรรณกรรม และการอ่านเพื่อค้นคว้าและนำข้อมูลมาใช้

การกำหนดจุดประสงค์ในการอ่านขององค์การระดับนานาชาติที่รับผิดชอบด้านการประเมินการรู้เรื่องการอ่าน สามารถสรุปได้ว่ามีจุดประสงค์ 2 ประการ คือ (1) การอ่านเพื่อประสบการณ์ทางวรรณกรรม และ (2) การอ่านเพื่อค้นคว้าและใช้ข้อมูล และเมื่อนำจุดประสงค์การอ่านทั้งสองประการผนวกรวมกับสถานการณ์การอ่านสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 สรุปวัตถุประสงค์การอ่านขององค์การประเมินการรู้เรื่องการอ่าน

วัตถุประสงค์ การอ่าน	เพื่อประสบการณ์ทางวรรณกรรม		เพื่อค้นคว้าและนำข้อมูลมาใช้		
	องค์กร	ส่วนตัว	สาธารณะ	การทำงาน	การศึกษา
สถานการณ์การอ่าน	ส่วนตัว	สาธารณะ	การทำงาน	การศึกษา	
OECD	<ul style="list-style-type: none"> • ความอยากรู้ • การติดต่อ สื่อสาร • เป็นรางวัลให้ตนเอง 	ได้สาระข้อมูล	ปฏิบัติตาม	การเรียนรู้	
PIRLS	ประสบการณ์ทางวรรณกรรม	ความรู้			
NAEP	ประสบการณ์ทางวรรณกรรม	ความรู้			

จากตารางสรุปได้ว่าจุดประสงค์การอ่านเพื่อประสบการณ์ทางวรรณกรรมมักเกิดขึ้นในสถานการณ์ การอ่านแบบส่วนตัว ในขณะที่จุดประสงค์การอ่านเพื่อค้นคว้าและใช้ข้อมูลจะเกิดขึ้นในสถานการณ์ที่กว้างขวางขึ้น ได้แก่ สถานการณ์สาธารณะ การงาน และการศึกษา เป็นต้น

1.3.1.2 คัดเลือกบทอ่านตามวัตถุประสงค์ได้

การที่ผู้อ่านสามารถกำหนดวัตถุประสงค์การอ่านก่อนลงมืออ่านได้จะทำให้การอ่านมีทิศทางมากยิ่งขึ้น และทำให้ผู้อ่านมุ่งประเด็นและเก็บสาระได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ อนึ่งจากการศึกษาเอกสารพบว่า จุดประสงค์ในการอ่านมีความสัมพันธ์กับประเภทของบทอ่าน

นักวิชาการด้านการอ่านมักนำเสนอวัตถุประสงค์พร้อมทั้งระบุหรือยกตัวอย่างประเภทบทอ่านที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์กำกับไว้ด้วยเสมอ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

Mullis, Martin & Sainsbury (2015) และ NAEP (2013) จำแนกวัตถุประสงค์ในการอ่านออกเป็น 2 ประเภท คือ การอ่านเพื่อประสบการณ์ทางวรรณกรรม (reading for literacy experience) และการอ่านเพื่อค้นคว้าและนำข้อมูลมาใช้ (reading to acquire and use information) ระบุบทอ่านที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตัวอย่างบทอ่านที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การอ่านเพื่อประสบการณ์ทางวรรณกรรม เช่น เรื่องสั้น นวนิยาย กวีนิพนธ์ บทละคร

ตัวอย่างบทอ่านที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การอ่านเพื่อค้นคว้าและนำข้อมูลมาใช้ เช่น สารคดี เฉพาะสาขาวิชาต่าง ๆ ความเรียงเชิงอธิบาย การแสดงความคิดเห็นและการโน้มน้าว บทอ่านเกี่ยวกับขั้นตอน การทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

พัชรินทร์ อารมณีสวระ (2557) นำเสนอสถานการณ์การอ่านและตัวอย่างบทอ่านที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำหนดโดย PISA ดังรายละเอียดต่อไปนี้

สถานการณ์การส่วนตัว เกี่ยวข้องกับการติดต่อสื่อสาร ความบันเทิง ความสนใจส่วนตัว ตัวอย่างบทอ่าน เช่น จดหมาย ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ นิยาย ชิวประวัติ ความรู้ ข่าวสาร บล็อกส่วนบุคคล

สถานการณ์สาธารณะ เกี่ยวข้องกับสาระข้อมูลทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับคนส่วนใหญ่ ตัวอย่างบทอ่าน เช่น ประกาศ กฎระเบียบ สาระ/มติที่ประชุม ข่าว (สิ่งพิมพ์/ออนไลน์)

สถานการณ์การทำงานอาชีพ เกี่ยวข้องกับการอ่านเพื่อใช้ในการปฏิบัติตาม ตัวอย่างบทอ่าน เช่น วิธีทำ/คู่มือ ตารางการทำงาน กำหนดการ บันทึกข้อความ รายงาน

สถานการณ์การศึกษา เกี่ยวข้องกับการอ่านเพื่อหาสาระข้อมูล เพื่อการเรียนรู้ ตัวอย่างบทอ่าน เช่น ตำราเรียน แผนผัง แผนที่ ตาราง กราฟ

จากรายละเอียดที่นำเสนอข้างต้น สามารถสรุปประเภทของบทอ่านที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ได้ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ตัวอย่างประเภทบทอ่านที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การอ่าน

จุดประสงค์การอ่าน	เพื่อประสบการณ์ทางวรรณกรรม		เพื่อค้นคว้าและนำข้อมูลมาใช้	
	ส่วนตัว	สาธารณะ	การทำงานอาชีพ	การศึกษา
สถานการณการอ่าน				
ประเภทบทอ่าน	<ul style="list-style-type: none"> - จดหมาย - ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ - นวนิยาย - ซีวประวัติ - ความรู้ ข่าวสาร - บล็อกส่วนบุคคล - เรื่องสั้น - นวนิยาย - กวีนิพนธ์ - บทละคร 	<ul style="list-style-type: none"> - ประกาศ - กฎระเบียบ - สาระ/มติที่ประชุม - ข่าว (สิ่งพิมพ์/ออนไลน์) 	<ul style="list-style-type: none"> -วิธีทำ/คู่มือ - ตารางการทำงาน - กำหนดการ - บันทึกข้อความ - รายงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - ตำราเรียน - แผนผัง - แผนที่ - ตาราง - กราฟ
			<ul style="list-style-type: none"> - สารคดีเฉพาะสาขาวิชาต่างๆ - ความเรียงเชิงอธิบาย - การแสดงความคิดเห็นและการโน้มน้าว - บทอ่านเกี่ยวกับขั้นตอนการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง 	

จากตารางสรุปได้ว่า จุดประสงค์การอ่านเพื่อประสบการณ์ทางวรรณกรรมสัมพันธ์กับสถานการณการอ่านส่วนตัวและบทอ่านที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ประเภทนี้ไปเพื่อการติดต่อสื่อสาร ความบันเทิง และความสนใจส่วนบุคคล ตัวอย่างบทอ่านมักเป็นบันเทิงคดี และบทอ่านที่มีวัตถุประสงค์เพื่อติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล จุดประสงค์การอ่านเพื่อค้นคว้าและนำข้อมูลมาใช้สอดคล้องกับสถานการณการอ่านสาธารณะ การงานอาชีพ การศึกษา ตัวอย่างบทอ่านที่เกี่ยวข้องมีความหลากหลายมักเป็นบทอ่านที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติ เช่น คู่มือ ประกาศ ตำราเรียน แผนผัง เป็นต้น

การเลือกบทอ่านให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ในการอ่านจะทำให้ผู้อ่านค้นหาเนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ได้รวดเร็วยิ่งขึ้น จุดประสงค์ในการอ่านที่แตกต่างกันของผู้อ่าน จะนำไปสู่การคัดเลือกบทอ่านที่แตกต่างกัน ทั้งนี้การคัดเลือกบทอ่านเป็นผลมาจากการกำหนดวัตถุประสงค์ก่อนการอ่านนั่นเอง

1.3.1.3 ใช้กลยุทธ์การอ่านเพื่อความเข้าใจได้

คำว่า strategy มีผู้ใช้ภาษาไทยแทนหลายคำ เช่น กลวิธี แผนการ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ (กิจจา กำแหง, 2554) ผู้วิจัยเลือกใช้คำว่า “กลยุทธ์” แทนคำว่า strategy ตามราชบัณฑิตยสถาน (2555) ที่อธิบายว่า กลยุทธ์ หมายถึง กุศโลบายในการทำงาน จัดกิจกรรม แผนงาน หรือโครงการต่าง ๆ โดยกำหนดแผนการที่จะทำอย่างสุขุมรอบคอบ กำหนดลำดับขั้นของการกระทำให้มีความยืดหยุ่นตามสถานการณ์ ตระหนักถึงปัจจัยแทรกซ้อน มุ่งให้สิ่งที่จะทำประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และสามารถเอาชนะคู่แข่งขั้นได้

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2554) มีหน้าที่หนึ่ง คือ การประเมินการรู้เรื่องการอ่าน ใช้คำว่า “กลยุทธ์การอ่าน” ในความหมายว่า ลักษณะการอ่านในแง่มุมต่าง ๆ หรือการใช้สติปัญญาที่ผู้อ่านใช้ในการพิจารณาถ้อยความที่อ่านเพื่อไปสู่เป้าหมายของการอ่าน

กล่าวโดยสรุป กลยุทธ์การอ่าน หมายถึง วิธีการต่าง ๆ ของผู้อ่านในการทำความเข้าใจบทอ่าน นักวิชาการด้านการอ่านนำเสนอแนะกลยุทธ์การอ่านเพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจเรื่องที่อ่านได้อย่างหลากหลาย สามารถประมวลได้ ดังนี้

Ontario Ministry of Education (2015) นำเสนอกลยุทธ์การอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ดังต่อไปนี้

1. การสำรวจบทอ่านโดยภาพรวม
2. วิเคราะห์โครงสร้างของบทอ่าน
3. การคาดหมายเนื้อหาล่วงหน้า
4. การหาคำสำคัญที่ช่วยแนะความในบทอ่าน
5. การขยายขอบเขตความหมายของคำศัพท์
6. การใช้บริบทในการค้นหาความหมายของบทอ่าน
7. การอ่านระหว่างบรรทัด (การอนุมาน)
8. การใช้ผังมโนทัศน์เพื่อจัดกลุ่มความคิด
9. การบันทึกความคิด
10. การตอบสนองต่อบทอ่าน
11. การสร้างข้อสรุป (ฉันอ่าน/ ฉันคิด/ เพราะฉะนั้น)
12. การวิจารณ์บทอ่าน

Anderson (1999) แบ่งกลุ่มกลยุทธ์การอ่านออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลยุทธ์การอ่านด้านการรู้คิด (cognitive reading strategies) กลยุทธ์การอ่านด้านอภิปัญญา (metacognitive reading strategies) และกลยุทธ์การอ่านแบบทดแทน (compensating reading strategies) กลยุทธ์แต่ละด้านมีรายละเอียด ดังนี้

1. กลยุทธ์การอ่านด้านการรู้คิด
  - 1.1 การทำนายเนื้อหาของบทอ่าน
  - 1.2 การใช้พื้นความรู้เดาความหมายของคำศัพท์
  - 1.3 การเขียนสรุปเนื้อหาสั้น ๆ
2. กลยุทธ์การอ่านด้านอภิปัญญา
  - 2.1 การกำหนดวัตถุประสงค์การอ่าน
  - 2.2 การประเมินความเข้าใจของตนเองขณะอ่าน
3. กลยุทธ์การอ่านแบบทดแทน
  - 3.1 การบันทึกข้อความเพื่อช่วยระลึกเนื้อหาของบทอ่าน
  - 3.2 ใช้การเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อจดจำข้อมูลจากการอ่าน
  - 3.3 การจัดกลุ่มคำศัพท์ตามความหมาย

Schmitt (1990) จำแนกกลยุทธ์การอ่านออกตามระยะการอ่าน 3 ระยะ ดังนี้

1. ก่อนการอ่าน ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์การอ่าน การสำรวจบทอ่านอย่างคร่าว ๆ การคาดคะเนเนื้อหาของบทอ่าน
2. ระหว่างการอ่าน ได้แก่ การใช้ความรู้เดิม การตั้งคำถามตนเอง
3. หลังการอ่าน ได้แก่ การสรุปย่อ

การใช้กลยุทธ์การอ่านเป็นลักษณะสำคัญประการหนึ่งของผู้รู้เรื่องการอ่าน และแบบทดสอบการรู้เรื่องการอ่านของหน่วยงานที่ทดสอบทั้ง 3 หน่วยงานต่างให้ความสนใจและระบุกลยุทธ์ที่ต้องการวัดไว้อย่างชัดเจน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

OECD (2013) ระบุกลยุทธ์การอ่านเพื่อความเข้าใจไว้ ดังนี้ (1) การค้นคืนสาระ (retrieving information) (2) สร้างความเข้าใจกว้าง ๆ (forming a broad general understanding) (3) การพัฒนาการตีความ (Developing an interpretation) (4) การสะท้อนและประเมินความคิดต่อเนื้อหาในถ้อยความ (reflecting on and evaluating the content of a text) และ (5) การ

สะท้อนและประเมินความคิดต่อโครงสร้างของถ้อยความ (reflecting on and evaluating the form of a text) กลยุทธ์แต่ละข้อมีรายละเอียด ดังนี้

1) การค้นคืนสาระ กลยุทธ์นี้ใช้เมื่อต้องการสาระหรือข้อมูลเฉพาะเรื่อง ผู้อ่านจะใช้วิธีการมุ่งมองหาเฉพาะประเด็นหรือข้อมูลที่ตนต้องการ โดยไม่สนใจสาระอื่นๆมากนัก กระบวนการอ่านที่ใช้จึงเป็นการค้นหา คำ วลี ประโยค ที่ต้องการอย่างเฉพาะเจาะจงเท่านั้น อย่างไรก็ตามการค้นคืนสาระจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อผู้อ่านสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องได้ทั้งหมด ก่อนที่จะลงมือค้นหาเฉพาะข้อมูลที่ตนต้องการ การค้นคืนสาระจะใช้ข้อมูลที่ปรากฏในบทอ่านโดยตรงไปตรงมา ไม่ต้องอาศัยความรู้ประกอบนอกบทอ่าน ลักษณะของคำถามเกี่ยวกับการค้นคืนสาระบางครั้งอาจตรงไปตรงมา ในขณะที่บางครั้งอาจเป็นคำถามเชิงเปรียบเทียบความเหมือนหรือความต่างของข้อมูล

2) การสร้างความเข้าใจกว้าง ๆ ผู้อ่านจะต้องพิจารณาเนื้อหาของบทอ่านโดยภาพรวม จับใจความสำคัญให้ได้ ระบุใจความสำคัญในลักษณะภาพรวม ภารกิจที่เกี่ยวข้องกับทักษะระดับนี้สะท้อนผ่านคำถามเกี่ยวกับ การตั้งชื่อเรื่องเพื่อให้ครอบคลุมใจความสำคัญ การอธิบายแผนที่ แผนผัง กราฟ การระบุข้อความที่สนับสนุนใจความสำคัญของเรื่องที่อาจปรากฏในบทอ่านหลายแห่ง การแยกประโยคใจความสำคัญออกจากพลความ เป็นต้น

3) การพัฒนาการตีความ เป็นกลยุทธ์ที่ต้องการให้ผู้อ่านขยายความคิดจากการอ่านไปสู่ความเข้าใจที่สมบูรณ์ ซึ่งต้องใช้การจัดระบบเนื้อหาอย่างมีตรรกะ รวมถึงการอธิบายความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของประโยคในบทอ่าน การเลือกคำเชื่อมประโยคเพื่อแสดงความเป็นเหตุเป็นผล การเปรียบเทียบข้อมูล

4) การสะท้อนและประเมินเนื้อหาสาระ กลยุทธ์นี้ต้องการให้ผู้อ่านเชื่อมโยงสาระจากบทอ่านกับความรู้และประสบการณ์เดิม โดยผู้อ่านต้องเชื่อมโยงเปรียบเทียบเนื้อหาที่ปรากฏในบทอ่านกับเนื้อหาในโลกแห่งความเป็นจริง ผู้อ่านต้องใช้การเปรียบเทียบอย่างเป็นเหตุเป็นผล ภารกิจ การอ่านที่เกี่ยวข้องได้แก่ การแสดงหลักฐานจากบทอ่านเพื่อสนับสนุนความคิด การโต้แย้งบทอ่านพร้อมเสนอเหตุผล

5) การสะท้อนและการประเมินโครงสร้าง เป็นการประเมินความสำเร็จของบทอ่าน ว่ามีการจัดลำดับ การใช้ภาษา โครงสร้างบทอ่านโดยรวมเป็นอย่างไร สอดคล้องกับเนื้อหาหรือไม่

กลยุทธ์ทั้ง 5 ประการข้างต้นไม่ได้เป็นลำดับต่อเนื่องกัน การอ่านบทอ่านหนึ่งเรื่องอาจต้องใช้กลยุทธ์ทุกกลยุทธ์เพื่อให้บรรลุภารกิจการอ่าน แตกต่างกันในน้ำหนักในการเลือกใช้กลยุทธ์ที่สอดคล้องกับบทอ่าน

กลยุทธ์ที่ใช้ในการอ่านเพื่อความเข้าใจทั้ง 5 ประการ ในทางปฏิบัติแล้วได้บูรณาการกันเข้าเป็นกลยุทธ์ 3 ประการ ดังต่อไปนี้ 1) การเข้าถึงและค้นคืนสาระ (Access and retrieve) 2) การบูรณาการและตีความ (Integrate and Interpret) และ 3) การสะท้อนและประเมิน (Reflect and evaluate) แต่ละกลยุทธ์มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2555)

1) การเข้าถึงและค้นคืนสาระ (Access and retrieve) คือความสามารถในการดึงสาระสำคัญของสิ่งที่ได้อ่านออกมาได้

2) การบูรณาการและการตีความ (Integrate and Interpret) คือ ความเข้าใจในข้อความที่ได้อ่าน สามารถตีความ แปลความ สิ่งที่ได้อ่าน คิดวิเคราะห์เนื้อหาและรูปแบบของข้อความที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่างๆในชีวิตหรือในโลกที่อยู่

3) การสะท้อนและประเมิน (Reflect and evaluate) คือ ความสามารถในการประเมินข้อความที่ได้อ่าน และสามารถให้ความเห็น หรือโต้แย้งบทอ่านจากมุมมองของตน

นอกจากนั้นแล้ว PIRLS (2015) ยังกำหนดกลยุทธ์ที่ใช้ในการอ่านไว้ 4 ประการ ได้แก่ 1) การมุ่งความคิดและการค้นคืนข้อมูลที่ปรากฏในบทอ่านอย่างแน่ชัด (focus on and Retrieve Explicitly State Information) 2) การอนุมานอย่างตรงไปตรงมา (Make Straightforward Inference) 3) การตีความและการบูรณาการความคิดและข้อมูล (Interpret and Integrate Idea and Information) 4) การประเมินและการวิจารณ์เนื้อหาและองค์ประกอบของบทอ่าน (Evaluate and Critique Content and Textual Elements) กลยุทธ์แต่ละประการมีรายละเอียด ดังนี้

1) การมุ่งความคิดและการค้นคืนข้อมูลที่ปรากฏในบทอ่านอย่างแน่ชัด (Focus on and Retrieve Explicitly Stated Information) ผู้อ่านมีวิธีการที่แตกต่างกันในการค้นคืนสาระจากบทอ่าน เพราะสาระบางประการอาจสื่อสารอย่างตรงไปตรงมาแต่สาระบางประการไม่ได้เป็นดังนั้น ภารกิจการอ่านระดับนี้เกี่ยวข้องกับการค้นหาใจความสำคัญของบทอ่านอย่างตรงไปตรงมาโดยไม่ต้องมีการอนุมานและการตีความบทอ่าน ผู้อ่านมักพบคำถามเกี่ยวกับคำศัพท์ กลุ่มคำ ประโยค ที่มี ความสำคัญต่อการสร้างความเข้าใจบทอ่านในภาพรวม

2) การอนุมานอย่างตรงไปตรงมา(Make Straightforward Inference) ผู้อ่านใช้กลยุทธ์การอนุมานความหมายจากบทอ่านโดยการเชื่อมโยงข้อมูลที่ปรากฏในบทอ่าน บางครั้งบทอ่านอาจไม่ปรากฏความหมายอย่างชัดเจน ผู้อ่านต้องใช้กลยุทธ์การอนุมานเพื่อเข้าใจความหมายของบทอ่าน

3) การตีความและการบูรณาการความคิดและข้อมูล (Interpret and Integrate Idea and Information) ผู้อ่านที่ใช้กลยุทธ์นี้มุ่งความสนใจที่ระดับความหมายของบทอ่านว่า เป็นความหมายเฉพาะเนื้อความที่ปรากฏในบทอ่านหรือความหมายที่อยู่นอกเหนือบทอ่าน รวมถึงการตีความจุดประสงค์ของผู้เขียน ตลอดจนพัฒนาความเข้าใจที่สมบูรณ์เกี่ยวกับบทอ่านโดยภาพรวม ผู้อ่านที่ใช้กลยุทธ์นี้จะพยายามสร้างความเข้าใจบทอ่านโดยการบูรณาการความรู้และประสบการณ์ส่วนตัวเข้ากับความหมายที่ปรากฏในบทอ่าน ในกระบวนการตีความผู้อ่านต้องพิจารณาความสัมพันธ์ของบทอ่านจากมุมมองของตนโดยอาศัยข้อมูลจากการอ่านบทอ่าน

4) การประเมินและการวิจารณ์เนื้อหาและองค์ประกอบของบทอ่าน (Evaluate and Critique Content and Textual Elements) ผู้อ่านที่ใช้กลยุทธ์นี้ ต้องมุ่งพิจารณาเฉพาะเนื้อความที่ปรากฏในบทอ่าน และรูปแบบของบทอ่านเพื่อวิจารณ์เนื้อหาและรูปแบบของบทอ่าน การประเมินเนื้อหาจะประเมินจากมุมมองของผู้อ่านหรือวัตถุประสงค์ของผู้อ่าน ส่วนการประเมินรูปแบบหรือโครงสร้างของบทอ่านจะใช้ความรู้เกี่ยวกับศิลปะภาษา การนำเสนอ และรูปแบบการเขียนต่างๆ เข้ามาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาด้วย

NAEP (2013) กำหนดกลยุทธ์การอ่านไว้ 3 ประการ ดังนี้ 1) การหาตำแหน่งและการค้นคืน (Locate) 2) การบูรณาการและการตีความ (Integrate and Interpret) 3) การวิจารณ์และการประเมินค่า (Critique and Evaluate) แต่ละกลยุทธ์มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) การหาตำแหน่งและการค้นคืน (Locate and Recall) ผู้อ่านที่ใช้กลยุทธ์นี้ต้องบ่งชี้ข้อมูลที่ปรากฏอย่างชัดเจนในบทอ่าน รวมถึงการอนุมานเบื้องต้นเกี่ยวกับเนื้อหาที่ปรากฏในบทอ่านหรือระหว่างบทอ่าน

2) การบูรณาการและการตีความ (Integrate and Interpret) ผู้อ่านที่ใช้กลยุทธ์นี้ต้องอนุมานในระดับที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้นทั้งเนื้อหาที่ปรากฏในบทอ่านหรือระหว่างบทอ่าน

3) การวิจารณ์และการประเมินค่า (Critique and Evaluate) การพิจารณาบทอ่านในเชิงวิพากษ์วิจารณ์ เกี่ยวกับเนื้อหาและรูปแบบบทอ่าน มุมมองของผู้เขียน เป็นต้น

การนำเสนอกลยุทธ์การอ่านขององค์การระดับนานาชาติที่ประเมินการรู้เรื่องการอ่าน แสดงให้เห็นว่าทุกหน่วยงานมีแนวทางการกำหนดกลยุทธ์การอ่านไปในทิศทางเดียวกัน แตกต่างกันเพียงคำศัพท์ที่ใช้เรียกในบางกลยุทธ์เท่านั้น สังเคราะห์ได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 สรุปกลยุทธ์การอ่านขององค์การประเมินการรู้เรื่องการอ่านระดับนานาชาติ

OECD	PIRLS	NAEP
1) การเข้าถึงและค้นคืนสาระ (Access and retrieve)	1) การมุ่งความคิดและการค้นคืนข้อมูลที่ปรากฏในบทอ่านอย่างแน่ชัด (Focus on and Retrieve Explicitly Stated Information) 2) การอนุมานอย่างตรงไปตรงมา (Make Straightforward Inference)	1) การหาตำแหน่งและการค้นคืน (Locate and Recall)
2) การบูรณาการและการตีความ (Integrate and Interpret)	3) การตีความและการบูรณาการความคิดและข้อมูล (Interpret and Integrate Idea and Information)	2) การบูรณาการและการตีความ (Integrate and Interpret)
3) การสะท้อนและประเมิน (Reflect and evaluate)	4) การประเมินและการวิจารณ์เนื้อหาและองค์ประกอบของบทอ่าน (Evaluate and Critique Content and Textual Elements)	3) การวิจารณ์และการประเมินค่า (Critique and Evaluate)

จากตารางการสังเคราะห์กลยุทธ์การอ่านแสดงให้เห็นว่า องค์การระดับนานาชาติที่ประเมินระดับการรู้เรื่องการอ่านให้ความสำคัญกับกลยุทธ์การอ่านที่หลากหลาย ตั้งแต่ระดับต้นจนถึงระดับที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้อ่านมีสมรรถนะการรู้เรื่องการอ่านเพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ต่อไป

1.3.2 การนำผลการอ่านไปใช้ตามวัตถุประสงค์

การรู้เรื่องการอ่านครอบคลุมถึงการนำผลของการอ่านไปใช้ หมายความว่า การใช้สิ่งที่อ่านให้เป็นประโยชน์ การใช้หน้าที่ของสิ่งที่อ่าน และการกระทำบางอย่างกับข้อความที่อ่านตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ตลอดจนการเลือกใช้บทอ่านที่มีอยู่อย่างหลากหลายประเภท ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ด้วย (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2555)

OECD (2013) ได้นิยามความหมายของการรู้เรื่องการอ่านเกี่ยวกับการนำผลการอ่านไปใช้ว่า “to participate in society” คือการนำผลการอ่านไปใช้ในบริบทที่หลากหลายต่อไป OECD ขยายความว่า การรู้เรื่องการอ่านนอกจากจะเป็นไปเพื่อบรรลุเป้าหมายส่วนตัวแล้วยังต้องเป็นไปเพื่อการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมอย่างเหมาะสมอีกด้วย ผู้อ่านที่รู้เรื่องการอ่าน ย่อมสามารถบรรลุเป้าหมายส่วนตัวได้ไม่ยากนัก ไม่ว่าจะเป็นเป้าหมายด้านการศึกษา หรือการทำงาน ซึ่งเป็นเครื่องชี้วัดอย่างหนึ่งว่า ผู้ที่รู้เรื่องการอ่านย่อมเข้าไปมีส่วนร่วมทั้งทางสังคม วัฒนธรรม และการเมือง อย่าง “รู้เรื่อง” เช่น สามารถมีส่วนร่วมสร้างสรรค์สังคมประชาธิปไตยผ่านการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจากข้อมูลที่มีอยู่อย่างเพียงพออันเป็นผลมาจากการเป็นผู้รู้เรื่องการอ่าน

การนำผลการอ่านไปใช้และการประยุกต์ใช้สมรรถนะการอ่านเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของบุคคล และบริบทที่บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้องในชีวิตจริง การนำผลการอ่านไปใช้ในชีวิตจริงอาจมีหลากหลายขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้อ่าน เช่น ใช้บทอ่านเพื่อเป็นความรู้ ใช้บทอ่านเป็นข้อมูลในการตัดสินใจ ใช้บทอ่านในการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เป็นต้น ส่วนการประยุกต์สมรรถนะการอ่านในชีวิตจริง หมายถึง การฝึกใช้กลยุทธ์การอ่านที่ได้ฝึกฝนเพื่ออ่านบทอ่านประเภทต่าง ๆ ในชีวิต ทั้งนี้ หากฝึกใช้กลยุทธ์การอ่านบ่อย ๆ จะส่งเสริมให้เข้าใจบทอ่านได้อย่างรวดเร็ว และใช้กลยุทธ์การอ่านอย่างชำนาญ

1.3.3 ความรักและผูกพันกับการอ่าน

บุคคลที่ได้ชื่อว่าเป็นผู้รู้เรื่องการอ่าน ไม่เพียงแต่เข้าใจบทอ่านและนำผลการอ่านไปใช้เท่านั้น หากแต่ยังต้องเป็นผู้ที่ให้คุณค่ากับการอ่าน และใช้การอ่านในวัตถุประสงค์ที่หลากหลาย ดังนั้นในการสอนให้อ่านเก่งจึงไม่เพียงพอ ต้องทำให้รักและผูกพันกับการอ่านด้วย

OECD (2009) นิยามความหมายของ ความรักและผูกพันกับการอ่าน ว่าหมายถึง แรงจูงใจ และพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน

แรงจูงใจในการอ่าน หมายถึง แรงกระตุ้นภายในและภายนอกที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการอ่าน ซึ่งแรงกระตุ้นนี้อาจเป็นความรู้ กาวีธี ปฏิสัมพันธ์ ที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกอยากอ่าน (Wigfield and Guthrie, 1997) มีองค์ประกอบย่อย 3 ประการ ได้แก่ 1) แรงจูงใจในการอ่านอยู่บนพื้นฐานของของความเชื่อและความคาดหวัง 2) แรงจูงใจในการอ่านอยู่บนพื้นฐานของแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอก และ 3) แรงจูงใจในการอ่านอยู่บนพื้นฐานของปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

Guthrie et. al. (1996) ระบุลักษณะของผู้อ่านที่มีความรักและผูกพันกับการอ่าน ดังนี้ “มีแรงจูงใจในการอ่านสื่อหลากหลายประเภทเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ส่วนตัว ใช้กลยุทธ์ที่หลากหลายในการทำความเข้าใจบทอ่าน และมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในขณะที่ทำความเข้าใจบทอ่าน” โดยนัยนี้แสดงให้เห็นว่า แรงจูงใจ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความรักและผูกพันกับการอ่าน นอกจากนี้ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2554) อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณลักษณะของบุคคลที่มีความรักและผูกพันกับการอ่าน สรุปได้ว่า บุคคลที่มีความรักและผูกพันในการอ่านต้องเป็นผู้ที่ให้คุณค่ากับการอ่าน ใช้การอ่านในวัตถุประสงค์ที่หลากหลาย มีความสนใจ สนุกสนานเพลิดเพลินในการอ่าน สามารถควบคุมสิ่งที่ตนอ่าน มีพฤติกรรมการอ่านบ่อย ๆ อ่านทุกที่ทุกเวลา และอ่านสื่อหลากหลายประเภท

กล่าวโดยสรุป ความรักและผูกพันในการอ่าน หมายถึง คุณลักษณะของผู้อ่านที่เกิดขึ้น ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมการอ่าน อันเป็นผลมาจากการบูรณาการระหว่างแรงจูงใจในการอ่านกับพฤติกรรมการอ่าน ซึ่งแรงจูงใจในการอ่านจะส่งผลต่อพฤติกรรมการอ่านด้วย

1.4 การประเมินการรู้เรื่องการอ่าน

เพื่อให้การประเมินการรู้เรื่องการอ่านครอบคลุมลักษณะของการรู้เรื่องการอ่าน 3 ประการ ได้แก่ 1) ความเข้าใจในบทอ่าน 2) การนำผลการอ่านไปใช้ตามวัตถุประสงค์ และ 3) ความรักและความผูกพันกับการอ่าน PISA ออกแบบการประเมินให้สามารถสร้างตัวชี้วัดผลของการจัดการศึกษาของประเทศหนึ่งๆ ในช่วงที่นักเรียนกำลังจบการศึกษาภาคบังคับ โดยเน้นการประเมินความรู้และทักษะเพื่อเผชิญกับโลกในชีวิตจริง ทั้งการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น การประกอบอาชีพ และการดำเนินชีวิตส่วนตัว มากกว่าการประเมินความรู้ที่ได้เรียนตามหลักสูตรในโรงเรียน (OECD, 2013) การประเมินใช้เครื่องมือ 2 ประเภทได้แก่ 1) แบบสอบการรู้เรื่องการอ่าน ใช้ประเมินความรู้และความเข้าใจในบทอ่าน และการนำผลการอ่านไปใช้ตามวัตถุประสงค์ และ 2) แบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) แบบสอบการรู้เรื่องการอ่าน

แบบสอบประกอบด้วยภารกิจการอ่าน และข้อคำถามประมาณ 37-38 ข้อ ให้อ่านเวลาในการทำ 2 ชั่วโมง รูปแบบของการตอบ แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ ข้อสอบแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ข้อสอบเลือกตอบเชิงซ้อน และข้อสอบแบบให้นักเรียนเขียนตอบเอง ซึ่งแบ่งเป็นประเภทย่อย 2 ประเภท คือ การเขียนคำตอบแบบปิด และการเขียนคำตอบแบบเปิด

ทั้งนี้ PISA สร้างแบบทดสอบการรู้เรื่องการอ่านบนพื้นฐาน 3 ประการ ได้แก่ 1) สถานการณ์ คือ บริบทหรือจุดประสงค์ในการอ่าน 2) ถ้อยความ หรือเนื้อความ หมายถึงบทอ่านที่เรียบเรียงขึ้นให้ครอบคลุมพิสัยของความยากง่ายของสื่อหรือวัสดุที่อ่าน และ 3) กลยุทธ์การอ่าน คือ กลยุทธ์เชิงความคิดซึ่งเป็นสิ่งที่กำหนดว่าผู้อ่านจะอ่านในลักษณะใด พื้นฐานทั้ง 3 ประการมีรายละเอียด ดังนี้

1) สถานการณ์ เน้นการประเมินการอ่านนอกเหนือจากห้องเรียน ครอบคลุมถึงสิ่งที่นักเรียนต้องอ่านนอกโรงเรียนในอนาคต แบ่งออกเป็น 4 สถานการณ์ ได้แก่

บริบทส่วนตัว เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ตอบสนองความต้องการส่วนบุคคล ทั้งในทางปฏิบัติและสติปัญญา รวมถึงบทอ่านที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

บริบทสาธารณะ เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของสังคมที่ใหญ่ขึ้น เอกสารทางการ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสาธารณะ

การงานอาชีพ เป็นการอ่านที่ต้องการสาระในทันที เช่น คำสั่ง วิธีการ

การอ่านเพื่อการศึกษา เป็นการอ่านเพื่อหาสาระ ข้อมูลเพื่อการเรียน

การอ่านในทั้ง 4 บริบท มิได้แยกจากกันอย่างเด็ดขาด มีความซ้อนทับกันอยู่ เช่น สื่อบางประเภทให้ทั้งความรู้และความบันเทิงแก่ผู้อ่าน

2) ถ้อยความ คือสิ่งที่เรียบเรียงขึ้นเพื่อกำหนดให้อ่าน มีความครอบคลุมข้อเขียนหลากหลายประเภท และเป็นตัวแทนของข้อเขียนที่นักเรียนจะได้พบในอนาคต แบ่งประเภทเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ PISA พิจารณาองค์ประกอบหลัก 4 ประการในการเลือกสื่อ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 องค์ประกอบหลักในการเลือกสื่อ

องค์ประกอบ	รายละเอียด
ตัวสื่อ	สิ่งพิมพ์ อิเล็กทรอนิกส์
สิ่งแวดล้อม	ผู้เขียน และข่าวสาร
รูปแบบของถ้อยความ	ต่อเนื่อง ไม่ต่อเนื่อง ผสม
สำนวนของถ้อยความ	พรรณนา บรรยาย บอกเล่าอธิบายเหตุผล โต้แย้ง คำสั่ง และ การติดต่อทางธุรกิจ

3) กลยุทธ์การอ่าน แบ่งออกเป็น 5 กลยุทธ์ย่อย ได้แก่ 1) การค้นคืนสาระ 2) การสร้างความเข้าใจกว้าง ๆ 3) การพัฒนาการตีความ 4) การสะท้อนและการประเมินเนื้อหาสาระในถ้อยความ และ 5) การสะท้อนและประเมินความคิดต่อโครงสร้างของถ้อยความ ซึ่งสามารถบูรณาการได้เป็น 3 กลยุทธ์ คือ 1) การเข้าถึงและค้นคืนสาระ 2) การบูรณาการและตีความ และ 3) การสะท้อนและประเมินผล

กลยุทธ์ทั้ง 3 ประการ มีพฤติกรรมย่อย ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5 พฤติกรรมย่อยของกลยุทธ์การอ่าน

กลยุทธ์การอ่าน	พฤติกรรมย่อย
การเข้าถึงและค้นคืนสาระ หมายถึง สามารถระบุสาระหรือข้อมูลเฉพาะของเรื่องที่ได้อ่านออกมาได้ โดยค้นหา คำ วลี ประโยค ที่ต้องการอย่างเฉพาะเจาะจง โดยใช้ข้อมูลที่ปรากฏในบทอ่านอย่างตรงไปตรงมาไม่ต้องอาศัยความรู้ประกอบนอกบทอ่าน	เลือกบทอ่านได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ระบุสาระของบท บ่งชี้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายเฉพาะของการอ่าน ค้นหาความคิดเฉพาะ ค้นหาค่านิยมของคำศัพท์ หรือกลุ่มคำ บ่งชี้ฉากของเรื่อง (เวลา และสถานที่) ค้นหาประโยคใจความสำคัญหรือความคิดหลักของบทอ่าน (เมื่อมีประโยคหรือข้อความปรากฏอย่างชัดเจนในบทอ่าน)
การบูรณาการและตีความ หมายถึง สามารถเชื่อมโยง จัดระบบ อธิบายเนื้อหาสาระจากบทอ่านความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของประโยคในบทอ่าน เลือกคำเชื่อมประโยคเพื่อแสดงความเป็นเหตุเป็นผล และเปรียบเทียบข้อมูลขยายความคิดจากการอ่านไปสู่ความเข้าใจที่สมบูรณ์ ระบุดูจุดประสงค์ และสาระสำคัญของบทอ่าน	วิเคราะห์เจตนาของผู้ส่งสาร วิเคราะห์/ เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของประโยค วิเคราะห์แนวคิดหลัก เชื่อมโยงความ ตีความ แปลความสิ่งที่อ่าน เปรียบเทียบความแตกต่างและหาข้อความสนับสนุน ขยายความคิดจากการอ่านเบื้องต้นแล้วทำให้สมบูรณ์ เรียงลำดับความสัมพันธ์ก่อนหลัง

กลยุทธ์การอ่าน	พฤติกรรมย่อย
การสะท้อนและการประเมิน หมายถึง สามารถแสดงความคิดเห็นของตนเกี่ยวกับเนื้อหาและกลวิธีการเขียน ด้วยการแสดงหลักฐานจากบทอ่านเพื่อสนับสนุนทัศนะของตน วิพากษ์วิจารณ์และพิจารณาความน่าเชื่อถือ ประโยชน์ คุณค่าของเรื่องที่อ่าน	อธิบายข้อความที่ได้อ่าน ให้ความเห็นหรือโต้แย้งจากมุมมองของตน พิจารณาความสมบูรณ์หรือความกระจัดของข้อมูลในบทอ่าน คาดคะเนความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในเรื่อง ตัดสินความน่าเชื่อถือของข้อเสนอแนะของผู้เขียนในการโน้มน้าวความคิดของผู้อ่าน พิจารณาความสัมพันธ์ของชื่อเรื่องกับสาระสำคัญของบทอ่าน อธิบายเกี่ยวกับอิทธิพลของภาษา เช่น การเปรียบเทียบ น้ำเสียงของบทอ่าน บ่งชี้มุมมองของผู้เขียนที่มีต่อบทอ่าน

การประเมินกลยุทธ์ทั้ง 3 ด้านไม่ได้แยกจากกันอย่างเด็ดขาด มีความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน ผู้อ่านอาจใช้กลยุทธ์หลายแบบเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการได้

2) แบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน

นักวิชาการ และองค์กรการประเมินการรู้เรื่องการอ่าน พัฒนาแบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน (Cheung et al, 2016; Alandeom and Oliveira, 2015; Ellis and Coddington, 2013; Protacio, 2013; Coertze, 2011; OECD, 2009; Whitaker, 2003; สลิลลา วงษ์กระจ่าง, 2556) โดยสรุปแล้วโครงสร้างของแบบวัดประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ อ่านสื่อหลากหลายประเภท อ่านอย่างสม่ำเสมอ มีแรงจูงใจในการอ่าน และมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม รูปแบบการตอบเป็นมาตราประมาณค่า (rating scale)

กล่าวโดยสรุป การรู้เรื่องการอ่านเป็นคุณลักษณะที่นักเรียนพึงมีและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป เพราะเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของนักเรียนในโลกยุคปัจจุบัน การเข้าใจบทอ่าน การนำผล การอ่านไปใช้ และความรักและผูกพันกับการอ่าน เป็นพื้นฐานสำคัญที่ทำให้นักเรียนเข้าใจและนำ ข้อมูลจากการอ่านไปใช้ ตลอดจนมีแรงจูงใจและพฤติกรรมการอ่านที่ดี จึงกล่าวได้ว่าการรู้เรื่องการอ่านเป็นคุณลักษณะที่ควรพัฒนาให้เกิดขึ้นแก่นักเรียนทุกคนในฐานะเครื่องมือแห่งการดำรงชีพและ จรรโลงสังคมให้ก้าวหน้า

2. แนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้

2.1 ความหมาย

แนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ (Scaffolded Reading Experience Approach) เป็นแนวคิดการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนอ่านสำหรับทุกระดับชั้น ซึ่งพัฒนาขึ้นจากแนวคิดการเสริมต่อการเรียนรู้ของ เลฟ วิกอตสกี (Vygotsky) โดยคำนึงถึงความสำคัญของผู้เรียน เนื้อหา และวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นปัจจัยในการกำหนดกิจกรรมก่อนการอ่าน ระหว่างการอ่าน และหลังการอ่านที่เหมาะสม ส่งผลให้ผู้เรียนเข้าใจบทอ่าน และมีความเพลิดเพลินในการอ่าน (Graves and Fitzgerald, 2005)

2.2 แนวคิดพื้นฐาน

แนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้พัฒนาขึ้นจากแนวคิดทางการศึกษาและผลการวิจัยหลายแนวคิด (Fitzgerald and Graves, 2004) ได้แก่ 1) การเสริมต่อการเรียนรู้ (scaffolding) 2) ความรักและผูกพันของนักเรียน (student engagement) 3) มโนทัศน์เกี่ยวกับทฤษฎีการสร้างความรู้พุทธิปัญญา (cognitive constructivist learning concept) 4) อนาคตภาพของสังคมวัฒนธรรม (sociocultural outlook) 5) มโนทัศน์เกี่ยวกับการสอน (instructional concepts) และ 6) ข้อเสนอแนะสำหรับการสอน (pedagogical orientations) แนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ประยุกต์แนวคิดต่างๆ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวการสอนให้เหมาะสม ซึ่งแนวคิดต่าง ๆ มีหัวข้อย่อยและรายละเอียด ดังนี้

2.2.1 การเสริมต่อการเรียนรู้ (scaffolding)

Wood และคณะ (1976) เป็นผู้ใช้คำนี้เป็นครั้งแรก โดยอธิบายว่า การเสริมต่อการเรียนรู้ คือ การช่วยเหลือของครูหรือเพื่อนเพื่อให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จได้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการประยุกต์แนวคิดเกี่ยวกับช่วงพัฒนาการทางปัญญา (zone of proximal development) สู่การจัดการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความสามารถที่มีอยู่เข้ากับเป้าหมายการเรียนรู้จนประสบความสำเร็จหรือมีพัฒนาการในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งงานนั้นจะไม่สำเร็จลงได้หากปราศจากการช่วยเหลือ (Eggen and Kauchak, 1997)

การนำแนวคิดการเสริมต่อการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ Fitzgerald and Graves (2004) ได้ประยุกต์นิยามการเสริมต่อการเรียนรู้ให้มีความหมาย ดังนี้ การช่วยเหลือผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จในภารกิจที่พวกเขาไม่สามารถทำสำเร็จได้โดยลำพัง การเสริมต่อการเรียนรู้สามารถทำได้โดยช่วยเหลือผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จในภารกิจโดยมีความเครียดน้อย ลดเวลาในการปฏิบัติภารกิจ และเรียนรู้ได้มากขึ้นกว่าการเรียนรู้โดยปราศจากผู้ให้ความช่วยเหลือ

ทั้งนี้การเสริมต่อการเรียนรู้โดยความช่วยเหลือจากครูหรือผู้ที่มีความสามารถมากกว่าเป็นการประยุกต์แนวคิดช่วงพัฒนาการทางปัญญา (zone of proximal development) ที่อธิบายได้ว่า ช่วงพัฒนาการทางปัญญาคือพื้นที่ระหว่างพัฒนาการที่แท้จริงจริงของนักเรียนกับระดับพัฒนาการที่เป็นไปได้ในระดับที่สูงขึ้น การก้าวข้ามจากระดับพัฒนาการที่แท้จริงไปสู่ระดับพัฒนาการที่เป็นไปได้จะต้องอาศัยความช่วยเหลือของผู้ที่มีความสามารถสูงกว่า (Vygotsky 1978, cited in Fitzgerald and Graves, 2004)

การพัฒนานักเรียนในช่วงพัฒนาการทางปัญญา นักวิชาการได้จำแนกแนวทางการเสริมต่อการเรียนรู้ไว้หลากหลาย ดังนี้

Hill และ Hannafins (2001) จำแนกประเภทการเสริมต่อการเรียนรู้ไว้ 4 ประเภท ได้แก่

1. การเสริมต่อการเรียนรู้ด้านมโนทัศน์ (conceptual scaffolds) เป็นการเสริมต่อการเรียนรู้เพื่อช่วยให้นักเรียนเรียงลำดับข้อมูลที่สำคัญได้ อาจใช้แผนที่ โครงร่าง หรือ ตัวอย่าง เป็นเครื่องมือในการเสริมต่อการเรียนรู้
2. การเสริมต่อการเรียนรู้ด้านการรู้คิด (Metacognition Scaffolds) เป็นการเสริมต่อการเรียนรู้เพื่อให้เห็นเป้าหมายที่ชัดเจน หรือตัวแบบทางปัญญา ซึ่งจะส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้ว่าลำดับขั้นตอนของงานเป็นอย่างไร และจะปฏิบัติอย่างไรเพื่อให้งานประสบความสำเร็จ
3. การเสริมต่อการเรียนรู้ด้านกระบวนการ (Procedural Scaffolds) เป็นการเสริมต่อการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานอย่างเป็นกระบวนการ ขั้นตอน โดยอาจใช้ แผนภูมิ กราฟิก แผนที่ทิศทาง เป็นเครื่องมือในการเสริมต่อการเรียนรู้
4. การเสริมต่อการเรียนรู้ด้านกลวิธี (Strategic Scaffolds) เป็นการเสริมต่อการเรียนรู้โดยเสนอทางเลือกที่หลากหลายในการปฏิบัติงาน เพื่อช่วยพัฒนามุมมองให้กว้างขวางและหลากหลายยิ่งขึ้น

ในบริบทของห้องเรียน ผู้มีบทบาทในการเสริมต่อการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อให้ไปถึงระดับพัฒนาการที่ควรจะเป็นคือครูผู้สอน Hogen and Pressley (1997) นำเสนอวิธีการที่ครูสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการเสริมต่อการเรียนรู้แก่นักเรียนอย่างได้ผล ได้แก่

1. เลือกงานให้เหมาะสมกับเป้าหมายของนักเรียนและสอดคล้องกับหลักสูตร
2. ตั้งเป้าหมายและวางแผนการปฏิบัติงานร่วมกัน
3. วินิจฉัยความต้องการและความเข้าใจนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาความก้าวหน้า
4. ใช้กลวิธีที่หลากหลายที่เหมาะสมกับความต้องการนักเรียนเป็นรายบุคคล เช่น การถามคำถาม การเป็นตัวแบบ
5. ติดตามเป้าหมายของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของเป้าหมายตลอดการปฏิบัติกิจกรรม
6. ให้ผลย้อนกลับแก่นักเรียนเพื่อชี้ให้เห็นความก้าวหน้าและความสำเร็จของนักเรียน
7. สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ให้นักเรียนรู้สึกปลอดภัย เพื่อควบคุมความสับสน
8. ให้โอกาสนักเรียนในการปฏิบัติงานที่หลากหลาย และให้นักเรียนพึงพิงการเสริมต่อการเรียนรู้จากครูให้น้อยลงเรื่อยๆ

Wood และคณะ (1976) นำเสนอแนวทางการเสริมต่อการเรียนรู้แก่ผู้เรียน 6 ประการ ได้แก่

1. การคัดสรรและแจกแจงงานให้เหมาะสม (recruitment) ครูต้องคัดสรรภาระงานที่เหมาะสมกับนักเรียน แจกแจงประเด็นที่นักเรียนสนใจ และสิ่งที่ต้องการให้นักเรียนปฏิบัติเกี่ยวกับภาระงาน เช่น การสร้างความสนใจในภาระงาน การแสดงให้เห็นความสำคัญของงาน
2. การลดระดับงานให้เป็นงานย่อย (reduction in degree of freedom) คือ การแจกแจงงานให้เป็นขั้นตอนย่อย มีความซับซ้อนน้อยลง ทำให้สามารถให้ข้อมูลป้อนกลับแก่นักเรียนได้ง่ายและชัดเจน
3. การสร้างความสนใจอย่างต่อเนื่อง (direction maintenance) คือ การรักษาระดับความสนใจของนักเรียนให้มีความสม่ำเสมอ ด้วยวิธีการสร้างความท้าทายเกี่ยวกับภาระงานที่นักเรียนทำในระดับสูงกว่างานที่นักเรียนประสบความสำเร็จไปก่อนหน้านี้

4. การชี้จุดสำคัญ (making critical features) การแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ภาระงานที่ทำนั้นประสบความสำเร็จ หรือดำเนินไปในทิศทางที่ถูกต้อง หรือการบอกข้อผิดพลาดหรือความคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับงานที่ทำ

5. การควบคุมความคับข้องใจ (frustration control) ครูต้องช่วยเหลือไม่ให้นักเรียนวิตกกังวลอันเนื่องมาจากความผิดพลาดของงาน และต้องลดความเสี่ยงในการพึ่งพาครูมากเกินไปในระหว่างการปฏิบัติภาระงาน

6. การสาธิต (demonstration) ครูแสดงการกระทำเป็นตัวอย่างหรือแนวทางเพื่อแก้ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตาม

Eggen และ Kauchak (1997) เสนอแนะกลวิธีการเสริมต่อการเรียนรู้ไว้ 5 ประการ ได้แก่

1. การเป็นต้นแบบ (modeling) เช่น แสดงวิธีทำ แสดงวิธีการแก้ปัญหา
2. การคิดดังๆ (think-aloud) เป็นต้นแบบของกระบวนการคิดเพื่อให้นักเรียนทราบถึงกระบวนการคิดของครูในขณะปฏิบัติงานแต่ละขั้น
3. การใช้คำถาม (question) เป็นการให้ความช่วยเหลือผู้เรียนด้วยการสร้างความสนใจ และแนะนำทางเลือกในการปฏิบัติ
4. การปรับปรุงสื่อการเรียนการสอน (adapting instructional material) เช่น การปรับระดับงานให้ง่ายขึ้น หรือการแบ่งงานออกเป็นส่วนย่อยๆ
5. การใช้สิ่งเตือนหรือตัวชี้แนะ (prompts and clues) เช่น การใช้วิธีการช่วยเหลือให้นักเรียนฝึกจัดระบบความคิดของตนเองก่อนเขียนงาน การเสริมตอนนี้จะยุติลงเมื่อผู้เรียนได้ซึมซับการจัดระบบเหล่านี้ไว้ในตนเอง

กล่าวโดยสรุป การเสริมต่อการเรียนรู้ มีจุดประสงค์สำคัญเพื่อพัฒนานักเรียนไปสู่ระดับพัฒนาการที่สูงขึ้น ซึ่งนักเรียนจะประสบความสำเร็จได้เพราะความช่วยเหลือของผู้ที่มีความสามารถมากกว่า การให้ความช่วยเหลือหรือเสริมต่อการเรียนรู้มีความหลากหลาย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของผู้เรียน ภาระงานของผู้เรียน และจุดประสงค์ของการเรียนรู้

2.2.2 ความรักและผูกพันของนักเรียน (student engagement)

นักเรียนที่มีความรักและผูกพันในการอ่านจะมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้ 1) เห็นว่าตนจะประสบความสำเร็จในกิจกรรมการอ่าน 2) สามารถควบคุมกิจกรรมการอ่านได้ด้วยตนเองและเห็น

ว่าได้พัฒนาตนเองขึ้นจากการร่วมกิจกรรมการอ่าน และ 3) เห็นว่ากิจกรรมการอ่านเป็นกิจกรรมที่คุ้มค่ากับเวลาที่เสียไปและมีความสุขสนุกสนานในการกระทำกิจกรรมการอ่าน การพัฒนาแนวการสอน ประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ คำนึงถึงประเด็นสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1) ความสำเร็จ 2) ทฤษฎีเกี่ยวกับความสิ้นหวังในการเรียนรู้ และ 3) สภาพแวดล้อมของการรู้หนังสือ ซึ่งแต่ละหัวข้อย่อยมีรายละเอียด ดังนี้

1) ความสำเร็จ (success)

การมีประสบการณ์เกี่ยวกับความสำเร็จในการอ่านเป็นสิ่งที่มีความสำคัญสำหรับผู้เรียนมาก การประสบความสำเร็จในการอ่านอาจพิจารณาได้จาก 3 แนวทาง ได้แก่ 1) นักเรียนมีความเข้าใจในบทอ่าน 2) นักเรียนมีความสุขในการอ่าน ได้รับข้อมูล และได้รับแรงกระตุ้นจากบทอ่าน และ 3) นักเรียนมีความพร้อมสำหรับปฏิบัติการงานหลังการอ่าน

การประสบความสำเร็จในการอ่านบางครั้งอาจมาจากการกำหนดของครู ครูอาจคัดเลือกจัดประสบการณ์ และให้กำลังใจนักเรียนตลอดจนทำให้นักเรียนรู้สึกว่าเป้าหมายการอ่านที่นักเรียนกำหนดขึ้นจะประสบความสำเร็จได้ไม่ยากนัก โดยมีครูเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือในทุกกิจกรรมการอ่าน นอกจากนี้ครูต้องจัดประสบการณ์การอ่านให้สอดคล้องกันทั้งทางด้าน เป้าหมายการอ่าน บทอ่านคัดสรร และกิจกรรมการอ่าน

กล่าวโดยสรุป ครูต้องรู้บทบาทของตนว่าควรให้ความช่วยเหลือนักเรียนมากน้อยเพียงใด หรือในสถานการณ์ใด เพื่อให้ในท้ายที่สุดแล้วครูจะส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้ที่สามารถอ่านด้วยตนเองได้อย่างอิสระ

2) ความสิ้นหวังในการเรียนรู้ (attribution theory and learn helplessness)

ทฤษฎีนี้เกี่ยวข้องกับการที่นักเรียนรับรู้เกี่ยวกับสาเหตุของความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการเรียน นักเรียนที่ไม่ประสบความสำเร็จบ่อยครั้งจะนำไปสู่การขาดแรงจูงใจในการอ่าน มิติต่างๆ ทั้งด้านความเข้าใจ การคัดสรรบทอ่าน จนนำไปสู่ความสิ้นหวังในการเรียนรู้

นักเรียนที่สิ้นหวังในการเรียนรู้โดยเฉพาะการอ่าน ในระยะยาวจะกลายเป็นคนวิตกกังวล เมื่อต้องปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับการอ่าน พวกเขาจะไม่สามารถกำหนดเป้าหมายการอ่าน และวางแผน

การอ่านได้ หากมีบางครั้งที่ประสบความสำเร็จในการอ่านพวกเขา มักคิดว่าเป็นผลมาจากปัจจัยภายนอกไม่ใช่ความสามารถที่แท้จริงของตนเอง เช่น โชคดี ครูให้ความช่วยเหลือ

วิธีการป้องกันไม่ให้นักเรียนสิ้นหวังในการเรียนรู้มีหลากหลายวิธี เช่น 1) ทำให้การอ่านเป็นประสบการณ์แห่งความสำเร็จ 2) บอกนักเรียนว่าความพยายามจะนำไปสู่ความสำเร็จ เมื่อครูสังเกตเห็นว่านักเรียนประสบความสำเร็จในการอ่านให้พูดคุยเกี่ยวกับวิธีการที่ทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จ และ 3) หลีกเลี่ยงสถานการณ์การแข่งขัน และไม่เปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านของนักเรียนกับเพื่อนร่วมชั้นคนอื่น ครูควรมุ่งความสนใจไปยังสิ่งที่นักเรียนได้รับจากบทอ่าน

3) สภาพแวดล้อมของการรู้หนังสือ (a literate environment)

สภาพแวดล้อมของการรู้หนังสือ อธิบายเกี่ยวกับ ห้องเรียน โรงเรียน บ้าน ที่มีสภาพแวดล้อมส่งเสริมการรู้หนังสือและให้ความสำคัญกับการรู้หนังสือ สภาพแวดล้อมของการรู้หนังสือมีองค์ประกอบ 4 ประการ คือ 1) ตัวแบบ 2) สิ่งแวดล้อมด้านกายภาพ 3) เนื้อหาของหนังสือ และ 4) บรรยากาศ

ตัวแบบของผู้รู้หนังสือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด ตัวแบบนั้นอาจเป็นผู้ที่นักเรียนให้ความศรัทธาอาจเป็นครู ผู้ปกครอง หรือญาติก็ได้ นักเรียนควรได้รับการหล่อหลอมในบรรยากาศของชุมชนแห่งการอ่านเพื่อความเพลิดเพลิน อ่านเพื่อแสวงหาข้อมูลด้วยความตระหนักในคุณค่าของการอ่าน ตัวแบบที่มีประสิทธิภาพต้องกระทำซ้ำ สม่ำเสมอ เพื่อให้นักเรียนซึมซับ ตัวแบบอาจเป็นแบบได้ทั้งการสาธิตและการให้คำชมเชยแก่นักเรียน

สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ โดยเฉพาะในบริบทของห้องเรียนครูต้องจัดเตรียมหนังสือให้นักเรียนอ่านได้ในเวลาที่ต้องการ ทั้งการอ่านที่โรงเรียนและอนุญาตให้ยืมหนังสือกลับบ้านได้ ติดใบโฆษณาเกี่ยวกับหนังสือที่น่าสนใจ ตลอดจนจัดพื้นที่ที่สามารถทำกิจกรรมการอ่านได้อย่างผ่อนคลาย โดยไม่มีผู้รบกวนขณะอ่านหนังสือ รวมถึงมีพื้นที่ในการสนทนาแลกเปลี่ยนเรื่องทีอ่านกับเพื่อนร่วมชั้นเรียนด้วย

เนื้อหาของหนังสือ ต้องตอบสนองความหลากหลายของนักเรียนในชั้นเรียนทั้งด้านความสามารถ ความสนใจ วัฒนธรรม ภาษา และภูมิหลังทางสังคม เพื่อให้สอดคล้องกับสังคมจริงที่มีความหลากหลายในทุกด้าน นอกจากนี้เนื้อหาที่นักเรียนอ่านควรสัมพันธ์กับประสบการณ์ส่วนตัว เพราะหากเนื้อหาในหนังสือมีความหมายสำหรับนักเรียนจะเชื่อมโยงนักเรียนสู่สังคมภายนอกด้วย

บรรยากาศของการรู้หนังสือ ในบริบทของชั้นเรียนที่อุดมไปด้วยหนังสือ กิจกรรมที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน จะเชื่อมโยงไปสู่การอ่านทั้งหมด เช่น การเรียนรู้จากบทอ่าน การตอบสนองบทอ่าน การอภิปรายเกี่ยวกับบทอ่าน การเขียนเกี่ยวกับบทอ่าน นอกจากนี้ต้องให้นักเรียนมีเวลาในการอ่านอย่างเพียงพอเพื่อให้มีโอกาสในการอภิปรายบทอ่านร่วมกับผู้อื่น อันเป็นการฝึกการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นด้วย บรรยากาศของการรู้หนังสือเป็นบรรยากาศแห่งการไตร่ตรองเกี่ยวกับคุณค่าและความคิดที่ได้รับจากการอ่าน

กล่าวโดยสรุปแนวคิดความรักและความผูกพันของนักเรียนได้กล่าวถึงแนวคิดย่อย 3 ประการ ซึ่งแนวคิดย่อยทั้งหมดมีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ การประสบความสำเร็จ เป็นเรื่องสำคัญมาก สิ่งที่เติมเต็มความสำเร็จประการหนึ่ง คือ การบรรลุภารกิจการอ่านนั่นเอง การประสบความสำเร็จในการอ่านจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ขัดขวางความสิ้นหวังในการเรียนรู้เพราะนักเรียนจะไม่เผชิญหน้ากับความล้มเหลวครั้งแล้วครั้งแล้ว ส่วนสภาพแวดล้อมของการรู้หนังสือนั้นเป็นทั้งการจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมที่อบอุ่นและสะดวกสบายให้นักเรียนอ่านได้โดยปราศจากสิ่งรบกวน และเป็นการการบ่มเพาะความคิดเชิงบวกเกี่ยวกับการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

2.2.3 มโนทัศน์เกี่ยวกับทฤษฎีการสร้างความรู้เชิงพุทธิปัญญา (cognitive constructivist learning concept)

การจัดการเรียนรู้ต้องใช้หลักการที่มาจากความก้าวหน้าเชิงจิตวิทยาพุทธิปัญญา ซึ่งมีแนวคิดที่สำคัญ คือ 1) จิตใจเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ และ 2) ผู้เรียนเป็นผู้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น (active participants) จากแนวคิดดังกล่าวได้พัฒนาไปสู่ทฤษฎีการสร้างความรู้เชิงพุทธิปัญญา ซึ่งในที่นี้จะนำเสนอประเด็นย่อยทั้งหมด 5 ประเด็นที่จะทำให้เข้าใจกระบวนการอ่าน กระบวนการสอนอ่าน และแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ ได้แก่ 1) โครงสร้างความรู้ (schema) 2) รูปแบบปฏิสัมพันธ์ของการอ่าน (interactive model of reading) 3) การอ่านโดยอัตโนมัติ (automaticity) 4) ทฤษฎีการสร้างความรู้ (constructivism) และ 5) การตอบสนองของผู้อ่าน (reader response theory) ซึ่งแต่ละแนวคิดย่อยมีรายละเอียด ดังนี้

1) โครงสร้างความรู้ (scheme theory)

โครงสร้างความรู้เกี่ยวข้องกับลักษณะการแสดงออกถึงความรู้ที่อยู่ภายใน และ ความสำคัญของโครงสร้างความรู้ ซึ่งความรู้เป็นชุดข้อมูลที่จัดเรียงอย่างเป็นระบบ ความรู้อาจมีหลาย ลักษณะ เช่น ความรู้เกี่ยวกับวัตถุ สถานการณ์ เหตุการณ์ ลำดับเหตุการณ์ การกระทำ ลำดับการ กระทำ โครงสร้างความรู้ที่จำเป็นต้องพิจารณาในการวางแผนการสอนอ่านมี 3 ประเภท ได้แก่ 1) ความรู้เกี่ยวกับโลกและประเพณีนิยม 2) ความรู้เกี่ยวกับกลวิธีการสร้างบทอ่านประเภทต่าง ๆ และ 3) ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาสาขาต่าง ๆ

ความรู้เกี่ยวกับโลกและประเพณีนิยม หมายถึง ความรู้รอบตัวและความรู้เกี่ยวกับ ชีวิตประจำวัน นักเรียนจะสัมผัสและหล่อหลอมประสบการณ์ผ่านการเรียนรู้จากชีวิตประจำวัน ความรู้ประเภทนี้จะทำให้นักเรียนเข้าใจบทอ่านได้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะบทอ่านต้องใช้ข้อมูลเหล่านี้เป็น วัตถุดิบในการเขียน แต่ถ้าเรื่องที่อ่านไม่สอดคล้องกับประสบการณ์ของผู้อ่านนักเรียนต้องการความช่วยเหลือเพื่อพัฒนาความรู้ให้เหมาะสมกับบทอ่าน โดยนัยนี้หน้าที่สำคัญของครูคือการคัดสรรบทอ่าน ที่มีความเหมาะสมกับกลุ่มนักเรียน

ความรู้เกี่ยวกับกลวิธีการสร้างบทอ่านประเภทต่าง ๆ ความรู้ประเภทนี้มีหลายระดับทั้ง ระดับมาก ปานกลาง และไม่รู้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความคุ้นเคยกับบทอ่านประเภทต่างๆ มีความเป็นไปได้ สูงมากที่ครูต้องให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับความรู้ด้านนี้ ทั้งนี้เพราะนักเรียนยังไม่คุ้นเคยกับกลวิธีการ เขียนเพราะมีประสบการณ์น้อย

ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาสาขาต่างๆ โดยมากนักเรียนมักเพิ่มพูนความรู้เฉพาะทางเหล่านี้ ผ่านการศึกษาในระบบโรงเรียนทางการเรียนวิชาต่าง ๆ เช่น สุขศึกษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ แต่เนื่องจากเนื้อหาในสาขาวิชาต่างๆเหล่านี้มีความเฉพาะเจาะจงไม่ใช่เนื้อหาที่เป็นความรู้ทั่วไป นักเรียนจึงต้องการความช่วยเหลือเกี่ยวกับเนื้อหาเฉพาะสาขาวิชาเหล่านี้

สิ่งสำคัญที่สุดเกี่ยวกับประเด็นโครงสร้างความรู้ คือ ครูต้องมั่นใจว่านักเรียนมีความรู้พื้นฐาน ที่เพียงพอในการอ่านบทอ่านที่ได้รับมอบหมาย

2) รูปแบบปฏิสัมพันธ์ของการอ่าน (interactive model of reading)

ในกระบวนการอ่านแต่ละครั้งผู้อ่านและบทอ่านต่างมีบทบาทสำคัญควบคู่กันไป ในขณะที่ผู้อ่านจะใช้ทั้งโครงสร้างความรู้และความรู้เกี่ยวกับภาษาอย่างมีปฏิสัมพันธ์กัน ในกระบวนการอ่านมิใช่เพียงการกวาดสายตาผ่านตัวอักษรโดยปราศจากการทำความเข้าใจบทอ่าน แต่ผู้อ่านจะพยายามใช้ความรู้เพื่อทำความเข้าใจบทอ่านด้วย

ผู้อ่านที่จะประสบความสำเร็จต้องอ่านบทอ่านที่สอดคล้องกับความรู้และประสบการณ์พื้นฐาน หน้าที่ของครู คือ จัดเตรียมบทอ่านที่หลากหลายประเภทและสร้างภาวะการอ่านที่ช่วยพัฒนาความสามารถด้านการอ่านของนักเรียน

ในกระบวนการอ่านหากครูสนใจเฉพาะการอ่านออกเสียงให้ถูกต้อง และมุ่งให้นักเรียนอ่านออกเสียงให้ถูกต้องทุกคำ หากคำใดออกเสียงผิดครูจะแก้ไขในทันที การกระทำเช่นนี้อาจเป็นการบังคับนักเรียนให้มุ่งความสนใจไปที่การอ่านระดับคำมากกว่าสนใจภาพรวมทั้งหมดของบทอ่าน ครูควรปรับวิธีการสอนอ่านโดยให้นักเรียนอ่านในใจและให้สะท้อนสิ่งที่ได้จากการอ่านจะทำให้ นักเรียนสนใจบทอ่านมากขึ้น

รูปแบบปฏิสัมพันธ์ของการอ่านแสดงให้เห็นอย่างสำคัญว่า ผู้อ่านต้องใช้ทั้งบทอ่านและความรู้พื้นฐานในการทำความเข้าใจความหมายของบทอ่าน

3) การอ่านโดยอัตโนมัติ (automaticity)

การอ่านมีกระบวนการย่อย ๆ หลายประการที่ต้องทำพร้อม ๆ กันไปในขณะที่อ่าน เช่นเดียวกันกับการขับรถที่มีทั้งการเข้าเกียร์ การเหยียบเบรก การหมุนพวงมาลัยบังคับทิศทาง กระบวนการย่อยในกระบวนการอ่าน เช่น การทำความเข้าใจประโยคและภาพรวมของบทอ่าน การเชื่อมโยงข้อมูลในบทอ่านกับประสบการณ์เดิมของตน

ผู้อ่านที่มีความชำนาญในการอ่านจะสามารถทำกระบวนการย่อยเหล่านี้ได้พร้อมๆ กันไปในขณะที่อ่าน ต่างจากผู้อ่านที่มีความสามารถระดับต้นซึ่งจะยังไม่สามารถทำได้ อย่างไรก็ตามสิ่งที่ควรจะทำให้ได้เป็นอัตโนมัติ ในกระบวนการอ่าน คือ 1) การรู้จักคำศัพท์ และ 2) การรู้จักความหมายของคำศัพท์ ถ้านักเรียนทำได้โดยไม่หยุดชะงักในการอ่านหรือการหาความหมาย ก็ถือว่าสามารถอ่านได้อย่างอัตโนมัติ ทั้งนี้ การอ่านอย่างอัตโนมัติเป็นเรื่องท้าทายสำหรับผู้อ่านระดับต้นและผู้อ่านระดับกลางซึ่งยังใช้เวลามากในการอ่านและทำความเข้าใจบทอ่านโดยเฉพาะบทอ่านที่ไม่ใช่ภาษาแม่

แนวทางการฝึกฝนการอ่านอย่างอัตโนมัติ คือ การฝึกอ่านอย่างหนักในสถานการณ์การอ่านต่าง ๆ และการอ่านบทอ่านหลากหลายประเภทเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และมั่นใจในความสามารถของตนเองอันจะทำให้มีความสุขในการอ่าน ทั้งนี้บทบาทของครูในการส่งเสริมให้เกิดการอ่านอย่างอัตโนมัติ คือ การให้กำลังใจนักเรียนและให้โอกาสนักเรียนในการเลือกอ่านอย่างอิสระตามความสนใจและความพึงใจส่วนตัวโดยมีเป้าหมายที่สำคัญคือ ให้นักเรียนสามารถทำกระบวนการย่อยๆของการอ่านหลายกระบวนการไปพร้อมๆกัน

4) ทฤษฎีการสร้างความรู้ (constructivism)

ทฤษฎีการสร้างความรู้มีพื้นฐานมาจากปรัชญาทางจิตวิทยาที่แตกต่างหลากหลายในบริบทของการสอนอ่าน นักทฤษฎีการสร้างความรู้มองว่าสังคมโลกที่นักเรียนอาศัยอยู่เป็นปัจจัยสำคัญในการทำความเข้าใจและตีความบทอ่าน ในที่นี้จะนำเสนอโมเดลทฤษฎีการสร้างความรู้ 3 ประการ ที่เป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ ดังนี้

1) การสร้างความหมายจากบทอ่าน ผู้อ่านต้องเป็นผู้อ่านเชิงรุก (active reader) คือ มิใช่อ่านเพียงให้จบ ๆ ไป แต่ต้องอ่านอย่างกระตือรือร้น ตระหนักถึงสิ่งที่อ่านตลอดเวลา และเชื่อมโยงข้อมูลจากบทอ่านเข้ากับประสบการณ์เดิมของตนเอง

2) การสร้างความหมายจากบทอ่านเป็นเรื่องอัตวิสัย (subjective) เช่นเดียวกับวิศวกรที่สร้างบ้านจากพิมพ์เขียวเดียวกันแต่บ้านที่สำเร็จแล้วไม่ได้มีลักษณะเหมือนกันทุกประการ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะผู้อ่านมีประสบการณ์เดิมที่แตกต่างกัน

3) การสร้างความหมายจากบทอ่านควรใช้กระบวนการทางสังคม เช่น การอภิปรายกลุ่ม ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้อ่านสร้างความหมายจากบทอ่านร่วมกับผู้อื่น

5) การตอบสนองของผู้อ่าน (reader response theory)

ทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านมีรากฐานมาจากปรัชญาของทฤษฎีการสร้างความรู้ แต่ใช้อย่างเฉพาะเจาะจงในการอ่าน โดยเฉพาะการอ่านวรรณคดี จุดเน้นของทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน คือ การสร้างความหมายจากบทอ่านเป็นผลมาจากการดำเนินการร่วมกันระหว่างผู้อ่านกับบทอ่าน และจุดเน้นอีกประการหนึ่ง คือ ผู้อ่านมีระดับการตอบสนองต่อวรรณคดีแตกต่างกัน

ทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านแบ่งการอ่านออกเป็น 2 ประเภท คือ การอ่านเพื่อหาข้อมูล (efferent reading) คือการอ่านเพื่อหาข้อมูลที่ผู้อ่านได้รับจากบทอ่านอย่างตรงไปตรงมา และการอ่านเพื่อสุนทรียภาพ (aesthetic reading) ที่มีจุดประสงค์เพื่อสร้างประสบการณ์ร่วมกับเนื้อความในบทอ่าน

ข้อพึงพิจารณาในการประยุกต์ทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านมาใช้ในแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ คือ 1) ทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านเป็นการอ่านเชิงลึกทั้งการอ่านเพื่อหาข้อมูล และการอ่านเพื่อสุนทรียภาพ 2) ทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านเหมาะสมกับการสอนอ่านวรรณคดี และ 3) ทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านต้องใช้การอ่านแบบหาข้อมูลเป็นพื้นฐานเพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งซึ่งอันจะทำให้สามารถตอบสนองวรรณกรรมได้เป็นอย่างดี

2.2.4 อนาคตภาพของสังคมวัฒนธรรม (sociocultural outlook)

ทฤษฎีสังคมวัฒนธรรมมีรากฐานมาจาก เลฟ วิกอตสกี (Vygotsky) แนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ประยุกต์ทฤษฎีมาใช้ โดยระบุว่า การทำความเข้าใจบทอ่านไม่สามารถแยกออกจากบริบททางสังคมวัฒนธรรมได้ และสังคมวัฒนธรรมส่งผลโดยตรงต่อบรรยากาศของการจัดการเรียนการสอนอ่าน ตลอดจนความเชื่อและทัศนคติของชุมชน

ในห้องเรียนการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ ครูจะให้ความสำคัญกับนักเรียนและการเรียนรู้ของนักเรียนทุกคน และแสดงให้เห็นว่า ทุกความเห็นของนักเรียนมีความหมาย ความรู้เดิมของนักเรียนมีคุณค่าและมีประโยชน์ต่อการทำความเข้าใจบทอ่าน ทำให้นักเรียนรู้สึกว่ห้องเรียนเป็นของทุกคน ความคิด ความพยายามในการทำความเข้าใจบทอ่านเป็นสิ่งที่มีคุณค่าและได้รับการสนับสนุนจากครู

สังคมวัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อการอ่านเพื่อความเข้าใจในฐานะบริบทของการจัดการเรียนการสอนการอ่าน ซึ่งประกอบไปด้วย บทอ่าน กิจกรรมการอ่าน และผู้อ่าน

2.2.5 มโนทัศน์เกี่ยวกับการสอน (instructional concepts)

ในบริบทของนักเรียนอังกฤษ แนวคิดย่อยที่จะนำเสนอต่อไปนี้เป็นคำแนะนำแนวทางการสอนที่เป็นประโยชน์สำหรับนักเรียนอังกฤษ แนวคิดย่อยดังกล่าวได้แก่ 1) การปรับเปลี่ยนแนวการสอน (modulated instruction) 2) รูปแบบการสอนเชิงผสมผสาน (Hybrid model of

teaching English-language learners) 3) การสอนเชิงรุก (active teaching) 4) การเรียนรู้เชิงรุก (active learning) 5) พื้นที่รอยต่อพัฒนาการ (zone of proximal development) และ 6) รูปแบบการปลดปล่อยความรับผิดชอบสู่ผู้เรียนอย่างค่อยเป็นค่อยไป (the gradual release of responsibility model) แนวคิดย่อยแต่ละแนวคิดมีรายละเอียด ดังนี้

1) การปรับเปลี่ยนแนวการสอน (modulated instruction)

แนวคิดสำคัญคือ ไม่มีแนวการสอนใดที่สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเสมอไป แนวการสอนที่มีประสิทธิภาพที่สุด คือ แนวการสอนที่ปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของนักเรียน ซึ่งแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้สามารถปรับเปลี่ยนเป้าหมายการอ่านโดยพิจารณาจากลักษณะเฉพาะของนักเรียนได้ นอกจากนี้ยังสามารถทำกิจกรรมเดียวกันทั้งชั้นเรียน หรือแยกเป็นกลุ่มย่อยทำกิจกรรมที่แตกต่างกันชั้นเรียนก็ได้ สิ่งสำคัญที่แนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้คำนึงถึง คือ การพัฒนากิจกรรมการอ่านให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของนักเรียน

2) รูปแบบการสอนเชิงผสมผสาน (Hybrid model of teaching English-language learners)

รูปแบบการสอนเชิงผสมผสานมีจุดเน้นสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1) รูปแบบการสอนเชิงผสมผสานมีทั้งส่วนที่เป็นโครงสร้าง และส่วนที่เป็นพลวัต เพื่อให้สามารถปรับเปลี่ยนโครงสร้างได้ 2) พัฒนามาจากแนวการสอนวรรณกรรมที่มีประสิทธิภาพ และ 3) พัฒนามาจากความก้าวหน้าทางจิตวิทยาพุทธิพิสัย เช่น การเสริมต่อการเรียนรู้

แนวการสอนประสบการณ์การสอนอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ประยุกต์จุดเน้นทั้ง 3 ประการเป็นพื้นฐานในการพัฒนาแนวการสอนโดยมีลักษณะดังนี้ 1) มีโครงสร้างการสอนที่ไม่แน่นอนสามารถปรับเปลี่ยนได้ 2) ส่งเสริมนักเรียนให้มีความรักและผูกพันกับการอ่าน 3) ครูและเพื่อนเป็นผู้ร่วมอภิปรายในการอ่าน 4) พัฒนามาจากแนวทางการสอนวรรณคดีร่วมกับจิตวิทยาพุทธิปัญญา และ 5) ให้ความสำคัญกับผู้เรียนทั้งทางด้านความสามารถทางภาษาและความสามารถทางวิชาการ

3) การสอนเชิงรุก (active teaching)

การสอนเชิงรุก หมายถึง ชุดของหลักการหรือแนวปฏิบัติของครูที่มีประสิทธิภาพ ยึดถือ ซึ่งครูที่ใช้การสอนเชิงรุกจะเป็นผู้นำในชั้นเรียนและมีแนวปฏิบัติที่หลากหลาย เช่น 1) มีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอน และมีวัตถุประสงค์ในการสอนที่ชัดเจน 2) ใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ที่หลากหลาย 3) ใช้กระบวนการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียน และ 4) เมื่อมอบหมายงานให้ผู้เรียนทำ ครูต้องมั่นใจว่านักเรียนเข้าใจวัตถุประสงค์ของงานนั้น และกำกับติดตามให้งานสำเร็จ

4) การเรียนรู้เชิงรุก (active learning)

การเรียนรู้เชิงรุก เชื่อว่า ผลลัพธ์การเรียนรู้ทั้งหมดเป็นผลมาจากการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น และมีความคิดเห็นว่าการเรียนรู้เป็นลำดับของการคิด เริ่มตั้งแต่ การคิด การทดลอง จนนำไปสู่การเรียนรู้ซึ่งความกระตือรือร้นดังกล่าวต้องมีทั้งในครูและนักเรียน

5) พื้นที่รอยต่อพัฒนาการ (zone of proximal development)

พื้นที่รอยต่อพัฒนาการเป็นแนวคิดของเลฟ วิกอตสกี (Vygotsky) ซึ่งเชื่อว่ามนุษย์เรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม วิกอตสกี (Vygotsky) นำเสนอเกี่ยวกับพื้นที่รอยต่อพัฒนาการว่า หมายถึง ช่วงห่างของพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก ด้านหนึ่งคือภารกิจที่สามารถทำได้สำเร็จด้วยตนเอง ส่วนอีกด้านหนึ่งคือภารกิจที่ไม่สามารถบรรลุได้ลำพังโดยปราศจากความช่วยเหลือจากผู้อื่น ช่วงห่างระหว่างทั้งสองด้านนี้เรียกว่า พื้นที่รอยต่อพัฒนาการ ซึ่งในพื้นที่รอยต่อพัฒนาการนี้เองที่เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความสามารถมากกว่ามาเสริมต่อการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติภารกิจ

6) รูปแบบการปลดปล่อยความรับผิดชอบสู่ผู้เรียนอย่างค่อยเป็นค่อยไป (the gradual release of responsibility model)

รูปแบบนี้อธิบายระดับความรับผิดชอบของครูและนักเรียนในระหว่างการปฏิบัติกิจกรรมการอ่าน โดยให้ครูผู้สอนลดหน้าที่ความรับผิดชอบลงอย่างช้าๆ ตอนต้นของการสอนอ่าน สัดส่วนความรับผิดชอบจะตกอยู่ที่ครูในปริมาณมาก เพราะต้องฝึกทักษะการอ่านแก่ผู้เรียนและสร้างความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการอ่านไปด้วย เมื่อนักเรียนเริ่มมีทักษะดีขึ้นแล้วครูจะลดความรับผิดชอบลง

สัดส่วนความรับผิดชอบจะตกไปอยู่ที่นักเรียน จนในท้ายที่สุดนักเรียนสามารถอ่านได้เองอย่างอิสระ โดยครูไม่ต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับภารกิจกาอ่าน

รูปแบบการปลดปล่อยความรับผิดชอบสู่ผู้เรียนอย่างค่อยเป็นค่อยไป เป็นการปฏิบัติตามแนว การเสริมต่อการเรียนรู้อย่างชัดเจนใน 3 ประการ คือ 1) ใช้กิจกรรมการอ่านที่หลากหลายเพื่อให้ บรรลุภารกิจกาอ่าน 2) เปิดโอกาสให้มีการใช้บทอ่านที่หลากหลาย และ 3) มีการฝึกฝนซ้ำเพื่อเพิ่ม ความสามารถ

2.2.6 ข้อเสนอแนะสำหรับการสอน (pedagogical orientations)

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสอนอ่านมี 4 ประการ ได้แก่ 1) การไตร่ตรองการสอน (reflective teaching) 2) การสอนโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน (literature-based instruction) 3) การสอนอ่านและเขียน เชิงทักษะสัมพันธ์ (making use of the relationship between reading and writing) และ 4) การสอนเพื่อความเข้าใจ (teaching for understanding) มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1) การไตร่ตรองการสอน (reflective teaching)

มโนทัศน์เรื่องการไตร่ตรองเริ่มต้นจาก John dewey ผู้มองเห็นครูที่มีการไตร่ตรอง เกี่ยวกับแนวการสอนของตนและผลดีที่มีต่อผู้เรียน การไตร่ตรองแนวการสอนมีลักษณะเป็นวัฏจักรที่ ครูต้องไตร่ตรองเกี่ยวกับแนวการสอนของตนและผลที่ได้จากการสอน หากการสอนไม่มีประสิทธิผล จะต้องปรับเปลี่ยนแนวทางการสอน ครูที่ไตร่ตรองแนวทางการสอนของตนจะคำนึงถึงองค์ประกอบ ทั้งหมดของสถานการณ์การกาเรียน ได้แก่ 1) นักเรียน 2) สื่อ 3) กิจกรรมการเรียนรู้ และ 4) สิ่งที่ได้ เรียนรู้

ในบริบทของแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ ครูต้องไตร่ตรองใน 3 ประเด็นต่อไปนี้ 1) สถานการณ์การเรียนรู้ 2) การสังเกตประสบการณ์การเรียนรู้ของนักเรียน และ 3) การประเมินประสบการณ์การเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งครูต้องเริ่มจากการไตร่ตรองเกี่ยวกับ สถานการณ์ก่อนตัดสินใจเลือกใช้กิจกรรมการอ่าน

การไตร่ตรองแนวการสอนเป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ครูทุกคนต้องปฏิบัติเพราะห้องเรียน แต่ละห้อง มีความซับซ้อนและมีลักษณะเฉพาะ ครูต้องพิจารณาเกี่ยวกับกิจกรรมการสอน และ

ผลการสอน ตลอดจนพยายามจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิผลเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้

2) การสอนโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน (literature-based instruction)

การสอนโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน มีหลักการที่สำคัญ 2 ข้อ ได้แก่ 1) นักเรียนมีความสุขในการอ่านและเป็นผู้อ่านตลอดชีวิต ตลอดจนเสาะแสวงหาข้อมูลจากการอ่านอย่างลึกซึ้ง 2) ความสุขในการอ่านเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาความสามารถในการอ่าน นอกจากนี้ยังมีหลักการย่อย ๆ ที่แนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้นำมาประยุกต์ คือ 1) สภาพแวดล้อมและสถานการณ์การการอ่านมีผลต่อความสามารถในการอ่าน 2) การขจัดความเสี่ยงเกี่ยวกับการอ่านเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การอ่านประสบความสำเร็จ และ 3) การบูรณาการระหว่างทักษะการอ่านและการเขียนซึ่งเป็นทักษะที่สนับสนุนกัน แนวคิดทั้งหมดสามารถสรุปได้ว่า ครูควรคัดเลือกบทอ่านโดยเริ่มต้นจากบทอ่านที่ง่ายไปสู่บทอ่านที่ยากขึ้นเรื่อยๆ อันจะพัฒนาไปสู่การอ่านอย่างท้าทายตามแนวคิดพื้นที่รอยต่อพัฒนาการ เพราะการคัดเลือกบทอ่านที่ดีจะส่งเสริมนิสัยการอ่าน เห็นตัวอย่างของงานเขียนที่ดี และท้าทายความสามารถของนักเรียน

แนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ นำหลักการของการสอนโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานมาประยุกต์เป็นเป้าหมายสำคัญของแนวการสอน คือ นักเรียนต้องสามารถอ่านเพื่อความเข้าใจและบรรลุเป้าหมายการอ่านที่ตนกำหนดไว้

3) การสอนอ่านและเขียนเชิงทักษะสัมพันธ์ (making use of the relationship between reading and writing)

แนวคิดสำคัญคือ ต้องสอนการอ่านและการเขียนให้สนับสนุนซึ่งกันและกัน ทั้งนี้เพราะการอ่านกับการเขียนมีความสัมพันธ์กันในหลายรูปแบบ การอ่านและการเขียนเกี่ยวกับสิ่งที่อ่านตลอดจนการร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับบทอ่านทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าของรูปแบบการอ่านและรูปแบบการเขียน

4) การสอนเพื่อความเข้าใจ (teaching for understanding)

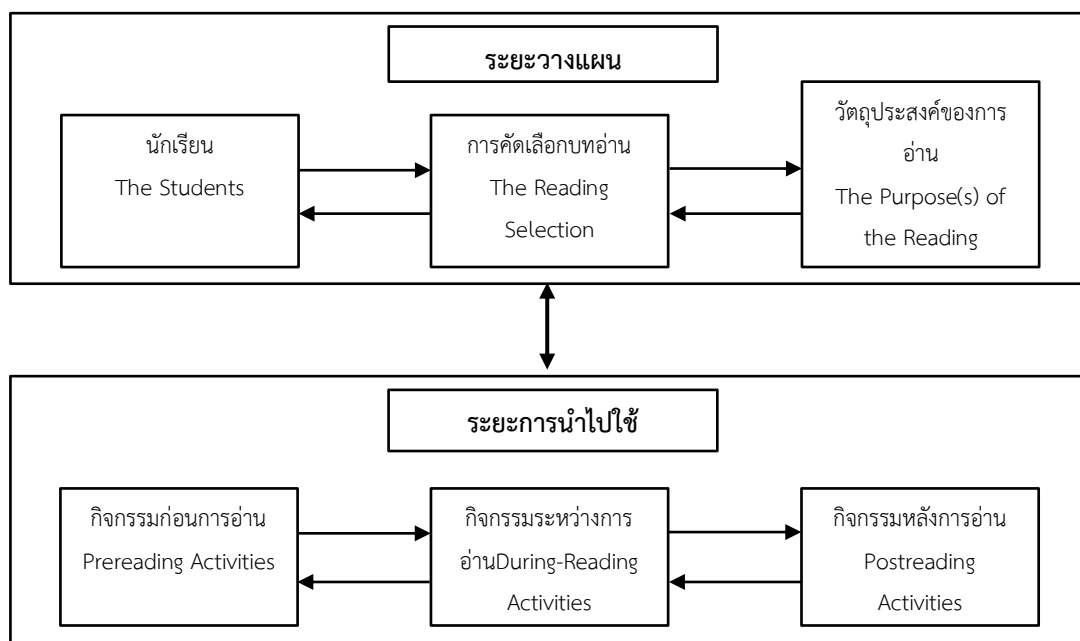
นักเรียนมีความต้องการเข้าใจบทอ่านอย่างลึกซึ้งจนถึงขั้นที่สามารถอธิบายได้ แสดงตัวอย่างได้ อนุมานได้ ตลอดจนประยุกต์ในแนวทางใหม่ๆ ได้ การสอนอ่านให้ประสบความสำเร็จจึงต้องให้ผู้เรียนมีความสามารถดังต่อไปนี้ 1) เข้าใจหัวข้อบทอ่านอย่างลึกซึ้ง 2) จดจำ/สะสมข้อมูลสำคัญจากบทอ่าน และ 3) ใช้ข้อมูลจากบทอ่านในเชิงรุก

เป้าหมายของแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้มีหลากหลายประการขึ้นอยู่กับนักเรียน และบทอ่าน ซึ่งการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเป็นเป้าหมายหนึ่งของแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้

2.3 การจัดการเรียนการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้

แนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ ออกแบบขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการอ่าน เข้าใจ เรียนรู้ และมีความสุขในกิจกรรมการอ่าน การออกแบบดังกล่าวมีความคล้ายคลึงกับแผนการสอนโดยทั่วไป แต่จุดที่ทำให้แนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้แตกต่างจากแผนการสอนทั่วไป คือ แนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ไม่ใช่แผนที่กำหนดไว้อย่างตายตัวแต่เป็นแผนที่มีความยืดหยุ่น สามารถปรับใช้ให้เข้ากับสถานการณ์การอ่านที่สอดคล้องกับประสบการณ์ของผู้อ่าน แบ่งการสอนออกเป็นระยะ 2 ระยะ ได้แก่ ระยะวางแผน ซึ่งเป็นการวางแผนการสร้างประสบการณ์การอ่านทั้งหมด และระยะการนำไปใช้ ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมการอ่านตามแผนที่วางไว้

Fitzgerald and Graves (2004) นำเสนอว่า กรอบโครงสร้างการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้แบ่งเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะวางแผน (planning) และระยะนำไปใช้ ดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบโครงสร้างการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ (Fitzgerald & Graves, 2004)

1. ระยะวางแผนมีจุดประสงค์เพื่อสร้างประสบการณ์การอ่านทั้งหมดที่จะเกิดขึ้น สิ่งที่ต้องคำนึงถึง มี 3 ประการ ได้แก่ ลักษณะของผู้เรียน การคัดเลือกบทอ่าน และจุดประสงค์การอ่าน ผู้สอนต้องรู้จักลักษณะของผู้เรียนโดยภาพรวมว่าผู้เรียนกลุ่มต่างๆมีลักษณะเฉพาะอย่างไร มีจุดประสงค์ในการอ่านอย่างไร และคัดเลือกบทอ่านใดมาอ่านในชั้นเรียน การดำเนินงานในระยะวางแผนทำให้ผู้สอนทราบข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับประสบการณ์ทางการอ่านของผู้เรียน เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการจัดประสบการณ์การอ่านที่เหมาะสมในระยะการนำไปใช้ อนึ่งเมื่อลักษณะของผู้เรียน การคัดเลือกบทอ่าน และจุดประสงค์การอ่านเปลี่ยนแปลงไป จะทำให้ภาพรวมของประสบการณ์การอ่านเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ซึ่งจะส่งผลถึงการเลือกกิจกรรมการอ่านในระยะนำไปใช้ด้วย

2. ระยะการนำไปใช้ ระยะนี้ประกอบด้วยชุดกิจกรรมทางเลือกสำหรับการเสริมต่อประสบการณ์การอ่านที่สอดคล้องกับประสบการณ์การอ่านที่กำหนดไว้ในขั้นวางแผน ชุดกิจกรรมที่นำเสนอแบ่งออกเป็น 3 ระยะที่สอดคล้องกับกระบวนการอ่าน คือ ระยะก่อนการอ่าน ระยะระหว่างการอ่าน ระยะหลังการอ่าน ชุดของกิจกรรมดังกล่าวแสดงดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 6 ชุดกิจกรรมทางเลือกตามระยะต่าง ๆ ของการอ่าน

ระยะ	กิจกรรม
ก่อนการอ่าน	<p>การสร้างแรงจูงใจ</p> <p>กระตุ้นและสร้างความรู้พื้นฐาน</p> <p>จัดเตรียมบทอ่านที่มีเนื้อหาเฉพาะเจาะจง</p> <p>เชื่อมโยงการอ่านกับชีวิตจริง</p> <p>สอนคำศัพท์</p> <p>สอนมโนทัศน์</p> <p>ตั้งคำถาม ทำนาย และกำหนดทิศทางการอ่าน</p> <p>เสนอแนะกลยุทธ์การอ่าน</p>
ระหว่างการอ่าน	<p>การอ่านในใจ</p> <p>การอ่านให้นักเรียนฟัง</p> <p>การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการอ่าน</p> <p>การให้นักเรียนอ่านออกเสียง</p> <p>การปรับเนื้อหาบทอ่าน</p>
หลังการอ่าน	<p>การตั้งคำถาม</p> <p>การอภิปราย</p> <p>การเขียน</p> <p>การแสดงละคร</p> <p>การวาดภาพแบบกราฟิก กิจกรรมแบบไม่ใช่คำพูด</p> <p>การประยุกต์ที่นอกเหนือบทอ่าน</p> <p>การสร้างความรู้เชื่อมโยง</p> <p>การสอนซ้ำ</p>

ระยะก่อนการอ่าน เป็นการเตรียมผู้อ่านให้พร้อมสำหรับการอ่านบทอ่านที่เลือกด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสร้างความสนใจในบทอ่าน การกระตุ้นความรู้เดิมที่จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจบทอ่านและอ่านอย่างเพลิดเพลิน การสอนสิ่งที่คาดว่าจะมีความยาก หากครูจัดเตรียมได้เป็นอย่างดีจะส่งผลให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการอ่านเพื่อความเข้าใจ และมีความเพลิดเพลินในการอ่าน ชุดกิจกรรมระยะก่อนการอ่านที่นำเสนอ ได้แก่

1. การสร้างแรงจูงใจ หมายถึง กิจกรรมที่ออกแบบเพื่อให้นักเรียนมีความสนใจในบทอ่าน
2. การสร้างความรู้พื้นฐาน หมายถึง กิจกรรมที่กระตุ้นให้นักเรียนนึกย้อนถึงความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในเรื่องที่ได้อ่านมากยิ่งขึ้น

3. การจัดเตรียมบทอ่านที่มีเนื้อหาเฉพาะเจาะจง หมายถึง การให้นักเรียนสำรวจเนื้อหาในภาพรวมก่อนการอ่านเพื่อสร้างความเข้าใจในเนื้อหาที่เลือกมาอ่าน
4. การเชื่อมโยงบทอ่านกับชีวิตจริง หมายถึง การพยายามเชื่อมโยงเนื้อหาในบทอ่านให้สัมพันธ์กับโลกแห่งความเป็นจริงหรือชีวิตจริงของนักเรียน ถือเป็นกิจกรรมที่สร้างแรงจูงใจแก่นักเรียนได้
5. การสอนคำศัพท์ หมายถึง การให้สำรวจและสอนคำศัพท์สำคัญเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจในภาพรวมของบทอ่าน
6. การสอนมโนทัศน์ หมายถึง กิจกรรมที่มุ่งเน้นการค้นหาข้อเท็จจริง และการขยายความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์และมโนทัศน์
7. การตั้งคำถาม ทำนาย และกำหนดทิศทางการอ่าน หมายถึง การถามคำถามเกี่ยวกับบทอ่านเพื่อให้นักเรียนคาดเดาคำตอบที่น่าจะเกิดขึ้นในบทอ่าน และเป็นตัวกำหนดทิศทางของบทอ่าน
8. การเสนอแนะกลยุทธ์การอ่าน หมายถึง การให้นักเรียนทดลองใช้กลยุทธ์การอ่านประเภทต่าง ๆ ตลอดจนการปรับใช้กลยุทธ์ให้สอดคล้องกับบทอ่าน จนนำไปสู่การเข้าใจบทอ่านได้ในท้ายที่สุด

ระยะระหว่างกาอ่าน เป็นการกระทำกิจกรรมการอ่านของนักเรียนโดยได้รับการเสริมต่อการเรียนรู้ จากครู เพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทอ่านได้ กิจกรรมที่น่าเสนอ ได้แก่

1. การอ่านในใจ เป็นกิจกรรมการสอนอ่านที่ใช้สม่ำเสมอ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้อ่านที่มีคุณภาพทั้งในและนอกห้องเรียน
2. การอ่านให้นักเรียนฟัง เป็นกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนเห็นแบบอย่างที่ดีและสร้างความเพลิดเพลินไปพร้อมกัน
3. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการอ่าน เป็นกิจกรรมที่ครูให้คำแนะนำเกี่ยวกับการอ่านวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ทั้งในด้านเนื้อหาและรูปแบบของบทอ่าน
4. การให้นักเรียนอ่านออกเสียง เพื่อเป็นการเน้นจุดที่น่าสนใจหรือมีความสำคัญ และโดยเฉพาะในบทอ่านประเภทร้อยกรอง
5. การปรับเนื้อหาบทอ่าน เป็นกิจกรรมที่แปลงรูปแบบบทอ่านเป็นสื่อประเภทอื่น เช่น วิดีทัศน์ หรือการแบ่งบทอ่านออกเป็นส่วน เพื่อทำให้นักเรียนเข้าใจบทอ่านได้ง่ายขึ้น

ระยะหลังการอ่าน เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสังเคราะห์และนำผลการอ่านไปใช้เป็นการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่อ่านในชั้นเรียนกับโลกแห่งความเป็นจริง กิจกรรมที่น่าเสนอไว้ ได้แก่

1. การตั้งคำถาม เพื่อกระตุ้นความคิดระดับสูง ให้นักเรียนวิเคราะห์ ตีความ ประเมินค่าบทอ่าน
2. การอภิปราย เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความเข้าใจ การตีความตามมุมมองของตน รวมทั้งได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความคิดเห็นจากผู้เรียนคนอื่นด้วย
3. การเขียน เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนเขียนเกี่ยวกับแง่มุมต่าง ๆ ของเรื่องที่ได้อ่าน เช่น ความเข้าใจเนื้อเรื่อง
4. การแสดงละคร เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความเข้าใจอย่างลึกซึ้งซึ่งเกี่ยวกับเรื่องที่ได้อ่านในรูปแบบของละครต่าง ๆ เช่น ละครสั้น เรื่องล้อเลียน ละครใบ้
5. การวาดภาพแบบกราฟิก กิจกรรมแบบนี้นอกจากจะก่อให้เกิดความสนุกแล้วยังเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นของตนเกี่ยวกับเรื่องที่ได้อ่านในหลากหลายรูปแบบ ซึ่งมีบางรูปแบบที่นักเรียนถนัดเป็นพิเศษ
6. การประยุกต์ที่นอกเหนือบทอ่าน หมายถึง การมุ่งให้นักเรียนได้ลงมือทำกิจกรรมจริงหลังจากการอ่านบทอ่านจบลง เช่น การทัศนศึกษาในสถานที่จริงที่ปรากฏในบทอ่าน
7. การสร้างความเชื่อมโยง เป็นการเชื่อมโยงสาระที่ได้จากบทอ่านเข้ากับชีวิตจริงของนักเรียน
8. การสอนซ้ำ ผู้สอนจะเลือกใช้กิจกรรมนี้เมื่อนักเรียนไม่สามารถบรรลุจุดประสงค์การอ่านที่ตั้งไว้ตั้งแต่ตอนต้น และควรกระทำทันทีหลังจากจบบทอ่าน

กิจกรรมที่เสนอแนะเหล่านี้เป็นกิจกรรมทางเลือกสำหรับกรอบโครงสร้างการเสริมต่อประสบการณ์การอ่านเท่านั้น ไม่มีประสบการณ์การอ่านใดที่ใช้ทางเลือกที่นำเสนอทั้งหมด ทั้งนี้ต้องปรับเปลี่ยน เลือุกกิจกรรม ให้สอดคล้องกับประสบการณ์การอ่านในชั้นวางแผน

กล่าวโดยสรุป แนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ให้ความสำคัญกับการวินิจฉัยผู้เรียนเกี่ยวกับประสบการณ์การอ่านได้แก่ ระดับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ การกำหนดวัตถุประสงค์การอ่านและการคัดเลือกบทอ่านร่วมกัน ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้เกิดขึ้นในชั้นวางแผน เป็นข้อมูลสำคัญที่ทำให้ครูทราบว่า ประสบการณ์การอ่านของนักเรียนแต่ละคนเป็นอย่างไร อันจะทำให้ครูสามารถเลือกกิจกรรมที่เป็นกลยุทธ์การอ่านเพื่อความเข้าใจมาเสริมต่อประสบการณ์การอ่านของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม ค่อยพัฒนาและลดการเสริมต่อลงจนกระทั่งนักเรียนสามารถเข้าใจบทอ่านได้โดยครูไม่ต้องเสริมต่อประสบการณ์การอ่าน ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่าแนวการสอน

ประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้จะส่งผลให้นักเรียนเป็นผู้รู้เรื่องการอ่านได้เพราะส่งเสริมการกำหนดวัตถุประสงค์การอ่าน การคัดเลือกบทอ่าน การลงมืออ่านโดยใช้กลยุทธ์การอ่านเพื่อความเข้าใจที่หลากหลาย การฝึกให้นักเรียนมีโอกาสนสะท้อนบทอ่านหลังจากการอ่านบทอ่านจบลง นอกจากนี้กิจกรรมการเสริมต่อประสบการณ์การอ่านที่หลากหลายยังน่าจะส่งผลให้ผู้เรียนเพลิดเพลินและสนุกสนานกับการอ่านอันนำไปสู่การพัฒนาไปเป็นแรงจูงใจในการอ่านและมีพฤติกรรมการอ่านที่ดีอีกด้วย

จากการศึกษาแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญของการเรียนรู้แบบกำกับตนเองได้ 6 ประการ ดังนี้

1. ข้อมูลลักษณะการอ่านของนักเรียน ช่วยให้ครูวางแผนการจัดประสบการณ์การอ่านที่เหมาะสมกับเพศ วัย และความสนใจของนักเรียน
2. การวางแผนการสอนอ่านบนฐานข้อมูลประสบการณ์การอ่านของนักเรียน ช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านของนักเรียนได้เต็มตามศักยภาพ
3. แรงจูงใจในการอ่านสร้างได้โดยให้นักเรียนเลือกบทอ่านตามความสนใจ ความยากง่าย และเนื้อหาที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง
4. วิธีสอนและกลยุทธ์การอ่านที่เหมาะสมกับบทอ่าน ช่วยส่งเสริมความสามารถในการอ่านให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์การอ่านที่ตั้งไว้
5. การจัดการเรียนรู้การอ่านบนฐานประสบการณ์การอ่านของนักเรียน ทำให้นักเรียนเข้าใจบทอ่านง่ายขึ้น และอ่านได้อย่างเพลิดเพลิน
6. การเชื่อมโยงผลการอ่านกับชีวิตจริงทำให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับสังคม และเชื่อมโยงกับโลกแห่งความเป็นจริง และเห็นคุณค่าของการอ่าน

อย่างไรก็ตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้มีจุดเน้นที่ความเข้าใจบทอ่าน และเป็นกิจกรรมการเสริมต่อประสบการณ์การอ่านในชั้นเรียน ซึ่งอาจยังไม่ส่งผลให้นักเรียนมีความรักและผูกพันกับการอ่าน ซึ่งอ้างอิงถึงการอ่านอย่างหลากหลาย สม่ำเสมอ ทุกที่ ทุกเวลา ซึ่งเป็นการอ่านในชีวิตจริงนอกเหนือจากบริบทของชั้นเรียน กระบวนการดังกล่าวเกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเองในการอ่าน ผู้วิจัยจึงได้ทบทวนเอกสารเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง เพื่อนำแนวคิดดังกล่าวมาส่งเสริมให้นักเรียนอ่านอย่างเข้าใจและมีความรักและผูกพันกับการอ่าน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3. การเรียนรู้แบบกำกับตนเอง

การเรียนรู้แบบกำกับตนเอง (self-regulated learning) เป็นแนวคิดหนึ่งของทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมของ Bandura (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2549) การรายงานเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบกำกับตนเองประกอบไปด้วยประเด็นสำคัญ 6 ประเด็น ได้แก่ 1) ที่มาของแนวคิดการกำกับตนเอง 2) ความหมายของการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง 3) กระบวนการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง 4) กลยุทธ์การเรียนรู้แบบกำกับตนเอง 5) แนวทางส่งเสริมการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง และ 6) การประยุกต์ใช้กระบวนการกำกับตนเองในการอ่าน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 ที่มาของแนวคิดการกำกับตนเอง

การกำกับตนเอง (self-regulation) มีพื้นฐานแนวคิดมาจากทฤษฎีเชิงปัญญาสังคม (social cognitive theory) (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2549) ของ Albert Bandura โดยมีความเชื่อพื้นฐานว่า พฤติกรรมของบุคคลเกิดจากการเรียนรู้ 2 ส่วน คือ การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงของตนเอง และการเรียนรู้จากการสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่น Bandura ขยายความเพิ่มเติมว่าพฤติกรรมของบุคคลเกิดขึ้นจากองค์ประกอบ 3 ประการที่มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ได้แก่ พฤติกรรม สิ่งแวดล้อม และปัญญาและองค์ประกอบส่วนบุคคล อย่างไรก็ตามปัจจัยทั้ง 3 ด้านไม่ได้มีอิทธิพลในการกำหนดซึ่งกันและกันอย่างเท่าเทียมกัน อาจมีบางปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมมากน้อยแตกต่างกันโดยมีเวลาเป็นตัวแปร และอิทธิพลของปัจจัยทั้ง 3 ด้านไม่ได้เกิดขึ้นพร้อมกัน

จากแนวคิดพื้นฐานดังกล่าว ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม จึงได้เน้นแนวคิด 3 ประการ ได้แก่

1. แนวคิดการเรียนรู้โดยการสังเกต (observation learning) เชื่อว่าการเรียนรู้เกิดจากการสังเกตตัวแบบ ถือเป็น การเรียนรู้ประสบการณ์ทางอ้อมผ่านตัวแบบที่ถ่ายทอดความคิด และการแสดงออกมา ทั้งตัวแบบที่เป็นบุคคลจริง และตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ โดยการเรียนรู้จากตัวแบบต้องใช้กระบวนการตั้งใจ เก็บจำ กระทำ และจงใจ

2. แนวคิดการกำกับตนเอง (self-regulation) มีความเชื่อว่า พฤติกรรมของมนุษย์มิได้เป็นผลมาจากการเสริมแรงและการลงโทษเท่านั้น เป็นผลมาจากการกระทำบางอย่างเพื่อควบคุม

ความรู้สึก ความคิด และการกระทำของตนเอง ซึ่งพฤติกรรมอย่างหลังนี้เรียกว่าการกำกับตนเอง ซึ่งมีกระบวนการ 3 ขั้นตอน คือ การสังเกตตนเอง กระบวนการตัดสินใจ และการแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง

3. แนวคิดการรับรู้ความสามารถของตนเอง (self-efficacy) มีความเชื่อว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคล บุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองที่แตกต่างกันย่อมแสดงพฤติกรรมที่แตกต่างกัน

ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยสนใจนำแนวคิดการกำกับตนเองมาใช้เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนใช้กลยุทธ์การเรียนรู้แบบกำกับตนเองในบริบทของการอ่าน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องการอ่าน ในลำดับต่อไปจะเป็นรายละเอียดเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง

3.2 ความหมายของการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง

การเรียนรู้แบบกำกับตนเอง เป็นการบูรณาการแนวคิดการกำกับตนเองมาใช้กับกระบวนการเรียนรู้ การทำความเข้าใจการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง จึงต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับการกำกับตนเอง เพื่อเป็นพื้นฐานให้เข้าใจการเรียนรู้แบบกำกับตนเองได้ดียิ่งขึ้น

การกำกับตนเอง (self-regulation) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการการกระทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อควบคุมความคิด ความรู้สึก และการกระทำของตนเอง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ (Zimmerman, 2009; สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2549)

การกำกับตนเองเป็นกระบวนการในการดำเนินกิจกรรมโดยทั่วไป หากเป้าหมายที่ตั้งเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้จะเรียกการกำกับตนเองนั้นว่า การเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง (woolfolk, 2004) สอดคล้องกับคำอธิบายของ Kaplan (2008) ที่กล่าวว่า การกำกับตนเองเกิดขึ้นได้ในทุกสถานการณ์ รวมถึงสถานการณ์ทางวิชาการด้วย การกำกับตนเองในสถานการณ์ทางวิชาการเรียกว่า การเรียนรู้แบบกำกับตนเอง

Zimmerman (2004) นิยามการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง หมายถึง กระบวนการที่ผู้เรียนปรับเปลี่ยนความสามารถทางพุทธิปัญญาไปเป็นทักษะทางการเรียนอย่างเป็นระบบ

Schunk (2007) อธิบายความหมายของการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง ว่าหมายถึง กระบวนการส่วนบุคคล อันเป็นผลมาจากความรู้ความสามารถและทักษะเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการเรียนที่ตนได้ตั้งไว้ อันเป็นผลมาจากความคิด ความรู้สึก พฤติกรรม ของผู้เรียนเอง

Zimmerman (2009) อธิบายนิยามของการเรียนรู้แบบกำกับตนเองไว้ ดังนี้ การปฏิบัติด้านการเรียนที่เกี่ยวข้องกับการตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ การใช้กลยุทธ์ การตรวจสอบตนเอง การปรับปรุงตนเอง เพื่อพัฒนาทักษะเช่น การพัฒนาทักษะด้านคำศัพท์

กล่าวโดยสรุปการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง หมายถึง กระบวนการเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่บุคคลสามารถควบคุมกระบวนการเรียนของตนเองด้วยกลวิธีต่างๆ ได้แก่ การตั้งเป้าหมาย การวางแผน การตรวจสอบตนเอง การปรับปรุงตนเอง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการศึกษาที่ตั้งไว้

3.3 กระบวนการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง

นักวิชาการด้านจิตวิทยาจำนวนมาก พยายามอธิบายกระบวนการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง ประมวลได้ ดังต่อไปนี้

Winne และ Hadwin (1998; cited in Beishuizen and Steffens, 2011) นำเสนอกระบวนการกำกับตนเองว่ามี 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การนิยามภาระงาน 2) การตั้งเป้าหมายและวางแผน 3) การศึกษาและใช้เทคนิค/กลยุทธ์ และ 4) การตระหนักรู้เพื่อปรับปรุงกลยุทธ์ในครั้งต่อไป

Zimmerman (2000) นำเสนอกระบวนการเรียนรู้แบบกำกับตนเองว่ามี 3 ระยะ ได้แก่ 1) ระยะการวางแผน (forethought) 2) ระยะปฏิบัติหรือการควบคุมอย่างตั้งใจ (performance or volitional control) และ 3) ระยะสะท้อนตนเอง (self-reflection) แต่แต่ละระยะสามารถขยายความได้ดังนี้

1) ระยะการวางแผน สิ่งที่สำคัญในระยะนี้คือ การวิเคราะห์ภาระงาน และ ความเชื่อเกี่ยวกับแรงจูงใจในตนเอง การวิเคราะห์ภาระงานอ้างอิงถึงกระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์ และการตั้งเป้าหมาย ความเชื่อเกี่ยวกับแรงจูงใจในตนเอง ประกอบด้วย ความเชื่อเกี่ยวกับศักยภาพของตนเอง การคาดหวังเกี่ยวกับผลลัพธ์ ความสนใจภายใน และทิศทางของเป้าหมาย

2) ระยะปฏิบัติหรือการควบคุมอย่างตั้งใจ ระยะนี้ผู้เรียนจะคัดเลือกและใช้กลยุทธ์การควบคุมตนเอง เช่น การสอนตนเอง จินตภาพ ความสนใจ และกลยุทธ์เกี่ยวกับภาระงาน การสังเกตตนเองซึ่งหมายรวมถึง การกำกับติดตามการใช้กลยุทธ์

3) ระยะสะท้อนตนเอง ผู้เรียนพยายามประเมินผลลัพธ์ของกระบวนการกำกับตนเอง

Zimmerman (2009) นำเสนอวงจรการเรียนรู้แบบกำกับตนเองว่ามี 4 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การประเมินตนเองและการกำกับติดตาม (Self-Evaluation and Monitoring) เกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนประเมินศักยภาพของตน บ่อยครั้งที่ประเมินจากการสังเกตและจดจำศักยภาพ และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นก่อนหน้า

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดเป้าหมายและการวางแผนกลยุทธ์ (Goal Setting and Strategic Planning) เกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนวิเคราะห์ภาระงานการเรียนรู้ ตั้งวัตถุประสงค์ด้านการเรียนรู้ที่มีความเฉพาะเจาะจง และวางแผนหรือปรับปรุงกลยุทธ์เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

ขั้นตอนที่ 3 การใช้กลยุทธ์และการกำกับติดตามผล (Strategy-implement monitoring) เกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนพยายามดำเนินการใช้กลยุทธ์ในบริบทจริง และกำกับติดตามความแม่นยำในการนำกลยุทธ์ไปใช้

ขั้นตอนที่ 4 การกำกับติดตามผลจากการใช้กลยุทธ์ (Strategic Outcome Monitoring) เกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนมุ่งความสนใจที่ผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อเทียบกับเป้าหมาย

ข้อมูลที่น่าเสนอไปข้างต้นสามารถสรุปได้ว่ากระบวนการกำกับตนเอง มี 3 ระยะ ได้แก่ ระยะวางแผน ระยะปฏิบัติ และระยะประเมินตนเอง วงจรการเรียนรู้แบบกำกับตนเองที่น่าเสนอโดย Zimmerman (2009) และ Winne and Hadwin (1998) ที่ระบุว่ามี 4 ขั้นตอนนั้นสอดคล้องกับกระบวนการกำกับตนเอง 3 ระยะ ของ Zimmerman (2000) ดังที่ได้กล่าวแล้ว

3.4 กลยุทธ์การเรียนรู้แบบกำกับตนเอง

นักจิตวิทยาได้นำเสนอกลยุทธ์การกำกับตนเองไว้หลากหลายแนวทาง สามารถประมวลได้ ดังนี้

Zimmerman (1989) นำเสนอกลยุทธ์การกำกับตนเอง โดยวิเคราะห์จากการเขียนรายงานตนเองของนักเรียน รายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 7 กลยุทธ์การเรียนรู้แบบกำกับตนเอง

กลยุทธ์	คำจำกัดความ	ตัวอย่างข้อความ
1) การประเมินตนเอง	การประเมินคุณภาพหรือความก้าวหน้าของงาน	ฉันตรวจสอบงานของตนเองเพื่อให้มั่นใจว่าทำงานได้ถูกต้อง
2) การจัดระบบและการเปลี่ยนรูปแบบ	การจัดระเบียบการทำงานเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง	ฉันกำหนดโครงสร้างก่อนเขียนรายงาน
3) การกำหนดเป้าหมายและการวางแผน	การกำหนดเป้าหมายหลักทางการเรียน เป้าหมายย่อย การวางแผน การจัดการเวลาเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	ฉันเริ่มอ่านตำราก่อนสอบ 2 สัปดาห์
4) การค้นคว้าสารสนเทศ	การสืบค้นข้อมูลเมื่อได้รับมอบหมายภาระงาน	ก่อนลงมือเขียนรายงาน ฉันไปห้องสมุดเพื่อค้นคว้าสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อรายงานให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
5) การบันทึกและติดตาม	ความพยายามในการบันทึกเหตุการณ์หรือผลลัพธ์	ฉันบันทึกการอภิปรายในชั้นเรียน ฉันบันทึกคำศัพท์ที่ฉันเขียนผิด
6) การสร้างสภาพแวดล้อม	ความพยายามเลือก หรือจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้	ฉันหลีกเลี่ยงจากทุกสิ่งที่ย่อบกวนฉัน เช่น ฉันปิดวิทยุ ซึ่งมันทำให้ฉันมีจิตใจจดจ่อกับงานที่ทำมากขึ้น
7) การให้รางวัล หรือลงโทษตนเอง	การให้รางวัลตนเองเมื่อประสบความสำเร็จ หรือการลงโทษตนเองเมื่อล้มเหลว	ถ้าฉันสอบได้คะแนนดีฉันจะไปชมภาพยนตร์
8) การฝึกฝนและการท่องจำ	ความพยายามจดจำสิ่งต่าง ๆ อย่างแม่นยำ	ในการเตรียมตัวสอบคณิตศาสตร์ ฉันเขียนสูตรต่าง ๆ ซ้ำ ๆ จนกระทั่งฉันจำได้
9)-11) การขอความช่วยเหลือจากสังคม	การขอความช่วยเหลือจาก (9) เพื่อน (10) ครู (11) ผู้ใหญ่	ถ้าฉันมีปัญหาวิชาคณิตศาสตร์ ฉันจะถามเพื่อนของฉัน

กลยุทธ์	คำจำกัดความ	ตัวอย่างข้อความ
12)-14) การทบทวนบันทึก	การอ่านทบทวน (12) บันทึก (13) แบบสอบ (14) ตำรา เพื่อเตรียมความพร้อมในการเรียน หรือสอบครั้งต่อไป	ฉันเตรียมตัวสอบโดยการทบทวนบันทึก
15) อื่นๆ	ทำพฤติกรรมเพราะผู้อื่น เช่น ครู เพื่อน	ฉันทำตามที่ครูสั่ง

Zumbrunn, Tadlock, and Roberts (2001) นำเสนอกลยุทธ์การเรียนรู้แบบกำกับตนเองไว้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การกำหนดเป้าหมาย (goal setting) ควรเป็นการกำหนดเป้าหมายในระยะสั้น เมื่อบรรลุเป้าหมายในระยะสั้นผู้เรียนจะมีแรงจูงใจเพื่อพัฒนาตนเองไปสู่เป้าหมายระยะยาว
2. การวางแผน (planning) การวางแผนทำให้ผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ การวางแผนประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอนได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดกลยุทธ์การเรียนรู้เพื่อความสำเร็จ และการกำหนดระยะเวลาในการทำงาน
3. การจูงใจตนเอง (self-monitoring) มีผลต่อการบรรลุเป้าหมายอย่างยิ่ง เพราะเป็นแรงจูงใจจากภายใน ปราศจากการบังคับ
4. การควบคุมความตั้งใจของตนเอง (attention control) เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้
5. การใช้กลยุทธ์อย่างยืดหยุ่น (flexible use of strategies) ผู้เรียนที่สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้จะต้องเลือกใช้กลยุทธ์ที่หลากหลาย ปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ตามสถานการณ์ที่เหมาะสม
6. การติดตามตนเอง (self-monitoring) ผู้เรียนต้องติดตามความก้าวหน้าของงานตนเอง ครูสามารถกระตุ้นเตือนให้นักเรียนบันทึกการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเห็นความก้าวหน้าของตนเอง
7. การขอความช่วยเหลือ (help seeking) ผู้เรียนที่เรียนแบบกำกับตนเอง จะพยายามแสวงหาความช่วยเหลือจากผู้อื่นเมื่อตนเองไม่สามารถปฏิบัติภารกิจให้บรรลุเป้าหมายได้
8. การประเมินตนเอง (self-evaluation) ครูต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนประเมินเป้าหมาย การใช้กลยุทธ์ การปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ เพื่อให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน

สาลินี จงใจสุรธรรม (2559) นำเสนอกลยุทธ์การกำกับตนเองในการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของนักเรียนไว้ ดังนี้

1. การตั้งเป้าหมายทางการเรียน แบ่งเป็นการตั้งเป้าหมายระยะใกล้ คือ การศึกษาต่อ และ การตั้งเป้าหมายระยะไกล คือ การประกอบอาชีพ
2. การมีตัวแบบ เช่น เพื่อน รุ่นพี่
3. การประเมินตนเอง คือ การประเมินความสามารถในการเรียนของตนเทียบกับผลการเรียนในอดีต
4. การสืบค้นข้อมูล โดยสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต และหนังสือเรียน
5. การจัดการผลที่เกิดขึ้นกับตนเอง คือ การให้รางวัล หรือการลงโทษตนเอง
6. การฝึกซ้อมและการจดจำ ฝึกการทำโจทย์หลากหลายประเภท
7. การหาเพื่อนหรือครูให้ช่วยเหลือ เมื่อไม่สามารถหาคำตอบจากโจทย์ได้
8. การทบทวนสิ่งที่บันทึกไว้ คือ แบบสอบ บันทึก หรือตำรา
9. การจัดเวลา โดยการทำปฏิทินอ่านหนังสือ
10. การเรียนพิเศษ เป็นการเรียนนอกเวลาเรียนปกติเพื่อทบทวนบทเรียน หรือเรียนล่วงหน้า

สุภาพรณ โคตรจรัส (2552) นำเสนอกลยุทธ์ในการกำกับตนเองในการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน ดังนี้

1. การประเมินตนเองเกี่ยวกับคุณภาพและความก้าวหน้าของงานตนเอง
2. การหาวิธีการจัดการเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เช่น การทำตารางเวลา
3. การกำหนดเป้าหมาย และการวางแผนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้
4. การค้นคว้าสารสนเทศจากแหล่งต่าง ๆ
5. การจดบันทึกเพื่อเตือนตนเอง
6. การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อให้สามารถเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น
7. การคำนึงถึงผลกระทบจากการกระทำของตนเอง
8. การท่องจำ
9. การขอความช่วยเหลือทางสังคม
10. การทบทวนบทเรียน

11. การเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม
12. การเลือกใช้กลวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสม
13. กำกับภาระกระทำของตนเองโดยไม่ต้องถูกบังคับจากผู้อื่น

จากกลยุทธ์การเรียนรู้แบบกำกับตนเองที่นำเสนอในข้างต้นสรุปได้ว่า กลยุทธ์การเรียนรู้แบบกำกับตนเองมีความหลากหลาย ผู้เรียนที่เลือกกลยุทธ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม จะทำให้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้

3.5 แนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง

Ley and Young (2001) เสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมการเรียนรู้แบบกำกับตนเองไว้

4 ประการ ดังต่อไปนี้

1. แนะนำให้ผู้เรียนเตรียมตัวให้พร้อมในการเรียนและสร้างบริบทการเรียนรู้ที่เหมาะสม
2. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการรู้คิดและพัฒนากระบวนการทางปัญญา
3. กำหนดเป้าหมายในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและให้ผลย้อนกลับแก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสติดตามความก้าวหน้าทางการเรียนของตน

4. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินตนเองอย่างต่อเนื่อง

Boekaerts (1997) นำเสนอแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้แบบกำกับตนเองไว้ ดังนี้

1. กระตุ้นความรู้เดิมของผู้เรียน และส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้เดิมมาเชื่อมโยง สัมพันธ์ และทำความเข้าใจกับเนื้อหาใหม่ที่กำลังจะศึกษา
  2. สอนและฝึกกลยุทธ์การกำกับตนเองแก่ผู้เรียน จนผู้เรียนใช้กลยุทธ์ได้อย่างคล่องแคล่ว
  3. การสอนกลยุทธ์ควรแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ระยะแรก ผู้สอนสาธิตการใช้กลยุทธ์ให้ผู้เรียนสังเกต ต่อมาควรให้ผู้เรียนฝึกการใช้กลยุทธ์ด้วยตนเอง และให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสะท้อนผลกลยุทธ์ที่ใช้
  4. ออกแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยการกำกับตนเองได้
- ปิยวรรณ วิเศษสุวรรณภูมิ (2553) นำเสนอบทบาทของผู้สอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการกำกับตนเองในการเรียนรู้ ไว้ดังนี้

1. หมั่นฝึกฝนซ้ำ
  2. ฝึกทักษะย่อยของผู้เรียนให้สามารถกำกับตนเองได้ เช่น ตรวจทานงานให้เรียบร้อยก่อนส่ง
  3. การสอนโดยตรง
  4. ครูเป็นต้นแบบในการกำกับตนเอง
  5. กระตุ้นให้ผู้เรียนควบคุมการเรียนรู้ของตนเอง
  6. ให้ออกาสผู้เรียนมีส่วนร่วมในการควบคุมการเรียนรู้ของตนเอง
- กล่าวโดยสรุป ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้นักเรียนสามารถกำกับตนเองในการเรียนรู้ได้ ทั้งนี้ครูต้องพิจารณาบทบาทของตนให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และนักเรียนเพื่อจะได้ส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้ที่สามารถกำกับตนเองในการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ

3.6 การประยุกต์ใช้กระบวนการกำกับตนเองในการอ่าน

กระบวนการกำกับตนเอง เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญและส่งผลให้การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี นักวิชาการด้านการอ่านได้ประยุกต์กระบวนการกำกับตนเอง บูรณาการกับกระบวนการอ่าน แล้วนำเสนอไว้ ดังนี้

Horner และ Shwery (2002) นำเสนอกระบวนการอ่านแบบกำกับตนเองไว้ 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดจุดประสงค์การอ่าน 2) การคัดเลือก การใช้ และการติดตามผลการใช้กลยุทธ์การอ่าน และ 3) การประเมินตนเอง แต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้

1) การกำหนดจุดประสงค์การอ่าน ปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ผู้อ่านประสบความสำเร็จในการอ่านคือ การกำหนดจุดประสงค์การอ่าน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ จุดประสงค์ภายใน ได้แก่ ความสนใจของผู้อ่าน และจุดประสงค์ภายนอก ได้แก่ การได้รับมอบหมายภาระงานการอ่าน ทั้งนี้จุดประสงค์ภายในมีความสำคัญมากเพราะจะช่วยส่งเสริมให้การอ่านประสบความสำเร็จ เพราะฉะนั้นควรให้นักเรียนเลือกจุดประสงค์ในการอ่านด้วยตนเอง ลักษณะของจุดประสงค์การอ่านที่ดีควรเป็นจุดประสงค์ที่มีความเฉพาะเจาะจง และชัดเจน

2) การคัดเลือก การใช้ และการติดตามผลการใช้กลยุทธ์การอ่าน ผู้อ่านที่ดีจะใช้กลยุทธ์การอ่านหลากหลาย ใช้กลยุทธ์การอ่านที่แตกต่างกันในการอ่านบทอ่านต่างประเภท กำกับติดตามและ

ประเมินประสิทธิภาพของกลยุทธ์การอ่านอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ การเลือกใช้กลยุทธ์การอ่านสัมพันธ์กับจุดประสงค์ในการอ่านและประเภทของบทอ่าน ในขั้นตอนนี้หากครูวินิจฉัยระดับทักษะการอ่านเดิมของนักเรียนได้ ครูจะสามารถใช้กลยุทธ์ต่างๆ เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถใช้กลยุทธ์การอ่านได้ดียิ่งขึ้น เช่น การเป็นตัวแบบ การชี้แนะ การเสริมต่อการเรียนรู้ เป็นต้น

3) การประเมินตนเอง ผู้อ่านจะประเมินประสิทธิผลการใช้กลยุทธ์การอ่านเทียบกับจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ตั้งแต่ต้น ถ้าผู้อ่านสามารถบรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ได้พวกเขาจะได้รับการเสริมแรงและใช้กลยุทธ์การอ่านนั้นต่อไป ในทางตรงกันข้าม หากผู้อ่านไม่สามารถใช้กลยุทธ์การอ่านที่เหมาะสมพวกเขาจะไม่บรรลุจุดประสงค์การอ่าน ผู้อ่านต้องค้นหาจุดที่เป็นปัญหา บางครั้งอาจต้องเปลี่ยนจุดประสงค์ให้เฉพาะเจาะจงมากขึ้นและเป็นจุดประสงค์ระยะสั้น ผู้อ่านต้องอุทิศเวลาและความพยายามเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ มิเช่นนั้นผู้อ่านก็ต้องปรับปรุงกลยุทธ์ การอ่านที่ตนเลือกใช้ ในขั้นตอนนี้ครูสามารถใช้วิธีการเพื่อช่วยเหลือนักเรียนให้ประสบความสำเร็จ เช่น การสะท้อน และการวินิจฉัย ในแง่ของการสะท้อนครูต้องส่งเสริมให้นักเรียนเปรียบเทียบจุดประสงค์การอ่าน และกลยุทธ์การอ่านของตนกับผู้อ่านที่มีความเชี่ยวชาญ หรือเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน การวินิจฉัย ครูต้องส่งเสริมให้นักเรียนวินิจฉัยปัญหาและแก้ไขปัญหากการอ่านให้ตรงจุด

กล่าวโดยสรุป นักเรียนที่ใช้กระบวนการกำกับตนเองในการอ่านจะสามารถกำหนดจุดประสงค์ที่เป็นจุดประสงค์ระยะสั้น มีความเฉพาะเจาะจง และมีความเป็นไปได้ สามารถเลือก ใช้กำกับติดตาม กลยุทธ์การอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถประเมินความสำเร็จของตนเองเมื่อเทียบกับจุดประสงค์การอ่าน ครูสามารถช่วยนักเรียนให้ใช้กระบวนการกำกับตนเองในการอ่านด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การเป็นตัวแบบ การชี้แนะ การเสริมต่อประสบการณ์การเรียนรู้ การสะท้อน และการวินิจฉัย

Woolley (2011) นำเสนอกระบวนการอ่านโดยใช้กระบวนการกำกับตนเองออกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นก่อนการอ่าน 2) ขั้นระหว่างการอ่าน และ 3) ขั้นหลังการอ่าน ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการกำกับตนเอง 3 ระยะ ได้แก่ 1) ระยะการวางแผน 2) ระยะปฏิบัติหรือการควบคุมอย่างตั้งใจ และ 3) ระยะสะท้อนตนเอง ซึ่งในการอ่านแต่ละระยะมีกระบวนการสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 8 ความสัมพันธ์ระหว่าง ระยะการอ่าน กระบวนการกำกับตนเอง และกิจกรรมการอ่าน

ระยะการอ่าน	กระบวนการกำกับตนเอง	กิจกรรมการอ่าน
ก่อนการอ่าน	ระยะวางแผน	- การวิเคราะห์ภารกิจการอ่าน - การกำหนดจุดประสงค์การอ่าน - การวางแผนใช้กลยุทธ์
ระหว่างการอ่าน	ระยะปฏิบัติหรือควบคุมอย่างตั้งใจ	- การสอนตนเอง - การมุ่งความสนใจในการอ่าน - กลยุทธ์การอ่าน - การทดลองใช้กลยุทธ์การอ่าน
หลังการอ่าน	ระยะสะท้อนตนเอง	- การประเมินตนเอง - การวิเคราะห์เชิงเหตุ/ผล

จากข้อมูลที่น่าเสนอข้างต้นแสดงให้เห็นว่าแนวคิดการอ่านแบบกำกับตนเองของ Horner และ Shwery (2002) และ Woolley (2011) มีความสอดคล้องกัน กล่าวคือ แบ่งกระบวนการกำกับตนเองในการอ่านออกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นก่อนการอ่าน นักเรียนต้องกำหนดจุดประสงค์การอ่าน วิเคราะห์ภารกิจการอ่าน และวางแผนเลือกใช้กลยุทธ์การอ่านที่เหมาะสมกับบทอ่าน ขั้นระหว่างการอ่าน ผู้อ่านต้องทดลองใช้กลยุทธ์การอ่านที่วางแผนไว้ ตลอดจนกำกับติดตามผลการใช้กลยุทธ์การอ่านเพื่อให้สามารถเข้าใจบทอ่านได้ และ ขั้นหลังการอ่าน ผู้อ่านต้องประเมินความสำเร็จของกลยุทธ์ที่เลือกใช้เปรียบเทียบกับจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ตลอดจนวิเคราะห์สาเหตุและผลแห่งความสำเร็จ/ไม่สำเร็จ

กล่าวโดยสรุปแนวคิดการเรียนรู้แบบกำกับตนเองเป็นแนวคิดที่ผู้เรียนใช้ในการกำกับตนเองในบริบทเชิงวิชาการหรือบริบทของการเรียนรู้ แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน การปฏิบัติ และการประเมินผล การฝึกควบคุมตนเองในการเรียนรู้จะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน และมีกลยุทธ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับลักษณะการเรียนรู้ของตนเอง การประยุกต์แนวคิดการเรียนรู้แบบกำกับตนเองในการอ่านจะส่งผลให้ประสบความสำเร็จในภารกิจการอ่าน ตลอดจนนำไปสู่ความรักและผูกพันกับการอ่านอันเป็นผลมาจากการประสบความสำเร็จในการใช้กลยุทธ์การกำกับตนเองในการอ่าน ซึ่งขยายผลไปสู่การฝึกอ่านนอกชั้นเรียนต่อไป

จากการศึกษาแนวคิดการเรียนรู้แบบกำกับตนเองจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญของการเรียนรู้แบบกำกับตนเองได้ 3 ประการ ดังนี้

1. การระบุ และกำหนดภาระงาน และการตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ช่วยเสริมสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้
2. การเลือกใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมทำให้นักเรียนมีแนวทางในการเรียนรู้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
3. การส่งเสริมให้นักเรียนกำกับติดตามผลการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนเลือกกลยุทธ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมได้ด้วยตนเองต่อไป

4. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนมีความหมาย องค์ประกอบ ประเภท ขั้นตอนการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 ความหมายของรูปแบบการเรียนการสอน

นักการศึกษาให้ความหมายของรูปแบบการเรียนการสอนไว้ ประมวลได้ดังนี้

Joyce และ Weil (2000) ให้ความหมายรูปแบบการเรียนการสอนว่า เป็นแบบแผนในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งบรรยายให้เห็นสภาพแวดล้อมทางการเรียนเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบการเรียนการสอนที่มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุแตกต่างกัน

จันทรพีญ เชื้อพานิช (2549) กล่าวว่า รูปแบบการเรียนการสอนเป็นแบบของการจัดการเรียนการสอนอย่างเต็มรูป ประกอบด้วย หลักการที่มีแนวคิดทฤษฎีรองรับ วัตถุประสงค์เฉพาะ และกระบวนการเรียนการสอน ที่มีความเฉพาะของรูปแบบนั้นๆ ซึ่งใช้เป็นต้นแบบในการจัดกระบวนการเรียนการสอน กิจกรรมที่นำเสนอไว้ในกระบวนการเรียนการสอนอาจปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมได้

ทิตนา แคมมณี (2553) นิยามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้ แบบแผนการดำเนินการสอนที่ได้รับการจัดระบบอย่างสัมพันธ์ สอดคล้อง กับทฤษฎี/หลักการเรียนรู้หรือการสอนที่รูปแบบนั้นยึดถือ และได้รับการพิสูจน์ทดสอบว่ามีประสิทธิภาพ สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายเฉพาะของรูปแบบนั้น ๆ โดยทั่วไปแบบแผนการดำเนินการสอนดังกล่าวมักประกอบด้วย ทฤษฎี/หลักการที่รูปแบบนั้นยึดถือและกระบวนการสอนที่มีลักษณะเฉพาะอันจะนำผู้เรียนไปสู่

จุดมุ่งหมายเฉพาะที่รูปแบบนั้นกำหนด ซึ่งผู้สอนสามารถนำไปใช้เป็นแบบแผนหรือแบบอย่างในการจัดและดำเนินการสอนอื่นๆ ที่มีจุดมุ่งหมายเฉพาะเช่นเดียวกันได้

กล่าวโดยสรุป รูปแบบการเรียนการสอน หมายถึง แบบแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เป็นระบบและเป็นไปตามทฤษฎีที่รูปแบบการเรียนการสอนยึดถือ ใช้เป็นต้นแบบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้รับการพิสูจน์ทดสอบว่ามีประสิทธิภาพเพียงพอในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่กำหนดไว้

4.2 องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน

นักศึกษาระบบองค์ประกอบและอธิบายเกี่ยวกับองค์ประกอบต่าง ๆ ของรูปแบบการเรียนการสอน ไปในทิศทางเดียวกัน (Galen Alexander and Levis, 1981; Joyce and Weil, 2000; ทิศนา แคมมณี, 2553) สามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน มี 4 องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่

1. หลักการหรือแนวคิดพื้นฐานที่นำมาใช้ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน
2. เป้าหมายของรูปแบบการเรียนการสอน มุ่งอธิบายเกี่ยวกับสิ่งที่รูปแบบต้องการพัฒนา หรือคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน
3. รายละเอียดเกี่ยวกับการกระบวนการเรียนการสอน เทคนิคการสอน เพื่อส่งเสริมให้รูปแบบการเรียนการสอนนั้นเกิดประสิทธิภาพสูงสุด
4. การประเมินผลที่แสดงให้เห็นแนวโน้มของผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนนั้น

4.3 ประเภทของรูปแบบการเรียนการสอน

นักวิชาการศึกษาได้แบ่งประเภทของรูปแบบการเรียนการสอนตามเกณฑ์ที่กำหนด ทำให้สามารถจำแนกประเภทของรูปแบบการเรียนการสอนเป็นกลุ่มได้หลากหลาย ประมวลได้ดังนี้

ทิศนา แคมมณี (2553) จัดหมวดหมู่ของรูปแบบการเรียนการสอนออกเป็น 5 หมวดหมู่ตามวัตถุประสงค์หลักของรูปแบบ ดังนี้

1. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านพุทธิพิสัย รูปแบบการเรียนการสอนในหมวดหมู่นี้ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาสาระในรูปแบบต่าง ๆ ของเรื่องที่ศึกษา ตัวอย่างเช่น รูปแบบการเรียนการสอนมโนทัศน์ รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดของกานเย รูปแบบการเรียนการสอนโดยการนำเสนอมนทัศน์กว้างล่วงหน้า รูปแบบการเรียนการสอนแบบเน้นความจำ รูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ผังกราฟิก

2. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านจิตพิสัย รูปแบบการเรียนการสอนในหมวดหมู่นี้มุ่งพัฒนาจิตพิสัยของผู้เรียน อันได้แก่ ความรู้สึก เจตคติ ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ที่พึงประสงค์ ตัวอย่างเช่น รูปแบบการเรียนการสอนด้านจิตพิสัยตามแนวคิดของบลูม รูปแบบการเรียนการสอนโดยการชักจูง รูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ

3. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย รูปแบบการเรียนการสอนในหมวดหมู่นี้มุ่งพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในการดำเนินการแสดงออก การปฏิบัติ การกระทำ ต่างๆ ตัวอย่างเช่น รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน (Simpson) รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ (Harrow) รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies)

4. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะกระบวนการ รูปแบบการเรียนการสอนในหมวดหมู่นี้มุ่งเน้นพัฒนาทักษะการดำเนินการต่างๆ ทั้งทางด้านสติปัญญา และด้านสังคม ตัวอย่างเช่น รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบ และแสวงหาความรู้เป็นกลุ่ม รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการคิดอุปนัย รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการคิดสร้างสรรค์ รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการคิดแก้ปัญหาอนาคตตามแนวคิดของทอร์เรนซ์

5. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการบูรณาการ รูปแบบการเรียนการสอนในหมวดหมู่นี้มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนในองค์รวม คือพัฒนาผู้เรียนในหลายด้านพร้อมกัน ตัวอย่างเช่น รูปแบบการเรียนการสอนทางตรง รูปแบบการเรียนการสอนโดยการสร้างเรื่อง รูปแบบการเรียนการสอนตามวัฏจักรการเรียนรู้ 4 MAT รูปแบบการเรียนการสอนของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

รูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น จัดอยู่ในกลุ่มรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการบูรณาการ เพราะมีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องการอ่านที่ครอบคลุม ความเข้าใจในการอ่าน การนำผลการอ่านไปใช้ และความรักและผูกพันกับการอ่าน นับเป็นการพัฒนาผู้เรียนในองค์รวม

4.4 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน

ทิตินา แชมมณี (2553) กล่าวถึงขั้นตอนในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนไว้ว่ามีขั้นตอนสำคัญ สรุปได้ดังต่อไปนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนอย่างชัดเจน
2. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องอย่างถี่ถ้วน เพื่อกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน และทำให้เห็นแนวทางในการจัดระบบรูปแบบให้มีความสัมพันธ์กัน
3. ศึกษาสภาพการณ์และปัญหาที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันอุปสรรคขัดขวางการใช้รูปแบบการศึกษาสภาพการณ์และปัญหาที่เกี่ยวข้องจะทำให้ค้นพบองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้รูปแบบการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพเมื่อนำไปใช้จริง
4. กำหนดองค์ประกอบของรูปแบบ โดยพิจารณาว่าสิ่งใดเป็นปัจจัยสนับสนุนให้วัตถุประสงค์ของรูปแบบสำเร็จ
5. จัดกลุ่มองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน โดยจัดไว้เป็นหมวดหมู่เพื่อความสะดวกในการดำเนินการขั้นต่อไป
6. จัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ โดยพิจารณารูปแบบความสัมพันธ์ของแต่ละองค์ประกอบ เช่น ความเป็นเหตุเป็นผล พิจารณาว่าสิ่งใดควรมาก่อนหลัง
7. จัดผังรูปแบบ โดยแสดงลำดับขั้นตอนของรูปแบบการเรียนรู้ และแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ขององค์ประกอบเหล่านั้น
8. ทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อศึกษาประสิทธิผล
9. ประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนว่าบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่อย่างไร
10. ปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอน โดยใช้ผลจากการทดลองใช้ เพื่อให้รูปแบบการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนที่นำเสนอไปข้างต้นสรุปได้ว่า การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนต้องพัฒนาอย่างมีระบบ โดยทำความเข้าใจแนวคิด ทฤษฎี หลักการที่ใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบ แล้วนำไปกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบก่อนจัดระบบให้เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ซึ่งในงานวิจัยนี้จะนำแนวคิดดังกล่าวไปพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนในลำดับต่อไป

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการนำแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้มาเป็นแนวคิดสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจอันเป็นลักษณะสำคัญประการหนึ่งของผู้รู้เรื่องการอ่านในระดับมัธยมศึกษา คืองานวิจัยของ Yanti (2014) ที่ทำวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ หลังการทดลองนักเรียนทำคะแนนความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจเฉลี่ย 81.53 คะแนน ซึ่งเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Fournier, and Graves (2002) ที่ทำวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลของการใช้แนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์การอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ใช้เวลาในการทดลองสอน 2 สัปดาห์ โดยให้นักเรียนทั้งสองกลุ่มอ่านเรื่องสั้นสัปดาห์ละเรื่อง เรื่องสั้นเรื่องแรกใช้วิธีการสอนอ่านแบบปกติ ส่วนเรื่องสั้นเรื่องที่สอง ใช้วิธีการสอนอ่านตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์การอ่านและคะแนนเจตคติจากเรื่องสั้นที่สอนอ่านโดยใช้แนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้สูงกว่าคะแนนจากเรื่องสั้นที่สอนอ่านด้วยวิธีปกติ

นอกจากนี้ยังพบว่ามีการใช้แนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ในระดับประถมศึกษา คืองานวิจัยของ Liang, Peterson and Graves (2005) ที่ทำวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลของแนวการสอนสองแนวที่มีต่อความเข้าใจวรรณกรรม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 54 คน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกได้รับการสอนอ่านตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ กลุ่มหลังได้รับการสอนอ่านแบบตอบสนอง (Response-Oriented approach) หลังการทดลองพบว่า นักเรียนกลุ่มแรกมีคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดการอ่านเพื่อความเข้าใจสูงกว่านักเรียนกลุ่มหลัง

สำหรับผู้เรียนในระดับอุดมศึกษามีงานวิจัยของ ธนชาติ หล่อนกลาง (2550) ที่ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวัฒนธรรมท้องถิ่นตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบ เสริมต่อการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและเจตคติต่อ วัฒนธรรมท้องถิ่นของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักศึกษาโปรแกรมวิชา ภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยราชภัฏจำนวน 40 คน หลังการทดลองพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีคะแนน ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ และคะแนนเจตคติต่อวัฒนธรรมท้องถิ่นสูงกว่า ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และงานวิจัยเรื่อง ผลของการสอนประสบการณ์การ อ่านโดยใช้วิธีเสริมการเรียนรู้ที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของผู้เรียนไทยในสาขาพล ศึกษา ของปรีศณี ซอลิฮี (2555) กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาพลศึกษาจำนวน 25 คน ซึ่งได้รับวิธีสอนประสบการณ์การอ่านโดยการเสริมการเรียนรู้ ใช้เวลาในการทดลองทั้งสิ้น 10 สัปดาห์ หลังการทดลองพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีคะแนนความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจหลังการ ทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติที่ดีต่อการสอนรูปแบบ นี้และมีความเห็นว่ารูปแบบการสอนนี้ช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความ เข้าใจได้

งานวิจัยที่นำเสนอข้างต้นแสดงให้เห็นว่า แนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อ การเรียนรู้เป็นแนวคิดสำคัญที่สามารถนำไปใช้เป็นฐานในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริม ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจอันเป็นลักษณะสำคัญประการหนึ่งของผู้รู้เรื่องการอ่านทั้งใน ระดับมัธยมศึกษา ประถมศึกษา และอุดมศึกษา

5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง

Schunk และ Zimmerman (2007) นำเสนอกระบวนการในการกำกับตนเอง ว่ามี 4 ขั้นตอน ได้แก่ การสังเกตตนเอง (Observation) การเลือกแบบอย่างที่เหมาะสม (Emulation) การควบคุมตนเอง (Self-controlled) และการกำกับตนเอง (Self-regulation) และ พบว่าขั้นตอนทั้งสี่ที่นักวิจัยพัฒนาขึ้นนั้นสามารถเพิ่มทักษะการอ่านและการเขียนของนักเรียนได้ ครูผู้สอนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสอนวิชาต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับบริบทของรายวิชา โดยเฉพาะรายวิชาที่เน้นการฝึกทักษะที่มุ่งเน้นให้นักเรียนตั้งเป้าหมายในการเรียนรู้และใช้ความอดทน ในการเรียนสูง

มีงานวิจัยหลายเรื่องที่ศึกษาผลของการกำกับตนเองที่มีต่อการอ่านทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ กลุ่มตัวอย่างเป็นทั้งนักเรียนระดับมัธยมศึกษา และนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา เช่น จันทนา อานมณี (2539) ทำวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย และทักษะด้านเมตต้าคอกนิชัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยเทคนิคกำกับตนเองและเทคนิคนำการอ่าน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แผนการสอน กลุ่มละ 12 คาบ แบบทดสอบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย และแบบวัดทักษะด้านเมตต้าคอกนิชัน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนด้วยเทคนิคกำกับตนเองมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยเทคนิคนำการอ่าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่เรียนด้วยเทคนิคกำกับตนเองมีทักษะด้านเมตต้าคอกนิชันสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยเทคนิคนำการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนสุรียพร วัชชัย (2538) ทำวิจัยเพื่อศึกษาผลของกลวิธีการเรียนรู้และการกำกับตนเองที่มีต่อความสามารถในการอ่านเข้าใจความภาษาอังกฤษ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 60 คน แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 15 คน กลุ่มที่ 1 ฝึกการใช้กลวิธีการเรียนรู้ กลุ่มที่ 2 ฝึกการกำกับตนเอง กลุ่มที่ 3 ฝึกการใช้กลวิธีการเรียนรู้และการกำกับตนเอง และกลุ่มที่ 4 เป็นกลุ่มควบคุม ใช้ระยะเวลาในการทดลอง 20 คาบเรียนในระยะเวลา 10 สัปดาห์ เมื่อสิ้นสุดการทดลองให้นักเรียนทำแบบทดสอบการอ่านเข้าใจความภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกใช้กลวิธีการเรียนรู้มีความสามารถในการอ่านเข้าใจความภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกกำกับตนเองซึ่งนักเรียนกลุ่มนี้มีความสามารถในการอ่านเข้าใจความภาษาอังกฤษไม่แตกต่างจากกลุ่มควบคุม ส่วนนักเรียนที่ได้รับการฝึกการใช้กลวิธีการเรียนรู้และการกำกับตนเอง มีความสามารถในการอ่านเข้าใจความภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่างระดับอุดมศึกษา ชิตชน ประโชนเทพ (2550) ทำวิจัยเรื่อง ผลของการอ่านภาษาอังกฤษแบบกว้างและความสามารถในการอ่านต่อการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนิสิตนักศึกษาโดยใช้แนวคิดการเรียนแบบกำกับตนเอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตระดับปริญญาตรีจำนวน 76 คนแบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 38 คน กลุ่มแรกฝึกการอ่านแบบกว้างที่ใช้การกำกับตนเอง กลุ่มหลังฝึกการอ่านแบบกว้างเพียงวิธีเดียวใช้เวลาในการทดลองทั้งสิ้น 10 สัปดาห์ ก่อนและหลังการทดลองให้นิสิตทำแบบทดสอบการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ผลการวิจัยพบว่า นิสิตกลุ่มที่ได้รับการฝึกอ่านแบบกว้างที่ใช้การกำกับตนเองมีคะแนนความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษ

หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คณะแนวความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษหลังการทดลองของนิสิตทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังพบว่านิสิตใช้กลยุทธ์การกำกับตนเองเพื่อควบคุมองค์ประกอบทั้ง 3 ประการของการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง ได้แก่ การควบคุมอภิปราย การควบคุมพฤติกรรมในการเรียน และการควบคุมสภาพแวดล้อมในการเรียน งานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าควรมีการสอนกลยุทธ์การกำกับตนเองให้แก่นิสิตอย่างชัดเจน Aregu (2013) ทำวิจัยเรื่อง การศึกษากลยุทธ์การเรียนรู้แบบกำกับตนเองในฐานะตัวทำนายการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้แบบกำกับตนเองที่มีต่อการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักศึกษาทางไกล คณะมนุษยศาสตร์ชั้นปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการอ่านเชิงวิเคราะห์จำนวนทั้งสิ้น 140 คน เครื่องมือในการวิจัยได้แก่ 1) แบบสอบถามการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้แบบกำกับตนเอง มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ โดยให้กลุ่มตัวอย่างระบุความถี่ในการใช้กลยุทธ์ประเภทต่างๆ 2) แบบทดสอบการอ่านเชิงวิเคราะห์ ใช้เพื่อทดสอบระดับความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การเรียนรู้แบบกำกับตนเองด้านพฤติกรรมส่งผลต่อความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์มากที่สุด ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นความสำคัญของการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้แบบกำกับตนเองที่มีต่อความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

นอกจากการใช้การเรียนรู้แบบกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านโดยเฉพาะแล้ว ผู้วิจัยยังพบว่ายังมีการวิจัยเพื่อศึกษาผลของการเรียนรู้แบบกำกับตนเองที่มีต่อผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วิชาภาษาไทย และคณิตศาสตร์ เช่น อรุมา จิรณิตกุล (2544) ทำวิจัยเรื่อง ผลของการฝึกกำกับตนเองที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่มีบุคลิกภาพต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวนทั้งสิ้น 48 คน แบ่งเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 12 คน มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว และบุคลิกภาพแบบแสดงตัว เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบทดสอบบุคลิกภาพ การกำกับตนเอง และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลองนักเรียนที่ได้รับการฝึกกำกับตนเองทั้งบุคลิกภาพแบบแสดงตัว และบุคลิกภาพแบบเก็บตัว มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปฐมาธิตา นาใจคง (2544) ทำวิจัยเรื่อง ผลของการใช้แผนผังทางปัญญาและการกำกับตนเองที่มีต่อทัศนคติและผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติและคะแนนผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนระดับชั้น

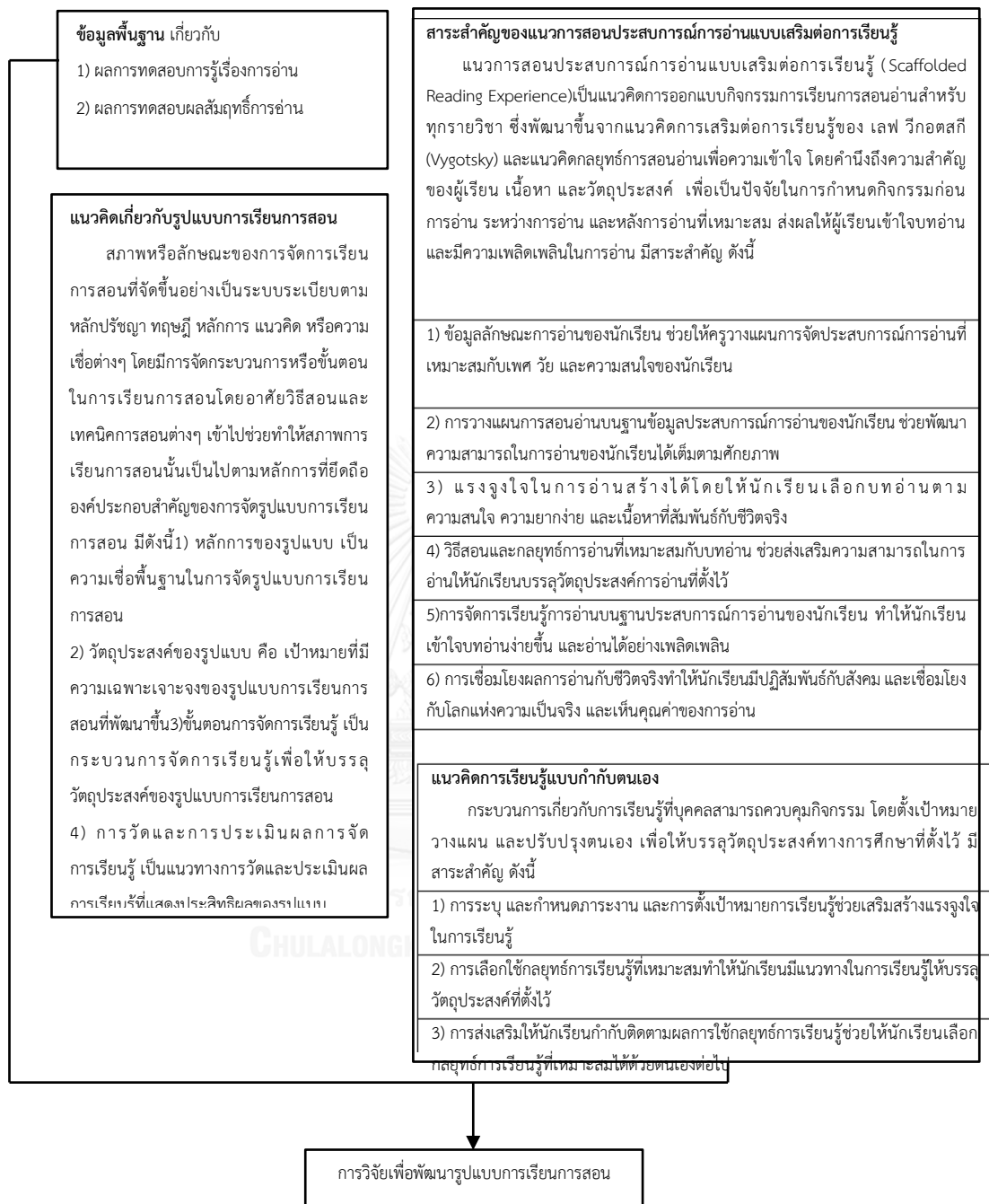
มัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 60 คน แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 15 คน กลุ่มที่ 1 ได้รับการฝึกใช้เทคนิคแผนผังทางปัญญา กลุ่มที่ 2 ได้รับการฝึกการกำกับตนเอง กลุ่มที่ 3 ได้รับการฝึกใช้แผนผังเทคนิคทางปัญญาร่วมกับการกำกับตนเอง และกลุ่มที่ 4 ซึ่งเป็นกลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบปกติ หลังการทดลอง ทดสอบทัศนคติและผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ภาษาไทย ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองทั้ง 3 กลุ่มมีคะแนนทัศนคติต่อการเรียนภาษาไทยและผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ภาษาไทยสูงกว่ากลุ่มควบคุม นักเรียนกลุ่มที่ 1 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ภาษาไทยไม่แตกต่างจากกลุ่ม 2 นักเรียนกลุ่ม 3 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ภาษาไทยสูงกว่ากลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียนกลุ่มทดลองทั้ง 3 กลุ่มมีคะแนนทัศนคติต่อวิชาภาษาไทยไม่แตกต่างกัน

ในวิชาคณิตศาสตร์ สุภาวดี คำนาดี (2551) ทำวิจัยเรื่อง การวิจัยและพัฒนากระบวนการกำกับตนเองสำหรับการเรียน การสอนคณิตศาสตร์ เพื่อพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง เจตคติและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดย การกำกับตนเองในวิชาคณิตศาสตร์ ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมที่มีต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเอง เจตคติ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 83 คน เป็นกลุ่มทดลอง 40 คน และกลุ่มควบคุม 43 คน ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองในรายวิชาคณิตศาสตร์มี 6 ขั้นตอน ได้แก่ การประเมินตนเอง การเลือกปัญหาและตั้งเป้าหมาย การหาแนวทางแก้ปัญหา การควบคุมตนเองและบันทึกพฤติกรรม การแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง และการควบคุมตนเองและบันทึกพฤติกรรมต่อเนื่อง นอกจากนี้ผลการทดสอบประสิทธิผลของกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเอง เจตคติ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 Bandura และ Schunk (1981) วิจัยเพื่อศึกษาผลของการตั้งเป้าหมายระยะสั้นที่มีต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์รายวิชาคณิตศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ต่ำจำนวน 40 คน เป็นชาย 21 คน และหญิง 19 คน โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ใช้วิธีการฝึกตั้งเป้าหมายระยะสั้น กลุ่มที่ 2 ใช้วิธีการตั้งเป้าหมายระยะยาว กลุ่มที่ 3 ไม่มีการตั้งเป้าหมาย และกลุ่มที่ 4 เป็นกลุ่มควบคุม ผลการวิจัยพบว่านักเรียนกลุ่มที่ใช้วิธีฝึกตั้งเป้าหมายระยะสั้นรับรู้ความสามารถของตนเองและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าอีก 3 กลุ่ม

นอกจากนี้ยังพบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้
วิชาคณิตศาสตร์

จากงานวิจัยคัดสรรที่นำเสนอแสดงให้เห็นว่า การเรียนรู้แบบกำกับตนเองส่งผลต่อการ
ประสบความสำเร็จทางการศึกษาในหลากหลายรายวิชา เช่น ภาษาไทย คณิตศาสตร์ และสามารถ
นำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนได้ในทุกรายวิชาโดยเฉพาะวิชาที่เป็นการฝึกทักษะเช่น การอ่าน การเขียน
ข้อน่าสังเกตอีกประการหนึ่ง คือ กลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยโดยมากเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา
แสดงให้เห็นว่านักเรียนในระดับนี้สามารถฝึกการเรียนรู้แบบกำกับตนเองได้ จากงานวิจัยที่ได้นำเสนอ
ไปในข้างต้นแสดงให้เห็นความเป็นไปได้ในการนำแนวคิดดังกล่าวมาพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน
เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องการอ่าน

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัยโดยนำข้อมูลจาก
การศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอน การศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผลการ
ทดสอบการรู้เรื่องการอ่านและผลสัมฤทธิ์การอ่าน สาระสำคัญของแนวการสอนประสบการณ์การ
อ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ และแนวคิดการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง มากำหนดเป็นกรอบแนวคิด
การดำเนินการวิจัยดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการดำเนินการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์ การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้และการเรียนรู้แบบกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่อง การอ่านของ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินประสิทธิผลของ รูปแบบการเรียนการสอน มีกระบวนการดำเนินงาน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการรู้เรื่อง การอ่าน

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 3 พัฒนารูปแบบการเรียนการสอน และเครื่องมือวัดการรู้เรื่อง การอ่านเพื่อใช้ ประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน

ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ และเครื่องมือวัดการรู้เรื่อง การอ่าน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ และการทดลองใช้นำร่อง

ขั้นตอนที่ 5 ปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ และเครื่องมือวัด การรู้เรื่อง การอ่านตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และการทดลองใช้นำร่อง

ระยะที่ 2 การทดลองใช้และประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน มีกระบวนการ ดำเนินงาน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนและประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการ เรียนการสอน

ขั้นตอนที่ 2 ปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนหลังการทดลองใช้

ลำดับขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนการรู้เรื่อง การอ่านตาม แนวคิดการเสริมต่อการประสบการณ์การอ่านและแนวคิดการเรียนรู้แบบกำกับตนเองสำหรับนักเรียน มัธยมศึกษาตอนต้น เป็นไปดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 9 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการ	ผลลัพธ์
ระยะ ที่1 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนและและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน	
1. ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการรู้เรื่องการอ่าน	ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการรู้เรื่องการอ่าน
2. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน
3. พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนและเครื่องมือวัดการรู้เรื่องการอ่านเพื่อใช้ประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน 3.1 รูปแบบการเรียนการสอน 3.2 แผนการจัดการเรียนรู้ 3.3 เครื่องมือวัดการรู้เรื่องการอ่าน ได้แก่ 1) แบบสอบถามเข้าใจในการอ่านและการนำผลการอ่านไปใช้ และ 2) แบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน	รูปแบบการเรียนการสอนและเอกสารประกอบรูปแบบ ฉบับยก่าง ประกอบด้วย 1. รูปแบบการเรียนการสอน 2. แผนการจัดการเรียนรู้ 3. เครื่องมือวัดการรู้เรื่องการอ่าน
4. ตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ และเครื่องมือวัดการรู้เรื่องการอ่าน ด้วยวิธี 4.1 ให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา 4.2 ทดลองใช้นำร่องกับนักเรียนที่มีลักษณะคล้ายตัวอย่างวิจัย	ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับ 1. ความสอดคล้องเหมาะสมขององค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน 2. ความสอดคล้องและความเป็นไปได้ของแผนการจัดการเรียนรู้ 3. ความตรงเชิงเนื้อหา ความสอดคล้องของแบบสอบถามกับกลยุทธ์การอ่านที่ต้องการวัด ในแบบสอบถามเข้าใจในการอ่านและการนำผลการอ่านไปใช้ 4. ความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติ การของแบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน ข้อมูลจากการทดลองใช้นำร่อง 1. ความเป็นไปได้ของแผนการจัดการเรียนรู้จากการจัดการเรียนการสอนในสภาพจริง 2. ค่าความยาก อำนาจจำแนก ค่าความเที่ยง ความเหมาะสมของการใช้ภาษาและเวลาที่ใช้ทดสอบของแบบสอบถามเข้าใจในการอ่านและการนำผลการอ่านไปใช้

การดำเนินการ	ผลลัพธ์
	3. ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง ความเหมาะสมของการใช้ภาษาและเวลาที่ใช้ ของแบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน
<p>5. ปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และการทดลองใช้นำร่อง</p> <p>5.1 รูปแบบการเรียนการสอน</p> <p>5.2 แผนการจัดการเรียนรู้</p> <p>5.3 เครื่องมือวัดการรู้เรื่องการอ่าน</p>	<p>รูปแบบการเรียนการสอนและเอกสารประกอบรูปแบบ <u>ฉบับทดลองสอนเพื่อหาประสิทธิผล</u> ประกอบด้วย</p> <p>1. รูปแบบการเรียนการสอน</p> <p>2. แผนการจัดการเรียนรู้</p> <p>3. เครื่องมือวัดการรู้เรื่องการอ่าน</p>
ระยะที่ 2 การทดลองใช้และประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน	
<p>1. ทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนและประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน</p> <p>1.1 จัดเตรียมการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน</p> <p>1.1.1 การกำหนดประชากร</p> <p>1.1.2 การกำหนดตัวอย่าง</p> <p>1.1.3 การกำหนดแบบแผนการวิจัย</p> <p>1.2 ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน</p> <p>1.2.1 ก่อนการทดลอง</p> <p>1.2.2 ระหว่างการทดลอง</p> <p>1.2.3 หลังการทดลอง</p> <p>1.3 เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล</p> <p>1.4 ประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น</p>	<p>1. ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามเข้าใจในการอ่านและการนำผลการอ่านไปใช้ และแบบวัดความเข้าใจในการอ่าน</p> <p>2. ข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบบันทึกหลังการสอน และผลงานของนักเรียน</p>
<p>2. ปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนหลังการทดลองใช้</p> <p>2.1 รูปแบบการเรียนการสอน</p>	<p>รูปแบบการเรียนการสอนและเอกสารประกอบรูปแบบ <u>ฉบับสมบูรณ์</u> ประกอบด้วย</p> <p>1. รูปแบบการเรียนการสอน</p>

การดำเนินการ	ผลลัพธ์
2.2 คู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอน	2. คู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอน
2.3 แบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน	3. แบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน

ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนการตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้และการเรียนรู้แบบกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการรู้เรื่องการอ่าน

การศึกษาค้นคว้าเบื้องต้นเกี่ยวกับผลการทดสอบการรู้เรื่องการอ่านและผลสัมฤทธิ์การอ่าน ผู้วิจัยศึกษาจากสถิติของหน่วยงานที่ประเมินการรู้เรื่องการอ่าน และประเมินผลสัมฤทธิ์การอ่าน ผลการศึกษาพบว่า

1.1 การประเมินการรู้เรื่องการอ่าน ผลการประเมินการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนไทยจากการสอบ PISA (Programme for International Student Assessment) ซึ่งผู้เข้าสอบได้แก่นักเรียนที่ศึกษาอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3- 4 พบว่า การสอบ PISA ในปี ค.ศ. 2000 ซึ่งเน้นเรื่องการอ่าน คะแนนเฉลี่ยการอ่านของนักเรียนไทยคือ 421 คะแนน ซึ่งต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม OECD คือ 493 คะแนน คะแนนเฉลี่ยการอ่านของนักเรียนไทยอยู่ในช่วงตำแหน่ง 47-51 จากทั้งหมด 65 ประเทศ อยู่ในกลุ่มเดียวกับประเทศตูนิเซีย บราซิล โคลัมเบีย ส่วนการสอบ PISA ในปี ค.ศ. 2009 ซึ่งเน้นเรื่องการอ่านเช่นเดียวกับ PISA 2000 พบสถิติ ดังนี้ ร้อยละ 43 ของนักเรียนไทยมีคะแนนเฉลี่ยการอ่านไม่ถึงระดับพื้นฐาน ร้อยละ 37 มีคะแนนเฉลี่ยระดับพื้นฐาน ร้อยละ 0.3 มีคะแนนเฉลี่ยการอ่านระดับดี และร้อยละ 0.03 มีคะแนนเฉลี่ยการอ่านระดับสูงสุด (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2553)

1.2 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 วิชาภาษาไทย ซึ่งรวมถึงการทดสอบเกี่ยวกับการอ่าน ปรากฏว่านักเรียนทำคะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทยได้ตามสถิติ ดังนี้ ปีการศึกษา 2554 นักเรียนทำคะแนนเฉลี่ยได้ 41.8 คะแนน ปีการศึกษา 2553 นักเรียนทำคะแนนเฉลี่ยได้ 42.61 คะแนน ปีการศึกษา 2552 นักเรียนทำคะแนนเฉลี่ยได้ 46.47 คะแนน (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2553)

ผลการศึกษาข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านของนักเรียนไทยจากการทดสอบระดับชาติอยู่ระดับต่ำ กล่าวคือ นักเรียนทำคะแนนได้ไม่ถึงร้อยละ 50 ของคะแนนเต็ม สะท้อนปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์การอ่านของนักเรียนไทยที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้หากพิจารณาจากผลการทดสอบการรู้เรื่องการอ่านโดยองค์การนานาชาติ ที่สะท้อนระดับการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนไทยว่าอยู่ในระดับต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของประเทศทั้งหมดที่เข้าทดสอบ สอดคล้องกับการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ระดับชาติ ยิ่งสะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาการรู้เรื่องการอ่านเป็นเรื่องเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการแก้ไขเพื่อพัฒนาระดับการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนไทยให้สูงขึ้น

การศึกษาเอกสารทางวิชาการในขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยมีจุดประสงค์เพื่อต้องการทราบสภาพปัจจุบันปัญหา และสาเหตุของปัญหา เกี่ยวกับการรู้เรื่องการอ่าน เพื่อแสวงหาแนวทางการแก้ไข ปัญหาต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยศึกษาสาระสำคัญของการรู้เรื่องการอ่าน แนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ และการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง โดยรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ ตำรา และงานวิจัยต่างๆ สรุปลงสาระสำคัญของแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ และการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง ได้ดังนี้

2.1 สาระสำคัญของการรู้เรื่องการอ่าน

2.1.1 ความหมายของการรู้เรื่องการอ่าน

จากการศึกษาความหมายของการรู้เรื่องการอ่าน พบว่านักวิชาการ นักวิจัย องค์กร ประเมินผลการรู้เรื่องการอ่าน ได้กล่าวถึงความหมายของการรู้เรื่องการอ่าน สามารถสรุปได้ ดังนี้ การรู้เรื่องการอ่าน หมายถึง ความสามารถในการทำความเข้าใจ นำผลการอ่านไปใช้ และสะท้อนความคิดเกี่ยวกับเนื้อหาและรูปแบบของบทอ่านอย่างสอดคล้องกับเป้าหมายของบทอ่านแต่ละประเภท วัตถุประสงค์การอ่าน และสถานการณ์ในการอ่าน และสามารถเชื่อมโยงผลการอ่านไปใช้ในการพัฒนาความรู้ ศักยภาพ การมีปฏิสัมพันธ์ในสังคม โรงเรียน และชีวิตประจำวัน มีความเพลิดเพลิน และการมีความรักและผูกพันกับการอ่าน (OECD, 2013; Mullis, Martin and Sainbury, 2015; NAEP, 2013)

2.1.2 ความสำคัญของการรู้เรื่องการอ่าน

ความสำคัญของการรู้เรื่องการอ่านสามารถจำแนกได้เป็น 2 ระดับ คือ ความสำคัญระดับบุคคล และความสำคัญระดับสังคม (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2554; Australian Council for Educational Research, 2013; OECD, 2013)

การรู้เรื่องการอ่านระดับบุคคล ทำให้บุคคลมีทักษะที่จำเป็นสำหรับการใช้ชีวิตในยุคที่อุดมไปด้วยข้อมูลข่าวสาร การรู้เรื่องการอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ทั้งในและนอกชั้นเรียน เป็นหัวใจสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต

การรู้เรื่องการอ่านระดับสังคม การรู้เรื่องการอ่านส่งผลให้บุคคลนั้นเป็นต้นทุนกำลังคนที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจส่วนรวม ทำให้บุคคลมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมได้อย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์ประโยชน์

2.1.3 ลักษณะของผู้รู้เรื่องการอ่าน

ผู้รู้เรื่องการอ่านต้องมีความสามารถดังต่อไปนี้ 1) ความเข้าใจในบทอ่าน 2) การนำผลการอ่านไปใช้ตามวัตถุประสงค์ และ 3) ความรักและผูกพันกับการอ่าน (OECD, 2013; Mullis, Martin and Sainbury, 2015; NAEP, 2013) ซึ่งสามารถขยายความได้ ดังนี้

ความเข้าใจในบทอ่าน หมายถึง การอ่านแล้วสามารถจับใจความ สรุปประเด็นหลักของบทอ่านได้อย่างถูกต้อง โดยใช้กลยุทธ์การอ่าน 3 ประเภท ได้แก่ 1) การเข้าถึงและค้นคืนสาระ 2) การบูรณาการและตีความ และ 3) การสะท้อนและประเมิน ซึ่งความเข้าใจในบทอ่านยังหมายความรวมถึง การกำหนดวัตถุประสงค์การอ่าน การคัดเลือกบทอ่านที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ได้ด้วย

การนำผลการอ่านไปใช้ตามวัตถุประสงค์ มีความหมายครอบคลุมถึง การใช้สิ่งที่อ่านให้เป็นประโยชน์การใช้สิ่งที่อ่านได้สอดคล้องกับหน้าที่ของบทอ่าน และการใช้บทอ่านที่มีหลากหลายประเภทได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ความรักและผูกพันกับการอ่าน หมายถึง พฤติกรรมของผู้อ่านที่แสดงให้เห็นว่าให้ความสำคัญกับการอ่าน ได้แก่ อ่านสื่อหลากหลายประเภท อ่านอย่างสม่ำเสมอ มีแรงจูงใจในการอ่าน และมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

2.2 สาระสำคัญของแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้

การสรุปสาระสำคัญของแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ ผู้วิจัยศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ ได้แก่ (Graves and Fitzgerald, 2005; Wood, 1976; Hill and Hannafins, 2001; Hogen and Pressley, 1997; Eggen and Kauchak, 1997; Grave and Grave, 2004) มีสาระสำคัญตามลำดับ ดังนี้

แนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้เป็นแนวคิดในการจัดกิจกรรมการสอนอ่านเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจบทอ่าน และมีความเพลิดเพลินในการอ่าน โดยมีแนวคิด

พื้นฐานมาจากการเสริมต่อการเรียนรู้ ความรักและความผูกพันของนักเรียน มโนทัศน์เกี่ยวกับทฤษฎี การสร้างความรู้เชิงพุทธิปัญญา อนาคตภาพของสังคมวัฒนธรรม มโนทัศน์เกี่ยวกับการสอน และ ข้อเสนอแนะสำหรับการสอน

กระบวนการในการจัดการเรียนรู้ผู้สอนต้องวางแผนการสอนโดยคำนึงถึงลักษณะของผู้เรียน วัตถุประสงค์การอ่าน และการคัดเลือกบทอ่านก่อนการจัดกิจกรรม ทั้งนี้เพื่อให้กิจกรรมการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียนมากที่สุด เพื่อออกแบบกิจกรรมการอ่านที่เหมาะสมกับ ผู้เรียนอันจะส่งเสริมให้ผู้เรียนอ่านได้อย่างเข้าใจและมีความเพลิดเพลินในการอ่าน

การคัดเลือกกิจกรรมการอ่านที่เหมาะสมกับผู้เรียน บทอ่าน และวัตถุประสงค์การอ่าน สัมพันธ์กับการคัดเลือกกลยุทธ์การอ่านต่าง ๆ ทั้งกลยุทธ์ที่ใช้เพื่อเตรียมผู้อ่านให้พร้อมสำหรับการ อ่าน กลยุทธ์ใช้เพื่ออ่านเพื่อความเข้าใจอ่านบทอ่านโดยการเสริมต่อการเรียนรู้ของครู และกลยุทธ์ที่ ให้ผู้เรียนเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่อ่านในชั้นเรียนกับโลกแห่งความเป็นจริง

จากแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ข้างต้น สามารถสรุป สาระสำคัญได้ 6 ประการ ดังนี้

7. ข้อมูลลักษณะการอ่านของนักเรียน ช่วยให้ครูวางแผนการจัดประสบการณ์การอ่าน ที่เหมาะสมกับเพศ วัย และความสนใจของนักเรียน
8. การวางแผนการสอนอ่านบนฐานข้อมูลประสบการณ์การอ่านของนักเรียน ช่วยพัฒนา ความสามารถในการอ่านของนักเรียนได้เต็มตามศักยภาพ
9. แรงจูงใจในการอ่านสร้างได้โดยให้นักเรียนเลือกบทอ่านตามความสนใจ ความยากง่าย และเนื้อหาที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง
10. วิธีสอนและกลยุทธ์การอ่านที่เหมาะสมกับบทอ่าน ช่วยส่งเสริมความสามารถในการอ่าน ให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์การอ่านที่ตั้งไว้
11. การจัดการเรียนรู้การอ่านบนฐานประสบการณ์การอ่านของนักเรียน ทำให้นักเรียน เข้าใจบทอ่านง่ายขึ้น และอ่านได้อย่างเพลิดเพลิน

12. การเชื่อมโยงผลการอ่านกับชีวิตจริงทำให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับสังคม และเชื่อมโยงกับโลกแห่งความเป็นจริง และเห็นคุณค่าของการอ่าน

2.3 สาระสำคัญของการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง

การสรุปสาระสำคัญของการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง ผู้วิจัยศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาคี, 2549; Zimmerman, 2009; woolfolk, 2004; Kaplan, 2008; Zimmerman, 2004; Schunk, 2001; Zimmerman, 2000; Winne and Hadwin, 1998; Ley and Young , 2001; Boekaerts, 1997; Horner and Shwery, 2002; Woolley, 2011) มีสาระสำคัญตามลำดับ ดังนี้

การเรียนรู้แบบกำกับตนเองมีพื้นฐานมาจากแนวคิดทางจิตวิทยาของกลุ่มการเรียนรู้ทางปัญญา สังคม (social cognitive theory) คือ แนวคิดการกำกับตนเอง (self-regulation) การกำกับตนเองเป็นกระบวนการในการควบคุมการดำเนินกิจกรรมของบุคคลประกอบด้วย ระยะเวลาวางแผน ระยะปฏิบัติ และระยะสะท้อนตนเอง

การกำกับตนเองเกิดขึ้นได้ในทุกสถานการณ์รวมทั้งสถานการณ์เชิงวิชาการ ซึ่งเรียกว่า การเรียนรู้แบบกำกับตนเอง ในวงการการศึกษาได้ประยุกต์ใช้แนวคิดนี้เพื่อให้นักเรียนสามารถกำกับกระบวนการเรียนรู้ของตนเองได้ เพราะมีความเชื่อว่าการกำกับกับการเรียนรู้ของตนเองอย่างเป็นระบบจะทำให้บุคคลประสบความสำเร็จทางด้านการศึกษา

การฝึกใช้กลยุทธ์การกำกับตนเองที่มีอยู่หลากหลายในบริบทของการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนสามารถประสบความสำเร็จในการเรียน

ในบริบทของการอ่านได้มีการประยุกต์กลยุทธ์การเรียนรู้แบบกำกับตนเองมาใช้ในการอ่าน เพื่อให้ประสบความสำเร็จ อาทิ การกำหนดจุดประสงค์การอ่าน การวิเคราะห์ภารกิจการอ่าน และ

วางแผนเลือกใช้กลยุทธ์การอ่านที่เหมาะสมกับบทอ่าน การทดลองใช้กลยุทธ์การอ่านที่วางแผนไว้ การกำกับติดตามผลการใช้กลยุทธ์การอ่าน การประเมินความสำเร็จของกลยุทธ์ที่เลือกใช้

จากแนวคิดการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง สามารถสรุปสาระสำคัญได้ 3 ประการ ดังนี้

4. การระบุ และกำหนดภาระงาน และการตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ช่วยเสริมสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้
5. การเลือกใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมทำให้นักเรียนมีแนวทางในการเรียนรู้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
6. การส่งเสริมให้นักเรียนกำกับติดตามผลการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนเลือกกลยุทธ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมได้ด้วยตนเองต่อไป

การศึกษาเอกสารทางวิชาการขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยมีจุดประสงค์เพื่อสรุปสาระสำคัญของแนวคิดทางการศึกษาที่จะนำมาใช้เป็นแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับยกร่าง

ขั้นตอนที่ 3 พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนและเครื่องมือวัดการรู้เรื่องการอ่านเพื่อใช้ประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน

ในขั้นนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน และเครื่องมือวัดการรู้เรื่องการอ่านเพื่อใช้ประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ รูปแบบการเรียนการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ และเครื่องมือวัดการรู้เรื่องการอ่าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

รูปแบบการเรียนการสอน ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

สังเคราะห์สาระสำคัญของแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ และการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง เพื่อกำหนดเป็นแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน เพื่อแก้ปัญหาการรู้เรื่องการอ่าน แล้วเชื่อมโยงไปสู่การกำหนดองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และการจัดการความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ จนได้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนว

การสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้และการเรียนรู้แบบกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น รูปแบบการจัดการเรียนการสอนดังกล่าวมี 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน

ผู้วิจัยนำสาระสำคัญเกี่ยวกับแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ และการเรียนรู้แบบกำกับตนเองมาสังเคราะห์แล้วกำหนดเป็นหลักการของรูปแบบการเรียนการสอนได้ หลักการ 4 ข้อ ดังนี้

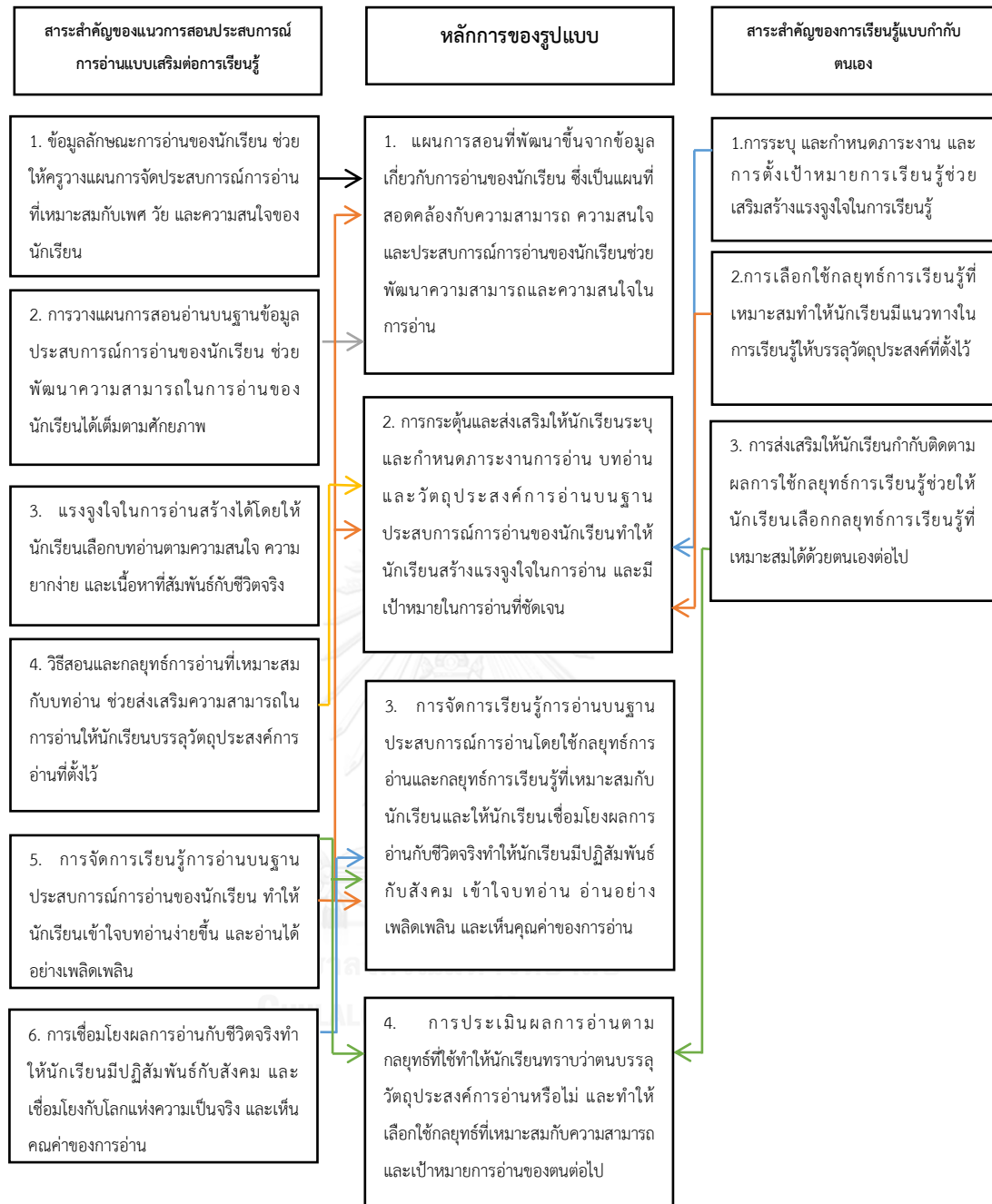
1. แผนการสอนที่พัฒนาขึ้นจากข้อมูลเกี่ยวกับการอ่านของนักเรียน ซึ่งเป็นแผนที่สอดคล้องกับความสามารถ ความสนใจ และประสบการณ์การอ่านของนักเรียนช่วยพัฒนาความสามารถและความสนใจในการอ่าน

2. การกระตุ้นและส่งเสริมให้นักเรียนระบุและกำหนดภาระงานการอ่าน บทอ่าน และวัตถุประสงค์การอ่านบนฐานประสบการณ์การอ่านของนักเรียน ทำให้นักเรียนสร้างแรงจูงใจในการอ่าน และมีเป้าหมายในการอ่านที่ชัดเจน

3. การจัดการเรียนรู้การอ่านบนฐานประสบการณ์การอ่านโดยใช้กลยุทธ์การอ่านและกลยุทธ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียน และให้นักเรียนเชื่อมโยงผลการอ่านกับชีวิตจริงทำให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับสังคม เข้าใจบทอ่าน อ่านอย่างเพลิดเพลิน และเห็นคุณค่าของการอ่าน

4. การประเมินผลการอ่านตามกลยุทธ์ที่ใช้ทำให้นักเรียนทราบว่าตนบรรลุวัตถุประสงค์การอ่านหรือไม่ และทำให้เลือกใช้กลยุทธ์ที่เหมาะสมกับความสามารถและเป้าหมายการอ่านของตนต่อไป

หลักการของรูปแบบการเรียนการสอนทั้ง 4 ข้อ พัฒนาขึ้นจากการสังเคราะห์สาระสำคัญของแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ และการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง ดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 3 การสังเคราะห์หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน *ฉบับยกกว้าง*

2. ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน

ผู้วิจัยนำหลักการของรูปแบบการเรียนการสอนที่สังเคราะห์มาจากสาระสำคัญของแนวคิดที่นำมาใช้เป็นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนมาวิเคราะห์ เพื่อกำหนดขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน ดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 4 ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนฉบับย่อ

การสังเคราะห์หลักการของรูปแบบทำให้ได้ขั้นตอนการเรียนการสอน 4 ขั้นตอนหลัก เมื่อได้ขั้นตอนหลักของการจัดการเรียนการสอนแล้ว ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ขั้นตอนย่อยของขั้นตอนหลักแต่ละขั้น ทำให้ได้ขั้นตอนย่อย 9 ขั้นตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 สำรวจประสบการณ์การอ่าน

1. ครูสำรวจประสบการณ์การอ่านของนักเรียนโดยใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น การสนทนา การให้ตอบแบบสำรวจ เกี่ยวกับความสนใจในการอ่าน ประเภทของหนังสือที่นักเรียนชอบอ่าน วัตถุประสงค์การอ่าน เวลาที่นักเรียนใช้ในการอ่าน เพื่อนำข้อมูลมาใช้เป็นข้อมูลในการจัดการสอนอ่านเพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของนักเรียน และพัฒนานักเรียนให้เต็มตามศักยภาพ
2. เมื่อได้ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์การอ่านของนักเรียนแล้วครูนำสนทนาเกี่ยวกับประสบการณ์การอ่านโดยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของครูกับของนักเรียน จากนั้นให้นักเรียนเข้ากลุ่มตามประเภทของบทอ่านที่ตนสนใจแล้วแลกเปลี่ยนประสบการณ์การอ่านภายในกลุ่ม

ขั้นที่ 2 วางแผนสร้างประสบการณ์การอ่าน

3. ครูกระตุ้นให้นักเรียนตั้งวัตถุประสงค์ในการอ่าน โดยครูนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การอ่าน และประเภทของบทอ่านที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์จากนั้นให้นักเรียนเลือกบทอ่านที่หลากหลายให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การอ่าน เพศ วัย ความสนใจของนักเรียนเอง โดยครูเป็นผู้จัดเตรียมหรือแนะนำบทอ่าน
4. ครูและนักเรียนพิจารณบทอ่านที่เลือกร่วมกันในเบื้องต้น จากนั้นร่วมกันกำหนดแนวทางในการอ่านเพื่อให้ประสบความสำเร็จ

ขั้นที่ 3 เสริมต่อประสบการณ์การอ่าน

5. ครูนำเสนอกิจกรรมการอ่าน และกลยุทธ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย พร้อมทั้งสาธิตกลวิธีการใช้กลยุทธ์ในการอ่านบทอ่านที่ครูเตรียมมา
6. นักเรียนร่วมกันระบุกิจกรรมการอ่าน และกลยุทธ์การเรียนรู้ที่ครูใช้อ่านบทอ่านจนประสบความสำเร็จ จากนั้นนักเรียนทดลองใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ ที่เหมาะกับตนเองในการอ่านบทอ่าน โดยครูคอยสังเกตและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการอ่านให้เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียน

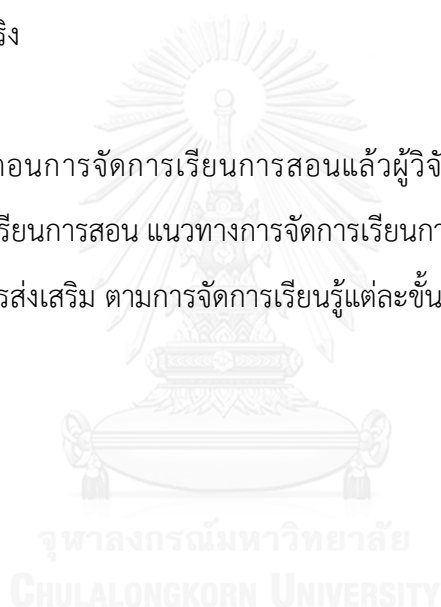
7. นักเรียนเข้ากลุ่มเพื่ออภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการอ่านร่วมกัน โดยอาจแสดงความเข้าใจในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น ตอบคำถาม ทำใบงาน นำเสนอผลการอ่านหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ 4 ประเมินประสบการณ์การอ่าน

8. ครูนำอภิปรายเกี่ยวกับกลยุทธ์การอ่านและกลยุทธ์การเรียนรู้ที่นักเรียนใช้ เพื่อให้ นักเรียน ประเมินว่ากลยุทธ์ที่ตนเองเลือกใช้มีประสิทธิภาพหรือไม่ หากไม่มีประสิทธิภาพจะสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลง กลยุทธ์ในครั้งต่อไปอย่างไรเพื่อให้ประสบความสำเร็จ

9. นักเรียนผลการใช้กลยุทธ์และปรับปรุงกลยุทธ์ของตนให้เหมาะสมเพื่อนำไปใช้อ่านบทอ่านประเภทเดียวกันในชีวิตจริง

เมื่อกำหนดขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนแล้วผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความเชื่อมโยงของหลักการของรูปแบบการเรียนการสอน แนวทางการจัดการเรียนการสอน บทบาทครู บทบาทนักเรียน และสิ่ง que นักเรียนได้รับการส่งเสริม ตามการจัดการเรียนรู้แต่ละขั้นตอน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 10 รายละเอียดขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน บทบาทครู และบทบาทนักเรียน

หลักการของรูปแบบ	แนวทางการจัดการเรียนการสอน	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	ขั้นตอนการเรียนการสอน	สิ่งที่ผู้เรียนได้รับ การส่งเสริม
1) การวางแผนการสอนจากข้อมูลเกี่ยวกับการอ่านของนักเรียน ทำให้ได้แผนการสอนที่สอดคล้องกับความสามารถ ความสนใจ และประสบการณ์การอ่านของนักเรียน ช่วยพัฒนาความสามารถและความสนใจในการอ่าน	ครูสำรวจประสบการณ์การอ่านของนักเรียนเกี่ยวกับความสนใจในการอ่าน เวลาที่ใช้ในการอ่าน ประเภทของหนังสือที่อ่าน เพื่อนำไปสู่การคัดเลือกบทอ่านที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนต่อไป	1) สำรวจประสบการณ์การอ่านของนักเรียนเกี่ยวกับความสนใจในการอ่าน เวลาที่ใช้ในการอ่าน ประเภทของหนังสือที่อ่าน โดยใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น แบบสำรวจการสนทนา 2) จัดกลุ่มนักเรียนจากแบบสอบถาม แล้วนำเสนอเกี่ยวกับประสบการณ์การอ่านของนักเรียน 3) เตรียมแผนการสอนอ่านบนฐานประสบการณ์การอ่านของนักเรียน	1) ตอบแบบสำรวจให้ข้อมูลเกี่ยวกับการอ่านของตนเอง 2) แลกเปลี่ยนประสบการณ์การอ่านของตนกับครูและเพื่อนร่วมชั้นเรียน	1)สำรวจประสบการณ์การอ่าน 1.1 ครูสำรวจความสนใจในการอ่านประเภทบทอ่าน วัตถุประสงค์ การอ่านของนักเรียน 1.2 นักเรียนแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับการอ่าน	รักและผูกพันกับการอ่าน (ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม)

หลักการของรูปแบบ	แนวทางการจัดการเรียนการสอน	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	ขั้นตอนการเรียนการสอน	สิ่งที่ผู้เรียนได้รับการส่งเสริม
<p>2) การกระตุ้นและส่งเสริมให้นักเรียนระบุและกำหนดภาระงาน การอ่าน บทอ่าน และ วัตถุประสงค์การอ่าน บนฐานประสบการณ์ การอ่านของนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิด แรงจูงใจในการอ่าน และมีเป้าหมาย ในการอ่านที่ชัดเจน</p>	<p>ครูกระตุ้นให้นักเรียนตั้ง วัตถุประสงค์ เลือกบทอ่าน วางแผนการอ่าน ร่วมกันกับครู เพื่อให้มี แนวทางการอ่าน ให้ประสบ ความสำเร็จ ตามวัตถุประสงค์</p>	<p>1) ครูนำเสนอ วัตถุประสงค์ การอ่านที่ หลากหลายเพื่อให้นักเรียนมีแนวทาง ในการเลือก วัตถุประสงค์ การอ่าน</p> <p>2) ครูจัดเตรียม บทอ่าน ที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนมี โอกาสเลือกบท อ่าน ที่สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ การอ่าน เพศ วัย ความสนใจ ของนักเรียน</p>	<p>1) ประเมินภาระ งานการอ่าน</p> <p>2) ตั้งวัตถุประสงค์ การอ่านที่ เหมาะสมกับตนเอง ก่อนลงมืออ่าน</p> <p>3) คัดเลือกบทอ่าน ที่สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ การอ่าน และความ สนใจของตน</p>	<p>2) วางแผนสร้าง ประสบการณ์ การอ่าน</p> <p>2.1 นักเรียน กำหนด วัตถุประสงค์ การอ่านและ คัดเลือกบทอ่าน</p> <p>2.2 นักเรียน กำหนดแนว ททางการอ่าน บทอ่านที่เหมาะสม ร่วมกันกับครู</p>	<p>รักและผูกพัน กับการอ่าน (แรงจูงใจ ในการอ่าน) ความเข้าใจ ในการอ่าน (การตั้ง วัตถุประสงค์ การอ่าน และ การคัดเลือก บทอ่าน)</p>

หลักการของรูปแบบ	แนวทางการจัดการเรียนการสอน	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	ขั้นตอนการเรียนการสอน	สิ่งที่ผู้เรียนได้รับ การส่งเสริม
<p>3) การจัดการเรียนรู้ การอ่านบนฐาน ประสบการณ์การอ่าน โดยใช้กลยุทธ์การอ่าน และกลยุทธ์การเรียนรู้ ที่เหมาะสมกับนักเรียน และให้นักเรียน เชื่อมโยงผลการอ่านกับ ชีวิตจริงทำให้นักเรียนมี ปฏิสัมพันธ์กับสังคม เข้าใจบทอ่าน อ่าน อย่างเพลิดเพลิน และ เห็นคุณค่าของการอ่าน</p>	<p>ครูจัดกิจกรรม การสอนอ่านโดย นำเสนอกลยุทธ์ การอ่านและกล ยุทธ์การเรียนรู้ ที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียน เลือกใช้ ในการอ่าน ตลอดจนส่งเสริมให้ นักเรียนเชื่อมโยง ผลการอ่านกับ สถานการณ์อื่น ในชีวิตจริงเพื่อ ส่งเสริมให้นักเรียน มีปฏิสัมพันธ์ ในสังคม</p>	<p>1) สอนหลัก การอ่านบทอ่าน ประเภทต่าง ๆ ให้นักเรียน</p> <p>2) นำเสนอ/ สาธิต/ อธิบาย กล ยุทธ์ การอ่าน และ กลยุทธ์การกำกับ ตนเองที่ หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนอ่านอย่าง ประสบความสำเร็จ และเพลิดเพลิน</p> <p>3) จัดกิจกรรม การสอนอ่านตาม แผนการสอนอ่าน ที่จัดเตรียมไว้ตาม ประสบการณ์ การอ่านของ นักเรียน</p> <p>4) ให้คำแนะนำ ตอบปัญหา เกี่ยวกับการอ่านใน ระหว่างที่นักเรียน ลงมืออ่าน</p> <p>5) นำอภิปรายเพื่อ เชื่อมโยงผลการ อ่านกับชีวิตจริง</p>	<p>1) ศึกษาหลักการ อ่านบทอ่าน ประเภทต่าง ๆ เพื่อให้ได้แนวทาง ในการอ่าน</p> <p>2) เลือกใช้กลยุทธ์ การอ่านและกล ยุทธ์การกำกับ ตนเอง ที่เหมาะสมกับ ความสามารถของ ตนเอง</p> <p>3) เชื่อมโยงผล การอ่านกับโลก แห่งความเป็นจริง ผ่านการมี ปฏิสัมพันธ์กับ เพื่อนและครู</p>	<p>3) เสริมต่อ ประสบการณ์การ อ่าน</p> <p>3.1 ครูอธิบาย/ สาธิต กลยุทธ์การ อ่านและกลยุทธ์ การเรียนรู้</p> <p>3.2 นักเรียนเรียนรู้ และใช้กลยุทธ์ การอ่าน และ กลยุทธ์การเรียนรู้</p> <p>3.3 นักเรียน อภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลการอ่าน</p>	<p>ความเข้าใจ ในการอ่าน (เข้าถึงและค้น ค้นสาระ, บูรณาการและ ตีความ,สะท้อน และประเมิน)</p> <p>การนำผล การอ่านไปใช้ รักและผูกพัน กับการอ่าน (ปฏิสัมพันธ์)</p>

หลักการของรูปแบบ	แนวทางการจัดการเรียนการสอน	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	ขั้นตอนการเรียนการสอน	สิ่ง que ผู้เรียนได้รับ การส่งเสริม
4) การประเมินผล การอ่านตามกลยุทธ์ที่ ใช้ทำให้นักเรียนทราบ ผลสัมฤทธิ์ของกลยุทธ์ ที่ใช้ ส่งผลให้เลือกใช้ กลยุทธ์ที่เหมาะสมกับ ความสามารถและ เป้าหมายการอ่าน ของตนเองต่อไป	ครูให้นักเรียน กำกับติดตามผล การใช้ กลยุทธ์การอ่าน และกลยุทธ์การ เรียนรู้เพื่อให้นักเรียนพิจารณา ว่าทำให้อ่านได้ บรรลุวัตถุประสงค์ หรือไม่ เพื่อเป็น ข้อมูล ในการเลือกใช้ กลยุทธ์ที่เหมาะสม กับตนเองต่อไปทั้ง การอ่านในชั้นเรียน และนอกชั้นเรียน	1) ส่งเสริมให้นักเรียนประเมิน ประสิทธิภาพ การอ่านเกี่ยวกับ กลยุทธ์การอ่าน และกลยุทธ์การ กำกับตนเองที่ นักเรียนเลือกใช้	1) ประเมินกลยุทธ์ ที่ตนเองเลือกใช้ว่า ประสบความสำเร็จ หรือไม่ มีปัจจัย สนับสนุนหรือ ปัจจัยขัดขวาง ไตบ้าง 2) ใช้ผลการการ ประเมินในข้อ 1. เพื่อปรับปรุง เปลี่ยนแปลง หรือ ใช้กลยุทธ์แบบเดิม เพื่อให้การอ่าน ประสบความสำเร็จ 3) นำเสนอกิจกรรม ที่เหมาะสมกับ ตนเองสำหรับ การอ่านบทอ่าน อื่น ๆ ในครั้งต่อไป	4) ประเมิน ประสิทธิภาพ การอ่าน 4.1 นักเรียน ประเมินการใช้ กลยุทธ์ 4.2 นักเรียนนำ ข้อมูลจากการ ประเมินไปใช้ฝึก การอ่านประเภท ต่างๆต่อไป	รักและผูกพัน กับการอ่าน (แรงจูงใจ ในการอ่าน)

3. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนนี้พัฒนาขึ้นจากปัญหาเกี่ยวกับการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียน มัธยมศึกษา ผู้วิจัยพิจารณาสาเหตุของปัญหาการรู้เรื่องการอ่านร่วมกับหลักการของรูปแบบการเรียน การสอนมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน ทำให้ได้วัตถุประสงค์ของ รูปแบบ คือ เพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่าน โดยครอบคลุม 3 ด้าน แก่ 1) ด้านความเข้าใจในการอ่าน 2) ด้านการนำผลการอ่านไปใช้ และ 3) ด้านความรักและผูกพันกับการอ่าน แสดงได้ดังแผนภาพ ต่อไปนี้

แผนภาพที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างขั้นตอนการจัดการเรียนรู้กับวัตถุประสงค์

ของรูปแบบการเรียนการสอน *ฉบับยกร่าง*

แผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาประเภทของบทอ่านและสถานการณ์การอ่าน รวมทั้งวัตถุประสงค์การอ่าน จากองค์การประเมินการรู้เรื่องการอ่าน แล้วเลือกประเภทบทอ่านที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การอ่าน โดยพิจารณาสถานการณ์การอ่านประกอบ เพื่อนำมาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ใช้เวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 11 แผนการจัดการเรียนรู้และจำนวนคาบเรียนของกลุ่มทดลอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	เรื่อง	จำนวนคาบ
1	การกำหนดวัตถุประสงค์การอ่านและการคัดเลือกบทอ่าน	2
2	การอ่านเพื่อประสบการณ์ทางวรรณกรรม (เรื่องสั้น)	2
3	การอ่านเพื่อค้นคว้าและใช้ข้อมูล/ การศึกษา (บทความ)	2
4	การอ่านเพื่อประสบการณ์ทางวรรณกรรม (นิทาน)	2
5	การอ่านเพื่อค้นคว้าและใช้ข้อมูล/ การงาน (แผนที่ ผลิตภัณฑ์)	2
6	การอ่านเพื่อประสบการณ์ทางวรรณกรรม (กวีนิพนธ์)	2
7	การอ่านเพื่อค้นคว้าและใช้ข้อมูล/ สารานณะ (ประกาศทั่วไป/ ประกาศรับสมัครงาน)	2
8	การอ่านตามความสนใจ	2
	รวม	16

2. เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอน แต่ละแผนประกอบด้วย ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวนคาบ ความคิดรวบยอด จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา ขั้นตอนการเรียนการสอน สื่อ/ แหล่งการเรียนรู้ การประเมินการเรียนรู้ ในแผนการจัดการเรียนรู้ผู้วิจัยกำหนดกระบวนการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ และการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง

ส่วนแผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติสำหรับกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 8 แผน ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ใช้เนื้อหาเช่นเดียวกับกลุ่มทดลอง ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 12 แผนการจัดการเรียนรู้และจำนวนคาบเรียนของกลุ่มควบคุม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	เรื่อง	จำนวนคาบ
1	การกำหนดวัตถุประสงค์การอ่านและการคัดเลือกบทอ่าน	2
2	การอ่านเพื่อประสบการณ์ทางวรรณกรรม (เรื่องสั้น)	2
3	การอ่านเพื่อค้นคว้าและใช้ข้อมูล/ การศึกษา (บทความ)	2
4	การอ่านเพื่อประสบการณ์ทางวรรณกรรม (นิทาน)	2
5	การอ่านเพื่อค้นคว้าและใช้ข้อมูล/ การงาน (แผนที่ ผลิตภัณฑ์)	2
6	การอ่านเพื่อประสบการณ์ทางวรรณกรรม (กวีนิพนธ์)	2
7	การอ่านเพื่อค้นคว้าและใช้ข้อมูล/ สาธารณะ (ประกาศทั่วไป/ ประกาศรับสมัครงาน)	2
8	การอ่านตามความสนใจ	2
	รวม	16

เครื่องมือวัดการรู้เรื่องการอ่าน ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาเครื่องมือวัดการรู้เรื่องการอ่านจำนวน 2 ฉบับ คือ 1) แบบสอบความเข้าใจในการอ่านและการนำผลการอ่านไปใช้ และ 2) แบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน การดำเนินการสร้างเครื่องมือแต่ละฉบับมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1) แบบสอบความเข้าใจในการอ่านและการนำผลการอ่านไปใช้

ผู้วิจัยพัฒนาแบบสอบความเข้าใจในการอ่านและการนำผลการอ่านไปใช้โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ศึกษารูปแบบ วิธีการสร้าง และโครงสร้างแบบสอบความเข้าใจในการอ่านและการนำผลการอ่านไปใช้จากเอกสารทางวิชาการขององค์กรประเมินการรู้เรื่องการอ่าน
2. วิเคราะห์องค์ประกอบของข้อสอบแต่ละข้อ ข้อสอบแต่ละข้อประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ วัตถุประสงค์การอ่าน กลยุทธ์การอ่าน และรูปแบบของข้อสอบ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

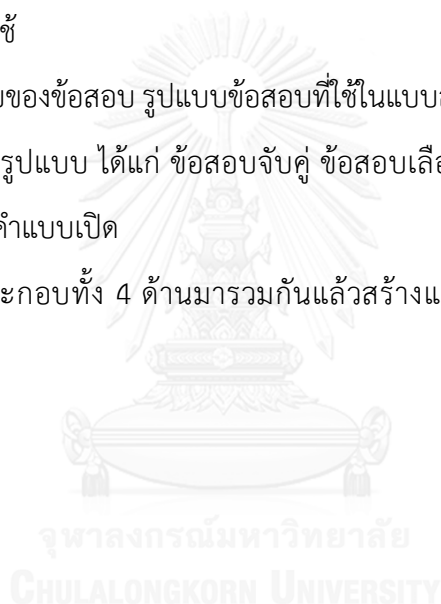
1) วัตถุประสงค์การอ่าน ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์การอ่านตามองค์ระดบนานาชาติที่รับผิดชอบด้านการประเมินการรู้เรื่องการอ่าน สามารถสรุปได้ว่ามีวัตถุประสงค์การอ่าน 2 ประการ คือ 1) เพื่อประสบการณ์ทางวรรณกรรม และ (2) เพื่อค้นคว้าและนำข้อมูลมาใช้ ผู้วิจัยใช้วัตถุประสงค์การอ่าน เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกบทอ่านสำหรับนำมาพัฒนาแบบสอบ

2) บริบทการอ่าน แบ่งออกเป็น 4 บริบท ได้แก่ บริบทส่วนตัว บริบทสาธารณะ บริบทการทำงานอาชีพ และบริบทการศึกษา

3) กลยุทธ์การอ่าน กลยุทธ์ที่แบบสอบต้องการวัดระดับการรู้เรื่องการอ่านมี 4 กลยุทธ์ ดังนี้ (1) การเข้าถึงและค้นคืนสาระ (2) การบูรณาการและตีความ (3) การสะท้อนและประเมิน และ (4) การนำผลการอ่านไปใช้

4) รูปแบบของข้อสอบ รูปแบบข้อสอบที่ใช้ในแบบสอบความเข้าใจในการอ่านและการนำผลการอ่านไปใช้ มี 4 รูปแบบ ได้แก่ ข้อสอบจับคู่ ข้อสอบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ข้อสอบเติมคำแบบปิด และข้อสอบเติมคำแบบเปิด

ผู้วิจัยนำองค์ประกอบทั้ง 4 ด้านมารวมกันแล้วสร้างแบบฟอร์มการออกข้อสอบรายข้อ ดังแผนภาพต่อไปนี้

วัตถุประสงค์การอ่าน	☐ เพื่อประสบการณ์ทางวรรณกรรม (reading for literary experience)	
	☐ เพื่อค้นคว้าและนำข้อมูลมาใช้ (reading to acquire and use information)	
บริบท	☐ ส่วนตัว	☐ สาธารณะ
	☐ การงานอาชีพ	☐ การศึกษา
กลยุทธ์การอ่าน	☐ การเข้าถึงและค้นคืนสาระ (Access and Retrieve)	
	☐ การบูรณาการและตีความ (Integrate and Interpret)	
	☐ การสะท้อนและประเมิน (Reflect and Evaluate)	
รูปแบบข้อสอบ	☐ เลือกตอบ 4 ตัวเลือก	
	☐ เต็มคำแบบปิด	
	☐ เต็มคำแบบเปิด	
คำถาม		
เฉลย/ การให้คะแนน		

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 แผนภาพที่ 6 แบบฟอร์มการออกข้อสอบรายข้อ

3. กำหนดโครงสร้างของแบบสอบความเข้าใจในการอ่านและการนำผลการอ่านไปใช้
 ผู้วิจัยสร้างตารางวิเคราะห์โครงสร้างแบบสอบความเข้าใจในการอ่านและการนำผลการอ่านไปใช้
 ฉบับก่อนเรียนและหลังเรียนคู่ขนานกัน แบบสอบมีทั้งหมด 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบทดสอบจับคู่สถานการณ์ที่กำหนดให้กับแหล่งข้อมูลจากการอ่านที่
 เหมาะสม จำนวน 12 ข้อ คะแนนเต็ม 12 คะแนน

ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก เต็มคำตอบแบบปิด และเต็มคำตอบ
 แบบเปิด จำนวน 36 ข้อ คะแนนเต็ม 55 คะแนน รายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 13 โครงสร้างแบบสอบความเข้าใจในการอ่านและการนำผลการอ่านไปใช้ **ฉบับทดลองใช้**

บทอ่านที่	เลือกตอบ 4 ตัวเลือก	เติมคำตอบแบบปิด	เติมคำตอบแบบเปิด	รวม (ข้อ)	รวม (คะแนน)
1	1, 2, 3	4	5, 6, 7	7	10
2	8, 9, 10, 12	11	-	5	5
3	13, 15, 16, 17, 19	-	14, 18	7	9
4	20, 22, 23, 24	21	25	6	7
5	26, 27, 28, 29	-	30, 31	6	8
6	32, 33, 34, 35	-	36	5	6
รวม	24	3	9	36	45

4. สร้างแบบสอบความเข้าใจในการอ่านและการนำผลการอ่านไปใช้ 2 ฉบับ ตามโครงสร้างการจัดทำแบบสอบความเข้าใจในการอ่านและการนำผลการอ่านไปใช้

5. กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบในแต่ละข้อ หากเป็นแบบสอบเลือกตอบและแบบเขียนคำตอบแบบปิด มีเกณฑ์ให้คะแนนคือ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน ส่วนรูปแบบของข้อสอบเขียนคำตอบแบบเปิดสร้างเกณฑ์การให้คะแนนโดยพิจารณาจากความสอดคล้องของคำตอบกับโจทย์เป็นหลัก โดยผู้วิจัยสร้างเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 3 ระดับ เพื่อใช้ประเมินคำตอบในแบบทดสอบ ดังนี้

2 คะแนน	สำหรับคำตอบที่ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์
1 คะแนน	สำหรับคำตอบที่ถูกต้องบางส่วน
0 คะแนน	สำหรับคำตอบที่ไม่ถูกต้อง หรือตอบนอกประเด็น

2) แบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน

ผู้วิจัยผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาแบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

- ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความรักและผูกพันกับการอ่าน และวิธีการสร้างแบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน
- วิเคราะห์องค์ประกอบของความรักและผูกพันกับการอ่าน พบว่าครอบคลุม

องค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ 1) การอ่านอย่างสม่ำเสมอ 2) การอ่านสื่อหลากหลายประเภท 3) มีแรงจูงใจในการอ่าน และ 4) มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

3. สังเคราะห์นิยามเชิงปฏิบัติการองค์ประกอบทั้ง 4 ด้านแล้วสร้างข้อคำถามที่สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ และกำหนดมาตรวัด ดังรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 14 ข้อคำถามในแบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่านจำแนกตามองค์ประกอบ

องค์ประกอบ	ข้อคำถาม	มาตรวัด
<p>ความสม่ำเสมอในการอ่าน</p> <p>หมายถึง การใช้เวลาในชีวิตประจำวันเพื่อกิจกรรมการอ่านนอกเหนือจากในห้องเรียนด้วยความสมัครใจคิดเป็นวันต่อสัปดาห์</p>	<p>ความสม่ำเสมอที่นักเรียนอ่านด้วยความสมัครใจของตนเอง</p> 	<p>เลือกตอบจากตัวเลือก 6 ตัว</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) อ่านบ่อย ๆ (วันละ...ครั้ง) 2) อ่านค่อนข้างบ่อย (สัปดาห์ละ ... ครั้ง) 3) อ่านนาน ๆ ครั้ง (เดือนละ ... ครั้ง) 4) ไม่ค่อยอ่าน (2 เดือน ... ครั้ง) 5) ไม่อ่านเลย 6) อื่น ๆ (ระบุ.....)
<p>ความหลากหลายของสื่อที่อ่าน</p> <p>หมายถึง การอ่านสื่อที่มีรูปแบบ และเนื้อหาแตกต่างกันอย่างหลากหลาย</p>	<p>นักเรียนอ่านสื่อต่อไปนี้หรือไม่</p> <p>จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย CHULALONGKORN UNIVERSITY</p>	<p>เลือกตอบจากตัวเลือก 10 ตัว</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) นิทาน 2) การ์ตูน 3) เรื่องสั้น 4) นวนิยาย 5) บทความ 6) หนังสือเรียน 7) E-mail 8) facebook 9) twitter 10) อื่น ๆ โปรดระบุ
<p>แรงจูงใจในการอ่าน</p> <p>หมายถึง การมีความปรารถนาในการอ่าน วางแผนการอ่าน อ่านอย่างกระตือรือร้นเพื่อให้ประสบความสำเร็จในการอ่าน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) ฉันใส่ใจติดตามเนื้อหาเรื่องที่อ่าน 2) ฉันอ่านหนังสือโดยไม่มีใครบังคับ 3) ฉันอ่านหนังสือเพื่อให้จบเรื่องเท่านั้น 4) ฉันอ่านหนังสือเพื่อสอบเท่านั้น 5) ฉันไม่มีสมาธิในการอ่านหนังสือ 6) ฉันมีความสุขเมื่ออ่านหนังสือ 7) ฉันพยายามในการอ่านมากขึ้นเพื่อให้เป็นนักอ่านที่มีคุณภาพ 	<p>มาตราประมาณค่า 6 ระดับ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ตรงกับคุณลักษณะน้อยที่สุด 2) ตรงกับคุณลักษณะน้อย 3) ตรงกับคุณลักษณะค่อนข้างน้อย 4) ตรงกับคุณลักษณะค่อนข้างมาก 5) ตรงกับคุณลักษณะมาก 6) ตรงกับคุณลักษณะมากที่สุด

องค์ประกอบ	ข้อคำถาม	มาตรวัด
	8) การอ่านเป็นงานอดิเรกของฉัน 9) การวางแผนการอ่านทำให้ฉันสามารถ สอบได้คะแนนมากขึ้น 10) ฉันอ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับเนื้อหาที่ครู แนะนำในชั้นเรียน	
<i>ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม</i> หมายถึง การมีส่วนร่วม ในกิจกรรมการอ่านกับผู้อื่น การติดต่อสื่อสาร อภิปราย ขยายความ เพื่อแลกเปลี่ยน เรียนรู้ผลการอ่าน	11) ฉันไม่ค่อยเรื่องเกี่ยวกับหนังสือกับเพื่อนเลย 12) ฉันกังวลใจเมื่อครูให้อ่านออกเสียงให้เพื่อน ร่วมชั้นฟัง 13) ฉันพยายามหลีกเลี่ยงการร่วมกิจกรรม เกี่ยวกับการอ่าน 14) ฉันชอบแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน 15) ฉันจะถามผู้อื่นหากฉันไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน 16) ฉันเป็นคนเล่าเรื่องที่อ่านให้คนใน ครอบครัฟัง 17) ฉันเข้าร่วมกิจกรรมการอ่านของโรงเรียน หรือห้องสมุด 18) ฉันคุยกับผู้อื่นเกี่ยวกับประเด็นที่น่าสนใจ จากเรื่องที่อ่านได้ 19) ฉันไม่ชอบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง ที่อ่าน 20) ฉันอาสาเป็นตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงาน เกี่ยวกับการอ่าน	

4. กำหนดรูปแบบของแบบวัด โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 วัดเกี่ยวกับเกี่ยวกับการอ่านอย่างสม่ำเสมอ มีข้อคำถาม 1 ข้อ ให้นักเรียนเลือกความสม่ำเสมอในการอ่านของตน 6 ระดับ ได้แก่ อ่านบ่อย ๆ, อ่านค่อนข้างบ่อย, อ่านนาน ๆ ครั้ง, ไม่ค่อยอ่าน, ไม่อ่านเลย, และอื่นๆ

ปรับปรุงแบบวัดตอนที่ 1 ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและการทดลองใช้นำร่องโดยระบุจำนวนวันต่อสัปดาห์ที่นักเรียนใช้อ่านให้ชัดเจน และปรับตัวเลือกเหลือ 4 ตัวเลือก

วัดการอ่านสื่อหลากหลายประเภทโดยจำนวน 1 ข้อ โดยกำหนดประเภทของสื่อจากการสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้สื่อ 10 ชนิด ให้นักเรียนเลือกสื่อที่อ่านและเวลาที่ใช้อ่านสื่อตามความเป็นจริง

ปรับปรุงแบบวัดตอนที่ 2 โดยระบุเนื้อหาของบทอ่านที่อ่านผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ ให้มีความเฉพาะเจาะจงมากยิ่งขึ้น (รายละเอียดในภาคผนวก ข)

ตอนที่ 2 วัดแรงจูงใจในการอ่าน และวัดการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม มีข้อคำถามทั้งสิ้น 20 ข้อ แบ่งเป็นด้านละ 10 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (rating scale) 6 ระดับตามความสอดคล้องกับลักษณะของนักเรียน ได้แก่ มากที่สุด มาก ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อย น้อย น้อยที่สุด แบ่งเป็นข้อความเชิงนิมาน 13 ข้อ และข้อความเชิงนิเสธ 7 ข้อ จัดเข้าสู่ชุดเป็นแบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน เรียงลำดับข้อความแบบสุ่ม รายละเอียดของลักษณะข้อความจำแนกตามองค์ประกอบของความรักและผูกพันกับการอ่าน แสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 15 โครงสร้างแบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน

องค์ประกอบ	คะแนนเต็ม	จำนวนข้อ	ข้อที่
ตอนที่ 1			
1. ความสม่ำเสมอในการอ่าน	4	1	1
2. การอ่านสื่อหลากหลายประเภท	4	1	2
ตอนที่ 2			
3. แรงจูงใจในการอ่าน	6	10	1-10
4. ปฏิสัมพันธ์ในการอ่าน	6	10	11-20
รวม	20	22	-

5. กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดความรักและความผูกพันในการอ่าน ดังนี้
ด้านความสม่ำเสมอในการอ่าน

ให้คะแนนตามปริมาณการอ่านต่อสัปดาห์ รายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 16 เกณฑ์การให้คะแนนความสม่ำเสมอในการอ่าน

คะแนน	เกณฑ์
4	อ่านสัปดาห์ละ 6-7 วัน
3	อ่านสัปดาห์ละ 4-5 วัน
2	อ่านสัปดาห์ละ 2-3 วัน
1	อ่านสัปดาห์ละ 1 วันหรือน้อยกว่านั้น

ด้านความหลากหลายของสื่อที่อ่าน

ความหลากหลายของสื่อที่อ่านจำแนกตามสถานการณ์การอ่าน 4 สถานการณ์ ได้ตามตารางต่อไปนี

ตารางที่ 17 ความหลากหลายของสื่อที่อ่าน

สถานการณ์การอ่าน	สื่อที่อ่าน
ส่วนตัว	นิทาน, การ์ตูน, เรื่องสั้น, นวนิยาย, เฟซบุ๊ก (เฉพาะโพสต์เรื่องส่วนตัว), อื่น ๆ
สาธารณะ	ทวิตเตอร์ (ข่าวสาร เหตุการณ์ประจำวัน)
การทำงาน	บทความ (การปฏิบัติงาน คู่มือ วิธีทำ)
การศึกษา	หนังสือเรียน, อีเมล (การส่งงานกับครูหรือเพื่อน)

เกณฑ์การให้คะแนนเป็นไปดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 18 เกณฑ์การให้คะแนนความหลากหลายของสื่อที่อ่าน

คะแนน	เกณฑ์
4	อ่านครบทั้ง 4 สถานการณ์ ได้แก่ 1) ส่วนตัว 2) สาธารณะ 3) การงาน 4) การศึกษา
3	อ่าน 3 สถานการณ์
2	อ่าน 2 สถานการณ์
1	อ่าน 1 สถานการณ์หรือไม่อ่าน

ด้านแรงจูงใจในการอ่าน และด้านการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

การวัดความรักและผูกพันกับการอ่านด้านแรงจูงใจในการอ่าน และด้านการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม มีลักษณะมาตรวัดเป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 6 ระดับ การคิดคะแนน ใช้การรวมคะแนนจากทุกข้อแล้วหารด้วยจำนวนข้อคำถามทั้งหมด (ณัฐภรณ์ หลาวทอง, 2559)

ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอน และเครื่องมือวัดที่ใช้ในการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน

ผู้วิจัยนำ 1) รูปแบบการเรียนการสอน 2) แผนการจัดการเรียนรู้ และ 3) เครื่องมือวัดการเรียนรู้เรื่องการอ่าน 2 ชุด คือ 3.1) แบบสอบถามความเข้าใจในการอ่านและการนำผลการอ่านไปใช้ และ 3.2) แบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา (รายชื่อในภาคผนวก ก)แล้วนำ

ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุง ก่อนนำไปตรวจสอบคุณภาพโดยการทดลองใช้นำร่อง ผลจากการดำเนินการ มีดังนี้

ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ

1. รูปแบบการเรียนการสอน

ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นและข้อเสนอแนะจากการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอน สรุปได้ดังต่อไปนี้

องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์กัน ทั้งด้านหลักการของรูปแบบการเรียนการสอน แนวทางการจัดการเรียนการสอน ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน บทบาทครู และบทบาทนักเรียน และความสัมพันธ์ระหว่างหลักการของรูปแบบการเรียนการสอนแบบกับวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน

พร้อมกันนี้ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอในการปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอน โดยการปรับแก้สาระสำคัญของแนวคิดการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้บางข้อที่มีสาระคล้ายกันให้เป็นข้อเดียวกัน ปรับแก้ภาษาให้กระชับ และสม่าเสมอ

ผู้วิจัยได้ปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

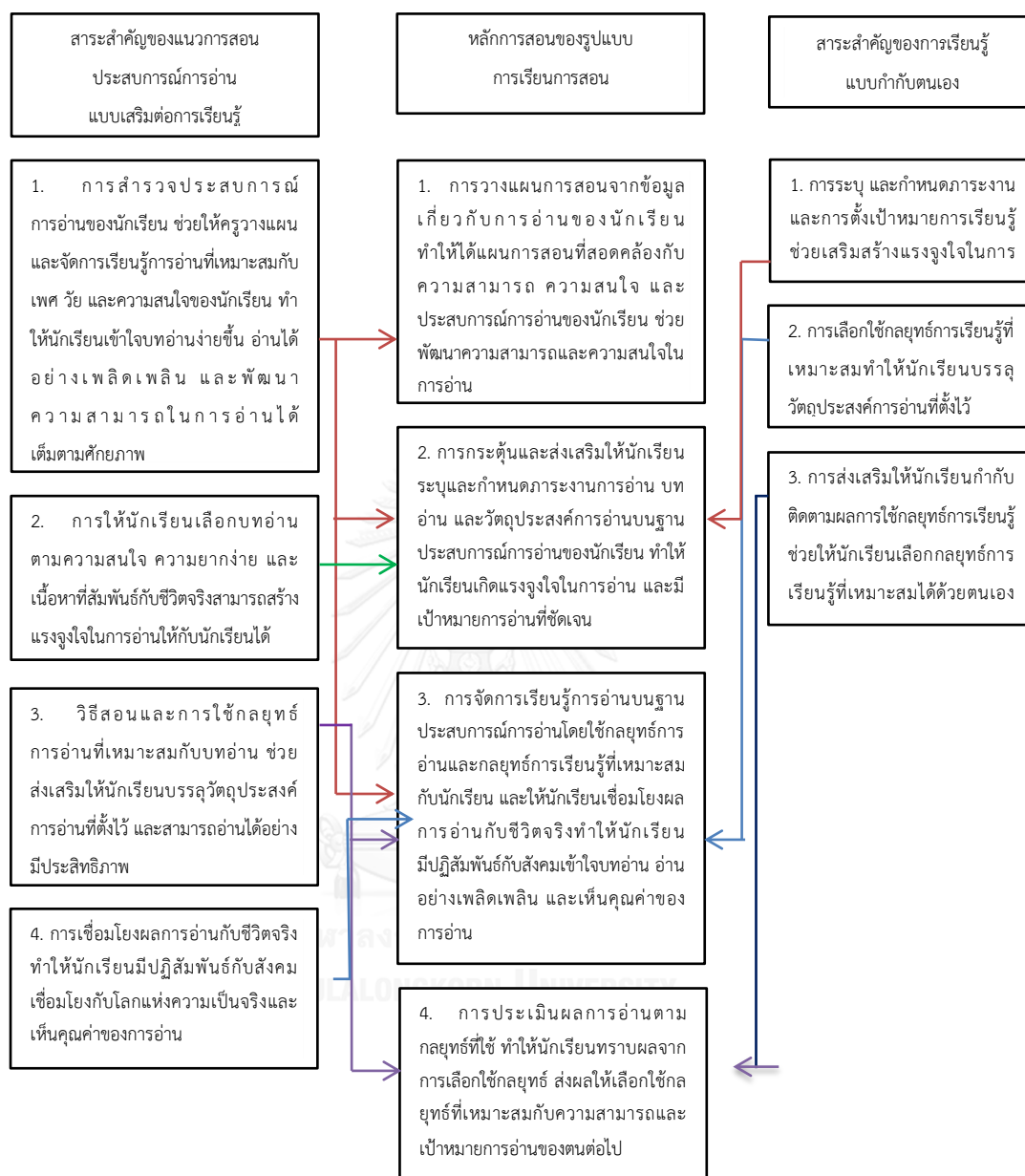
1) รวมสาระสำคัญของแนวคิดการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ข้อที่ 1 2 และ 5 เข้าด้วยกันเป็นข้อเดียว และเป็นสาระสำคัญข้อที่ 1 ทำให้สาระสำคัญของแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้เหลือ 4 ข้อ จากเดิม มี 6 ข้อ รายละเอียดการแก้ไขมีดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 19 รายละเอียดการปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

สาระสำคัญเดิม	สาระสำคัญที่ปรับปรุงใหม่
ข้อ 1 ข้อมูลลักษณะการอ่านของนักเรียน ช่วยให้ครูวางแผนการจัดประสบการณ์การอ่านที่เหมาะสมกับเพศ วัย และความสนใจของนักเรียน	ข้อ 1 การสำรวจประสบการณ์การอ่านของนักเรียน ช่วยให้ครูวางแผนและจัดการเรียนรู้การอ่านที่เหมาะสมกับเพศ วัย และความสนใจของนักเรียนทำให้นักเรียนเข้าใจบทอ่านง่ายขึ้น อ่านได้อย่างเพลิดเพลิน และพัฒนาความสามารถในการอ่านได้เต็มตาม
ข้อ 2 การวางแผนการสอนอ่านบนฐานข้อมูลประสบการณ์การอ่านของนักเรียน ช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านของนักเรียนได้เต็มตามศักยภาพ	ศักยภาพ
ข้อ 5 การจัดการเรียนรู้การอ่านบนฐานประสบการณ์การอ่านของนักเรียน ทำให้นักเรียนเข้าใจบทอ่านง่ายขึ้น และอ่านได้อย่างเพลิดเพลิน	

เมื่อปรับปรุงแล้วทำให้ได้หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน ดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 7 หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน ฉบับทดลองสอนเพื่อหาประสิทธิผล

2) ปรับภาษาที่ใช้ในการเขียนอธิบายองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนให้มีความกระชับ ชัดเจน และสม่าเสมอ

3) เขียนอธิบายรายละเอียดขั้นตอนหลักแต่ละขั้นว่ามีการดำเนินกิจกรรมในภาพรวมอย่างไร ก่อนที่จะขยายความแยกเป็นขั้นตอนย่อย

4) เปลี่ยนระบบการเขียนตัวเลขในขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ จาก 1-9 เป็น 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 3.1, 3.2, 3.3, 4.1, 4.2 เพื่อให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างขั้นตอนหลักกับขั้นตอนย่อย

2. แผนการจัดการจัดการเรียนรู้

ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นและข้อเสนอแนะจากการตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ สรุปได้ดังต่อไปนี้

1) ปรับแก้การเขียนความคิดรวบยอด และจุดประสงค์การเรียนรู้ ในแผนการจัดการเรียนรู้ให้กระชับ รัดกุม และเขียนเฉพาะความคิดรวบยอดสำหรับการจัดการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง

2) ปรับเปลี่ยนเวลาในบางขั้นตอนให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น โดยการตัดกิจกรรมการสำรวจประสบการณ์การอ่าน การวิเคราะห์และจัดกลุ่มนักเรียนตามความสนใจในการอ่านออกไป เนื่องจากเป็นกิจกรรมนอกห้องเรียน

3) แก้ไขคำชี้แจงในใบงานให้กระชับ ชัดเจน และสื่อความ เช่น เดิมคำชี้แจงในใบงาน คือ “ให้นักเรียนศึกษาประเภทบทอ่านที่กำหนดให้ แล้วสำรวจเนื้อหาในนิตยสารที่สัมพันธ์กัน” ปรับเป็น “ให้นักเรียนจับคู่ประเภทบทอ่านที่กำหนดให้กับเนื้อหาในนิตยสารให้สัมพันธ์กันและระบุวัตถุประสงค์การอ่านให้สอดคล้องกัน”

4) แก้ไขคำศัพท์ที่ใช้ในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้ถูกต้องเหมาะสม เช่น ปรับจาก สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ เป็น สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ ปรับจาก การวัดและประเมินผล เป็นการประเมินการเรียนรู้

3. แบบสอบถามเข้าใจในการอ่านและการนำผลการอ่านไปใช้

ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นประเมินคุณภาพแบบสอบถาม ด้านความตรงเชิงเนื้อหา ความสอดคล้องตามกลยุทธ์การอ่าน ความเหมาะสมของภาษา ของแบบสอบถามเข้าใจในการอ่าน และการนำผลการอ่านไปใช้ ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาแบบสอบถามรายข้อ จากนั้นผู้วิจัยนำผลการพิจารณา มาวิเคราะห์ค่า IOC (รายละเอียดในภาคผนวก ฉ) นอกจากนี้ผู้ทรงคุณวุฒิยังได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม สรุปได้ดังต่อไปนี้

1) ปรับการเขียนตัวเลือกให้ชัดเจนสื่อความยิ่งขึ้น โดยเฉพาะตัวเลือกของข้อคำถามที่ถามเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของผู้เขียน ต้องเติมรายละเอียดหลังคำแสดงจุดประสงค์ในตัวเลือกทุกข้อเพื่อขยายความให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2) ปรับการเขียนข้อคำถามให้ชัดเจน สื่อความความยิ่งขึ้น เช่น ข้อ 19 ปรับคำถามจาก “นักเรียนสามารถใช้เนื้อหาจากบทอ่านประกอบการทำงานรายวิชาใดได้มากที่สุด” เป็น “นักเรียนสามารถใช้เนื้อหาจากบทอ่านประกอบการทำงานรายวิชาใดเหมาะสมที่สุด”

3) แก้ไขคำที่พิมพ์ผิด ตกหล่น

4) เรียงลำดับตัวเลือกตามความยาวของข้อความ โดยเรียงจากข้อความขนาดสั้น ไปสู่ข้อความขนาดยาว

5) เพิ่มขนาดตัวอักษรให้ใหญ่ขึ้นในบทอ่านบางบท เพื่อให้ให้นักเรียนทำข้อสอบได้สะดวกขึ้น

4. แบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน

ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นประเมินคุณภาพแบบวัดรายข้อ จากนั้นผู้วิจัยนำผลการพิจารณา ทมาวิเคราะห์ค่า IOC (รายละเอียดในภาคผนวก ฉ) นอกจากนี้ผู้ทรงคุณวุฒิยังได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม สรุปได้ดังต่อไปนี้

1) ตัดคำว่า “หนังสือ” ออกในข้อคำถาม 2 3 4 5 6 11 เพราะการระบุ “อ่านหนังสือ” แคบเกินไป ปรับเป็นการอ่านสื่อประเภทต่าง ๆ

2) ปรับข้อความให้มีโครงสร้างเดียวกันทั้งหมด ปรับข้อ 8 และข้อ 9 ให้ขึ้นต้นด้วยคำว่า “ฉัน” เป็นประธานของประโยค

ข้อมูลจากการทดลองใช้นำร่อง

1. แผนการจัดการเรียนรู้

ผู้วิจัยนำแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 2 แผน (แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2) ไปทดลองใช้นำร่องกับนักเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับตัวอย่างวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/8 จำนวน 20 คน เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ในสภาพการสอนจริง ผลการทดลองสอน มีดังนี้

1) เวลาที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้โดยรวมมีความเหมาะสม ทั้งนี้เวลาในแต่ละชั้น อาจยืดหยุ่นได้บ้าง อย่างไรก็ตามจากการทดลองสอนพบว่า มีบางขั้นตอนที่ต้องใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มากเป็นพิเศษ คือ ขั้นการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการอ่านร่วมกัน ทั้งนี้เพราะนักเรียนร่วมอภิปรายภายในกลุ่มและแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลาย อย่างไรก็ตามในขั้นนี้บทบาทของครูต้องดูแลและแนะนำในการนำเสนอประเด็นแลกเปลี่ยนเพราะมีนักเรียนบางกลุ่มใช้เหตุผลที่นอกเหนือจากบทอ่านมาสนับสนุนความคิดของตนเอง ในขณะที่บางกลุ่มมีสมาชิกกลุ่มบางคนไม่แสดงความคิดเห็น ครูต้องคอยใช้คำถามกระตุ้นและแนะนำการสร้างบรรยากาศที่ดีภายในกลุ่ม

2) การนำเสนอผลการอ่านหน้าชั้นเรียน นักเรียนบางกลุ่มยังทำงานได้ไม่ตรงคำสั่ง ทำให้ผลงานที่ออกมายังไม่มีคุณภาพนัก ครูต้องให้คำแนะนำเพิ่มเติมทั้งในระหว่างทำงาน และหลังจากนำเสนอแล้วได้มอบหมายให้ไปปรับแก้ให้ดีขึ้น

3) ต้องเพิ่มรายละเอียด/ คำสั่ง ในใบงานให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ นักเรียนสามารถทำงานตามที่มอบหมายได้ ได้แก่ ระบุเวลาในการทำใบงาน แสดงตัวอย่างการทำใบงาน

2. แบบสอบถามเข้าใจในการอ่านและการนำผลการอ่านไปใช้

ผู้วิจัยนำแบบทดสอบที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับตัวอย่างเพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบ โดยทดลองใช้แบบสอบฉบับก่อนเรียนกับนักเรียนชั้น ม. 3/1 จำนวน 28 คน (มีนักเรียนบางคนขาดเรียนในวันทดสอบ) ส่วนแบบสอบฉบับหลังเรียนทดลองใช้กับนักเรียนชั้น ม.3/1 จำนวน 31 คน ผลการทดลองใช้พบว่า

1) ภาษาที่ใช้ในแบบสอบสื่อความหมายได้ดี นักเรียนไม่มีข้อสงสัย หรือ สอบถามเพิ่มเติม

2) นักเรียนสามารถทำแบบสอบเสร็จสิ้นภายในเวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที ตามที่ผู้วิจัยกำหนด นักเรียนคนแรกที่ส่งแบบสอบใช้เวลาในการสอบ 40 นาที นักเรียนคนสุดท้ายที่ส่งแบบสอบใช้เวลาในการสอบ 1 ชั่วโมง 10 นาที

3) นำคำตอบของนักเรียนมาตรวจให้คะแนนแล้ววิเคราะห์ค่าความยาก (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเที่ยงของแบบสอบโดยใช้สูตร Kuder-Richardson 20 ผลการวิเคราะห์พบดังนี้ แบบสอบฉบับก่อนเรียน มีคุณภาพแยกตามรูปแบบการตอบ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 20 คุณภาพของแบบสอบความเข้าใจในการอ่านและการนำผลการอ่านไปใช้ก่อนเรียนฉบับทดลองใช้

รูปแบบการตอบ	ความยาก	อำนาจจำแนก	ความเที่ยง
จับคู่	0.30-0.90	0.10-0.80	0.86
เลือกตอบ 4 ตัวเลือก	0.10-0.90	0.10-0.90	0.60
เติมคำตอบแบบปิด	0.30-0.50	0.40-0.90	0.32
เติมคำตอบแบบเปิด	0.10-0.80	0.10-0.90	0.68

แบบสอบฉบับหลังเรียน มีคุณภาพแยกตามรูปแบบการตอบ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 21 คุณภาพของแบบสอบความเข้าใจในการอ่านและการนำผลการอ่านไปใช้หลังเรียนฉบับทดลองใช้

รูปแบบการตอบ	ความยาก	อำนาจจำแนก	ความเที่ยง
จับคู่	0.70-1.00	0.10-0.90	0.80
เลือกตอบ 4 ตัวเลือก	0.12-0.90	0.10-0.75	0.55
เติมคำตอบแบบปิด	0.10-0.80	0.10-0.80	0.55
เติมคำตอบแบบเปิด	0.20-0.70	0.30-0.80	0.83

4) คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากระหว่าง 0.2 ถึง 0.8 และค่าอำนาจจำแนก

ตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป จำนวน 39 ข้อ เป็นแบบสอบฉบับจริง โดยตัดข้อสอบที่มีค่าความยากและอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ออกไป ดังนี้

ตอนที่ 1 ตัดข้อสอบออก 2 ข้อ คือ ข้อ 4 และข้อ 11 ออก ทำให้เหลือข้อสอบ 10 ข้อ
คะแนนเต็ม 10 คะแนน

ตอนที่ 2 ตัดข้อสอบข้อสอบออก 7 ข้อ คือข้อ 1, 8, 15, 18, 23, 24 และ 27 ทำให้เหลือ
ข้อสอบ 29 ข้อ คะแนนเต็ม 45 คะแนน

โครงสร้างแบบสอบมีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 22 โครงสร้างแบบสอบความเข้าใจในการอ่านและการนำผลการอ่านไปใช้ฉบับจริง

บทอ่าน ที่	ประเภท บทอ่าน	วัตถุประสงค์ การอ่าน	ความเข้าใจในการอ่านและการนำผลการอ่านไปใช้				รวม (ข้อ)
			การเข้าถึง และค้นคืน สาระ	การบูรณา การและ ตีความ	การสะท้อนและ ประเมิน	การนำผล การอ่านไป ใช้	
1	นิทาน	ประสบการณ์ ทางวรรณกรรม	-	1, 2, 3	4, 5	6	6
2	ฉลากยา	ค้นคว้าและ นำข้อมูลมาใช้	7	8	9	10	4
3	บทความ	ค้นคว้าและ นำข้อมูลมาใช้	11	13, 14	12	15	5
4	แผนที่และความ เรียง	ค้นคว้าและ นำข้อมูลมาใช้	16, 17	18	-	19	4
5	ประกาศรับสมัคร งาน	ค้นคว้าและ นำข้อมูลมาใช้	20	21, 22	23	24	5
6	เรื่องสั้น	ประสบการณ์ทาง วรรณกรรม	-	25, 26	27, 28	29	5
รวม			5	11	7	6	29

3. แบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน

ทดลองใช้แบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่านกับนักเรียนที่มีลักษณะคล้ายตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวนทั้งสิ้น 54 คน วิจัยเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือผลการทดลองใช้พบว่า

- 1) ภาษาที่ใช้ในแบบสอบถามสื่อความหมายได้ดี
- 2) นักเรียนสามารถทำแบบวัดเสร็จสิ้นภายในเวลา 20 นาทีตามที่ผู้วิจัยกำหนด
- 3) ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงทั้งฉบับ พบว่า ความเที่ยงมีค่า 0.771

อยู่ในระดับสูง ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงรายด้าน พบว่า ความเที่ยงด้านแรงจูงใจด้านการอ่านมีค่า 0.741 อยู่ในระดับสูง ความเที่ยงด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคม มีค่า 0.580 อยู่ในระดับปานกลาง

ขั้นตอนที่ 5 ปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนรูปแบบการเรียนการสอน และเครื่องมือวัดที่ใช้ในการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน

ปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ แบบสอบความเข้าใจในการอ่าน และการนำผลการอ่านไปใช้ และแบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และข้อมูลจากการทดลองใช้นำร่อง ตามประเด็นที่ระบุไว้ในขั้นตอนที่ 4 ในประเด็นหลักการของรูปแบบ การใช้คำให้สม่าเสมอ การเขียนตัวเลขให้สื่อความ ทำให้ได้ **รูปแบบการเรียนการสอนฉบับทดลองสอนเพื่อหาประสิทธิผล** สำหรับทดลองสองเพื่อประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน (รายละเอียดในบทที่ 4 ตอนที่ 1) ตัวอย่างแบบสอบความเข้าใจในการอ่านและการนำผลการอ่านไปใช้ฉบับทดสอบจริงเพื่อหาประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน (รายละเอียดในภาคผนวก ข)

ระยะที่ 2 การทดลองใช้และประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน

มีกระบวนการดำเนินงาน ดังนี้

การทดลองใช้ และประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนการตามแนวการสอน ประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้และการเรียนรู้แบบกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่อง การอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนและประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน

ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. จัดเตรียมการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน

1.1 การกำหนดประชากร

การศึกษาประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอน ประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้และการเรียนรู้แบบกำกับตนเองผู้วิจัยกำหนดให้ ประชากรเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานคร

1.2 การเลือกตัวอย่าง

ผู้วิจัยเลือกตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสันติราษฎร์สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 2 ห้องเรียน รวม 70 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน จำนวน 38 คน และกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน จำนวน 32 คน โดยมีขั้นตอนในการเลือก ตัวอย่าง ดังนี้

1) เลือกโรงเรียน ผู้วิจัยเลือกโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย โดยมีเกณฑ์ในการ พิจารณา คือ เป็นโรงเรียนสหศึกษา มีการจัดชั้นเรียนแบบคละความสามารถ และผู้บริหารยินดีให้ ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัย

2) เลือกระดับชั้น ผู้วิจัยเลือกนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นตัวอย่างวิจัย เนื่องจากนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นกลุ่มเป้าหมายหลักในการประเมินการรู้เรื่องการอ่านของ PISA และหลังจากสำเร็จการศึกษาในระดับนี้อาจมีนักเรียนบางส่วนตัดสินใจไม่ศึกษาต่อ แล้วเข้าสู่โลกแห่งการประกอบอาชีพ จึงควรได้รับการพัฒนาการรู้เรื่องการอ่าน

3) เลือกห้องเรียน ผู้วิจัยเลือกห้องเรียนโดยใช้เกณฑ์ 3 ข้อดังต่อไปนี้

1. คะแนนสอบปลายภาควิชาภาษาไทย ผู้วิจัยนำคะแนนสอบปลายภาควิชาภาษาไทย ภาคเรียนที่ 1 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทุกห้องเรียน มาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายห้อง แล้วเลือกห้องเรียนจำนวน 2 ห้องที่ค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกันมาทดสอบความแปรปรวนและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย คือนักเรียนห้อง ม.3/4 และม.3/5 พบว่า ค่าความแปรปรวนของคะแนนสอบปลายภาควิชาภาษาไทยของนักเรียนทั้ง 2 ห้องเรียนไม่แตกต่างกัน ($F=2.701$, $sig=0.105$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยคะแนนสอบปลายภาควิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน โดยคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนห้อง 3/4 คือ 10.631 และคะแนนเฉลี่ยของห้อง 3/5 คือ 10.393 ($sig=0.487$, $df=69$) ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 23 ผลการทดสอบความแปรปรวนและการเปรียบเทียบคะแนนสอบปลายภาควิชาภาษาไทย

ห้อง	n	$\bar{x}$	S	F	sig.	df	t	sig.
3/4	38	10.631	1.634	2.701	0.105	69	0.699	0.487
3/5	33	10.393	1.143					

2. ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ผู้วิจัยเลือกห้องที่ครูผู้สอนกลุ่มสาระภาษาไทยเป็นคนเดียวกัน

3. จำนวนนักเรียน ผู้วิจัยเลือกห้องเรียนที่จำนวนนักเรียนใกล้เคียงกัน เป็นตัวอย่างวิจัย

4. สุ่มตัวอย่างวิจัยเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้การจับสลาก ได้ นักเรียนชั้น ม.3/4 จำนวน 38 คน เป็นกลุ่มทดลอง และนักเรียนชั้น ม.3/5 จำนวน 32 คนเป็นกลุ่มควบคุม

1.3 การกำหนดแบบแผนการทดลอง

ผู้วิจัยใช้การทดลองแบบกึ่งทดลอง (Quasi-experimental design) ใช้แบบแผนการทดลองแบบมีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (The Pretest-Posttest Control Group Design) ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 24 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	การวัดก่อนการทดลอง	ตัวแปรจัดกระทำ	การวัดหลังการทดลอง
E	O ₁	X	O ₂
C	O ₃	-	O ₄

E	แทน	กลุ่มทดลอง
C	แทน	กลุ่มควบคุม
O ₁ , O ₃	แทน	ผลที่วัดได้ก่อนการทดลอง ด้วย 1) แบบสอบถามเข้าใจในการอ่านและการนำผลการอ่านไปใช้ 2) แบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน
O ₂ , O ₄	แทน	ผลที่วัดได้หลังการทดลอง ด้วย 1) แบบสอบถามเข้าใจในการอ่านและการนำผลการอ่านไปใช้ 2) แบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน
X	แทน	การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอน ตามการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้และ การเรียนรู้แบบกำกับตนเอง

2. ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน

การดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ก่อนการทดลอง ระหว่างการทดลอง และหลังการทดลอง แต่ละระยะมีรายละเอียดการดำเนินงาน ดังนี้

2.1 ก่อนการทดลอง

ผู้วิจัยติดต่อขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการ ฝ่ายวิชาการ และคณาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เพื่อขออนุญาตทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากนั้นผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทำแบบสอบถามความเข้าใจในการอ่านและการนำผลการอ่านไปใช้ และแบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน

ผลการทดสอบพบว่านักเรียนมีการรู้เรื่องการอ่านไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและจำแนกเป็นรายด้าน (รายละเอียดในภาคผนวก ฉ)

2.2 ระหว่างการทดลอง

การดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน ผู้วิจัยเป็นผู้สอนทั้งนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ใช้ระยะเวลา 8 สัปดาห์ เรื่องที่ใช้ในการทดลองสอน คือ บทอ่านหลากหลายประเภทที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การอ่าน 2 ประการ คือ การอ่านเพื่อประสบการณ์ทางวรรณกรรม และการอ่านเพื่อค้นคว้าและนำข้อมูลมาใช้

ผู้วิจัยดำเนินการสอนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ดังนี้

1) กลุ่มทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการสอนตามขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ทั้งหมด 8 แผนการเรียนรู้ ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ใช้ขั้นตอนการสอนครบทุกขั้น ตั้งแต่ขั้นที่ 1.1 ถึง ขั้นที่ 4.2 ส่วนแผนที่ 2 ถึงแผนที่ 8 ใช้ขั้นตอนการสอน 1.2 ถึง 4.2 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบการเรียนการสอนมีดังนี้

ขั้นที่ 1 สสำรวจประสบการณ์การอ่าน มีขั้นตอนย่อย 2 ขั้น คือ

- 1.1 ครูสำรวจประสบการณ์การอ่านของนักเรียน
- 1.2 นักเรียนแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์การอ่าน

ขั้นที่ 2 วางแผนสร้างประสบการณ์การอ่าน มีขั้นตอนย่อย 2 ขั้น คือ

- 2.1 นักเรียนกำหนดวัตถุประสงค์การอ่านและคัดเลือกบทอ่าน
- 2.2 นักเรียนกำหนดแนวทางการอ่านร่วมกับครู

ขั้นที่ 3 เสริมต่อประสบการณ์การอ่าน มีขั้นตอนย่อย 3 ขั้น คือ

3.1 ครูอธิบาย/ สาธิต กลยุทธ์การอ่านและกลยุทธ์การเรียนรู้

3.2 นักเรียนเรียนรู้และใช้กลยุทธ์การอ่านและกลยุทธ์การเรียนรู้

3.3 นักเรียนอธิบายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการอ่าน

ขั้นที่ 4 ประเมินประสบการณ์การอ่าน มีขั้นตอนย่อย 2 ขั้น คือ

4.1 นักเรียนประเมินการใช้กลยุทธ์

4.2 นักเรียนนำข้อมูลจากการประเมินไปใช้ฝึกการอ่านประเภทต่างๆ

2) กลุ่มควบคุม ผู้วิจัยดำเนินการสอนตามแนวการสอนอ่านที่ได้จากการศึกษา

หลักสูตร

และเอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ขั้นตอนของรูปแบบมีดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นก่อนการอ่าน ครูและนักเรียนสำรวจภาพรวมของบทอ่านก่อนลงมืออ่าน

ขั้นที่ 2 ขั้นระหว่างการอ่าน ครูและนักเรียนร่วมกันอ่านบทอ่านที่กำหนดให้ในชั้นเรียน ทำใบ
งาน ใบกิจกรรม กิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเป็นการตรวจสอบความเข้าใจบทอ่าน

ขั้นที่ 3 ขั้นหลังการอ่าน ครูขออาสาสมัครนักเรียนบอกประโยชน์ที่ได้จากการอ่านในคาบ
เรียนนั้น และเสนอแนะแนวทางการนำข้อมูลจากบทอ่านไปใช้ประโยชน์

2.3 หลังการทดลอง

ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทำแบบสอบถามเข้าใจในการ
อ่านและการนำผลการอ่านไปใช้ และแบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน

3. เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ ได้จากผล
การทดสอบความเข้าใจในการอ่านและการนำผลการอ่านไปใช้ และผลการวัดความรักและผูกพัน
กับการอ่านของนักเรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ข้อมูลส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้จากแบบบันทึกผลการจัดการเรียนการสอนซึ่งผู้วิจัย
บันทึกหลังการสอนเสร็จสิ้นในแต่ละครั้ง และผลงานนักเรียนที่แสดงถึงการรู้เรื่องการอ่าน

ผู้วิจัยโดยเก็บรวบรวมแบบสอบถาม แบบวัด และตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จากนั้น นำคะแนนมาคำนวณโดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประเมิน ประสิทธิภาพรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

4. ประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ดำเนินการโดยวิเคราะห์ ข้อมูลเชิงปริมาณ และข้อมูลเชิงคุณภาพ ขั้นตอนการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียน การสอนมีดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยวิเคราะห์ค่าคะแนนจากแบบสอบถามความเข้าใจในการ อ่านและการนำผลการอ่านไปใช้ และแบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน ของกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุม โดยดำเนินการดังนี้

- 1.1 เปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง ด้วยการทดสอบค่าที (t-test) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

- 1.2 เปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง ด้วย การทดสอบค่าที (t-test) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึกผลการจัดการ เรียนการสอนที่ผู้วิจัยบันทึกไว้หลังสิ้นสุดการสอนแต่ละครั้ง และผลงานของนักเรียนที่แสดงให้เห็น การรู้เรื่องการอ่าน โดยสรุปและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- 1.1 อ่านบันทึกผลการจัดการเรียนการสอนทุกฉบับ

- 1.2 รวบรวมประเด็นที่แสดงให้เห็นจุดเด่น และจุดบกพร่องของรูปแบบการเรียนการสอน ที่พัฒนาขึ้น โดยพิจารณาประเด็นตามการรู้เรื่องการอ่านตลอดจนพิจารณาผลงานของนักเรียน ประกอบด้วย

- 1.3 จัดกลุ่มข้อมูล และสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2 ปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนหลังการทดลองใช้

ผู้วิจัยปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนหลังการทดลองใช้โดยปรับปรุงใน 2 ประเด็น คือ รูปแบบการเรียนการสอน ผู้วิจัยปรับปรุงในรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้ที่มีความสนใจนำรูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นไปประยุกต์ใช้ได้สะดวกและมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ปรับปรุงแบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่ต้องการนำไปใช้ มีรายละเอียดการปรับปรุง ดังนี้

1. รูปแบบการเรียนการสอน

ปรับปรุงสาระสำคัญของการเรียนรู้แบบกำกับตนเองครอบคลุมมากยิ่งขึ้น โดยมีได้มุ่งเน้นเฉพาะการกำกับตนเองในการอ่าน ดังนี้

สาระสำคัญข้อที่ 2 **ปรับจาก** การเลือกใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมทำให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์การอ่านที่ตั้งไว้ เป็น การเลือกใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมทำให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

สาระสำคัญข้อที่ 3 **ปรับจาก** การส่งเสริมให้นักเรียนกำกับ ติดตามผลการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนเลือกกลยุทธ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมได้ด้วยตนเองต่อไป เป็น การส่งเสริมให้นักเรียนประเมินผลการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนเลือกกลยุทธ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเองได้ในโอกาสต่อไป

ปรับปรุงการสังเคราะห์หลักการของรูปแบบการเรียนการสอนโดยการปรับภาษาให้ครอบคลุม กระชับ และสื่อความ ตามการปรับสาระสำคัญของการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง

หลักการข้อที่ 3 **ปรับจาก** การจัดการเรียนรู้การอ่านบนฐานประสบการณ์การอ่านโดยใช้กลยุทธ์การอ่านและกลยุทธ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียน และให้นักเรียนเชื่อมโยงผลการอ่านกับชีวิตจริงทำให้นักเรียน มีปฏิสัมพันธ์กับสังคมเข้าใจบทอ่าน อ่านอย่างเพลิดเพลิน และเห็นคุณค่าของการอ่าน เป็น การจัดการเรียนรู้การอ่านบนฐานประสบการณ์การอ่านโดยใช้กลยุทธ์การอ่านและกลยุทธ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียน และให้นักเรียนเชื่อมโยงผลการอ่านกับชีวิตจริงทำให้นักเรียนเข้าใจบทอ่าน อ่านอย่างเพลิดเพลิน มีปฏิสัมพันธ์กับสังคม และเห็นคุณค่าของการอ่าน

2. แบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน

ปรับปรุงแบบวัดตอนที่ 1 โดยระบุจำนวนวันต่อสัปดาห์ที่นักเรียนใช้อ่านให้ชัดเจน และ
ปรับตัวเลือกเหลือ 4 ตัวเลือก

ปรับปรุงแบบวัดตอนที่ 2 โดยระบุเนื้อหาของบทอ่านที่อ่านผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ ให้มี
ความเฉพาะเจาะจงมากยิ่งขึ้น (รายละเอียดในภาคผนวก ข)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้และการเรียนรู้แบบกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้และการเรียนรู้แบบกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

ตอนที่ 2 ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้และการเรียนรู้แบบกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้และการเรียนรู้แบบกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้และการเรียนรู้แบบกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน
3. ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้
4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน

หลักการของรูปแบบการเรียนการสอนได้มาจากการสังเคราะห์สาระสำคัญของแนวการสอน ประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ และการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง แล้วพัฒนามาเป็น หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน 4 ประการ ดังนี้

1. การวางแผนการสอนจากข้อมูลเกี่ยวกับการอ่านของนักเรียน ทำให้ได้แผนการจัดการเรียน การสอนที่สอดคล้องกับความสามารถ ความสนใจ และประสบการณ์การอ่านของนักเรียนช่วยพัฒนา ความสามารถและความสนใจในการอ่าน
2. การกระตุ้นและส่งเสริมให้นักเรียนระบุและกำหนดภาระงานการอ่าน บทอ่าน และ วัตถุประสงค์การอ่านบนฐานประสบการณ์การอ่านของนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจ ในการอ่าน และมีเป้าหมายในการอ่านที่ชัดเจน
3. การจัดการเรียนรู้การอ่านบนฐานประสบการณ์การอ่านโดยใช้กลยุทธ์การอ่านและกลยุทธ์ การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียน และให้นักเรียนเชื่อมโยงผลการอ่านกับชีวิตจริงทำให้นักเรียน มีปฏิสัมพันธ์กับสังคม เข้าใจบทอ่าน อ่านอย่างเพลิดเพลิน และเห็นคุณค่าของการอ่าน
4. การประเมินผลการอ่านตามกลยุทธ์ที่ใช้ทำให้นักเรียนทราบผลจากการเลือกใช้กลยุทธ์ส่งผล ให้เลือกใช้กลยุทธ์ที่เหมาะสมกับความสามารถและเป้าหมายการอ่านของตนต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน

การพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อ การเรียนรู้และการเรียนรู้แบบกำกับตนเองมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

การรู้เรื่องการอ่าน หมายถึง ความสามารถในการทำความเข้าใจ นำผลการอ่านไปใช้ และ สะท้อนความคิดเกี่ยวกับเนื้อหาและรูปแบบของบทอ่านอย่างสอดคล้องกับเป้าหมายของบทอ่าน แต่ละประเภท วัตถุประสงค์การอ่าน และสถานการณ์ในการอ่าน และสามารถเชื่อมโยงผลการอ่าน ไปใช้ในการพัฒนาความรู้ ศักยภาพ การมีปฏิสัมพันธ์ในสังคม โรงเรียน และชีวิตประจำวัน มีความเพลิดเพลิน และการมีความรักและผูกพันกับการอ่าน สามารถจำแนกเป็น 3 ด้านย่อย ได้แก่

- 1) ความเข้าใจในการอ่าน หมายถึง การอ่านแล้วจับใจความสำคัญของเนื้อหาสาระที่ปรากฏ ในบทอ่าน เชื่อมโยงเนื้อหาสาระภายในบทอ่านและระหว่างบทอ่าน ระบุจุดประสงค์ของผู้แต่ง

จากเนื้อหา แสดงความคิดเห็นของคนที่มิ่ต่อบทอ่านได้ทั้งในแงุ่มเกี่ยวกับเนื้อหาหาสาระและกลวิธี การเขียน ความเข้าใจในบทอ่านแบ่งออกเป็น 3 กลยุทธ์ย่อย ดังนี้คือ

1.1 เข้าถึงและค้นคืนสาระ สามารถระบุสาระหรือข้อมูลเฉพาะของเรื่องที่ได้อ่าน ออกมาได้ โดยค้นหา คำ วลี ประโยค ที่ต้องการอย่างเฉพาะเจาะจง โดยใช้ข้อมูลที่ปรากฏในบทอ่าน อย่างตรงไปตรงมาโดยไม่ต้องอาศัยความรู้ประกอบนอกบทอ่าน

1.2 บูรณาการและตีความ สามารถเชื่อมโยง จัดระบบ อธิบายเนื้อหาสาระจาก บทอ่านความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของประโยคในบทอ่าน เลือกคำเชื่อมประโยคเพื่อแสดงความเป็นเหตุ เป็นผล และเปรียบเทียบข้อมูลขยายความคิดจากการอ่านไปสู่ความเข้าใจที่สมบูรณ์ ระบุจุดประสงค์ และสารสำคัญของบทอ่าน

1.3 สะท้อนและประเมิน สามารถแสดงความคิดเห็นของคนที่เกี่ยวกับเนื้อหาและ กลวิธีการเขียน ด้วยการแสดงหลักฐานจากบทอ่านเพื่อสนับสนุนทัศนะของตน วิพากษ์วิจารณ์และ พิจารณาความน่าเชื่อถือ ประโยชน์ คุณค่าของเรื่องที่อ่าน

2) การนำผลการอ่านไปใช้ หมายถึง การเสนอแนวทางใช้สิ่งที่อ่านให้เป็นประโยชน์ ใช้สิ่งที่ อ่านให้สอดคล้องกับหน้าที่ของบทอ่าน ตลอดจนการเลือกใช้บทอ่านที่มีอยู่อย่างหลากหลายประเภท ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การอ่าน

3) ความรักและผูกพันกับการอ่าน หมายถึง พฤติกรรมของผู้อ่านที่เกิดขึ้นในขณะที่ปฏิบัติ กิจกรรมการอ่าน พฤติกรรมดังกล่าว ได้แก่ อ่านอย่างสม่ำเสมอ อ่านสื่อหลากหลายประเภท มีแรงจูงใจในการอ่าน และมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

3. ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์ การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้และการเรียนรู้แบบกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่าน ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนใหญ่ และ 9 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

ขั้นที่ 1 สำรวจประสบการณ์การอ่าน

ครูสำรวจประสบการณ์การอ่านของนักเรียนเกี่ยวกับหนังสือที่ชอบอ่าน เวลาที่ใช้ในการอ่านหนังสือ เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์เกี่ยวกับการอ่าน และครูใช้ประสบการณ์การอ่านเป็นฐานในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบ่งเป็น 2 ขั้นย่อย ได้แก่

1.1 ครูสำรวจประสบการณ์การอ่านของนักเรียน

ครูสำรวจประสบการณ์การอ่านของนักเรียนโดยใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น การสนทนา การให้ตอบแบบสำรวจเกี่ยวกับความสนใจในการอ่าน ประเภทของหนังสือที่นักเรียนชอบอ่าน วัตถุประสงค์การอ่าน เวลาที่นักเรียนใช้ในการอ่าน เพื่อนำข้อมูลมาใช้เป็นข้อมูลในการจัดการสอนอ่านเพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของนักเรียน และพัฒนานักเรียนให้เต็มตามศักยภาพ

1.2 นักเรียนแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์การอ่าน

เมื่อได้ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์การอ่านของนักเรียนแล้วครูนำสนทนาเกี่ยวกับประสบการณ์การอ่านโดยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของครูกับของนักเรียน จากนั้นให้นักเรียนเข้ากลุ่มตามประเภทของบทอ่านที่ตนสนใจแล้วแลกเปลี่ยนประสบการณ์การอ่านภายในกลุ่ม

หมายเหตุ ขั้น 1.1 ใช้เฉพาะแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เท่านั้น ส่วนแผนต่อไปใช้ตั้งแต่ขั้นที่ 1.2 เป็นต้นไป

ขั้นที่ 2 วางแผนสร้างประสบการณ์การอ่าน

ครูและนักเรียนร่วมกันตั้งวัตถุประสงค์การอ่าน เพื่อให้นักเรียนสามารถคัดเลือกบทอ่านที่มีอยู่อย่างหลากหลายให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ ตลอดจนร่วมกันวางแผนเกี่ยวกับแนวทางการอ่าน เพื่อให้เข้าใจบทอ่าน แบ่งเป็น 2 ขั้นย่อย ได้แก่

2.1 นักเรียนกำหนดวัตถุประสงค์การอ่านและคัดเลือกบทอ่าน

ครูกระตุ้นให้นักเรียนตั้งวัตถุประสงค์ในการอ่าน โดยครูนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การอ่าน และประเภทของบทอ่านที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์จากนั้นให้นักเรียนเลือกบทอ่านที่หลากหลายให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การอ่าน เพศ วัย ความสนใจของนักเรียนเอง โดยครูเป็นผู้จัดเตรียมหรือแนะนำบทอ่าน

2.2 นักเรียนกำหนดแนวทางการอ่านร่วมกับครู

ครูและนักเรียนพิจารณาบทอ่านที่เลือกร่วมกันในเบื้องต้น จากนั้นร่วมกันกำหนดแนวทางในการอ่านเพื่อให้ประสบความสำเร็จ

ขั้นที่ 3 เสริมต่อประสบการณ์การอ่าน

นักเรียนศึกษากลยุทธ์การอ่านที่เหมาะสมกับบทอ่านที่เลือกจากการแนะนำ สาธิต ของครู เพื่อใช้กลยุทธ์การอ่านทำความเข้าใจบทอ่านผ่านการมีปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน โดยครูให้คำแนะนำตามความเหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใจบทอ่านและเชื่อมโยงข้อมูลจากบทอ่านสู่สถานการณ์ในชีวิตจริง แบ่งเป็น 3 ขั้นตอนย่อย ได้แก่

3.1 ครูอธิบาย/ สาธิต กลยุทธ์การอ่านและกลยุทธ์การเรียนรู้

ครูนำเสนอกลยุทธ์การอ่าน และกลยุทธ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย พร้อมทั้งสาธิตกลวิธีการใช้กลยุทธ์ในการอ่านบทอ่านที่ครูเตรียมมา

กลยุทธ์การอ่าน เช่น การกำหนดวัตถุประสงค์การอ่าน การสำรวจบทอ่านโดยภาพรวม การวิเคราะห์โครงสร้างของบทอ่าน การคาดหมายเนื้อหาล่วงหน้า การใช้บริบทในการค้นหาความหมายของบทอ่าน การใช้ผังมโนทัศน์เพื่อจัดกลุ่มความคิด การสรุปย่อ การถามตนเอง

กลยุทธ์การเรียนรู้ เช่น การกำหนดเป้าหมายการอ่าน การวางแผนการอ่าน การสืบค้นสารสนเทศเพิ่มเติม การทบทวนบันทึก การขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น การประเมินตนเองเทียบกับเป้าหมายที่ตั้งไว้

3.2 นักเรียนเรียนรู้และใช้กลยุทธ์การอ่านและกลยุทธ์การเรียนรู้

นักเรียนร่วมกันระบุกกลยุทธ์การอ่าน และกลยุทธ์การเรียนรู้ที่ครูใช้อ่านบทอ่านจนประสบความสำเร็จ จากนั้นนักเรียนทดลองใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ ที่เหมาะกับตนเองในการอ่านบทอ่าน โดยครูคอยสังเกตและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการอ่านให้เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียน

3.3 นักเรียนอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการอ่าน

นักเรียนเข้ากลุ่มเพื่ออภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการอ่านร่วมกัน โดยอาจแสดงความเข้าใจในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น ตอบคำถาม ทำใบงาน นำเสนอผลการอ่านหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ 4 ประเมินประสบการณ์การอ่าน

นักเรียนประเมินกลยุทธ์การอ่านและกลยุทธ์การเรียนรู้ที่คิดว่าทำให้ประสบความสำเร็จในการอ่านอย่างน้อยเพียงใด เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการเลือกใช้กลยุทธ์ที่เหมาะสมกับบทอ่านทั้งในและนอกชั้นเรียน แบ่งเป็น 2 ชั้นย่อย ได้แก่

4.1 นักเรียนประเมินการใช้กลยุทธ์

ครูนำอภิปรายเกี่ยวกับกลยุทธ์การอ่านและกลยุทธ์การเรียนรู้ที่นักเรียนใช้ เพื่อให้ให้นักเรียนประเมินว่ากลยุทธ์ที่ตนเองเลือกใช้มีประสิทธิภาพหรือไม่ หากไม่มีประสิทธิภาพจะสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลง กลยุทธ์ในครั้งต่อไปอย่างไรเพื่อให้ประสบความสำเร็จ

4.2 นักเรียนนำข้อมูลจากการประเมินไปใช้ฝึกการอ่านประเภทต่าง ๆ

นักเรียนประเมินผลการใช้กลยุทธ์และปรับปรุงกลยุทธ์ของตนให้เหมาะสมเพื่อนำไปใช้อ่านบทอ่านประเภทเดียวกันในชีวิตจริง

4. การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้และการเรียนรู้แบบกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- 1) การวัดและประเมินการเรียนรู้เรื่องการอ่านก่อนการใช้รูปแบบการเรียนการสอน ใช้แบบสอบถามเข้าใจในการอ่านและการนำผลการอ่านไปใช้ และแบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน
- 2) การวัดและประเมินการเรียนรู้เรื่องการอ่านระหว่างการใช้รูปแบบการเรียนการสอน ใช้แบบฝึกหัด แบบทดสอบย่อย แบบประเมินผลการนำเสนอผลงานที่แสดงออกถึงความเข้าใจในการอ่าน และการสังเกตพฤติกรรม
- 3) การวัดและประเมินการเรียนรู้เรื่องการอ่านหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอน ใช้แบบสอบถามเข้าใจในการอ่านและการนำผลการอ่านไปใช้ (ฉบับคู่ขนานกับการทดสอบก่อนเรียน) และแบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน (ฉบับเดียวกับแบบวัดก่อนเรียน)

ตอนที่ 2 ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์ การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้และการเรียนรู้แบบกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่อง การอ่าน ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์ การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้และการเรียนรู้แบบกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่อง การอ่าน ของ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยนำรูปแบบการเรียนการสอนไปทดลองใช้กับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 70 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 38 คน ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ส่วนกลุ่มควบคุมจำนวน 32 คนได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์เพื่อประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน แบ่งออกเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบการรู้เรื่อง การอ่าน หลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
  - 1.1 ผลการเปรียบเทียบในภาพรวม
  - 1.2 ผลการเปรียบเทียบจำแนกเป็นรายด้าน
2. ผลการเปรียบเทียบการรู้เรื่อง การอ่าน ระหว่างหลังการทดลองและก่อนการทดลอง ของกลุ่มทดลอง
  - 2.1 ผลการเปรียบเทียบในภาพรวม
  - 2.2 ผลการเปรียบเทียบจำแนกเป็นรายด้าน
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

1. ผลการเปรียบเทียบการรู้เรื่อง การอ่าน หลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ผลการเปรียบเทียบการรู้เรื่อง การอ่าน หลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ ผลการเปรียบเทียบในภาพรวม ผลการเปรียบเทียบ จำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้

1.1 ผลการเปรียบเทียบในภาพรวม

ผลการเปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่านในภาพรวม โดยการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ย การรู้เรื่องการอ่านหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า คะแนนเฉลี่ยการรู้เรื่อง การอ่านของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (sig=.000) โดยกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ย 45.91 คะแนน (S.D.=4.866) กลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ย 38.07 คะแนน (S.D.=8.044) ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 25 ผลการเปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่านในภาพรวมหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

คะแนน	กลุ่มทดลอง (n=38)		กลุ่มควบคุม (n=32)		t	p
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
การรู้เรื่องการอ่าน (65 คะแนน)	45.91	4.866	38.07	8.044	4.820	0.000*

*p<.05

1.2 ผลการเปรียบเทียบจำแนกเป็นรายด้าน

ผลการเปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่านจำแนกเป็นรายด้าน โดยการวิเคราะห์คะแนน เฉลี่ยรายด้านของการรู้เรื่องการอ่าน ได้แก่ ด้านความเข้าใจในการอ่าน ด้านการนำผลการอ่านไปใช้ และด้านความรักและผูกพันกับการอ่าน หลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีรายละเอียด ดังนี้

ด้านความเข้าใจในการอ่าน ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยความเข้าใจในการอ่านหลัง การทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า คะแนนเฉลี่ยความเข้าใจในการอ่านของกลุ่ม ทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (sig=.001) โดยกลุ่มทดลองมีคะแนน เฉลี่ย 25.39 คะแนน (S.D.=3.831) ส่วนกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ย 20.53 คะแนน (S.D.=6.599)

ด้านการนำผลการอ่านไปใช้ ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยการนำผลการอ่านไปใช้ หลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า คะแนนเฉลี่ยการนำผลการอ่านไปใช้ ของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (sig=.000) โดยกลุ่มทดลอง มีคะแนนเฉลี่ย 6.84 คะแนน (S.D.=1.48) ส่วนกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ย 4.81 คะแนน (S.D.=1.958)

ด้านความรักและผูกพันกับการอ่าน ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยความรักและผูกพันกับการอ่านหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า คะแนนเฉลี่ยความรักและผูกพันกับการอ่านของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (sig=.024) โดยกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ย 13.67 คะแนน (S.D.=2.110) ส่วนกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ย 12.72 คะแนน (S.D.=1.265) รายละเอียดแสดงดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 26 ผลการเปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่านจำแนกเป็นรายด้านหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ด้าน	คะแนนเต็ม	กลุ่มทดลอง (n=38)		กลุ่มควบคุม (n=32)		t	p
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
		คะแนนเต็ม		คะแนนเต็ม			
ความเข้าใจในการอ่าน	36	25.395	3.831	20.531	6.599	3.679	0.001*
การนำผลการอ่านไปใช้	9	6.842	1.480	4.813	1.958	4.818	0.000*
ความรักและผูกพันกับการอ่าน	20	13.668	2.110	12.722	1.265	2.315	0.024*

*p<.05

2. ผลการเปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่านระหว่างหลังการทดลองและก่อนการทดลอง

ของกลุ่มทดลอง

2.1 ผลการเปรียบเทียบในภาพรวม

ผลการเปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่านในภาพรวม โดยการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ย การรู้เรื่องการอ่านหลังการทดลองและก่อนการทดลองของกลุ่มทดลอง พบว่า คะแนนเฉลี่ยการรู้เรื่อง การอ่านหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (sig=.000) โดยหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ย 49.90 คะแนน (S.D.=4.865) ส่วนก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ย 38.07 คะแนน (S.D.=5.220) ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 27 ผลการเปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่านในภาพรวมระหว่างหลังการทดลองและ ก่อนการทดลองของกลุ่มทดลอง

คะแนน	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t	p
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
การรู้เรื่องการอ่าน (65 คะแนน)	38.074	5.220	45.905	4.865	8.444	0.000*

*p<.05

2.2 ผลการเปรียบเทียบจำแนกเป็นรายด้าน

ผลการเปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่านจำแนกเป็นรายด้าน โดยการวิเคราะห์คะแนน เฉลี่ยรายด้านของการรู้เรื่องการอ่าน ได้แก่ ด้านความเข้าใจในการอ่าน ด้านการนำผลการอ่านไปใช้ และด้านความรักและผูกพันกับการอ่าน ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง มีรายละเอียด ดังนี้

ด้านความเข้าใจในการอ่าน ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยความเข้าใจในการอ่าน หลังการทดลองและก่อนการทดลองของกลุ่มทดลอง พบว่า คะแนนเฉลี่ยความเข้าใจในการอ่านหลัง การทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (sig=.001) โดยหลังการ ทดลองมีคะแนนเฉลี่ย 25.39 คะแนน (S.D.=3.831) ส่วนก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ย 22.55 คะแนน (S.D.=4.196)

ด้านการนำผลการอ่านไปใช้ ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยการนำผลการอ่านไปใช้ หลังการทดลองและก่อนการทดลองของกลุ่มทดลอง พบว่า คะแนนเฉลี่ยการนำผลการอ่านไปใช้ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($\text{sig}=.000$) โดยหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ย 6.84 คะแนน (S.D.=1.480) ส่วนก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ย 4.05 คะแนน (S.D.=4.1.394)

ด้านความรักและผูกพันกับการอ่าน ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยความรักและผูกพันกับการอ่านหลังการทดลองและก่อนการทดลองของกลุ่มทดลอง พบว่า คะแนนเฉลี่ยความรักและผูกพันกับการอ่านหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($\text{sig}=.000$) โดยหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ย 13.67 คะแนน (S.D.=2.110) ส่วนก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ย 11.469 คะแนน (S.D.=1.826) รายละเอียดแสดงดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 28 ผลการเปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่านจำแนกเป็นรายด้านระหว่างหลังการทดลองและก่อนการทดลองของกลุ่มทดลอง

ด้าน	คะแนนเต็ม	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t	p
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ความเข้าใจในการอ่าน	36	22.552	4.196	25.394	3.831	3.611	.001*
การนำผลการอ่านไปใช้	9	4.052	1.394	6.842	1.480	9.616	.000*
ความรักและผูกพันกับการอ่าน	20	11.469	1.862	13.668	2.110	4.665	.000*

* $p<.05$

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้วิธีอ่านบันทึกการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยเป็นผู้บันทึก หลังจากการเรียนการสอนแต่ละครั้งสิ้นสุดลง โดยผู้วิจัยบันทึกเกี่ยวกับบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ และพฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกถึงความเข้าใจในการอ่าน การนำผลการอ่านไปใช้ และความรักและผูกพันกับการอ่าน นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพิจารณาผลงานจากการทำกิจกรรมการอ่าน ประกอบเพื่อให้ได้ประเด็นที่ชัดเจนยิ่งขึ้นผลการวิเคราะห์ มีรายละเอียดแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านความเข้าใจในการอ่าน

ในช่วงแรกของการจัดการเรียนการสอน พบว่า นักเรียนขาดประสบการณ์การวางแผน การอ่าน เมื่อมอบหมายให้อ่านเรื่องใดเรื่องหนึ่งนักเรียนจะลงมืออ่านทันที และอ่านเพื่อให้จบเรื่อง เท่านั้น มิได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการอ่าน และวางแผนในการอ่านเพื่อให้ประสบความสำเร็จ

อย่างไรก็ตามเมื่อผู้วิจัยได้อธิบาย และอธิบายให้เห็นความสำคัญของการกำหนด วัตถุประสงค์ในการอ่านว่ามีความสำคัญในการกำหนดทิศทางในการอ่าน ทำให้เป้าหมายในการอ่าน ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และเมื่อผู้วิจัยส่งเสริมให้นักเรียนคัดเลือกบทอ่านให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ของการอ่านจากนิตยสารที่มีบทอ่านหลากหลายประเภท นักเรียนสามารถเลือกบทอ่านที่สอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ได้ ในการจัดการเรียนการสอนครั้งที่ 1-3 จะใช้เวลาในขั้นนี้ค่อนข้างมาก และเริ่มใช้ เวลาลน้อยลงในการสอนครั้งต่อ ๆ มา ทั้งนี้เพราะนักเรียนเห็นประโยชน์ของการวางแผนการอ่าน และได้ฝึกใช้กลยุทธ์การอ่านมาแล้ว

การส่งเสริมให้นักเรียนใช้กลยุทธ์การอ่านที่หลากหลายในการอ่านบทอ่านต่างประเภท ต่างสถานการณ์ ทำให้นักเรียนสามารถอ่านได้อย่างเข้าใจ ในระยะแรกของการจัดการเรียนการสอน พบว่านักเรียนยังต้องการ ความช่วยเหลือจากครูอยู่มาก สืบเนื่องจากความถี่ที่นักเรียนถามครูเกี่ยวกับ เนื้อหาของบทอ่าน แม้จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนอ่านเป็นกลุ่มแบบอิสระ ความสามารถก็ยังพบว่าครูต้องให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการสรุปเนื้อหาเนื้อหาบทอ่าน การนำเสนอ เทคนิคการอ่าน การส่งเสริมให้นักเรียนใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ ดังบันทึกการจัดการ เรียนรู้ต่อไปนี้

“นักเรียนไม่เข้าใจบทอ่านที่กลุ่มของตนเลือกไป มักถามเกี่ยวกับเนื้อหาของเรื่อง ที่อ่าน ใช้เวลาในการสรุปเนื้อเรื่องค่อนข้างนาน”

อย่างไรก็ตามในระยะหลังเมื่อครูได้พยายามลดความช่วยเหลือลงเรื่อย ๆ และแนะนำให้
นักเรียนร่วมมือกันอ่านภายในกลุ่ม และเมื่อนักเรียนสามารถเลือกใช้กลยุทธ์การอ่านที่เหมาะสมกับ
บทอ่านแต่ละประเภทพบว่านักเรียนสามารถปฏิบัติภารกิจการอ่านได้ดีขึ้นจนถึงแผนการจัดการ
เรียนรู้สุดท้ายที่เป็นการอ่านอย่างอิสระพบว่าครูได้ให้ความช่วยเหลือน้อยมาก ดังนั้นที่การจัดการ
การเรียนรู้ต่อไปนี้

“กิจกรรมการอ่านอย่างอิสระที่ห้องสมุด นักเรียนสามารถเลือกอ่านบทอ่าน
ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การอ่าน สรุปสาระสำคัญ บอกประโยชน์ และส่วนใหญ่ส่งงาน
ภายในคาบ มี 3 คนที่ทำงานไม่เสร็จ ครูให้นำมาส่งในครั้งต่อไป”

นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนสามารถกำหนดวัตถุประสงค์การอ่าน คัดเลือกบทอ่าน ปฏิบัติ
กิจกรรมการอ่านเพื่อแสดงความเข้าใจบทอ่านได้เป็นอย่างดี ดังผลงานจากแผนการจัดการเรียนรู้การ
อ่านอย่างอิสระของนักเรียนต่อไปนี้

	<u>บทความ</u>
	<u>เรื่อง ชนบุรีศรีรัตนโกสินทร์</u>
	กรุงธนบุรีได้ถูกทิ้งร้างมาแล้ว 100 ปี กรุงธนบุรีเห็นชุมชนเล็กๆ เงินล้านแห่งชื่อ "ชากอก" ตอนกลุ่มไปดวยแม่น้ำ คือฝั่ง เจ้ามรยา ทักปากธนบุรี และ จนกรีนง้อฮัน จึงหาเงินไป 1000 กว่าว่านอกปาก กรุงธนบุรีดูเงินเร็วแล้ว ขดออกอีก ทำเงิน 100000 กว่าว่านอกปาก และกรุงรัตนโกสินทร์แล้ว "ธนบุรี" หมายความว่า "ตรี" ของกรุงรัตนโกสิน ได้สถาปนาการแล้ว
	ช่อติด/กอนไปใช้ = รัฐบาลปกครองรัตนโกสินทร์
	= ตามนิมิตจากธนบุรี ทำราชการทางใต้ที่ราชวาม 10

<u>นิทานเรื่องสั้น</u>	
<u>เรื่อง ปรากฏโมฆะราช</u>	
เมื่อครั้งที่พระราม เสด็จชมรมมโหฬารของนางมณโฑ โมฆะราชได้ไปผจญ พิณ ยลกลวิธีทำในทันทุกตนหลบหนีไปพระรามถูก โมฆะราชจับตัวไป เมื่อทุก ต้นเงินมาก ก็ได้นักกินตามหาพระราม นนุภมม จึงตามไปดูภักกรว ลงกรวได้ขึ้น พระรามนอน ปรากฏในกรว จึงช่วยนำออกมาจากกรว และกลับสู่แดนไตรตามเ โดยปลอดภัย	
ข้อคิด/การนำไปใช้	<ul style="list-style-type: none"> = ตวระมัดระวังเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น = ตวระจะศึกษาคิดไตร่ตรอง ภาวนาเหตุการณ์ต่างๆ ไว้ก่อน = ไม่ควรผูกพันกับสิ่งที่ไม่ควรยึดถือ

เมื่อใช้รูปแบบการเรียนการสอนเสร็จสิ้นแล้วพบว่า นักเรียนมีความสามารถในการอ่าน
ครอบคลุมทั้ง การเข้าถึงและค้นคืนสาระ การบูรณาการและตีความ และการสะท้อนและประเมิน
ได้เป็นอย่างดี สืบเนื่องจากการนำเสนอผลงานการอ่านหน้าชั้นเรียนในรูปแบบต่าง ๆ โดยเฉพาะในช่วง
ท้ายของการใช้รูปแบบการสอนที่นักเรียนสามารถร่วมมือกันอ่านเพื่อให้ข้อสรุป และปฏิบัติภารกิจ
การอ่านที่ได้รับมอบหมายจากครูได้เสร็จทันเวลา และมีคุณภาพ ดังนั้นทิศทางการจัดการเรียนรู้ต่อไปนี้

“นักเรียนออกแบบโปสเตอร์การนำเสนอหน้าชั้นเรียนได้ดี น่าสนใจ เพื่อนกลุ่มต่าง ๆ
ให้ความสนใจดี บรรยากาศการนำเสนอสนุกสนาน กลุ่มที่ 3 ใช้วิธีการนำเสนอที่น่าสนใจ
(เจ้าแม่นาจิ) ทำให้ได้รับรางวัลชนะเลิศในการนำเสนอ”

การประเมินกลยุทธ์การอ่านระยะแรกนักเรียนยังไม่สามารถประเมินกลยุทธ์การอ่านและ
กลยุทธ์การเรียนรู้ที่กลุ่มเลือกใช้ได้ ทั้งนี้เป็นผลมาจากการไม่ได้วางแผนการอ่านในชั้นวางแผนสร้าง
ประสบการณ์การอ่าน ทำให้ไม่มีข้อมูลในการประเมินกลยุทธ์ ครูจึงแนะนำให้วางแผนให้รัดกุมและ
ร่วมมือกันทำงานเพื่อให้ประสบความสำเร็จในการอ่าน นอกจากนี้ครูต้องใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้
นักเรียนระลึกถึงกลยุทธ์การอ่านและกลยุทธ์การเรียนรู้ที่ใช้ ซึ่งอาจตรงหรือไม่ตรงกับที่วางแผนไว้
ก็เป็นได้ ข้อสำคัญคือนักเรียนต้องอธิบายผลการใช้กลยุทธ์แต่ละประเภทได้ เพื่อจะได้เป็นข้อมูล
ในการเลือกใช้กลยุทธ์การอ่านในชีวิตประจำวันต่อไป

บรรยากาศการจัดการเรียนการสอนขั้นนี้ในระยะท้ายของการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนพบว่านักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้กลยุทธ์ระหว่างกลุ่มมากขึ้น ซึ่งนับเป็นผลดีเพราะนักเรียนจะได้เรียนรู้กลยุทธ์การอ่านและกลยุทธ์การเรียนรู้ที่หลากหลายและมีคุณภาพที่ผ่านการทดลองใช้จริง ดังคำตอบเกี่ยวกับกลยุทธ์การอ่านเรื่องสั้นของนักเรียนต่อไปนี้

ข้อ 8 สรุปลักษณะที่มีประสิทธิภาพในการอ่านเรื่องสั้นได้แก่

1. การจับใจความสำคัญ
2. แบ่งเป็นย่อหน้า
3. สรุปใจความย่อ และ วิเคราะห์ย่อ
4. ศึกษาคำศัพท์ คำย่อ คำในวงเล็บ คำในวงเล็บ
5. พยายามอ่านซ้ำ

การนำผลการอ่านไปใช้

การนำผลการอ่านไปใช้เป็นผลมาจากความเข้าใจในการอ่านที่ผู้อ่านจะนำเนื้อหาสาระรูปแบบของบทอ่านไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ประจำวันนอกชั้นเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเสริมต่อประสบการณ์การอ่านผู้วิจัยส่งเสริมให้นักเรียนนำเสนอแนวทางในการนำผลการอ่านไปใช้ เป็นการขยายผลการอ่านให้สัมพันธ์กับชีวิตของนักเรียนแต่ละคน ผู้วิจัยพบว่ารูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นสามารถส่งเสริมให้นักเรียนนำผลการอ่านไปใช้ได้ สังเกตจากนักเรียนแต่ละกลุ่มสามารถนำเสนอแนวทางในการนำผลการอ่านไปใช้ได้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระของบทอ่าน และรูปแบบของบทอ่าน โดยนักเรียนสามารถระบุแนวทางในการนำผลการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับบทอ่าน เช่น สามารถใช้แผนที่เพื่อการเดินทางไปตามสถานที่ต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ได้ สามารถใช้บทอ่านประเภทเรื่องสั้น นิทาน เพื่อผ่อนคลายความเครียด รวมถึงไปถึง บทอ่านประเภทอื่น ๆ ที่อยู่ในบริบทส่วนตัวด้วย นอกจากนี้นักเรียนยังสามารถระบุประโยชน์ของบทอ่านในบริบททางการศึกษา เช่น ประการเกี่ยวกับการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติ ขึ้นพื้นฐาน เป็นประโยชน์ในการเตรียมตัวให้ถูกต้องตามประกาศ และสามารถเตรียมตัวอ่านหนังสือได้ตามที่รายละเอียดของประกาศกำหนด การเลือกใช้และระบุประโยชน์ของการเรียนเกี่ยวกับสำนวน สุภาษิต คำพังเพย โดยเชื่อมโยงกับชีวิตจริงของนักเรียน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

สำนวน	สถานการณ์
3	เพราะเธอเชื่อและรักผู้ชายคนนั้นมากเกินไปจึงต้องมานั่งร้องไห้เสียใจอย่างนี้
5	เห็นหน้าตาเรียบริยแบบนั้นนะ แต่ส่ายที่เดียวแหละเพื่อนคนนี้ อย่าคบเป็นดีที่สุด
2	"แดงโม พงษ์พิสุทธิ์" สบับรักวิวาห์ 8 เดือน แยกทางเมีย "เฟิร์น"
6	จะตกลงคบหากับใครก็คู่ดี ๆ ให้เห็นแก่หน้าของเขา จะได้ไม่ต้องมานั่งเสียใจภายหลัง
1	นิยมใช้เป็นคำอวยพรคู่บ่าวสาว
4	จะตกลงคบหากับใคร

13. นักเรียนจะนำความรู้เรื่องสำนวนไปใช้ประโยชน์อย่างไรบ้าง 1) ไม่ให้คนอื่นเข้าใจ
2) ใช้ประจบประแจงกับคนอื่น

ความสามารถในการเชื่อมโยงผลการอ่านไปใช้ในชีวิตจริงอีกประการหนึ่งที่น่าสนใจ คือ การตระหนักในความสำคัญของการอ่านคู่มือ กิจกรรมการอ่านในบริบทการงานอาชีพ ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนอ่านบทอ่านประเภทคู่มือ วิธีทำ ฉลากยา หลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนระบุอย่างชัดเจนว่าการอ่านคู่มือมีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อการใช้ชีวิตประจำวันมาก เพราะเครื่องใช้บางอย่างโดยเฉพาะเครื่องใช้ไฟฟ้าเป็นเครื่องใช้ที่มีอันตรายถึงแก่ชีวิตได้หากไม่ศึกษาคู่มือก่อนลงมือใช้ นอกจากนี้ยังมีนักเรียนบางกลุ่มนำเสนอว่าต่อไปต้องอ่านฉลากยาอย่างละเอียดก่อนรับประทานยาแต่ละประเภท และอีกประการหนึ่งที่สำคัญคือการอ่านคู่มือหรือคุณสมบัติของสินค้าก่อนตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าจะทำให้ได้สินค้าที่มีคุณภาพ และสอดคล้องกับความต้องการอย่างแท้จริง

การเลือกใช้ข้อมูลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ สะท้อนผ่านใบงาน “คู่มืออยู่ไหน” ที่นำเสนอไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ (ภาคผนวก ง) ผู้วิจัยพบว่ากิจกรรมนี้ทำให้นักเรียนทราบลักษณะของบทอ่านที่สอดคล้องกับจุดประสงค์มากยิ่งขึ้น และในสัปดาห์ที่ 6 ซึ่งเป็นช่วงท้ายของการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน มีนักเรียนบางกลุ่มเตรียมบทอ่านด้วยตนเองเพื่อมาทำกิจกรรมในชั้นเรียน โดยไม่ได้ใช้บทอ่านที่ครูเตรียมไว้ให้ และจากการตรวจสอบบทอ่านที่นักเรียนเตรียมมาพบว่ามีทั้งที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การอ่านที่กำหนดไว้ ดังนั้นที่การจัดการเรียนรู้ต่อไปนี้

“นักเรียน 2 กลุ่ม เตรียมบทอ่านมาจากบ้าน แล้วนำมาปรึกษาครูว่าถูกต้องตามที่ครูมอบหมายในสัปดาห์ที่แล้วหรือไม่ ปรากฏว่าถูกต้อง 1 กลุ่ม ส่วนกลุ่มที่ไม่ถูกต้องครูให้เลือกใช้บทอ่านที่ครูจัดเตรียมไว้ให้”

นอกจากนี้จากการสอบถามนักเรียนยังพบว่านักเรียนมีแนวทางในการแสวงหาสารสนเทศที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระของวิชาต่าง ๆ ได้อีกด้วย เช่น การทำรายงานวิชาสังคมศึกษา การแต่งคำประพันธ์ในรายวิชาภาษาไทย แสดงให้เห็นว่านักเรียนได้คัดเลือกและใช้บทอ่านที่หลากหลายได้อย่างสอดคล้องกับวัตถุประสงค์โดยเฉพาะในบริบทของการศึกษาวิชาอื่น

ความรักและผูกพันกับการอ่าน

ระหว่างใช้รูปแบบการเรียนการสอนผู้วิจัยพบว่า นักเรียนอ่านสื่อหลากหลายประเภทมากขึ้น จากเดิมนักเรียนจะอ่านเฉพาะบทอ่านที่มีรูปแบบ และเนื้อหาที่ตนเองสนใจเท่านั้น แต่รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นกำหนดให้นักเรียนร่วมกันทำกิจกรรมการอ่านผ่านบทอ่านหลากหลายประเภทสอดคล้องกับกรอบการประเมินการรู้เรื่องการอ่าน ได้แก่ บทอ่านในบริบทส่วนตัว บทอ่านในบริบทสาธารณะ บทอ่านในบริบทการงานอาชีพ และบทอ่านในบริบทการศึกษา ทำให้นักเรียนมีโอกาสศึกษาบทอ่านที่นอกเหนือจากความชอบส่วนตัว

การจัดกิจกรรมการอ่านเน้นการเสริมต่อประสบการณ์การอ่านทั้งโดยครู และโดยเพื่อน การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำงานกลุ่มทำให้นักเรียนได้ช่วยเหลือกันในการปฏิบัติภารกิจการอ่านให้ประสบความสำเร็จ การได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์การอ่านทำให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และมีแรงจูงใจในการอ่านมากขึ้น กล่าวคือ นักเรียนที่มีประสบการณ์การอ่านมากกว่าจะสามารถสร้างแรงจูงใจให้แก่เพื่อนในกลุ่มที่มีประสบการณ์การอ่านน้อยกว่า ผู้วิจัยพบว่า การจัดการเรียนการสอนในขั้นนี้ช่วงแรกบทบาทจะอยู่ที่ครู นักเรียนยังไม่ค่อยกล้าแสดงความคิดเห็นมากนัก ดังนั้นกิจกรรมจัดการเรียนรู้ต่อไปนี้

“นักเรียนยังไม่ค่อยแลกเปลี่ยนประสบการณ์การอ่านมากนัก ครูคอยกระตุ้นและเล่าประสบการณ์การอ่านของครูแลกเปลี่ยนกับนักเรียน ช่วงหลังดีขึ้นโดยเฉพาะกลุ่มที่มีนักเรียนที่มีประสบการณ์ในการอ่านหลากหลายประเภท”

แต่เมื่อได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับการอ่านกันมากขึ้น เช่น หนังสือเล่มโปรด แนวเรื่องที่ชอบอ่าน ประโยชน์ที่ได้จากการอ่าน โดยเฉพาะช่วงที่ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเพื่อนที่ชอบอ่านบทอ่านประเภทเดียวกันบรรยากาศการเรียนรู้มีความสุขสนุกสนาน นักเรียนกล้าเล่า

ประสบการณ์ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประสบการณ์การอ่านของเพื่อน จากการสอบถามนักเรียนบางคนพบว่ากิจกรรมในขั้นนี้ทำให้อยากอ่านหนังสือเล่มที่เพื่อนนำมาเล่าให้ฟัง นับเป็นกิจกรรมที่สร้างแรงจูงใจในการอ่าน และปฏิสัมพันธ์ทางสังคมได้ดี

การจัดกิจกรรมการอ่านในสัปดาห์ที่ 4-6 ผู้วิจัยสังเกตว่านักเรียนมีการแลกเปลี่ยนผลการอ่านไม่เฉพาะภายในกลุ่มเท่านั้น แต่ยังขยายไปสู่การแลกเปลี่ยนผลการอ่านระหว่างกลุ่มอีกด้วย ทำให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทอ่านกว้างขวางขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยยังใช้วิธีการเสริมต่อการเรียนรู้ด้วยการใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนคิดต่อยอดนอกเหนือจากบทอ่าน โดยพยายามเชื่อมโยงเนื้อหาสาระของบทอ่านเข้ากับสังคมปัจจุบันโดยใช้ข่าว เหตุการณ์ปัจจุบันที่กำลังเป็นกระแสและรับรู้ในวงกว้าง เพื่อให้นักเรียนเชื่อมโยงผลการอ่านไปมีปฏิสัมพันธ์กับเหตุการณ์ทางสังคมด้วย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพข้างต้นแสดงให้เห็นว่า แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามขั้นตอนของรูปแบบการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสามารถส่งเสริมการเรียนรู้เรื่อง การอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นได้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์ การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้และการเรียนรู้แบบกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่อง การอ่านของ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และเพื่อประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน ที่พัฒนาขึ้น

การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน มีขั้นตอนการพัฒนา 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผลการทดสอบการรู้เรื่อง การอ่านและผลสัมฤทธิ์ การอ่าน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการออกแบบรูปแบบการเรียนการสอน

2. การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสรุปสาระสำคัญ และนำข้อมูลมาใช้เป็นฐานคิดในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

3. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน แผนการจัดการเรียนการสอน และเครื่องมือวัด การรู้เรื่อง การอ่าน เพื่อใช้ประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน

3.1 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน โดยกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบ การเรียนการสอน จากสาระสำคัญที่ได้จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน ดังนี้

3.1.1 กำหนดหลักการของรูปแบบการเรียนการสอน โดยสรุปสาระสำคัญของ แนวการสอนประสบการณ์ การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ และการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง แล้ว นำสาระสำคัญมาสังเคราะห์เพื่อกำหนดหลักการของรูปแบบการเรียนการสอน

3.1.2 กำหนดวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน โดยวิเคราะห์ หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน แล้วเชื่อมโยงไปยังวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน

3.1.3 กำหนดขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน โดยนำหลักการ

วัตถุประสงค์ มากำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอน แล้วกำหนดขั้นตอนของการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนเสนอแนะบทบาทของครูและนักเรียนในแต่ละชั้นไว้ด้วย

3.1.4 กำหนดแนวทางการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน โดยวิเคราะห์จากขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน

3.2 การพัฒนาแผนการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยเขียนแผนการจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในรูปแบบการเรียนการสอน โดยเลือกเนื้อหาจากวัตถุประสงค์การอ่าน และประเภทบทอ่านที่นำเสนอโดยองค์การประเมินการรู้เรื่องการอ่านมาทดลองสอน และกำหนดจำนวนคาบเรียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน

3.3 การพัฒนาเครื่องมือวัดการรู้เรื่องการอ่าน ผู้วิจัยพัฒนาเครื่องมือวัดการรู้เรื่องการอ่านโดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดลักษณะและโครงสร้างของเครื่องมือวัดการรู้เรื่องการอ่าน เครื่องมือที่ใช้ มี 2 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถามเข้าใจในการอ่านและการนำผลการอ่านไปใช้ และแบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน

4. ตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ และเครื่องมือวัดการรู้เรื่องการอ่าน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ และการทดลองใช้นำร่อง ผู้วิจัยนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอน และเอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอนไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำไปทดลองสอนนำร่องกับนักเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับตัวอย่างวิจัย

5. ปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ และเครื่องมือวัดการรู้เรื่องการอ่านตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และการทดลองใช้นำร่องการปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอน ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากทดลองสอนมาปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการเรียนการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ และเครื่องมือวัดการรู้เรื่องการอ่าน ก่อนนำไปใช้ทดลองสอนเพื่อประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนในขั้นต่อไป

ระยะที่ 2 การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน มีการดำเนินงาน 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. ทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนและประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนการเตรียมการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น มีขั้นตอน ดังนี้

1.1 การเตรียมการทดลองใช้รูปแบบ มีรายละเอียด ดังนี้

1.1.1 การกำหนดประชากร ประชากรที่ใช้เป็นนักเรียนระดับ

มัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานคร

1.1.2 การเลือกตัวอย่าง ตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง คือ นักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสันติราษฎร์สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 2 ห้องเรียน รวม 70 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน จำนวน 38 คน และกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน จำนวน 32 คน

1.1.3 การกำหนดแบบแผนการวิจัย ผู้วิจัยใช้การทดลองแบบกึ่งทดลอง (Quasi-experimental design) ใช้แบบแผนการทดลองแบบมีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (The Pretest-Posttest Control Group Design)

1.2 การดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน ผู้วิจัยเป็นผู้สอนทั้งนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ใช้ระยะเวลา 8 สัปดาห์ นักเรียนกลุ่มทดลองได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบปกติ

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยเก็บข้อมูล 2 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามเข้าใจในการอ่านและการนำผลการอ่านไปใช้ และแบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ข้อมูลส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบบันทึกผลการจัดการเรียนการสอน ที่ผู้วิจัยเป็นผู้บันทึกหลังการจัดการเรียนการสอนแต่ละครั้งเสร็จสิ้น และผลงานนักเรียนที่สะท้อนถึงการรู้เรื่องการอ่าน

1.4 การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1.4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ดำเนินการเปรียบเทียบ 1) การรู้

เรื่องการอ่านของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง ด้วยการทดสอบค่าที (t-test) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 2) การรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง ด้วยการทดสอบค่าที (t-test) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

1.4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึกผลการจัดการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยบันทึกไว้หลังสิ้นสุดการสอนแต่ละครั้ง ที่แสดงให้เห็นการรู้เรื่องการอ่านของกลุ่มทดลอง และผลงานนักเรียนที่สะท้อนถึงการรู้เรื่องการอ่าน

2. ปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนหลังการทดลองใช้ โดยการปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนหลังการทดลองสอนเพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนในรูปแบบของคู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอน และปรับปรุงเครื่องมือวัดการรู้เรื่องการอ่าน เพื่อให้ผู้สนใจสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้สะดวกยิ่งขึ้น

สรุปผลการวิจัย

1. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้และการเรียนรู้แบบกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้รูปแบบ การจัดการเรียนการสอนที่ประกอบด้วย องค์ประกอบ 4 ประการ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน และการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ ตามรูปแบบการจัดการเรียนการสอน แต่ละองค์ประกอบมีรายละเอียด ดังนี้

หลักการของรูปแบบการจัดการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้และการเรียนรู้แบบกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นรูปแบบที่พัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการจัดการเรียนการสอนอ่านที่สอดคล้องกับประสบการณ์การอ่านของนักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกบทอ่านด้วยตนเอง ทำความเข้าใจบทอ่านผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและครู โดยครูและเพื่อนเป็นผู้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับกลยุทธ์การอ่านเพื่อให้ประสบความสำเร็จในการอ่าน และตระหนักในคุณค่าของการอ่าน

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น มีหลักการสำคัญ 4 ประการ ดังนี้

1. การวางแผนการสอนจากข้อมูลเกี่ยวกับการอ่านของนักเรียน ทำให้ได้แผนการสอนที่สอดคล้องกับความสามารถ ความสนใจ และประสบการณ์การอ่านของนักเรียนช่วยพัฒนาความสามารถและความสนใจในการอ่าน
2. การกระตุ้นและส่งเสริมให้นักเรียนระบุและกำหนดภาระงานการอ่าน บทอ่าน และวัตถุประสงค์ การอ่านบนฐานประสบการณ์การอ่านของนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการอ่าน และมีเป้าหมายในการอ่านที่ชัดเจน
3. การจัดการเรียนรู้การอ่านบนฐานประสบการณ์การอ่านโดยใช้กลยุทธ์การอ่านและกลยุทธ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียน และให้นักเรียนเชื่อมโยงผลการอ่านกับชีวิตจริงทำให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับสังคม เข้าใจบทอ่าน อ่านอย่างเพลิดเพลิน และเห็นคุณค่าของการอ่าน
4. การประเมินผลการอ่านตามกลยุทธ์ที่ใช้ทำให้นักเรียนทราบผลจากการเลือกใช้กลยุทธ์ ส่งผลให้เลือกใช้กลยุทธ์ที่เหมาะสมกับความสามารถและเป้าหมายการอ่านของตนต่อไป

วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ และการเรียนรู้แบบกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีวัตถุประสงค์ย่อย ดังนี้

1. ส่งเสริมความเข้าใจในการอ่าน
2. ส่งเสริมการนำผลการอ่านไปใช้
3. ส่งเสริมความรักและผูกพันกับการอ่าน

ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ และการเรียนรู้แบบกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 สำรวจประสบการณ์การอ่าน

ครูสำรวจประสบการณ์การอ่านของนักเรียนเกี่ยวกับหนังสือที่ชอบอ่าน เวลาที่ใช้ในการอ่านหนังสือ เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์เกี่ยวกับการอ่าน และครูใช้ประสบการณ์การอ่านเป็นฐานในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบ่งเป็น 2 ขั้นย่อย ได้แก่

1.3 ครูสำรวจประสบการณ์การอ่านของนักเรียน

ครูสำรวจประสบการณ์การอ่านของนักเรียนโดยใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น การสนทนา การให้ตอบแบบสำรวจเกี่ยวกับความสนใจในการอ่าน ประเภทของหนังสือที่นักเรียนชอบอ่าน วัตถุประสงค์การอ่าน เวลาที่นักเรียนใช้ในการอ่าน เพื่อนำข้อมูลมาใช้เป็นข้อมูลในการจัดการสอนอ่านเพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของนักเรียน และพัฒนานักเรียนให้เต็มตามศักยภาพ

1.4 นักเรียนแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์การอ่าน

เมื่อได้ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์การอ่านของนักเรียนแล้วครูนำสนทนาเกี่ยวกับประสบการณ์การอ่านโดยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของครูกับของนักเรียน จากนั้นให้นักเรียนเข้ากลุ่มตามประเภทของบทอ่านที่ตนสนใจแล้วแลกเปลี่ยนประสบการณ์การอ่านภายในกลุ่ม

หมายเหตุ ขั้น 1.1 ใช้เฉพาะแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เท่านั้น ส่วนแผนต่อไปใช้ตั้งแต่ขั้นที่ 1.2 เป็นต้นไป

ขั้นที่ 2 วางแผนสร้างประสบการณ์การอ่าน

ครูและนักเรียนร่วมกันตั้งวัตถุประสงค์การอ่าน เพื่อให้นักเรียนสามารถคัดเลือกบทอ่านที่มีอยู่อย่างหลากหลายให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ ตลอดจนร่วมกันวางแผนเกี่ยวกับแนวทางการอ่าน เพื่อให้เข้าใจบทอ่าน แบ่งเป็น 2 ขั้นย่อย ได้แก่

2.3 นักเรียนกำหนดวัตถุประสงค์การอ่านและคัดเลือกบทอ่าน

ครูกระตุ้นให้นักเรียนตั้งวัตถุประสงค์ในการอ่าน โดยครูนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ การอ่าน และประเภทของบทอ่านที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์จากนั้นให้นักเรียนเลือกบทอ่านที่หลากหลายให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การอ่าน เพศ วัย ความสนใจของนักเรียนเอง โดยครูเป็นผู้จัดเตรียมหรือแนะนำบทอ่าน

2.4 นักเรียนกำหนดแนวทางการอ่านร่วมกับครู

ครูและนักเรียนพิจารณาบทอ่านที่เลือกร่วมกันในเบื้องต้น จากนั้นร่วมกันกำหนดแนวทางในการอ่านเพื่อให้ประสบความสำเร็จ

ขั้นที่ 3 เสริมต่อประสบการณ์การอ่าน

นักเรียนศึกษากลยุทธ์การอ่านที่เหมาะสมกับบทอ่านที่เลือกจากการแนะนำ สาธิต ของครู เพื่อใช้กลยุทธ์การอ่านทำความเข้าใจบทอ่านผ่านการมีปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน โดยครูให้คำแนะนำตามความเหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใจบทอ่านและเชื่อมโยงข้อมูลจากบทอ่านสู่สถานการณ์ในชีวิตจริง แบ่งเป็น 3 ขั้นย่อย ได้แก่

3.1 ครูอธิบาย/ สาธิต กลยุทธ์การอ่านและกลยุทธ์การเรียนรู้

ครูนำเสนอกลยุทธ์การอ่าน และกลยุทธ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย พร้อมทั้งสาธิตกลวิธีการใช้กลยุทธ์ในการอ่านบทอ่านที่ครูเตรียมมา

กลยุทธ์การอ่าน เช่น การกำหนดวัตถุประสงค์การอ่าน การสำรวจบทอ่านโดยภาพรวม การวิเคราะห์โครงสร้างของบทอ่าน การคาดหมายเนื้อหาล่วงหน้า การใช้บริบทในการค้นหาความหมายของบทอ่าน การใช้ผังมโนทัศน์เพื่อจัดกลุ่มความคิด การสรุปย่อ การถามตนเอง

กลยุทธ์การเรียนรู้ เช่น การกำหนดเป้าหมายการอ่าน การวางแผนการอ่าน การสืบค้นสารสนเทศเพิ่มเติม การทบทวนบันทึก การขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น การประเมินตนเองเทียบกับเป้าหมายที่ตั้งไว้

3.2 นักเรียนเรียนรู้และใช้กลยุทธ์การอ่านและกลยุทธ์การเรียนรู้

นักเรียนร่วมกันระบุกกลยุทธ์การอ่าน และกลยุทธ์การเรียนรู้ที่ใช้อ่านบทอ่านจนประสบความสำเร็จ จากนั้นนักเรียนทดลองใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ ที่เหมาะกับตนเองในการอ่านบทอ่าน โดยครูคอยสังเกตและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการอ่านให้เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียน

3.3 นักเรียนอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการอ่าน

นักเรียนเข้ากลุ่มเพื่ออภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการอ่านร่วมกัน โดยเชื่อมโยงข้อมูลจากบทอ่านกับชีวิตจริง และนำเสนอผลการอ่านในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น ตอบคำถาม ทำใบงาน นำเสนอผลการอ่านหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ 4 ประเมินประสบการณ์การอ่าน

นักเรียนประเมินกลยุทธ์การอ่านและกลยุทธ์การเรียนรู้ที่ใช้ว่าทำให้ประสบความสำเร็จในการอ่านมากน้อยเพียงใด เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการเลือกใช้กลยุทธ์ที่เหมาะสมกับบทอ่านทั้งในและนอกชั้นเรียน แบ่งเป็น 2 ชั้นย่อย ได้แก่

4.1 นักเรียนประเมินการใช้กลยุทธ์

ครูนำอภิปรายเกี่ยวกับกลยุทธ์การอ่านและกลยุทธ์การเรียนรู้ที่นักเรียนใช้ เพื่อให้นักเรียนประเมินว่ากลยุทธ์ที่ตนเองเลือกใช้มีประสิทธิภาพหรือไม่ หากไม่มีประสิทธิภาพจะสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลง กลยุทธ์ในครั้งต่อไปอย่างไรเพื่อให้ประสบความสำเร็จ

4.2 นักเรียนนำข้อมูลจากการประเมินไปใช้ฝึกการอ่านประเภทต่าง ๆ

นักเรียนประเมินผลการใช้กลยุทธ์และปรับปรุงกลยุทธ์ของตนให้เหมาะสมเพื่อนำไปใช้อ่านบทอ่านประเภทเดียวกันในชีวิตจริง

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้และการเรียนรู้แบบกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4) การวัดและประเมินการเรียนรู้เรื่องการอ่านก่อนการใช้รูปแบบการเรียนการสอน ใช้แบบสอบถามเข้าใจในการอ่านและการนำผลการอ่านไปใช้ และแบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน

5) การวัดและประเมินการเรียนรู้เรื่องการอ่านระหว่างการใช้รูปแบบการเรียนการสอน ใช้แบบฝึกหัด แบบทดสอบย่อย แบบประเมินผลการนำเสนอผลงานที่แสดงออกถึงความเข้าใจในการอ่าน และการสังเกตพฤติกรรม

6) การวัดและประเมินการเรียนรู้เรื่องการอ่านหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอน ใช้แบบสอบถามเข้าใจในการอ่านและการนำผลการอ่านไปใช้ (ฉบับคู่ขนานกับการทดสอบก่อนเรียน) และแบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน (ฉบับเดียวกับแบบวัดก่อนเรียน)

2. ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้และการเรียนรู้แบบกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สรุปลงได้ดังนี้

2.1 การรู้เรื่องการอ่านหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 การรู้เรื่องการอ่านหลังการทดลองของกลุ่มทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากบันทึกผลการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มทดลอง พบว่า การเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นส่งเสริมให้ผู้มีเรียนรู้เรื่องการอ่านสูงขึ้นทั้งด้านความเข้าใจในการอ่าน การนำผลการอ่านไปใช้ และความรักและผูกพันกับการอ่าน

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้และการเรียนรู้แบบกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีประเด็นการอภิปราย 2 ประเด็น คือ การอภิปรายผลจากรูปแบบการเรียนการสอน และการอภิปรายผลจากการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนรายละเอียดการอภิปรายแต่ละประเด็นมีดังนี้

1. การอภิปรายผลจากรูปแบบการเรียนการสอน

การอภิปรายผลจากรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น มีประเด็นการอภิปราย ดังนี้

1.1 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ

รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้และการเรียนรู้แบบกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พัฒนารูปแบบอย่างเป็นระบบขึ้นจากแนวคิด แนวการสอน ของนักการศึกษาหลายท่าน ขั้นตอนการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเริ่มต้นจากการศึกษาสภาพปัจจุบันของการประเมินการรู้เรื่อง

การอ่านขององค์กรรณานาชาติคือการประเมินการรู้เรื่องการอ่าน ของ PISA และศึกษาคะแนนการทดสอบวิชาภาษาไทย จากการประเมินระดับประเทศโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2553; สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2555) ทำให้พบข้อมูลว่า การรู้เรื่องการอ่านและผลสัมฤทธิ์การอ่านของนักเรียนไทยยังอยู่ในระดับต่ำ จึงนำไปสู่ประเด็นการวิจัยเพื่อพัฒนาการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนไทยให้สูงขึ้น

เมื่อได้ข้อมูลเบื้องต้นแล้วผู้วิจัยจึงค้นคว้าวิเคราะห์แนวคิดทางการศึกษาเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งพบว่า แนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ (Graves and Fitzgerald, 2004) และการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง (Zimmerman, 2000) มีความเป็นไปได้ในการส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่าน ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาและสรุปสาระสำคัญของแนวคิดทั้ง 2 ประการเพื่อนำมาสังเคราะห์เป็นหลักการของรูปแบบการเรียนการสอน

การกำหนดหลักการของรูปแบบการเรียนการสอน พัฒนาขึ้นจากการสังเคราะห์สาระสำคัญของแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ และการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง จากนั้นจึงเชื่อมโยงไปสู่แนวการสอน ขั้นตอนของการเรียนการสอน บทบาทครู และบทบาทนักเรียนในแต่ละขั้นตอนการเรียนการสอน

เห็นได้ว่ารูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกันทั้งหลักการ แนวการสอน ขั้นตอนการสอน ทั้งนี้เพราะเกิดจากการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนขึ้นอย่างเป็นระบบตามแนวทางการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

นอกจากนี้ รูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นได้รับการพิจารณาและแก้ไขโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน และการรู้เรื่องการอ่าน แล้วผู้วิจัยได้พิจารณาร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ก่อนนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้กับตัวอย่างวิจัย ผู้วิจัยยังได้ทดลองใช้รูปแบบการสอนกับนักเรียนที่มีลักษณะคล้ายกับตัวอย่างวิจัย แล้วนำผลการทดลองใช้มาปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนให้มีความสมบูรณ์และเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติมากยิ่งขึ้น การดำเนินการในขั้นตอนนี้เป็นระบบการประเมินประสิทธิผลรูปแบบการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ทั้งการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และการประเมินจากการทดลองใช้รูปแบบการสอน

จากขั้นตอนที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่ารูปแบบการเรียนการสอนฉบับสมบูรณ์ที่นำไปทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิผลผ่านการพัฒนาอย่างเป็นระบบ องค์ประกอบของรูปแบบมีความเกี่ยวข้อง

เชื่อมโยงกัน มีการปรับปรุง แก้ไข เพื่อให้รูปแบบการเรียนการสอนเหมาะสมและสมบูรณ์ก่อนนำไปใช้จริง

1.2 จุดเด่นของรูปแบบการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้และการเรียนรู้แบบกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีจุดเด่นที่แตกต่างจากการเรียนการสอนแบบปกติ คือ

1) การสำรวจประสบการณ์การอ่านของนักเรียน เกี่ยวกับประเภทสื่อที่ชอบอ่าน ช่วงเวลาที่ชอบอ่าน และระยะเวลาที่ใช้ในการอ่านแต่ละครั้ง ทำให้ครูได้ข้อมูลในภาพรวมเกี่ยวกับประสบการณ์การอ่านของนักเรียน อันจะเป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการอ่านที่สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียนในด้านการจัดเตรียมบทอ่าน สื่อการอ่าน และเป็นประโยชน์ในการแบ่งกลุ่มนักเรียนตามความสนใจในการอ่าน

2) การส่งเสริมให้นักเรียนกำหนดวัตถุประสงค์ก่อนอ่าน ทำให้นักเรียนมีทิศทางในการอ่านที่ชัดเจนขึ้น และสามารถเลือกใช้กลยุทธ์การอ่านที่เหมาะสมมาใช้ในการอ่านบทอ่านเพื่อให้เข้าใจบทอ่าน ผู้วิจัยพบว่าการกำหนดวัตถุประสงค์ในการอ่านที่ชัดเจน ทำให้นักเรียนสามารถปฏิบัติภารกิจการอ่านที่คร่อมอบหมายได้ทันเวลา และผลงานมีคุณภาพ

3) การให้นักเรียนมีโอกาสเลือกบทอ่านด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการอ่าน เพราะได้เลือกอ่านเรื่องที่ตนเองสนใจโดยไม่ถูกบังคับ เพราะฉะนั้นกิจกรรมการอ่านของนักเรียนกลุ่มทดลองจะเป็นการอ่านสื่อที่มีเนื้อหาหลากหลายตามที่นักเรียนสนใจ ครูเพียงแต่กำหนดประเภทหรือขอบเขตของบทอ่านอย่างคร่าว ๆ เท่านั้น

4) การวางแผนการอ่านร่วมกัน ก่อนการลงมืออ่านนักเรียนกลุ่มทดลองต้องวางแผนร่วมกันว่าจะใช้กลยุทธ์การอ่านประเภทใดเพื่อให้ประสบความสำเร็จในการอ่าน การวางแผนร่วมกันมีทั้งในระดับนักเรียนในกลุ่มเดียวกัน และวางแผนร่วมกับครูหากไม่มั่นใจว่ากลยุทธ์การอ่านที่ใช้มีความเหมาะสมหรือไม่

5) การให้คำแนะนำของครู ครูจะให้คำแนะนำที่มีลักษณะแตกต่างกันตามความสามารถของนักเรียนในแต่ละกลุ่ม มิใช่การให้คำแนะนำโดยภาพรวม หรือเป็นคำแนะนำกลาง ๆ สำหรับนักเรียนทั้งห้อง การให้คำแนะนำของครูขึ้นอยู่กับความสามารถในการทำความเข้าใจบทอ่านของนักเรียน ครูจะพยายามให้คำแนะนำโดยพิจารณาการวางแผนการอ่านของกลุ่มประกอบ ทำให้คำแนะนำของครูมีความเฉพาะเจาะจงกับนักเรียนแต่ละกลุ่ม และมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

6) การส่งเสริมให้นักเรียนประเมินกลยุทธ์ที่ใช้ในการอ่าน เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในกลุ่มเกี่ยวกับจุดแข็ง และจุดอ่อนของกลยุทธ์การอ่านที่ใช้ ทั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนมากในการเรียนรู้กลยุทธ์การอ่านทั้งกลยุทธ์ที่มีคุณภาพเพื่อคัดเลือกไว้ใช้ในการอ่านครั้งต่อไป และกลยุทธ์ที่ยังไม่มีคุณภาพ กลุ่มต้องพิจารณาร่วมกันว่าจะแก้ไขอย่างไรหากจะใช้ในการอ่านบทอ่านต่อไป หรือจะไม่ใช้ในการอ่านครั้งต่อไป การส่งเสริมให้นักเรียนประเมินกลยุทธ์ที่ใช้ในการอ่านนั้นนอกจากจะขยายผลสู่การอ่านครั้งต่อไปแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนใช้กลยุทธ์การอ่านในชีวิตประจำวันอีกด้วย

1.3 ความสอดคล้องของแนวคิดที่นำมาใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้และการเรียนรู้แบบกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่าน พัฒนาขึ้นโดยใช้แนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้เป็นหลัก เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในบทอ่าน และการนำผลการอ่านไปใช้ตามวัตถุประสงค์ ส่วนการเรียนรู้แบบกำกับตนเองใช้เป็นแนวคิดเสริมเพื่อให้ฝึกอ่านนอกชั้นเรียน และเห็นคุณค่าของการอ่าน ซึ่งส่งผลต่อความรักและผูกพันกับการอ่าน การผสมผสานแนวคิดทั้ง 2 ประการเข้าด้วยกันทำให้สามารถพัฒนานักเรียนให้รู้เรื่องการอ่านอย่างรอบด้าน

เหตุผลหลักที่ผู้วิจัยนำการเรียนรู้แบบกำกับตนเองผสมผสานเข้าไปในรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเนื่องจากพิจารณาเห็นว่า การกำกับตนเองในการเรียนรู้เป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน เพราะการเรียนรู้แบบกำกับตนเองนักเรียนต้องวางแผนการเรียนรู้ ปฏิบัติตามแผนที่กำหนด และทำดีที่สุดเมื่อสิ้นสุดกระบวนการเรียนรู้ นักเรียนต้องประเมินตนเองเพื่อเปรียบเทียบผลลัพธ์การเรียนรู้ว่าบรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่ (Zimmerman, 2000; Winne and Hadwin, 1998) กระบวนการดังกล่าวดังกล่าวสอดคล้องกับแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ทั้งในระยะวางแผน และในระยะปฏิบัติ โดยในระยะ

วางแผนนักเรียนต้องกำหนดวัตถุประสงค์การอ่าน ระยะปฏิบัติ ทั้งขั้นก่อนการอ่าน ระหว่างการอ่าน และหลังการอ่าน ผู้เรียนต้องลงมือปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ การผสมผสานการเรียนรู้แบบกำกับตนเองเข้ากับแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ทำให้ได้ขั้นตอนการสอน 3 ขั้นตอนแรก เป็นไปอย่างสอดคล้องกับแนวการสอนประสบการณ์อ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ซึ่งเป็นแนวคิดหลัก

อย่างไรก็ตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ มิได้มีสาระสำคัญ กล่าวถึงการประเมินกลยุทธ์ที่ใช้ในการอ่านและการเรียนรู้ แต่ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมาก เพราะเป็นขั้นตอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้พิจารณาว่ากลยุทธ์การอ่านและกลยุทธ์การกำกับตนเองที่เลือกใช้นั้นประสบความสำเร็จหรือไม่ มากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด

ผู้วิจัยนำแนวคิดการเรียนรู้แบบกำกับตนเองเข้าไปในทุกขั้นตอนการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น และมีบทบาทสำคัญมากในขั้นการเรียนการสอนที่ 4 การประเมินประสบการณ์การอ่าน ที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนพิจารณาผลการใช้กลยุทธ์ของตนว่าประสบความสำเร็จหรือไม่ หากประสบความสำเร็จผู้เรียนจะคัดเลือกไว้เพื่อใช้ในการอ่านนอกห้องเรียนต่อไป ในทางกลับกันหากกลยุทธ์ที่ใช้ล้มเหลวต้องพิจารณาสาเหตุว่าเกิดมาจากอะไร เช่น กำหนดวัตถุประสงค์กว้างเกินไป เลือกกลยุทธ์ที่ไม่เหมาะสมกับบทอ่าน ซึ่งกลยุทธ์ที่ล้มเหลวอาจถูกตัดไปจากการฝึกอ่านครั้งต่อไป หรืออาจได้รับการใช้ซ้ำแต่ผ่านการปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

2. การอภิปรายผลจากการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การรู้เรื่องการอ่านหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 และ 2) การรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Liang, Peterson and Graves (2005) Fournier และ Graves (2002) Yanti (2014) ธนชาติ หล่อกลาง (2550) และปรีศนิ ซอลิฮี (2555) ที่พบว่า แนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านให้สูงขึ้นได้ นอกจากนี้ผลวิจัยดังกล่าวยังสอดคล้องกับงานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบกำกับตนเองที่มีมาก่อนหน้านี้ ได้แก่ จันทนา อานมณี (2539) ชิตชน ประโชนเทพ (2550) Schunk and Zimmerman (2007) Aregu (2013) ปฐมาธิตา นาใจคง (2544) และอรอุมา จิรฉัตรกุล(2544) ที่

พบว่าการเรียนรู้แบบกำกับตนเองทำให้ผลสัมฤทธิ์การอ่านและผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้รายวิชาต่าง ๆ สูงขึ้น

จากผลการวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอน ประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้และการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ เรื่องการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นได้ เนื่องจากปัจจัยดังนี้

2.1 การสร้างแรงจูงใจในการอ่าน โดยการให้นักเรียนมีโอกาสเลือกบทอ่านได้ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนรู้สึกอยากอ่านบทอ่าน เพราะเป็นการอ่านด้วยความสมัครใจมิได้เกิดจากการบังคับ ก่อให้เกิดแรงจูงใจในการอ่าน ที่เป็นแรงจูงใจภายในที่สำคัญมาก คือ ความอยากรู้ และความปรารถนาในการอ่าน (reading curiosity) Wigfield and Guthrie, 1997) เพราะหากผู้เรียนมีแรงจูงใจในการอ่านที่ดีแล้วย่อมนำไปสู่การจัดกิจกรรมการอ่านที่สัมฤทธิ์ผลด้วย (พิมพ์ชัช พงษ์ตน, 2544)

2.2 การฝึกให้นักเรียนกำหนดวัตถุประสงค์ก่อนลงมืออ่าน เป็นทั้งกลยุทธ์การอ่าน และกลยุทธ์การกำกับตนเอง ผู้วิจัยจึงกำหนดให้เป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญมากในการจัดการเรียนการสอน การกำหนดวัตถุประสงค์อย่างเฉพาะเจาะจงก่อนลงมืออ่านทำให้นักเรียนมีทิศทาง เป้าหมาย และกลยุทธ์การอ่านที่เหมาะสมกับบทอ่าน ทำให้อ่านบทอ่านได้ประสบความสำเร็จ และมีความเพลิดเพลินในระหว่างที่อ่าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Bandura and Schunk (1981) ที่พบว่าทำให้ผู้เรียนตั้งเป้าหมายในการเรียนรู้ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงขึ้น

กิจกรรมกรรมเรียนการสอนในขั้นนี้มีความสำคัญมาก เพราะการกำหนดวัตถุประสงค์การอ่านมักเป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนอ่านละเอียด ครูมักเริ่มต้นสอนที่เนื้อหาของบทอ่านว่ามีเนื้อหาสาระสำคัญโดยสรุปเป็นอย่างไร เนื้อหาย่อยในแต่ละตอนสรุปได้อย่างไร และเนื้อหาแต่ละตอนมีความสัมพันธ์กันอย่างไร แม้เนื้อหาของบทอ่านจะเป็นประเด็นสำคัญในการสอนอ่าน แต่การกำหนดวัตถุประสงค์การอ่านจะมีส่วนช่วยให้นักเรียนเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับบทอ่านมากขึ้น เพราะบทอ่านประเภทบันเทิงคดีกับสารคดีย่อมต้องใช้กลยุทธ์การอ่านที่แตกต่างกัน การฝึกให้นักเรียนกำหนดวัตถุประสงค์ในการอ่านก่อนลงมืออ่านนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องแรงจูงใจที่สุราษฎร์ โค้วตระกูล (2554) นำเสนอบทบาทของครูในการส่งเสริมแรงจูงใจของนักเรียนประการหนึ่งว่าครูต้อง ส่งเสริมให้นักเรียนกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้และวางแผนการทำงาน

นอกเหนือจากการส่งเสริมแรงจูงใจ และการกำหนดทิศทางการอ่านแล้ว การกำหนดวัตถุประสงค์การอ่านยังสัมพันธ์กับการคัดเลือกบทอ่านด้วย กล่าวคือ หากนักเรียนมีวัตถุประสงค์ในการอ่านที่ชัดเจนแล้วจะสามารถจำกัดขอบเขตของเนื้อหาที่อ่านได้อย่างเฉพาะเจาะจง คัดเลือกบทอ่านที่จะนำมาใช้ได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ซึ่งการคัดเลือกข้อมูลเป็นความสามารถที่สำคัญยิ่งในยุคปัจจุบันที่เป็นยุคโลกาภิวัตน์ข้อมูลข่าวสารมีความหลากหลาย และเข้าถึงได้อย่างรวดเร็ว

2.3 การเสริมต่อการเรียนรู้โดยครูและเพื่อน กิจกรรมการเรียนการสอนขั้นที่ 3 เสริมต่อประสบการณ์การอ่าน ผู้วิจัยได้ใช้กิจกรรมการอ่านเป็นกลุ่มแบบคละความสามารถโดยพิจารณาจากคะแนนการรู้เรื่องการอ่านก่อนการทดลองประกอบกับความสนใจในเนื้อหาของบทอ่าน ทั้งนี้เพื่อต้องการให้นักเรียนที่มีความสามารถสูงกว่าช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่มจนสามารถประสบความสำเร็จในการอ่านได้ อย่างไรก็ตามครูผู้สอนต้องสังเกตอยู่เสมอในระหว่างที่นักเรียนทำกิจกรรมการอ่านว่า บทอ่านที่แต่ละกลุ่มกำลังทำความเข้าใจนั้นยากเกินความสามารถของนักเรียนทั้งกลุ่มหรือไม่ หากครูพิจารณาเห็นหรือได้รับการขอร้องให้ช่วยเหลือจากนักเรียนครูต้องเลือกวิธีการช่วยเหลือที่เหมาะสมกับปัญหาของกลุ่มนั้น ๆ โดยครูต้องศึกษากลยุทธ์การอ่านที่หลากหลายเพื่อเสริมต่อการเรียนรู้แก่นักเรียน เช่น การใช้คำศัพท์เพื่อแนะความ การทดลองตั้งคำถามเพื่อสรุปเนื้อเรื่อง การสังเกตข้อความที่เป็นจุดเด่นในบทอ่าน ในช่วงต้นของการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนพบว่า นักเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการอ่านคล้ายกันครูจึงใช้วิธีการอธิบายและเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกันทั้งห้อง ต่อมาปัญหาเริ่มมีความเฉพาะเจาะจงในแต่กลุ่มมากขึ้น ครูต้องอธิบายเป็นรายกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาให้ตรงจุด อย่างไรก็ตามพบว่า ระยะเวลาหลังของการทดลองใช้รูปแบบนักเรียนต้องการความช่วยเหลือน้อยลงเป็นเพราะได้ฝึกใช้กลยุทธ์การอ่านที่หลากหลายโดยการแนะนำของครู เช่น การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง การเขียนผังมโนทัศน์ การสำรวจเนื้อหาโดยคร่าว ๆ ก่อนลงมืออ่าน และจากการสอนกันเองภายในกลุ่ม จนกระทั่งแผนการจัดการเรียนการสอนครั้งสุดท้ายที่เป็นการเลือกอ่านอย่างอิสระเป็นรายบุคคล ครูได้เปลี่ยนบทบาทจากผู้ให้ความช่วยเหลือเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการสอนเท่านั้น และพบว่านักเรียนสามารถทำความเข้าใจบทอ่านได้อย่างดีจากการประเมินบันทึกการอ่าน

นอกจากกลยุทธ์การอ่านที่นักเรียนใช้แล้ว การที่ครูส่งเสริมให้นักเรียนใช้กลยุทธ์การกำกับตนเองในการอ่านยังทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการอ่านด้วย กลยุทธ์การกำกับตนเองที่ครูสามารถแนะนำนักเรียนทั้งห้องได้ คือ

2.4 การเปิดโอกาสให้ประเมินกลยุทธ์การอ่านที่ใช้เมื่อกิจกรรมการอ่านเสร็จสิ้น เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้เปรียบเทียบความสำเร็จของการอ่านกับวัตถุประสงค์การอ่านที่กำหนดไว้ตั้งแต่ก่อนเริ่มอ่านบทอ่าน ทำให้นักเรียนได้คัดเลือกกลยุทธ์การอ่านที่มีคุณภาพไว้อ่านบทอ่านที่มีลักษณะคล้ายกันในชีวิตประจำวันที่พบเห็น และทำให้นักเรียนได้มีโอกาสปรับปรุงกลยุทธ์การอ่านที่ยังไม่ประสบความสำเร็จอีกด้วย การประเมินกลยุทธ์การอ่านมิเพียงเป็นบทเรียนเฉพาะในกลุ่มเท่านั้น ผู้วิจัยพบว่านักเรียนหาโอกาสแลกเปลี่ยนกลยุทธ์การอ่านที่ประสบความสำเร็จกับเพื่อนต่างกลุ่มด้วย ซึ่งเป็นผลดีเพราะยังเป็นการขยายขอบเขตการรู้จักและเลือกใช้กลยุทธ์การอ่านที่เหมาะสมกับตนเองต่อไป

2.5 การส่งเสริมให้นักเรียนฝึกอ่านนอกชั้นเรียน ทำให้นักเรียนมีโอกาสฝึกใช้กลยุทธ์การอ่านในชีวิตประจำวันจากบทอ่านที่พบเห็นจริงในสังคม รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นส่งเสริมให้นักเรียนมีความสม่ำเสมอในการอ่านมากขึ้น เมื่อพิจารณาจุดตั้งต้นในการทดลองจะพบว่านักเรียนกลุ่มที่มีความสม่ำเสมอในการอ่านต่ำพัฒนาตนเองไปในทิศทางที่ดีขึ้น เห็นได้จากหลังการทดลองกลุ่มทดลองไม่มีนักเรียนที่ไม่อ่านเลย จากเดิมก่อนทดลองที่มีนักเรียนไม่อ่านเลย 2 คน หลังการทดลองนักเรียนทั้งสองคนพัฒนาตนเองเปลี่ยนไปเป็นไม่ค่อยอ่าน 1 คน และอ่านค่อนข้างบ่อย 1 คน แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้นในรูปแบบการเรียนการสอนมีส่วนช่วยพัฒนาความสม่ำเสมอในการอ่านของนักเรียนให้สะท้อนให้เห็นว่า รูปแบบการเรียนการสอนนี้สามารถพัฒนาให้นักเรียนที่มีความสม่ำเสมอในการอ่านต่ำให้เพิ่มขึ้นได้ดีกว่านักเรียนกลุ่มที่มีความสม่ำเสมอในการอ่านสูง

2.6 การใช้บทอ่านที่หลากหลายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนได้ศึกษารูปแบบและเนื้อหาจากบทอ่านต่างประเภทที่ครอบคลุมทุกบริบททั้งบริบทส่วนตัว สาธารณะ การศึกษา การงานอาชีพ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกบทอ่านที่หลากหลายด้วยตนเอง ทำให้การเลือกบทอ่านของกลุ่มทดลองมีแนวโน้มที่ดีขึ้น โดยเฉพาะบทอ่านประเภทนวนิยาย และบทความ หลังการทดลองพบว่านักเรียนเลือกอ่านเพิ่มมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด กิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูนำเสนอประเภทของบทอ่านที่หลากหลายในชั้นเรียน นำตัวอย่างบทอ่านประเภทต่าง ๆ ให้นักเรียน

ได้ลองอ่าน ตลอดจนการใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าในบางกิจกรรม ทำให้นักเรียนเลือกอ่าน
สื่อที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

การอภิปรายผลข้างต้น แสดงให้เห็นว่าขั้นตอนการเรียนการสอนของรูปแบบการเรียนการสอน
สอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสามารถส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนได้

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะในการทำวิจัย
ครั้งต่อไป ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนที่จะนำรูปแบบการเรียนการสอนนี้ไปทดลองใช้ ต้องเป็นผู้ให้ความสนใจ
ในการอ่าน เพราะการให้ความสนใจในการอ่านจะทำให้ครูเป็นผู้มีความรู้กว้างขวาง สามารถแสวงหา
บทความที่มีความเหมาะสมทั้งด้านรูปแบบและเนื้อหากับประสบการณ์ของนักเรียน ตลอดจน
ครอบคลุมประเภทของบทความ และสถานการณ์การอ่าน ที่กำหนดโดยองค์กรประเมินการเรียนรู้เรื่องการ
อ่านระดับนานาชาติ นอกจากนี้การให้ความสนใจในการอ่านยังเป็นประโยชน์ต่อครูในการคัดเลือกบท
อ่านที่เหมาะสมกับนักเรียน และสอดคล้องกับข้อกำหนดขององค์กรประเมินการเรียนรู้เรื่องการอ่านมา
จัดทำเป็นแบบสอบถามเข้าใจในการอ่านและการนำผลการอ่านไปใช้

1.2 ครูต้องสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนและส่งเสริมการอ่าน เช่นการจัดมุม
หนังสือสำหรับค้นคว้าในห้องเรียน การจัดเตรียมฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่รวบรวมข่าวคราว สถิติ
เกี่ยวกับการอ่าน การนำเสนอคำคมเกี่ยวกับการอ่าน กล่าวโดยสรุปคือทำให้คาบเรียนที่จัดกิจกรรม
เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องการอ่านอยู่ในบรรยากาศของการอ่านที่มีคุณภาพ มีข้อมูลเพียงพอ ค้นคว้าได้
อย่างสะดวก และครูต้องพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือให้นักเรียนให้เข้าใจบทความเป็นกลุ่มหรือเป็น
รายบุคคล

1.3 ครูผู้สอนที่นำรูปแบบการเรียนการสอนนี้ไปใช้ ต้องบันทึกผลการจัดการเรียนการสอน
ทุกครั้งหลังเสร็จสิ้นการเรียนการสอน โดยเฉพาะการบันทึกผลเกี่ยวกับกลยุทธ์การอ่าน และกลยุทธ์
การเรียนรู้ที่นักเรียนใช้ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการแนะนำกลยุทธ์ที่เหมาะสมตามศักยภาพของนักเรียน
ต่อไป

1.4 ครูผู้สอนควรมีเวลาในการจัดกิจกรรมอย่างน้อย 100 นาทีต่อครั้ง เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนครบทุกขั้นตอน และเป็นไปอย่างมีคุณภาพ เพราะฉะนั้นในบริบทของโรงเรียนอาจต้องจัดเวลาสอนเป็น 2 คาบติดต่อกัน เพราะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนใช้เวลาค่อนข้างมาก โดยเฉพาะในช่วงที่ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อทำความเข้าใจบทอ่าน

1.5 ครูผู้สอนต้องศึกษารูปแบบ และวิธีการสร้างเครื่องมือวัดการรู้เรื่อง การอ่านอย่างละเอียด ชัดเจน เพื่อให้เข้าใจลักษณะแบบสอบอย่างถ่องแท้ ซึ่งจะทำให้สามารถพัฒนาแบบสอบได้อย่างมีคุณภาพและสามารถวัดการรู้เรื่องการอ่านได้อย่างแท้จริง และในการจัดกิจกรรมการอ่านอาจคัดเลือกบทอ่านจากข้อสอบมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนคุ้นเคยกับลักษณะของบทอ่าน

1.6 ควรใช้รูปแบบการเรียนการสอนนี้อย่างน้อย 1 ภาคการศึกษาเพื่อให้นักเรียนมีการรู้เรื่องการอ่านสูงขึ้น โดยเฉพาะด้านความรักและผูกพันกับการอ่าน ที่ผู้วิจัยใช้เวลาทดลอง 8 สัปดาห์ หากเพิ่มระยะเวลามากขึ้นน่าจะทำให้สัดส่วนของนักเรียนที่มีความรักและผูกพันกับการอ่านสูงขึ้นด้วย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แบบคละความสามารถ และผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น สามารถพัฒนาการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนได้ หากมีการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนนี้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีความสามารถสูง หรือกลุ่มที่มีความสามารถต่ำ หรือโรงเรียนที่มีลักษณะเฉพาะ อาจได้ผลการศึกษาที่แตกต่างออกไปโดยการประยุกต์ใช้รูปแบบการเรียนการสอนนี้

2.2 กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนนี้ ใช้บทอ่านที่หลากหลายในการจัดการเรียนการสอน และใช้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่มเพื่อทำความเข้าใจบทอ่าน ทั้งนี้ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่ามีความรู้ และทักษะ หลายอย่างเกิดขึ้นระหว่างการจัดการเรียนการสอน เช่นการคัดเลือกข้อมูล การคิดเชิงวิพากษ์ จึงน่าจะมีการศึกษาวิจัยต่อไปว่ารูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นช่วยส่งเสริมผู้เรียนในด้านอื่น ๆ ได้หรือไม่ อย่างไร

2.3 ตัวแปรการรู้เรื่องการอ่านมีองค์ประกอบย่อย ได้แก่ ความเข้าใจในการอ่าน

การนำผลการอ่านไปใช้ และความรักและผูกพันกับการอ่าน แต่ยังไม่มียานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน หากมีการวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรเหล่านี้ เพื่อนำไปสู่แนวทางในการออกแบบกิจกรรมรูปแบบการเรียนการสอนการอ่านที่มีประสิทธิผลยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

- Alberta education. (2010). *Literacy first: A plan for action 2010* Retrieved from <http://www.uis.unesco.org/Library/Documents/gmr06-en.pdf> [2013, December 2]
- Anderson, N. J., & Cheng, X. (1999). *Exploring second language reading: Issues and strategies*: Heinle & Heinle Boston, MA.
- Aregu, B. B. (2013). A study of self-regulated learning strategies as predictors of critical reading. *Educational Research and Reviews*, 8(21), 1961.
- Baer, J., Baldi, S., Ayotte, K., & Green, P. J. (2007). The Reading Literacy of US Fourth-Grade Students in an International Context: Results from the 2001 and 2006 Progress in International Reading Literacy Study (PIRLS)(NCES 2008-017). *National Center for Education Statistics*.
- Beishuizen, J., & Steffens, K. (2011). A conceptual framework for research on self-regulated learning *Self-Regulated Learning in Technology Enhanced Learning Environments* (pp. 3-19): Springer.
- Boekaerts, M. (1997). Self-regulated learning: A new concept embraced by researchers, policy makers, educators, teachers, and students. *Learning and instruction*, 7(2), 161-186.
- Boekaerts, M. (2002). Bringing about change in the classroom: Strengths and weaknesses of the self-regulated learning approach—EARLI Presidential Address, 2001. *Learning and instruction*, 12(6), 589-604.
- Cheung, K.-c., Mak, S.-k., Sit, P.-s., & Soh, K.-c. (2016). A typology of student reading engagement: Preparing for response to intervention in the school curriculum. *Studies in Educational Evaluation*, 48, 32-42.
- Coertze, L. (2011). *An investigation of ESL students' reading engagement and language output in selected online environments*. (Master's Thesis), Department of Teaching English as a Second Language/Applied Linguistics, Faculty of Graduate College, Iowa State University.

- Cole, P. G., & Chan, L. K. S. (1994). *Teaching principles and practice*. New York: Prentice Hall.
- Egger, P., & Kauchak, D. (1997). *Educational Psychology Windows on Classroom*: New Jersey: Prentice-Hall, Inc.
- Ellis, S., & Coddington, S. C. (2013). *Reading engagement research issues and challenges*. West Sussex Wiley-Blackwell.
- Fitzgerald, J., & Graves, F. (2004). Scaffolded reading experiences help English language learners master both reading and content. *Educational Leadership*, 62(4), 68-71.
- Fournier, D. N., & Graves, M. F. (2002). Scaffolding adolescents' comprehension of short stories. *Journal of Adolescent & Adult Literacy*, 46(1), 30-39.
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of education*. New York: McGraw-Hill.
- Graves, M. F., & Fitzgerald, J. (2005). *Scaffolding reading experiences for multilingual classroom*. Retrieved from <https://learner3.learner.org/workshops/readingk2/support/ScaffoldingReadingExp.1.pdf> [2014, May 21]
- Hill, J. R., & Hannafin, M. J. (2001). Teaching and learning in digital environments: The resurgence of resource-based learning. *Educational Technology Research and Development*, 49(3), 37-52.
- Holloway, J. H. (1999). Improving the reading skill of adolescents. *Educational Leadership*, 57(2), 80-82.
- Horner, S. L., & Shwery, C. S. (2002). Becoming an engaged, self-regulated reader. *Theory into Practice*, 41 (2), 102-107.
- Joyce, B. M., & Wiel, M. (2000). *Model of teaching*. New Jersey: Prentice Hall.
- Kaplan, A. (2008). Clarifying metacognition, self-regulation, and self-regulated learning: What's the purpose? *Educational Psychology Review*, 20(4), 477-484.
- Larkin, M. J. (2001). Providing support for student independence through scaffolded instruction. *Teaching Exceptional Children*, 34(1), 30-34.
- Ley, K., & Young, D. B. (2001). Instructional principles for self-regulation. *Educational Technology Research and Development*, 49(2), 93-103.

- Liang, L. A., Peterson, C. A., & Graves, M. F. (2005). Investigating two approaches to fostering children's comprehension of literature. *Reading Psychology*, 26(4-5), 387-400.
- Mullis, I. V. S., & Martin, M.O. (2015). *PIRLS 2016 assessment framework*. Chestnut Hill, MA: TIMSS & PIRLS International Study Center, Boston College.
- NAEP. (2012). *Reading framework for the 2013 National Assessment of Educational Progress*. Retrieved from <http://www.nagb.org/content/nagb/assets/documents/publications/frameworks/reading-2013-framework.pdf> [2013, December 28]
- OECD. (2009). *PISA 2009 Assessment framework key competencies in reading, mathematics and science*. Retrieved from <http://www.oecd.org/pisa/pisaproducts/44455820.pdf> [2013, December 10]
- OECD. (2010). PISA 2009 results: what students know and can do - student performance in reading, mathematics and science. from <http://dx.doi.org/10.1787/9789264091450-en> [2013, December 10]
- OECD. (2013a). PISA 2012 assessment and analytical framework: mathematics, reading, science, problem solving and financial literacy.
- OECD. (2013b). *PISA 2015 draft reading literacy framework*. Retrieved from <http://www.oecd.org/pisa/pisaproducts/Draft%20PISA%202015%20Reading%20Framework%20.pdf> [2013, November 10]
- Oliveira, A. W. (2015). Reading Engagement in Science: Elementary Students' Read-Aloud Experiences. *International Journal of Environmental and Science Education*, 10(3), 429-451.
- Ontario Ministry of Education. (2015). *THINK LITERACY: Cross-Curricular Approaches, Grades 7-12*. Retrieved from <http://www.edu.gov.on.ca/eng/studentsuccess/thinkliteracy/files/Reading.pdf> [2014, October 7]
- Postlethwaite, T. N., & Ross, K. N. . (1992). *Effective Schools in Reading: Implication for Educational Planners*. Retrieved from <http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED360614.pdf> [2013, December 1]

- Programme for International Student Assessment (PISA) Australia. (2012). *Reading literacy* Retrieved from <http://www.acer.edu.au/ozpisa/reading-literacy> [2013, October 7]
- Protacio, M. S. O. (2013). *Investigating the reading engagement of English language learners: a case study of four middle school ELLS*. (Doctor of philosophy 's Dissertation), Department of Curriculum, Instruction, and Teacher, Michigan State University.
- Saylor, J., Galen Alexander, W. A., & Levis, A. J. (1981). *Curriculum lanning for better teaching and learning*. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Schmitt, M. C. (1990). A questionnaire to measure children's awareness of strategic reading processes. *The Reading Teacher*, 43(7), 454-461.
- Schunk, D. H., & Zimmerman, B. J. (2007). Influencing children's self-efficacy and self-regulation of reading and writing through modeling. *Reading & Writing Quarterly*, 23(1), 7-25.
- The National Center for Education Statistics (Ed.). (2012). *Highlights from PIRLS 2011: reading achievement of U.S. fourth-grade students in an international context*.
- UNESCO. (2005). *Education for all literacy for life* Retrieved from <http://www.uis.unesco.org/Library/Documents/gmr06-en.pdf> [2013, December 3]
- Whitaker, S. K. (2003). *Development and validity of the reading engagement survey*. (Master's Thesis), Faculty of The University of Georgia, University of Kentucky.
- Wigfield, A., & Guthrie, J. T. (1997). Relations of children's motivation for reading to the amount and breadth or their reading. *Journal of educational psychology*, 89(3), 420.
- Winne, P. H., & Hadwin, A. F. (1998). *Studying as self - regulated Learning* Retrieved from http://www4.ncsu.edu/~jlnietfe/Metacog_Articles_files/Winne%20%26%20Hadwin%20%281998%29.pdf [2013, October 4]
- Wood, D., Bruner, J. S., & Ross, G. (1976). The role of tutoring in problem solving. *Journal of child psychology and psychiatry*, 17(2), 89-100.

- Woolfolk, A. E. (2004). *Educational psychology*. Boston: Allyn and Bacon.
- Woolley, G. (2011). *Reading comprehension: assist children with learning difficulties*: Spring Science and Business Media.
- Yanti, I. (2014). *Improving comprehension through scaffolding reading experience (SRE) strategy of the eighth grade students of SMPN 1 Kuta Utara in academic Year 2013/2014*. (Sarjana Pendidikan degree Thesis), Faculty of Teacher Training and Education, Mahasaraswati Denpasar University.
- Zimmerman, B., & Martinez-Pons, M. (2004). Pursuing academic self-regulation: a 20 years methodological quest. *Thinking about the thinking: what educators need to know*, 220.
- Zimmerman, B. J. (1989). A social cognitive view of self-regulated academic learning. *Journal of educational psychology*, 81(3), 329-339.
- Zimmerman, B. J. (1998). Academic Studying and The Development of Personal Skill: A Self-Regulatory Perspective. *Journal of Education Psychology*, 33(2-3), 73-86.
- Zimmerman, B. J. (2000). Attainment of self-regulation: A social cognitive perspective *Handbook of self-regulation* (pp. 13-19). San Diego, CA: Academic Press.
- Zimmerman, B. J. (2009). *Developing self-regulated learners : Beyond achievement to self-efficacy*. Washington, DC: American Psychological Association.
- Zumbrunn, S., Tadlock, J., & Roberts, E. D. (2001). *Encouraging self-regulated learning in the classroom: A review of the literarure* Retrieved from http://www.self-regulation.ca/download/pdf_documents/Self%20Regulated%20Learning.pdf [2014, October 7]
- จันทนา อานมณี. (2539). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย และทักษะด้านเมตต้าคอกนิชั่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยเทคนิคกำกับตนเองและเทคนิคนำการอ่าน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- จันทร์เพ็ญ เชื้อเพ็ญ. (2549). นวัตกรรมการศึกษาไทย: รูปแบบการเรียนการสอน นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปการศึกษา (pp. 19-42). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ชิตชน ประโตนเทพ. (2550). ผลของการอ่านภาษาอังกฤษแบบกว้างและความสามารถในการอ่านต่อการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนิสิตนักศึกษาโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต), สาขาวิชาภาษาอังกฤษเป็นภาษานานาชาติ (สหสาขาวิชา) บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ทิตินา แคมมณี. (2553). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (13 ed.). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนาชาติ หล่อกลาง. (2550). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวัฒนธรรมท้องถิ่นตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและเจตคติต่อวัฒนธรรมท้องถิ่นของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต), สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรการสอน และเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- นัยนา โยคะกุล. (2533). ปีการรู้หนังสือสากลกับการศึกษาเพื่อปวงชน และการศึกษาขั้นพื้นฐานนอกระบบโรงเรียน. วารสารครุศาสตร์, 18(3), 1-17.
- เบลแลนซ์ เจมส์ และแบรนต์ รอน. (2554). ทักษะแห่งอนาคตใหม่ การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: open world.
- ปฐมธิดา นาใจค. (2544). ผลของการใช้แผนผังทางปัญญาและการกำกับตนเองที่มีต่อทัศนคติและผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต), สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ปรัศนี ซอลิฮี. (2555). ผลของการสอนประสบการณ์การอ่านโดยใช้วิธีเสริมการเรียนรู้ที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของผู้เรียนไทยในสาขาวิชาพลศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต), สาขาวิชาภาษาอังกฤษเป็นภาษานานาชาติ (สหสาขาวิชา) บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ปิยวรรณ วิเศษสุวรรณภูมิ. (2553). การกำกับตนเอง Retrieved from <http://wiki.education.chula.ac.th/groups/90e28/wiki/543cf/selfregulation.html> [10 กันยายน 2558]
- พัชรินทร์ อารมณีสวาท. (2557). การประเมินการรู้เรื่องการอ่านของ PISA 2015. นิตยสาร สสวท, 42(189), 44-48.

- พิมพ์พัชร พงษ์ตน. (2544). ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของแรงจูงใจในการอ่านกับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์), ภาควิชาวิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2555). พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพมหานคร: ราชบัณฑิตยสถาน.
- วรรณิ แกมเกตุ และสุเทพ บุญซ้อ. (2554). การพัฒนาดัชนีการอ่านและการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อดัชนีการอ่าน: ดัชนีการอ่านและสถานการณ์การอ่านของไทย ปี 2553. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2555). *O-NET* (ออนไลน์) Retrieved from <http://www.niets.or.th/newmenu.php?bid=85> [10 กันยายน 2555]
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2553). ผลการประเมิน *PISA* 2009 การอ่านคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ บทสรุปเพื่อการบริหาร. กรุงเทพมหานคร: สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2554). กรอบโครงสร้างการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ *PISA* 2009. กรุงเทพมหานคร: สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2555). ตัวอย่างข้อสอบการประเมินผลนานาชาติ *PISA* การอ่าน. กรุงเทพมหานคร: สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภชาติ. (2549). ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สลิลลา วงษ์กระจ่าง. (2556). ผลของการสอนอ่านแบบเน้นเซวาร์ปัญญาส่วนบุคคลที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษและการมีส่วนร่วมในการอ่านของนักศึกษาไทยระดับปริญญาตรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์), สาขาวิชาภาษาอังกฤษเป็นภาษานานาชาติ (สหสาขาวิชา) บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- สลินี จงใจสุธรรม. (2559). กลวิธีการกำกับตนเองในการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของนักเรียน และกลวิธีการกำกับตนเองในการเรียนรู้การสอนคณิตศาสตร์ของครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, 8(1), 246-262.

- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุภาพรณ โคตรจรัส. (2552). การกำกับตนเองในการเรียน [ออนไลน์] Retrieved from <http://www.stjohn.ac.th/University/Guidance/gan-gam-gab.htm> [15 กันยายน 2558]
- สุภาวดี คำนาดี. (2551). การวิจัยและพัฒนากระบวนการกำกับตนเองสำหรับการจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์เพื่อพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง เจตคติและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- สุรางค์ โค้วตระกูล. (2559). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรีย์พร วัชชัย. (2538). ผลของกลวิธีการเรียนรู้และการกำกับตนเองที่มีต่อความสามารถในการอ่านเข้าใจความภาษาอังกฤษ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- สุวรรณ เกரியงไกรเพ็ชร. (2552). บทสรุปการเสวนา “อ่านอะไร ทำไมจึงอ่าน อ่านแล้วได้อะไร” แนวโน้มและอนาคตของนักอ่านแฟนพันธุ์แท้. ใน ปากไก่ ฉบับ วาระการอ่านแห่งชาติ, 53-76.
- อรอุมา จิระนิตกุล. (2544). ผลของการฝึกการกำกับตนเองที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทยของนักเรียนที่มีบุคลิกภาพต่างกัน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจพิจารณารูปแบบการเรียนการสอน และแผนการจัดการเรียนรู้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์
ข้าราชการบำนาญ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาณี ชินวงศ์
อาจารย์ประจำสถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. รองศาสตราจารย์ ม.ล.อัจจิมา เกิดผล
ข้าราชการบำนาญ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาภัสรา ชินวรรณโณ
อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาต่างประเทศ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. อาจารย์ ดร.ชาริณี ตริวิรัญญู
อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
6. อาจารย์ ดร.ฉัตรวรรณ ลัญฉวรรธนะกร
อาจารย์ประจำสาขาวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจพิจารณาแบบสอบการรู้เรื่องการอ่าน และแบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน

1. รองศาสตราจารย์ ม.ล.อัจจิมา เกิดผล
ข้าราชการบำนาญ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม
2. อาจารย์ ดร.ศจี จิระโร
อาจารย์ประจำสำนักทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
3. อาจารย์ ดร.ดวงใจ บุญยะภาส
นักวิชาการศึกษานำนาฏการพิเศษ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. อาจารย์พัชรินทร์ อารมณีสาวะ
นักวิชาการ สาขาวิจัย สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามเข้าใจในการอ่านและการนำผลการอ่านไปใช้
2. แบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตัวอย่างแบบสอบความเข้าใจในการอ่านและการนำผลการอ่านไปใช้

แบบทดสอบการอ่าน ฉบับทดสอบก่อนเรียน

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบชุดนี้เป็นแบบทดสอบเกี่ยวกับการอ่าน แบ่งออกเป็น 2 ตอน
ตอนที่ 1 เป็นแบบทดสอบแบบจับคู่ จำนวน 10 ข้อ
ให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในข้อสอบ (10 คะแนน)
ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ และเติมคำตอบ
จำนวน 29 ข้อ ให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในข้อสอบ
(35 คะแนน)
2. ก่อนลงมือทำให้นักเรียนเขียนชื่อ นามสกุล ชั้น เลขที่ ในข้อสอบให้เรียบร้อย
3. นักเรียนมีเวลาในการทดสอบ 1 ชั่วโมง
4. อนุญาตให้นักเรียนออกจากห้องสอบได้เมื่อเวลาผ่านไปแล้ว 30 นาที
5. หากมีปัญหา หรือข้อสงสัยใด ๆ เกี่ยวกับการสอบ ให้ยกมือขึ้นเพื่อถามผู้คุมสอบ

ชื่อ-นามสกุล.....ชั้น ม.3/..... เลขที่ .....

ขอให้นักเรียนทุกคนตั้งใจทำอย่างเต็มความสามารถ และโชคดีในการสอบ
ตอนที่ 1 ให้นักเรียนเลือกแหล่งข้อมูลจากการอ่านที่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่
กำหนดให้

ต่อไปนี้ แล้วเติมตัวเลขในช่องว่างให้ถูกต้อง

1. สเตตัสเฟซบุ๊กของคุณแม่	2. หนังสือหลักภาษาไทย
3. สารานุกรมไทยฉบับเยาวชน ชุดเศรษฐกิจไทย	4. หนังสือคู่มือนักท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติ
5. ตำราเรียนวิชาต่าง ๆ	6. หนังสือพิมพ์
7. หนังสือสุดยอดนวัตกรรมงานประดิษฐ์ที่ใช้งานได้	8. แผนที่วัดพระแก้วและศาลหลักเมือง
- จริง
9. ทวิตเตอร์ “คุยข่าวทั่วไทย”	10. เว็บไซต์ของโรงเรียน
11. ป้ายนิเทศแนะนำหนังสือใหม่ของห้องสมุด	12. หนังสือธรรมะ
13. นิตยสารเรื่องลึกลับ	14. ป้ายประกาศณรงค์ให้ไปเลือกตั้ง
15. พจนานุกรม

- ..... 1. ศึกษาเกี่ยวกับกำหนดการต่าง ๆ ของโรงเรียนในช่วงปิดภาคการศึกษา
- ..... 2. ศึกษาข้อมูลการเดินทางก่อนไปเที่ยวเขาใหญ่
- ..... 3. ติดตามข่าวสารพิธีบำเพ็ญพระราชกุศลถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9
- ..... 4. ติดตามอาการป่วยของคุณยายที่เข้าโรงพยาบาลเมื่อเช้านี้
- ..... 5. ทบทวนเนื้อหาก่อนสอบกลางภาคเรียน

- ..... 6. นำเพื่อนชาวต่างประเทศซึ่งเป็นนักเรียนแลกเปลี่ยนไปท่องเที่ยวรอบเกาะ
รัตนโกสินทร์
- ..... 7. ติดตามการรายงานข่าวสารอย่างรวดเร็วทันเหตุการณ์ของนักข่าวภาคสนามที่
นักเรียน ชื่นชอบ
- ..... 8. ได้รับมอบหมายให้เขียนจดหมายขอความร่วมมือให้โรงเรียนต่าง ๆ ส่งตัวแทนเข้า
ร่วมกิจกรรมวันสิ่งแวดล้อม
- ..... 9. อยากผ่อนคลาย ทำจิตใจให้สงบ และฝึกสมาธิก่อนนอน
- ..... 10. ครูวิชาภาษาไทยมอบหมายให้ค้นคว้าความหมายของคำศัพท์ยากจากวรรณคดีเพื่อ
นำมารายงานหน้าชั้นเรียน

ตอนที่ 2 คำชี้แจง: ให้นักเรียนเติมคำตอบให้ถูกต้องสมบูรณ์ลงในข้อสอบ

ใช้บทอ่านต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ 1-6

.....

มีร้านค้าแห่งหนึ่ง ตัดประกาศขายลูกสุนัข 7 ตัว เมื่อรู้ข่าว ก็มีเด็ก ๆ แวะเวียนเข้ามาเล่น มา
ชมลูกสุนัขทุกวัน แต่ก็ยังไม่มีใครตกลงใจซื้อ เพราะเป็นสุนัขพันธุ์ดี มีราคาค่อนข้างแพง

วันหนึ่ง ขณะที่เจ้าของร้านกำลังยุ่งอยู่กับการขายของอื่นๆ ให้แก่ลูกค้าในร้าน เด็กชาย
หน้าตาน่าเอ็นดูคนหนึ่ง ก็มากระตุกขายเสียเขา เขาก้มลงมอง และถามว่ามีอะไรให้ช่วยหรือไม่

“เพื่อนของผม บอกว่า ที่ร้านของคุณอา มีลูกหมาขาย ผมอยากเลี้ยงลูกหมาสักตัว พ่อแม่
ก็อนุญาตแล้ว ขอผมดูลูกหมาของคุณอาหน่อยได้ไหมครับ” เด็กบอกอย่างสุภาพ

“อ้อ ได้สิหนู พวกมันกำลังนอนเล่นอยู่หลังร้านนะ” เจ้าของร้านกล่าวอย่างยินดีแล้วผิวปาก
เรียกสุนัขทั้งเจ็ดออกมา เด็กชายยิ้มร่าเมื่อเห็นลูกสุนัขขี้งตั๋นุ้ยออกมาทีละตัว เขานับ...แต่ก็มีแค่หก
ตัวเท่านั้น “ไหนว่ามี เจ็ดตัว มีคนซื้อไปตัวหนึ่งแล้วหรือครับ” เด็กชายถาม

เจ้าของร้านตอบว่า “อ้อ เปลา่หรงหนู ยังไม่มีใครซื้อไปเลยสักตัว เพียงแต่ตัวสุดท้ายขาหลังเขาไม่ดี มันก็เลยต้องคลานออกมา วิ่งมาพร้อมกับพี่ ๆ ของมันไม่ได้” สิ้นคำเจ้าของร้าน ลูกสุนัขตัวที่เจ็ดก็คลานออกมา ขาหลังทั้งคู่ของมันลีบเหลือนิดเดียว มันต้องใช้ขาหน้าลากพาร่างกายออกมาจากหลังร้าน ลูกสุนัขมองมาทางเด็กชายแล้วครางจืด ๆ เห็นได้ชัดว่ามันพยายามคลานมาหาเขา หางของมันกระดิก

ตุ๊กตุ๊ก ๆ อยู่ตลอดเวลา มันคลานเข้าไปเลียรองเท้าของเด็กชาย ท่าทางจะชอบเขามาก

เด็กชายหัวเราะแล้วอุ้มมันขึ้นมา ก่อนจะถามเจ้าของร้านว่า “หมาตัวนี้ราคาเท่าไรครับ”

“ปกติ อาบอกขายอยู่ตัวละสองพันบาทนะ” เจ้าของร้านตอบ เด็กชายนิ่งอึ้งไป ก่อนจะล้วงกระเป๋าหยิบเงินออกมานับเขามือเงิน อยู่เพียงสิร้อยห้าสิบบาทเท่านั้น “ผมมีเงินไม่พอซื้อหมาตัวนี้” เด็กชายพิมพ์อย่างเศร้าใจ เจ้าของร้าน รีบบอกทันทีว่า “โห้! หนู ถ้าหนูอยากได้หมาตัวนี้ไปก็เอาไปเถอะ ไม่ต้องจ่ายเงินหรอก อายกให้หนูฟรีๆ ไปเลย” เด็กชายฟังเจ้าของร้านแล้วชะงักไป ก่อนจะถามกลับไปอย่าง

ไม่พอใจว่า “ทำไมครับ ทำไมถึง บอกว่าไม่ต้องจ่ายเงินถ้าจะซื้อหมาตัวนี้” “ก็อย่างที่หนูเห็นอย่างไรล่ะ ลูกหมาตัวนี้มันติดมาพร้อม ๆ พี่ ๆ น้องๆ ของมัน และอาก็ไม่คิดว่าจะขายมันอยู่แล้ว เพราะมันพิการ วิ่งก็ไม่ได้ กระโดดก็ไม่ได้ ความจริงอาไม่อยากจะให้หนูได้ของมีตำหนิอย่างนี้ไปนะ ลองดูตัวอื่นดีไหม” เด็กชายเม้มปากแน่นก่อนจะพูดว่า

“คุณอาดูอะไรนี่สิครับ” ว่าแล้วเขาก็ดึงขาทางแกงทั้งสองข้างขึ้น เจ้าของร้านจึงได้เห็นว่าขาของเด็กชายคนนี้ เล็กลีบเช่นเดียวกับขาหลังของลูกสุนัข แต่ที่ทำให้เขายืนอยู่ได้ ก็เพราะมีขาเทียมช่วยพยุงเอาไว้

“คุณอาครับ ขาของผมก็ลีบใช้การอะไรไม่ได้เหมือนกัน ผมเดินช้ากว่าเพื่อนคนอื่น ๆ วิ่งก็ไม่ได้กระโดดก็ไม่ได้ อย่างนี้ผมก็เป็นคนไร้คุณค่าหรือเปล่าครับ” เจ้าของร้านนิ่งอึ้งไป ความรู้สึกผิดแล่นปราดเข้าสู่หัวใจของเขา เด็กชายปล่อยขาทางแกงลงแล้วพูดต่อว่า “ผมจะซื้อสุนัขตัวนี้ในราคาสองพันบาท เท่ากับลูกหมาตัวอื่น ๆ แต่ว่าผมมีเงินไม่พอ ถ้าผมจะอ้อนวอนคุณอาขอผ่อนราคาของลูกหมาตัวนี้ เดือนละหนึ่งร้อยบาททุกเดือนจนครบสองพันบาท คุณอาจะว่าอย่างไรครับ”

เจ้าของร้านน้ำตาไหลริน ทรวดตัวลงตรงหน้าเด็กชายและกอดเขาไว้ด้วยความประทับใจ พลางกล่าวขอโทษขอโพย ในสิ่งที่ตนได้ทำผิดพลาดไป เขาบอกว่าไม่ขัดข้องที่จะให้เด็กชายผ่อนค่าตัว

ของลูกสุนัขตัวนี้ และกล่าวว่า “ถ้าสุนัขทุกตัวมีเจ้านายที่จิตใจดีอย่างเด็กชาย พวกมันก็คงจะมีชีวิตที่เป็นสุขอย่างมาก”

1. ข้อใดไม่สามารถสันนิษฐานได้เกี่ยวกับเด็กชาย

1. เป็นคนรักสุนัข
2. พอใจในราคาสุนัข
3. มีฐานะยากจน
4. อยากเลี้ยงสุนัข

2. ข้อใดเป็นวัตถุประสงค์ของผู้เขียน

1. เล่าเรื่องเพื่อแสดงข้อคิดสำคัญ
2. โน้มน้าวใจให้ซื้อสุนัข
3. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับชีวิตที่มีความสุข
4. อธิบายลักษณะของสุนัขพิการ

3. จงเลือกคำจากบทอ่านที่สอดคล้องมากที่สุดกับคำที่ขีดเส้นใต้

“ความจริงอาไม่ยอมให้หนูได้ของมีค่าแบบนี้ไปนะ ลองดูตัวอื่นดีไหม”

4. “ผมจะซื้อสุนัขตัวนี้ในราคาสองพันบาท เท่ากับลูกหมาตัวอื่น ๆ แต่ว่าผมมีเงินไม่พอ ถ้าผมจะอ่อนวอนคุณอาขอผ่อนราคาของลูกหมาตัวนี้ เดือนละหนึ่งร้อยบาททุกเดือน จนครบสองพันบาท คุณอาจะว่าอย่างไรครับ”... เขาบอกว่าไม่ขัดข้องที่จะให้เด็กชายผ่อนค่าตัวของลูกสุนัขตัวนี้

หากนักเรียนเป็นเจ้าของสุนัข นักเรียนจะตัดสินใจเช่นนั้นหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

5. ให้นักเรียนตั้งชื่อเรื่องที่แสดงความคิดสำคัญของเรื่อง พร้อมระบุเหตุผลว่าเหตุใดจึงตั้งชื่อเรื่อง
เช่นนั้น

ชื่อเรื่อง.....

เพราะ.....

6. นักเรียนได้ข้อคิดอย่างไรจากการอ่านเรื่องนี้ และจะนำข้อคิดไปใช้ในชีวิตจริงอย่างไร

ข้อคิดที่ได้รับคือ.....

แนวทางการนำไปใช้คือ.....

.....

แบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน

คำชี้แจง

1. แบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่านนี้มีทั้งหมด 22 ข้อ นักเรียนต้องอ่านข้อความให้เข้าใจ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับลักษณะของนักเรียนมากที่สุด
2. คำตอบของนักเรียนไม่มีถูกหรือผิด
3. โปรดตอบคำถามให้ตรงกับคุณลักษณะที่แท้จริง และตอบคำถามให้ครบทุกข้อ มิฉะนั้น แบบวัดชุดนี้จะไม่สามารถใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้
4. แบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน มี 2 ตอน ได้แก่
ตอนที่ 1 มีข้อความ 2 ข้อ
ตอนที่ 2 มีข้อความ 20 ข้อ

ชื่อ-สกุล .....ม.3/..... เลขที่ .....

ตอนที่ 1

ข้อ 1 นักเรียนอ่านนอกห้องเรียนด้วยความสนใจของตนเองบ่อยเพียงใด

☐ 6-7 วันต่อสัปดาห์	☐ 4-5 วันต่อสัปดาห์
☐ 2-3 วันต่อสัปดาห์	☐ 1 วันต่อสัปดาห์หรือน้อยกว่านั้น

ข้อ 2 นักเรียนอ่านจากสถานการณ์ใดต่อไปนี้และอ่านจากสื่อใด

สถานการณ์ส่วนตัว หมายถึง อ่านเพื่อตอบสนองความต้องการส่วนบุคคล

สถานการณ์สาธารณะ หมายถึง การอ่านที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของสังคม
ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสาธารณะ

สถานการณ์การงาน หมายถึง การอ่านเพื่อต้องการวิธีทำ เช่น คำสั่ง วิธีการ

สถานการณ์การศึกษา หมายถึง การอ่านเพื่อหาสาระ ข้อมูลในการเรียนรู้

ส่วนตัว

นิทาน

การ์ตูน

เรื่องสั้น

นวนิยาย

เฟซบุ๊ก

อื่น ๆ (ระบุ).....

สาธารณะ

ทวิตเตอร์ (ข้อมูลข่าวสาร)

การงาน

บทความ (ขั้นตอนการดำเนินการ)

การศึกษา

หนังสือเรียน

อีเมล (การส่งงานให้เพื่อน/ครู)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตอนที่ 2 โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่สอดคล้องกับพฤติกรรม ลักษณะ หรือความรู้สึก
ของนักเรียนมากที่สุด

- 1 หมายถึง ตรงกับพฤติกรรม ลักษณะ หรือความรู้สึก น้อยที่สุด
- 2 หมายถึง ตรงกับพฤติกรรม ลักษณะ หรือความรู้สึก น้อย
- 3 หมายถึง ตรงกับพฤติกรรม ลักษณะ หรือความรู้สึก ค่อนข้างน้อย
- 4 หมายถึง ตรงกับพฤติกรรม ลักษณะ หรือความรู้สึก ค่อนข้างมาก
- 5 หมายถึง ตรงกับพฤติกรรม ลักษณะ หรือความรู้สึก มาก
- 6 หมายถึง ตรงกับพฤติกรรม ลักษณะ หรือความรู้สึก มากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ความสอดคล้องกับลักษณะของนักเรียน					
		6	5	4	3	2	1
1	ฉันใส่ใจติดตามเนื้อหาเรื่องที่อ่าน						
2	ฉันอ่านโดยไม่ต้องให้ใครบังคับ						
3	ฉันอ่านผ่าน ๆ เพื่อให้จบเรื่องเท่านั้น						
4	ฉันอ่านเพื่อสอบเท่านั้น						
5	ฉันไม่มีสมาธิในการอ่าน						
6	ฉันมีความสุขเมื่ออ่านเรื่องต่าง ๆ						
7	ฉันพยายามในการอ่านมากขึ้นเพื่อให้เป็นนักอ่านที่มีคุณภาพ						
8	ฉันอ่านเรื่องต่าง ๆ เป็นงานอดิเรก						
9	ฉันวางแผนการอ่านเพื่อให้สอบได้คะแนนมากขึ้น						
10	ฉันอ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับเนื้อหาที่ครูแนะนำในชั้นเรียน						
11	ฉันไม่ค่อยแนะนำหนังสือที่ฉันได้อ่านให้กับเพื่อน						
12	ฉันกังวลใจเมื่อครูให้อ่านออกเสียงให้เพื่อนร่วมชั้นฟัง						
13	ฉันพยายามหลีกเลี่ยงการร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการอ่าน						
14	ฉันชอบแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน						
15	ฉันจะถามผู้อื่นหากฉันไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน						
16	ฉันเป็นคนเล่าเรื่องที่อ่านให้คนในครอบครัวฟัง						
17	ฉันมักเข้าร่วมกิจกรรมการอ่านของโรงเรียนหรือห้องสมุด						
18	ฉันคุยกับผู้อื่นเกี่ยวกับประเด็นที่น่าสนใจจากเรื่องที่อ่านได้						
19	ฉันไม่ชอบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน						
20	ฉันอาสาเป็นตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานเกี่ยวกับการอ่าน						

**คู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่าน
แบบเสริมต่อการเรียนรู้และการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง
เพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น**

คู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้และการเรียนรู้แบบกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จัดทำขึ้นเพื่อนำเสนอรายละเอียดของรูปแบบการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้สนใจเข้าใจรายละเอียดของรูปแบบการเรียนการสอน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้บรรลุวัตถุประสงค์

คู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอนประกอบด้วยสาระสำคัญ 7 ประการ ดังนี้

1. แนวคิดพื้นฐานของรูปแบบการเรียนการสอน
2. หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน
3. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน
4. ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน
5. การวัดและการประเมินผลการจัดการเรียนการสอน
6. แนวทางการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้
7. เงื่อนไขการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้

แนวคิดพื้นฐานของรูปแบบการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้และการเรียนรู้แบบกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พัฒนาขึ้นโดยอาศัยแนวคิดพื้นฐาน 2 ประการ ได้แก่

1. แนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ (Scaffolded Reading Experience Approach)

แนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ เป็นแนวคิดที่ใช้ในการออกแบบการเรียนการสอนการอ่าน นำเสนอโดย Graves and Fitzgerald แนวการสอนนี้พัฒนามาจากทฤษฎีการเสริมต่อการเรียนรู้ของ เลฟ วิกอตสกี (Vygotsky) โดยมีความเชื่อพื้นฐานว่าการเสริมต่อการเรียนรู้คือการช่วยเหลือของครูหรือเพื่อนเพื่อให้นักเรียนให้ประสบความสำเร็จได้ด้วยตนเอง

เป็นการประยุกต์แนวคิดเกี่ยวกับช่วงพัฒนาการทางปัญญา (zone of proximal development) สู่การจัดการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้นักเรียนเชื่อมโยงความสามารถที่มีอยู่เข้ากับเป้าหมายการเรียนรู้จนประสบความสำเร็จหรือมีพัฒนาการในระดับที่สูงขึ้น

กรอบแนวคิดในการจัดการเรียนรู้มี 2 ระยะ คือ ระยะวางแผนและระยะการนำไปใช้ โดยใน ระยะวางแผน ครูและนักเรียนต้องช่วยกันคัดเลือกบทอ่านและกำหนดวัตถุประสงค์ของบทอ่าน แล้วจึงฝึกอ่านในระยะการนำไปใช้

สาระสำคัญของแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้สรุปได้ ดังนี้

1. การสำรวจประสบการณ์การอ่านของนักเรียน ช่วยให้ครูวางแผนและจัดการเรียนรู้การอ่าน ที่เหมาะสมกับเพศ วัย และความสนใจของนักเรียน ทำให้นักเรียนเข้าใจบทอ่านง่ายขึ้น อ่านได้อย่างเพลิดเพลิน และพัฒนาความสามารถในการอ่านได้เต็มตามศักยภาพ
2. การให้นักเรียนเลือกบทอ่านตามความสนใจ ความยากง่าย และเนื้อหาที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง สามารถสร้างแรงจูงใจในการอ่านให้กับนักเรียนได้
3. วิธีสอนและการใช้กลยุทธ์การอ่านที่เหมาะสมกับบทอ่าน ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์การอ่านที่ตั้งไว้ และสามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. การเชื่อมโยงผลการอ่านกับชีวิตจริงทำให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับสังคม และเห็นคุณค่าของการอ่าน

2. การเรียนรู้แบบกำกับตนเอง (Self-Regulated Learning)

การเรียนรู้แบบกำกับตนเองมีพื้นฐานมาจากแนวคิดทางจิตวิทยาของกลุ่มการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (social cognitive theory) คือ แนวคิดการกำกับตนเอง (self-regulation) การกำกับตนเองเป็นกระบวนการในการควบคุมการดำเนินกิจกรรมของบุคคลประกอบด้วย ระยะเวลาวางแผน ระยะเวลาปฏิบัติ และระยะสะท้อนตนเอง

การกำกับตนเองเกิดขึ้นได้ในทุกสถานการณ์รวมทั้งสถานการณ์เชิงวิชาการ ซึ่งเรียกว่า การเรียนรู้แบบกำกับตนเอง ในวงการการศึกษาได้ประยุกต์ใช้แนวคิดนี้เพื่อให้นักเรียนสามารถกำกับกระบวนการเรียนรู้ของตนเองได้ เพราะมีความเชื่อว่าการกำกับกับการเรียนรู้ของตนเองอย่างเป็นระบบ จะทำให้บุคคลประสบความสำเร็จทางการเรียน

สาระสำคัญของแนวคิดการเรียนรู้แบบกำกับตนเองสรุปได้ 3 ประการ ดังนี้

1. การระบุ กำหนดภาระงาน และเป้าหมายการเรียนรู้ช่วยเสริมสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้
2. การเลือกใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมทำให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ที่กำหนดไว้
3. การส่งเสริมให้นักเรียนประเมินผลการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนเลือกกลยุทธ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเองได้ในโอกาสต่อไป

หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ และการเรียนรู้แบบกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นเพื่อเพื่อให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการอ่าน ตระหนักในคุณค่าของการอ่าน และใช้การอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาข้อมูลที่สอดคล้องกับความต้องการของตน

รูปแบบการเรียนการสอนนี้มีหลักการสำคัญ 4 ประการ คือ

1. การวางแผนการสอนจากข้อมูลเกี่ยวกับการอ่านของนักเรียน ทำให้ได้แผนการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความสามารถ ความสนใจ และประสบการณ์การอ่านของนักเรียน ช่วยพัฒนาความสามารถและความสนใจในการอ่าน
2. การกระตุ้นและส่งเสริมให้นักเรียนระบุและกำหนดภาระงานการอ่าน บทอ่าน และวัตถุประสงค์การอ่านบนฐานประสบการณ์การอ่านของนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการอ่าน และมีเป้าหมายการอ่านที่ชัดเจน
3. การจัดการเรียนรู้การอ่านบนฐานประสบการณ์การอ่านโดยใช้กลยุทธ์การอ่านและกลยุทธ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียน และให้นักเรียนเชื่อมโยงผลการอ่านกับชีวิตจริงทำให้นักเรียนเข้าใจบทอ่าน อ่านอย่างเพลิดเพลิน มีปฏิสัมพันธ์กับสังคม และเห็นคุณค่าของการอ่าน
4. การประเมินผลการอ่านตามกลยุทธ์ที่ใช้ ทำให้นักเรียนทราบผลจากการเลือกใช้กลยุทธ์ ส่งผลให้เลือกใช้กลยุทธ์ที่เหมาะสมกับความสามารถและเป้าหมายการอ่านของตนต่อไป

วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ และการเรียนรู้แบบกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่าน ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านความเข้าใจในการอ่าน
2. ด้านการนำผลการอ่านไปใช้
3. ด้านความรักและผูกพันกับการอ่าน

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้

รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ และการเรียนรู้แบบกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น มี ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 สำรวจประสบการณ์การอ่าน

ครูสำรวจประสบการณ์การอ่านของนักเรียนเกี่ยวกับหนังสือที่ชอบอ่าน เวลาที่ใช้ในการอ่าน หนังสือ เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์เกี่ยวกับการอ่าน และครูใช้ ประสบการณ์การอ่านเป็นฐานในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบ่งเป็น 2 ชั้นย่อย ได้แก่

1.1 ครูสำรวจประสบการณ์การอ่านของนักเรียน

ครูสำรวจประสบการณ์การอ่านของนักเรียนโดยใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น การสนทนา การให้ ตอบแบบสำรวจเกี่ยวกับความสนใจในการอ่าน ประเภทของหนังสือที่นักเรียนชอบอ่าน วัตถุประสงค์ การอ่าน เวลาที่นักเรียนใช้ในการอ่าน เพื่อนำข้อมูลมาใช้เป็นข้อมูลในการจัดการสอนอ่านเพื่อให้ สอดคล้องกับลักษณะของนักเรียน และพัฒนานักเรียนให้เต็มตามศักยภาพ

1.2 นักเรียนแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์การอ่าน

เมื่อได้ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์การอ่านของนักเรียนแล้วครูนำสนทนาเกี่ยวกับ ประสบการณ์การอ่านโดยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของครูกับของนักเรียน จากนั้นให้นักเรียนเข้ากลุ่ม ตามประเภทของบทอ่านที่ตนสนใจแล้วแลกเปลี่ยนประสบการณ์การอ่านภายในกลุ่ม

หมายเหตุ ขั้น 1.1 ใช้เฉพาะแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เท่านั้น ส่วนแผนต่อไปใช้ตั้งแต่ ขั้นที่ 1.2 เป็นต้นไป

ขั้นที่ 2 วางแผนสร้างประสบการณ์การอ่าน

ครูและนักเรียนร่วมกันตั้งวัตถุประสงค์การอ่าน เพื่อให้นักเรียนสามารถคัดเลือกบทอ่านที่มี อยู่อย่างหลากหลายให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ ตลอดจนร่วมกันวางแผนเกี่ยวกับแนวทางการอ่าน เพื่อให้เข้าใจบทอ่าน แบ่งเป็น 2 ชั้นย่อย ได้แก่

1.1 นักเรียนกำหนดวัตถุประสงค์การอ่านและคัดเลือกบทอ่าน

ครูกระตุ้นให้นักเรียนตั้งวัตถุประสงค์ในการอ่าน โดยครูนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์การอ่าน และประเภทของบทอ่านที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์จากนั้นให้นักเรียนเลือก บทอ่านที่หลากหลายให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การอ่าน เพศ วัย ความสนใจของนักเรียนเอง โดย ครูเป็นผู้จัดเตรียมหรือแนะนำบทอ่าน

1.2 นักเรียนกำหนดแนวทางการอ่านร่วมกับครู

ครูและนักเรียนพิจารณาบทอ่านที่เลือกร่วมกันในเบื้องต้น จากนั้นร่วมกันกำหนด แนวทางในการอ่านเพื่อให้ประสบความสำเร็จ

ขั้นที่ 3 เสริมต่อประสบการณ์การอ่าน

นักเรียนศึกษากลยุทธ์การอ่านที่เหมาะสมกับบทอ่านที่เลือกจากการแนะนำ สาธิต ของครู เพื่อใช้กลยุทธ์การอ่านทำความเข้าใจบทอ่านผ่านการมีปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน โดยครูให้ คำแนะนำตามความเหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใจบทอ่านและเชื่อมโยงข้อมูลจากบทอ่านสู่ สถานการณ์ในชีวิตจริง แบ่งเป็น 3 ขั้นตอนย่อย ได้แก่

3.1 ครูอธิบาย/ สาธิต กลยุทธ์การอ่านและกลยุทธ์การเรียนรู้

ครูนำเสนอกลยุทธ์การอ่าน และกลยุทธ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย พร้อมทั้งสาธิตกล วิธีการใช้ กลยุทธ์ในการอ่านบทอ่านที่ครูเตรียมมา

กลยุทธ์การอ่าน เช่น การกำหนดวัตถุประสงค์การอ่าน การสำรวจบทอ่านโดยภาพรวม การวิเคราะห์โครงสร้างของบทอ่าน การคาดหมายเนื้อหาล่วงหน้า การใช้บริบทในการค้นหา ความหมายของบทอ่าน การใช้ผังมโนทัศน์เพื่อจัดกลุ่มความคิด การสรุปย่อ การถามตนเอง

กลยุทธ์การเรียนรู้ เช่น การกำหนดเป้าหมายการอ่าน การวางแผนการอ่าน การสืบค้น สารสนเทศเพิ่มเติม การทบทวนบันทึก การขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น การประเมินตนเองเทียบกับ เป้าหมายที่ตั้งไว้

3.2 นักเรียนเรียนรู้และใช้กลยุทธ์การอ่านและกลยุทธ์การเรียนรู้

นักเรียนร่วมกันระบุกลยุทธ์การอ่าน และกลยุทธ์การเรียนรู้ที่ครูใช้อ่านบทอ่านจน

ประสบความสำเร็จ จากนั้นนักเรียนทดลองใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ ที่เหมาะกับตนเองในการอ่านบทอ่าน โดยครูคอยสังเกตและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการอ่านให้เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียน

3.3 นักเรียนอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการอ่าน

นักเรียนเข้ากลุ่มเพื่ออภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการอ่านร่วมกัน โดยเชื่อมโยงข้อมูลจากบทอ่านกับชีวิตจริง และนำเสนอผลการอ่านในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น ตอบคำถาม ทำใบงาน นำเสนอผลการอ่านหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ 4 ประเมินประสบการณ์การอ่าน

นักเรียนประเมินกลยุทธ์การอ่านและกลยุทธ์การเรียนรู้ที่ใช้ว่าทำให้ประสบความสำเร็จในการอ่านมากน้อยเพียงใด เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการเลือกใช้กลยุทธ์ที่เหมาะสมกับบทอ่านทั้งในและนอกชั้นเรียน แบ่งเป็น 2 ชั้นย่อย ได้แก่

a. นักเรียนประเมินการใช้กลยุทธ์

ครูนำอภิปรายเกี่ยวกับกลยุทธ์การอ่านและกลยุทธ์การเรียนรู้ที่นักเรียนใช้ เพื่อให้ให้นักเรียนประเมินว่ากลยุทธ์ที่ตนเองเลือกใช้มีประสิทธิภาพหรือไม่ หากไม่มีประสิทธิภาพจะสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลง กลยุทธ์ในครั้งต่อไปอย่างไรเพื่อให้ประสบความสำเร็จ

b. นักเรียนนำข้อมูลจากการประเมินไปใช้ฝึกการอ่านประเภทต่าง ๆ

นักเรียนประเมินผลการใช้กลยุทธ์และปรับปรุงกลยุทธ์ของตนเองให้เหมาะสมเพื่อนำไปใช้อ่านบทอ่านประเภทเดียวกันในชีวิตจริง

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้และการเรียนรู้แบบกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- 1) การวัดและประเมินการเรียนรู้เรื่องการอ่านก่อนการใช้รูปแบบการเรียนการสอน ใช้แบบสอบถามเข้าใจในการอ่านและการนำผลการอ่านไปใช้ และแบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน

2) การวัดและประเมินการรู้เรื่องการอ่านระหว่างการใช้รูปแบบการเรียนการสอน ใช้แบบฝึกหัด แบบทดสอบย่อย แบบประเมินผลการนำเสนอผลงานที่แสดงออกถึงความเข้าใจในการอ่าน และการสังเกตพฤติกรรม

3) การวัดและประเมินการรู้เรื่องการอ่านหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอน ใช้แบบสอบถามความเข้าใจในการอ่านและการนำผลการอ่านไปใช้ (ฉบับคู่ขนานกับการทดสอบก่อนเรียน) และแบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน (ฉบับเดียวกับแบบวัดก่อนเรียน)

แนวทางการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้

การนำรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้และ การเรียนรู้แบบกำกับตนเองไปใช้ ผู้สอนควรดำเนินการ ดังนี้

1. การศึกษารายละเอียดของรูปแบบการเรียนการสอน

ผู้สอนต้องทำความเข้าใจ และศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนให้ครบถ้วน ตั้งแต่ หลักการ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อประยุกต์เป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนรายวิชาของตน

2. การคัดเลือกประเภทและเนื้อหาของบทอ่าน

เนื่องจากรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นนี้ใช้เป็นรูปแบบการเรียนการสอนการอ่าน เพราะฉะนั้นประเภท และเนื้อหาของบทอ่านจึงมีความสำคัญ ผู้สอนต้องเลือกประเภทและเนื้อหาของบทอ่านให้หลากหลาย ครอบคลุม วัตถุประสงค์การอ่าน (การอ่านเพื่อประสบการณ์ทางวรรณกรรม/ การอ่านเพื่อค้นคว้าและใช้ข้อมูล) และสถานการณ์การอ่าน (ส่วนตัว/ สาธารณะ/ การศึกษา/ อาชีพ) นอกจากนี้ต้องคำนึงถึงความสนใจของผู้เรียน และพิจารณาระดับความยากง่ายของบทอ่านให้เหมาะสมกับผู้เรียนด้วย

3. การเตรียมตัวของผู้สอน

รูปแบบการเรียนการสอนนี้เป็นรูปแบบที่ผู้สอนต้องกับการเตรียมการค่อนข้างมาก ทั้งนี้ เพราะกิจกรรมบางกิจกรรมครูต้องใช้เวลาออกเหนือจากชั่วโมงเรียน ผู้สอนควรเตรียมการตามลำดับ ดังนี้

3.1 ก่อนการสอน ผู้สอนต้องเตรียมบทอ่านที่หลากหลายจากสื่อประเภทต่าง ๆ เช่น หนังสือ นิตยสาร วารสาร หนังสือพิมพ์ ตลอดจนสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น สื่อออนไลน์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สื่อโซเชียลมีเดีย (social media) โดยจัดเป็นประเภท เช่น เรื่องสั้น บทความ ข่าว ประกาศ คู่มือการใช้ผลิตภัณฑ์ เพื่อให้ผู้เรียน ที่มีความสนใจในการอ่านแตกต่างกันได้เลือกศึกษาและทำกิจกรรมผ่านบทอ่านตามความสมัครใจ สร้างบรรยากาศให้ห้องเรียนเป็นห้องที่เอื้ออำนวยต่อการอ่าน มีจำนวนสื่อการอ่านที่มากเพียงพอให้นักเรียนค้นคว้าเพื่อนำมาใช้เป็นบทอ่านในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ นอกจากนี้ต้องศึกษาและฝึกฝนการใช้กลยุทธ์การอ่านประเภทต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับบทอ่านที่จะนำไปใช้ในชั้นเรียนแต่ละครั้ง

3.2 ระหว่างการสอน ผู้สอนต้องสาธิตกลยุทธ์การอ่านที่เลือกใช้อย่างชัดเจน เป็นลำดับขั้นตอน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถามหากไม่เข้าใจ ในชั้นให้ผู้เรียนทำกิจกรรมการอ่านร่วมกับกลุ่ม ผู้สอนต้องสังเกตปัญหาที่เกิดขึ้นอันส่งผลให้ผู้เรียนไม่เข้าใจบทอ่าน ผู้สอนต้องเข้าไปให้ความช่วยเหลือผู้เรียนแต่ละกลุ่มหากเห็นว่าผู้เรียนกลุ่มนั้นไม่สามารถแก้ปัญหาโดยบุคคลภายในกลุ่มได้ นอกจากนี้ผู้สอนต้องเตรียมคำถาม หรือประเด็นนำอภิปรายเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงสาระที่ได้จากการอ่านเข้ากับชีวิตประจำวันให้ได้ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในบทอ่านและเห็นคุณค่าของการอ่าน กลยุทธ์การอ่านที่แนะนำให้ใช้สำหรับฝึกอ่าน เช่น

1. การกำหนดวัตถุประสงค์การอ่าน ก่อนลงมืออ่านต้องกำหนดวัตถุประสงค์การอ่าน ว่าอ่านเพื่ออะไร จะทำให้มีทิศทางในการอ่านมากขึ้น
2. การสำรวจบทอ่านโดยภาพรวม เป็นการพิจารณาองค์ประกอบโดยรวมของบทอ่าน ว่าบทอ่านทั้งหมดประกอบด้วยส่วนใดบ้าง เพื่อเป็นการทำความเข้าใจบทอ่านในเบื้องต้น
3. วิเคราะห์โครงสร้างของบทอ่าน เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างของบทอ่าน
4. การคาดหมายเนื้อหาล่วงหน้า เป็นการคาดการณ์ว่าเนื้อหาที่ได้อ่านเกี่ยวข้องกับเรื่องใด โดยใช้ข้อมูลจากการสำรวจบทอ่านเป็นสำคัญ

5. การหาคำสำคัญที่ช่วยแนะความในบทอ่าน คำศัพท์สำคัญจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการกระตุ้นให้ผู้อ่านทำความเข้าใจบทอ่านได้ดีขึ้น
6. การใช้บริบทในการค้นหาความหมายของบทอ่าน เป็นการทำความเข้าใจในบทอ่านโดยใช้ข้อความแวดล้อมเพื่อทำความเข้าใจบทอ่าน
7. การอ่านระหว่างบรรทัด (การอนุมาน) เป็นการใช้ความคิดตีความบทอ่านในระหว่างการอ่าน เพื่อให้เข้าใจเนื้อหาของบทอ่านมากยิ่งขึ้น
8. การใช้ผังมโนทัศน์เพื่อจัดกลุ่มความคิด ทำให้ผู้อ่านสามารถจัดระบบเนื้อหาของบทอ่านได้จากความเข้าใจของตนเอง
9. การเขียนสรุปเนื้อหาสั้น ๆ เพื่อเป็นการเน้นย้ำ และสรุปสาระสำคัญในบทอ่านแต่ละตอน ในกรณีที่บทอ่านมีความยาวมาก
10. การประเมินความเข้าใจของตนเองขณะอ่าน โดยการถามตนเอง สรุประดับความเข้าใจของตนเองว่ามีความเข้าใจบทอ่านมากน้อยเพียงใด

3.3 หลังการสอน ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้กลยุทธ์การอ่านที่มีคุณภาพไปอ่านบทอ่านที่พบเจอในสถานการณ์จริง โดยการให้จัดทำบันทึกการอ่านในชีวิตประจำวันรายบุคคล การสนับสนุนให้เข้าร่วมกิจกรรมการอ่านที่จัดโดยโรงเรียน ชุมชน หน่วยงานต่าง ๆ ครูควรสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนนอกเหนือจากชั่วโมงการอ่านว่านักเรียนนำกลยุทธ์การอ่านที่ได้ฝึกฝนไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการศึกษาวิชาอื่น ๆ หรือไม่ ตลอดจนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เข้าพบเพื่อปรึกษา แลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับการอ่าน

4. การวัดและประเมินผลการรู้เรื่องการอ่าน

การสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการรู้เรื่องการอ่าน ผู้สอนต้องออกแบบเครื่องมือที่สอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการวัด โดยเฉพาะการสร้างแบบสอบการรู้เรื่องการอ่านต้องพิจารณาข้อคำถามให้สอดคล้องกับกลยุทธ์การอ่านที่ต้องการวัด และยังต้องพิจารณารูปแบบการตอบให้เหมาะสมสอดคล้องกับกลยุทธ์การอ่านแต่ละประเภทด้วย นอกจากนี้อาจพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลเพื่อใช้ระหว่างการเรียนการสอนด้วย เช่น แบบสังเกตพฤติกรรม แบบบันทึกการอ่าน อันจะทำให้การส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่านสัมฤทธิ์ผลดียิ่งขึ้น

เงื่อนไขการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้

การนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้มีเงื่อนไขที่ควรพิจารณา ดังนี้

1. เงื่อนไขด้านเวลา

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นให้ความสำคัญกับความต่อเนื่องของขั้นตอนการเรียนการสอน กล่าวคือ ขั้นตอนการเรียนการสอนทั้ง 4 ขั้นตอน ต้องทำต่อเนื่องกันและควรทำให้เสร็จสิ้นในการสอนแต่ละครั้ง จากผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน ผู้วิจัยพบว่า เวลาที่ใช้ในการสอนให้เพียงพอ อาจจัดเป็นคาบคู่ (100 นาที) เป็นอย่างต่ำเพื่อให้จัดการเรียนการสอนได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิผล

2. เงื่อนไขด้านผู้เรียน

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นได้นำไปทดลองใช้กับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างไรก็ตาม ผู้สอนสามารถนำรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นไปพัฒนาผู้เรียนในระดับการศึกษาอื่น ๆ ได้ ทั้งประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา โดยศึกษาระดับการรู้เรื่องการอ่านของกลุ่มที่ต้องการพัฒนา แล้วปรับเปลี่ยนบทอ่าน เทคนิคการสอน สื่อการสอน ให้มีความเหมาะสม

3. เงื่อนไขด้านรายวิชา

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นได้นำไปใช้ในคาบ “เพิ่มเวลารู้” ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย อย่างไรก็ตามผู้สอนที่สนใจพัฒนาการรู้เรื่องการอ่านสามารถใช้แนวทางการสอนที่ผู้วิจัยเสนอเสนอไว้ไปพัฒนาการรู้เรื่องการอ่านได้ทุกกลุ่มสาระ ทั้งนี้เพราะการรู้เรื่องการอ่านเป็นความสามารถที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ทุกวิชา

แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มทดลอง
เรื่อง การสำรวจประสบการณ์การอ่าน และการอ่านเรื่องสั้น
เวลา 4 คาบ (200 นาที)

ความคิดรวบยอด

วัตถุประสงค์ในการอ่านสามารถจำแนกได้เป็น 2 ประการ ได้แก่ 1) การอ่านเพื่อประสบการณ์ทางวรรณกรรม มักเกิดขึ้นในบริบทส่วนตัว ตัวอย่างบทอ่านที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์นี้ คือ เรื่องสั้น นวนิยาย บทกวี ฯลฯ 2) การอ่านเพื่อค้นคว้าและนำข้อมูลมาใช้ มักเกิดขึ้นในบริบทที่หลากหลาย ได้แก่ บริบทสาธารณะ บริบทการทำงานอาชีพ และบริบทการศึกษา ตัวอย่างบทอ่านที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์นี้ คือ ประกาศ คู่มือ แผนที่ ฯลฯ

การอ่านเรื่องสั้นเป็นการอ่านเพื่อความเพลิดเพลินทำให้ผู้อ่านสนุกสนานไปกับเนื้อเรื่องตลอดจนเรียนรู้เนื้อหาสาระผ่านบทอ่าน การอ่านเรื่องสั้นผู้อ่านต้องอ่านเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบแล้วพิจารณาองค์ประกอบของเรื่องสั้น ได้แก่ โครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก และแก่นเรื่อง เพื่อวิเคราะห์คุณค่าของเรื่องสั้น

การอ่านเรื่องสั้นนอกจากทำให้นักเรียนเพลิดเพลินอารมณ์แล้ว นักเรียนสามารถนำแก่นเรื่องที่ผู้เขียนนำเสนอไปปรับใช้ในชีวิตจริงได้ด้วย อีกทั้งยังทำให้นักเรียนได้เห็นตัวอย่างการเขียนเรื่องสั้นอันจะเป็นประโยชน์สำหรับสร้างสรรค์งานเขียนของตนเองต่อไป

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อจบบทเรียนแล้วนักเรียนสามารถ

1. ระบุวัตถุประสงค์การอ่านโดยทั่วไปได้
2. อธิบายวัตถุประสงค์การอ่านได้
3. ยกตัวอย่างบทอ่านที่สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ได้
4. สรุปใจความสำคัญของบทอ่านที่ได้รับมอบหมายได้
5. ระบุวัตถุประสงค์การอ่านก่อนลงมืออ่านได้
6. เลือกอ่านเรื่องสั้นที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และความสนใจของตนเองได้
7. อธิบายหลักการอ่านเรื่องสั้นได้

8. อธิบายกลยุทธ์การอ่านเรื่องสั้นได้
9. ระบุกลยุทธ์การอ่านเพื่อให้ประสบความสำเร็จได้
10. ตอบคำถามจากการอ่านเรื่องสั้นได้
11. อภิปรายร่วมกับเพื่อนและครูเกี่ยวกับแนวทางการนำผลการอ่านไปใช้ได้
12. ระบุและประเมินตนเองเกี่ยวกับกลยุทธ์ที่ช่วยให้การอ่านประสบความสำเร็จได้

เนื้อหา

วัตถุประสงค์การอ่าน มี 2 ประการ ได้แก่

1) การอ่านเพื่อประสบการณ์ทางวรรณกรรม โดยมากมักเป็นเรื่องบันเทิงคดี ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ ฉาก การกระทำ การลำดับเหตุการณ์ ตัวละคร บรรยากาศ เป็นต้น ผู้อ่านมักจะสนุกสนานไปกับเนื้อเรื่องและการใช้ภาษาของบทอ่านประเภทนี้ และเชื่อมโยงเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านเข้ากับประสบการณ์เดิมของตนเอง เพราะบันเทิงคดีเหล่านี้ทำให้ผู้อ่านได้เผชิญสถานการณ์หรือมีความรู้สึกร่วมไปกับผู้เขียน โดยไม่จำเป็นต้องเผชิญประสบการณ์เหล่านั้นเช่นเดียวกับผู้เขียน ตัวอย่างบทอ่านเพื่อประสบการณ์ทางวรรณกรรม เช่น เรื่องสั้น นวนิยาย กวีนิพนธ์ บทละคร

2) การอ่านเพื่อค้นคว้าข้อมูลและนำข้อมูลมาใช้ ผู้อ่านที่มีวัตถุประสงค์การอ่านประเภทนี้ ต้องวิเคราะห์ทั้งเนื้อหาและวิธีการสร้างบทอ่านเพราะบทอ่านจะมีหลากหลายประเภทที่ให้ข้อมูลในแต่ละสาขาวิชาทั้งวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ สังคมวิทยา เป็นต้น ซึ่งบทอ่านแต่ละแบบจะมีรูปแบบการเขียนที่แตกต่างกัน เมื่อเนื้อหาและรูปแบบการเขียนแตกต่างกันย่อมต้องใช้กลยุทธ์ในการอ่านแตกต่างกันด้วย เช่น สารคดีเฉพาะสาขาวิชาต่างๆ ความเรียงเชิงอธิบาย การแสดงความคิดเห็นและการโน้มน้าว บทอ่านเกี่ยวกับขั้นตอนการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

องค์ประกอบของเรื่องสั้น เรื่องสั้นมีองค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ ได้แก่ โครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก และแก่นเรื่อง แต่ละองค์ประกอบสามารถอธิบายได้ ดังนี้

องค์ประกอบ	ความหมาย/ลักษณะ	แนวการวิเคราะห์
โครงเรื่อง	ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง	วิเคราะห์ตามลำดับของโครงเรื่อง ได้แก่ การเปิดเรื่อง >>>การสร้างปมขัดแย้ง>>> การพัฒนาปมขัดแย้ง>>> การคลี่คลายปมขัดแย้ง>>> การปิดเรื่อง
ตัวละคร	ผู้ดำเนินเหตุการณ์ในเรื่องสั้น	- วิเคราะห์ภูมิหลัง/ลักษณะภายนอก - วิเคราะห์ลักษณะนิสัยจากพฤติกรรมที่ปรากฏในเรื่อง
ฉาก	สถานที่และเวลาที่เกิดเหตุการณ์ในเรื่องสั้น	- บทบาทของฉากในการดำเนินเรื่อง เช่น อุปสรรคของตัวละครเอก - ความสมจริง
แก่นเรื่อง	สารสำคัญที่สุดที่ผู้แต่งสื่อสารมาถึงผู้อ่าน	พิจารณาภาพรวมของทุกองค์ประกอบเพื่อสกัดสารสำคัญของเรื่อง

กลยุทธ์การอ่านเรื่องสั้น

การอ่านเรื่องสั้นเป็นการอ่านเอาเรื่อง ผู้อ่านต้องรู้เรื่องราวโดยตลอดตั้งแต่ต้นจนจบ จึงจะสามารถวิเคราะห์และเข้าถึงคุณค่าของเรื่องสั้นได้เป็นอย่างดี กลยุทธ์การอ่านเรื่องสั้นที่นักเรียนสามารถนำมาใช้ได้ มีดังนี้

1. ตั้งคำถามว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อใด อย่างไร
2. เขียนแผนภาพลำดับเหตุการณ์
3. ระบุรายละเอียดเนื้อหาตามองค์ประกอบของเรื่องสั้น

ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน

ขั้นที่ 1 สำรวจประสบการณ์การอ่าน

1. ครูนำอภิปรายเกี่ยวกับประสบการณ์การอ่านหนังสือที่ครูชื่นชอบแลกเปลี่ยนกับนักเรียนเพื่อเป็นตัวอย่างในการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์การอ่านภายในกลุ่ม จากนั้นครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับประสบการณ์การอ่านของตนเอง โดยเน้นประเด็นเกี่ยวกับความสนใจในการอ่าน และแนวทางการอ่านเพื่อให้ประสบความสำเร็จ (20 นาที)¹
2. ครูแจกนิตยสารให้นักเรียนกลุ่มละ 1 เล่ม จากนั้นให้นักเรียนสำรวจภาพรวมของนิตยสารว่ามีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องใดบ้าง แล้วให้ช่วยกันทำใบงานจับคู่ประเภทบทอ่าน กับเนื้อหาที่ปรากฏในนิตยสารให้ตรงกัน “ใบงานคู่ฉันอยู่ไหน ตอนที่ 1” (25 นาที)
3. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยใบงาน จากนั้นครูให้นักเรียนเลือกบทอ่านที่ตนสนใจ 1 เรื่อง แล้วสรุปใจความสำคัญ “ใบงานคู่ฉันอยู่ไหน ตอนที่ 2” แล้วให้ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอผลงาน โดยให้แต่ละกลุ่มเล่าเนื้อหาโดยย่อของบทอ่านที่กลุ่มตนเลือก เมื่อนำเสนอเรียบร้อยแล้วเปิดโอกาสให้ครูและเพื่อนซักถามเกี่ยวกับเนื้อหาของบทอ่าน (25 นาที)
4. ครูนำอภิปรายเพื่อสรุปบทเรียนว่า วัตถุประสงค์การอ่านมี 2 ประเภท คือ การอ่านเพื่อประสบการณ์ทางวรรณกรรม และการอ่านเพื่อค้นคว้าและนำข้อมูลมาใช้ แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มระบುವ่าบทอ่านที่กลุ่มนำเสนอสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ใด (10 นาที)
5. ครูนำเสนอหนังสือรวมเรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลซีไรต์ จากนั้นถามนักเรียนว่ามีนักเรียนคนใดเคยอ่านเล่มไหนหรือไม่ หากมีให้นักเรียนเล่าเรื่องย่อให้เพื่อนฟัง หากไม่มีครูนำเสนอต่อไปเกี่ยวกับเรื่องสั้นที่เคยอ่านโดยขอให้นักเรียนเล่าประสบการณ์แลกเปลี่ยนกับครู ก่อนเชื่อมโยงเข้าสู่วัตถุประสงค์การอ่านเพื่อประสบการณ์ทางวรรณกรรม (5 นาที)

¹ การสำรวจประสบการณ์การอ่านทำก่อนการเรียนการสอน ในช่วงการแนะนำรายวิชาเพื่อให้ครูมีข้อมูลสำหรับการจัดกลุ่มนักเรียนเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และทำครั้งเดียว เพราะครูสามารถวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจส่วนนี้เพื่อใช้ในการวางแผนตลอดภาคการศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

1. ครูสำรวจประสบการณ์การอ่านของนักเรียนในประเด็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การอ่าน ประเภทบทอ่านที่ชื่นชอบ ประโยชน์ของการอ่าน โดยใช้ “แบบสำรวจประสบการณ์การอ่าน”
2. ครูวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสำรวจแล้วแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน โดยพิจารณาจากประเภทของบทอ่านที่นักเรียนชื่นชอบและคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนประกอบ

ขั้นที่ 2 วางแผนสร้างประสบการณ์การอ่าน

6. ครูอธิบายประกอบการซักถามเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การอ่านเพื่อประสบการณ์ทางวรรณกรรม และนำเสนอตัวอย่างบทอ่านที่สอดคล้องกับการอ่านเพื่อประสบการณ์ทางวรรณกรรม เช่น การ์ตูน นิทาน เรื่องสั้น นวนิยาย กวีนิพนธ์ (5 นาที)

7. นักเรียนและครูตั้งวัตถุประสงค์การอ่านที่นักเรียนต้องการเรียนในครั้งนี้ คือ การอ่านเพื่อประสบการณ์ทางวรรณกรรม และตัวอย่างบทอ่านเป็นเรื่องสั้น ครูนำเสนอเรื่องสั้นที่ครูเตรียมมาหลากหลายประเภทให้นักเรียนฟัง จากนั้นให้นักเรียนแบ่งกลุ่มตามประเภทของเรื่องสั้นที่ตนสนใจ แล้วให้ตัวแทนกลุ่มออกมาจับเรื่องสั้นจากครู (5 นาที)

8. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสำรวจภาพรวมของเรื่องสั้นตาม “ใบงานบันทึกการอ่านเรื่องสั้น ตอนที่ 1” เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มตอบคำถามครบแล้วจึงให้ปรึกษารื้อกันภายในกลุ่มว่าจะมีแนวทางปฏิบัติอย่างไรบ้างเพื่อให้สามารถอ่านเรื่องสั้นได้อย่างเข้าใจ ให้บันทึกแนวทางที่เป็นข้อสรุปของกลุ่มไว้ โดยในระหว่างการปรึกษารื้อหรือครูสังเกตการณ์และให้คำแนะนำตามความเหมาะสม (5 นาที)

ขั้นที่ 3 เสริมต่อประสบการณ์การอ่าน

9. ครูอธิบายประกอบการซักถามเพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับหลักการอ่านและหลักการวิเคราะห์บทอ่านประเภทเรื่องสั้น ข้อสรุปเป็นไปดังเนื้อหาองค์ประกอบของเรื่องสั้นได้แก่ โครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก และแก่นเรื่อง (15 นาที)

10. ครูแจกบทอ่านเรื่องสั้นเรื่องใหม่ 1 เรื่องให้นักเรียนจากนั้นครูสาธิตกลยุทธ์การอ่านเรื่องสั้นให้ประสบความสำเร็จโดยให้นักเรียนสังเกตกลยุทธ์ที่ครูใช้ กลยุทธ์ที่ครูใช้ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์การอ่าน การสำรวจบทอ่านโดยภาพรวม การทำนายเหตุการณ์ล่วงหน้า การเขียนลำดับเหตุการณ์ (20 นาที)

11. ครูอธิบายกลยุทธ์การเรียนรู้ที่ครูใช้ระหว่างอ่านเรื่องสั้นที่ส่งผลให้การอ่านประสบความสำเร็จได้แก่ การกำหนดเป้าหมายในการอ่าน การวางแผนการอ่าน การบันทึกผลการอ่านเป็นระยะ การขอความช่วยเหลือให้นักเรียนช่วยสรุปเนื้อหาบางตอน การทบทวนบันทึกผลการอ่าน เพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนเลือกใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ในระหว่างที่อ่าน (5 นาที)

12. นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับกลยุทธ์ที่ครูใช้ในการอ่านเรื่องสั้นเปรียบเทียบกับแนวทางการอ่าน

ซึ่งเป็นข้อสรุปของกลุ่มที่บันทึกไว้ในกิจกรรมข้อ 10 ว่ามีความเหมือนหรือต่างกันอย่างไร เพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับแนวทางการอ่านให้ประสบความสำเร็จ (5 นาที)

13. นักเรียนแต่ละกลุ่มลงมืออ่านเรื่องสั้น แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและบันทึกคำตอบของกลุ่มลงในใบงาน และตอบคำถามใน “ใบงานบันทึกการอ่านเรื่องสั้น ตอนที่ 2” โดยในระหว่างที่นักเรียนอ่านครูเดินดูแต่ละกลุ่มเพื่อตอบคำถามที่นักเรียนสงสัยและให้คำแนะนำตามความเหมาะสม (30 นาที)

14. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการอ่านเรื่องสั้นหน้าชั้นเรียน เกี่ยวกับ เรื่องย่อ แก่นเรื่อง และแนวทางการนำข้อคิดที่ได้จากเรื่องไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง กลุ่มที่เป็นผู้ฟังซักถาม และแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม ครูให้คำแนะนำภายหลังจากนักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการอ่านจบลง (20 นาที)

ขั้นที่ 4 ประเมินประสบการณ์การอ่าน

15. นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายร่วมกันว่าการอ่านครั้งนี้ประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใดผลจึงเป็นเช่นนั้น พร้อมทั้งให้พิจารณากลยุทธ์การอ่านและกลยุทธ์การเรียนรู้ที่ใช้ในการอ่านครั้งนี้ว่ากลยุทธ์ใดสามารถใช้ได้ดี และมีกลยุทธ์ใดที่ต้องปรับปรุงเพื่อให้การอ่านครั้งต่อไปประสบความสำเร็จมากกว่าครั้งนี้ “ใบงานบันทึกการอ่านเรื่องสั้น ตอนที่ 3” (5 นาที)

16. นักเรียนสรุปแนวทางการใช้กลยุทธ์สำหรับการอ่านครั้งต่อไปให้ประสบความสำเร็จแล้ว นำเสนอผลหน้าชั้นเรียน (5 นาที)

สื่อ/ แหล่งการเรียนรู้

1. แบบสำรวจประสบการณ์การอ่าน
2. นิตยสาร
3. ใบงาน “คู่มืออยู่ไหน”
4. บทอ่านประเภทเรื่องสั้น
5. ใบงาน “บันทึกการอ่านเรื่องสั้น”

การประเมินการเรียนรู้

1. การร่วมกิจกรรมกลุ่ม
2. พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
3. การตอบคำถาม
4. การนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

แบบสำรวจประสบการณ์การอ่านของนักเรียน

คำชี้แจง: ขอให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ตามความเป็นจริงเพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1. นักเรียนชอบอ่านหนังสือในช่วงเวลาใดของวัน

☐ ระหว่างทางมาโรงเรียนตอนเช้า	☐ ช่วงเวลาว่างที่โรงเรียน	☐ ช่วงพักกลางวัน
☐ ช่วงเย็นหลังเลิกเรียน	☐ ระหว่างทางกลับจากโรงเรียนตอนเย็น	
☐ หลังรับประทานอาหารเย็น	☐ ก่อนนอน	☐ อื่นๆ ระบุ.....
2. ฉันใช้เวลาอ่านรวมกันทุกประเภทเฉลี่ย.....นาที่ ต่อวัน
3. ฉันอ่านหนังสือตามวัตถุประสงค์ต่อไปนี้มากที่สุด

☐ เพื่อความเพลิดเพลิน	☐ เพื่อสอบ	☐ เพื่อฆ่าเวลา
☐ เพื่อให้ได้ความรู้	☐ เพื่อค้นคว้าข้อมูล	☐ อื่นๆ ระบุ.....
4. หนังสือที่ฉันอ่านแล้วเพลิดเพลิน ชื่อ
.....
5. หนังสือที่ฉันอ่านแล้วได้ความรู้ ชื่อ
.....
6. หนังสือเล่มล่าสุดที่ฉันอ่าน ชื่อ
.....
7. หนังสือที่ฉันชื่นชอบที่สุด ชื่อ
.....
เพราะ .....
8. นักเรียนคิดว่า การอ่านมีประโยชน์ต่อตนเองอย่างไรบ้าง
.....

ใบงาน คู่ฉันอยู่ไหน

ตอนที่ 1

คำชี้แจง: ให้นักเรียนจับคู่ประเภทบทอ่านที่กำหนดให้กับเนื้อหาในนิตยสารให้สัมพันธ์กัน และระบุ
วัตถุประสงค์การอ่านให้สอดคล้องกัน

ประเภทบทอ่าน	เรื่อง	วัตถุประสงค์การอ่าน
เรื่องสั้น		
บทกวี		
บทความวิจารณ์		
บทความแนะนำ สถานที่ท่องเที่ยว		
ความรู้ทาง ประวัติศาสตร์		
ความรู้เกี่ยวกับ สำนวน		
ข่าวดารา		
ข่าวแวดวง หนังสือ		

ใบกิจกรรม บันทึกการอ่านเรื่องสั้น เรื่อง

.....

ตอนที่ 1

คำถาม	คำตอบ
ผู้แต่งเรื่องนี้เป็นใคร	
ความยาวของเรื่องสั้นมีกี่หน้า	
เรื่องสั้นแบ่งออกเป็นทั้งหมดกี่ย่อหน้า	
ย่อหน้าแรกและย่อหน้าสุดท้ายมีเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร	
กลยุทธ์การอ่านของกลุ่มเพื่อให้ประสบความสำเร็จคืออะไร	

ตอนที่ 2

1. โครงเรื่อง

ประเด็น	เนื้อหา
การเปิดเรื่อง	
การสร้างปมขัดแย้ง	
การพัฒนาปมขัดแย้ง	
การคลี่คลายปมขัดแย้ง	
การปิดเรื่อง	

2. ตัวละคร

ตัวละครเอกมี ..... ตัว ได้แก่ .....

ลักษณะภายนอก	ลักษณะนิสัย
ลักษณะภายนอก	ลักษณะนิสัย

3. ฉาก

สถานที่เกิดเหตุคือที่ใด

.....

เวลาที่เกิดเหตุคือเวลาใด

.....

ฉากดังกล่าวมีบทบาทต่อเรื่องอย่างไร

.....

4. แก่นเรื่อง

แก่นเรื่องของเรื่องสั้นเรื่องนี้ คือ

.....

5. แนวทางการประยุกต์แก่นเรื่อง/ข้อคิดจากเรื่องไปใช้ในชีวิตประจำวัน

.....

ตอนที่ 3

1. จากบทอ่านนี้เราประสบความสำเร็จในการอ่านระดับใด

มากที่สุด

มาก

ปานกลาง

น้อย

2. ระบุกลยุทธ์ และผลการใช้กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ใช้	ผลการใช้		เหตุผล (เฉพาะกลยุทธ์ที่ไม่สำเร็จ)
	สำเร็จ	ไม่สำเร็จ	

ภาคผนวก จ
คะแนนการรู้เรื่องการอ่าน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 29 คะแนนการรู้เรื่องการอ่านก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลอง

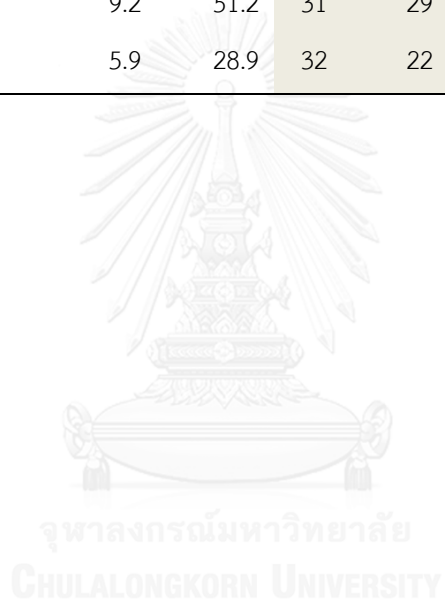
ก่อนเรียน (n=38)					หลังเรียน(n=38)				
เลขที่	ความ เข้าใจ	การ นำไปใช้	รักและ ผูกพัน	รวม 65	เลขที่	ความ เข้าใจ	การ นำไปใช้	รักและ ผูกพัน	รวม 65
	36	9	20		36	9	20		
1	11	2	7.5	20.5	1	28	2	12.9	42.9
2	18	5	9.66	32.66	2	19	2	12.1	33.1
3	23	3	13.84	39.84	3	26	7	15.5	48.5
4	19	5	12.5	36.5	4	19	7	14.7	40.7
5	27	4	11.34	42.34	5	26	8	11.7	45.7
6	22	6	13.83	41.83	6	21	8	12	41
7	28	7	13.33	48.33	7	30	7	11.6	48.6
8	25	5	11.5	41.5	8	28	8	16.2	52.2
9	23	4	11.17	38.17	9	22	7	14.6	43.6
10	25	4	11.83	40.83	10	31	8	16.3	55.3
11	23	2	13	38	11	29	7	12.3	48.3
12	24	2	12.17	38.17	12	27	7	13.2	47.2
13	25	4	11.17	40.17	13	25	8	12.7	45.7
14	23	5	9.67	37.67	14	24	8	14.7	46.7
15	23	6	14	43	15	26	7	15.9	48.9
16	20	3	13.5	36.5	16	22	6	12.6	40.6
17	24	3	9.66	36.66	17	19	6	14	39
18	23	3	8.5	34.5	18	26	7	16.2	49.2
19	16	4	12.5	32.5	19	29	8	12.8	49.8
20	21	4	12	37	20	31	8	14.2	53.2
21	25	5	12.67	42.67	21	32	7	12.4	51.4
22	23	4	12.66	39.66	22	28	6	12.1	46.1
23	27	5	8.83	40.83	23	25	7	11.3	43.3
24	25	2	13.67	40.67	24	32	4	10.9	46.9
25	23	3	8.5	34.5	25	25	7	7.4	39.4

ก่อนเรียน (n=38)					หลังเรียน(n=38)				
เลขที่	ความ เข้าใจ	การ นำไปใช้	รักและ ผูกพัน	รวม 65	เลขที่	ความ เข้าใจ	การ นำไปใช้	รักและ ผูกพัน	รวม 65
	36	9	20			36	9	20	
26	28	5	12	45	26	21	8	15.3	44.3
27	20	7	14.5	41.5	27	27	7	15.5	49.5
28	28	4	11.67	43.67	28	25	8	14.9	47.9
29	21	4	14	39	29	23	8	12.6	43.6
30	22	2	9.5	33.5	30	27	8	16.6	51.6
31	25	5	11.83	41.83	31	29	7	13.1	49.1
32	28	4	11.5	43.5	32	28	5	15.2	48.2
33	24	5	10.17	39.17	33	25	6	12.1	43.1
34	15	4	12	31	34	20	8	11.9	39.9
35	23	1	11.5	35.5	35	18	6	13.8	37.8
36	10	5	10.67	25.67	36	21	7	12.9	40.9
37	22	3	9.84	34.84	37	25	8	18.2	51.2
38	25	5	7.66	37.66	38	26	7	17	50

ตารางที่ 30 คะแนนการรู้เรื่องการอ่านก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มควบคุม

เลขที่	ก่อนเรียน (n=32)				เลขที่	หลังเรียน (n=32)			
	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	รักและผูกพัน	รวม 65		ความเข้าใจ	การนำไปใช้	รักและผูกพัน	รวม 65
	36	9	20		36	9	20		
1	18	4	7	29	1	16	5	14.2	35.2
2	19	2	7.5	28.5	2	24	4	12.9	40.9
3	25	5	7.8	37.8	3	25	2	12.1	39.1
4	16	4	7.9	27.9	4	19	3	12.7	34.7
5	20	1	8.4	29.4	5	19	1	10.8	30.8
6	35	7	9.7	51.7	6	26	7	14.4	47.4
7	9	2	8.8	19.8	7	6	1	12.2	19.2
8	20	2	6.2	28.2	8	17	4	12.4	33.4
9	29	6	5.9	40.9	9	27	6	12.2	45.2
10	29	5	8.3	42.3	10	25	6	13.8	44.8
11	26	5	8.6	39.6	11	18	6	12.1	36.1
12	27	2	6.6	35.6	12	21	6	13	40
13	29	5	8.5	42.5	13	29	6	10.9	45.9
14	17	2	6.2	25.2	14	20	2	10.6	32.6
15	29	6	8.3	43.3	15	23	8	13.1	44.1
16	30	6	8.6	44.6	16	23	6	12	41
17	28	8	8.3	44.3	17	29	6	12.4	47.4
18	23	3	6.4	32.4	18	21	4	13.6	38.6
19	23	3	10.4	36.4	19	14	4	14	32
20	24	4	8.2	36.2	20	22	6	12.9	40.9
21	27	2	6.6	35.6	21	21	5	11.5	37.5
22	22	3	9	34	22	8	5	12.9	25.9
23	25	5	5.7	35.7	23	19	7	13.3	39.3
24	10	2	6.7	18.7	24	5	1	14	20
25	19	2	5.9	26.9	25	13	6	10.3	29.3

ก่อนเรียน (n=32)					หลังเรียน (n=32)				
เลขที่	ความ เข้าใจ	การ นำไปใช้	รักและ ผูกพัน	รวม 65	เลขที่	ความ เข้าใจ	การ นำไปใช้	รักและ ผูกพัน	รวม 65
	36	9	20			36	9	20	
26	31	6	9.9	46.9	26	30	6	11.3	47.3
27	23	3	5.9	31.9	27	15	4	12.7	31.7
28	19	2	7.1	28.1	28	16	2	12.7	30.7
29	23	3	9.2	35.2	29	27	6	12.3	45.3
30	29	8	4.4	41.4	30	28	5	15.8	48.8
31	34	8	9.2	51.2	31	29	7	15.2	51.2
32	20	3	5.9	28.9	32	22	7	12.8	41.8

ภาคผนวก ฉ

การเปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่านของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยการรู้เรื่องการอ่านของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน ($\text{sig}=0.108$) โดยกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ย 38.08 คะแนน (5.220) และกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ย 35.32 คะแนน ($\text{S.D.}=8.256$) ดังแสดงในตารางต่อไปนี้ ตารางที่ 31 ผลการเปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่านในภาพรวมก่อนการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

คะแนน	กลุ่มทดลอง (n=38)		กลุ่มควบคุม (n=32)		t	p
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
การรู้เรื่องการอ่าน	38.08	5.220	35.32	8.26	1.635	0.108

ด้านความเข้าใจในการอ่าน ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยความเข้าใจในการอ่านก่อนการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน ($\text{sig}=0.380$) โดยคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองมีค่า 22.55 คะแนน ($\text{S.D.}=4.200$) ส่วนคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุมมีค่า 23.690 คะแนน ($\text{S.D.}=6.140$)

ด้านการนำผลการอ่านไปใช้ ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยด้านการนำผลการอ่านไปใช้ ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน ($\text{sig}=0.960$) โดยคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองมีค่า .4050 คะแนน ($\text{S.D.}=1.390$) ส่วนคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุมมีค่า 4.030 คะแนน ($\text{S.D.}=2.040$)

ด้านความรักและผูกพันกับการอ่าน ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยด้านความรักและผูกพันกับการอ่านของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน ($\text{sig}=0.053$) โดยคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองมีค่า 11.632 คะแนน ($\text{S.D.}=1.670$) ส่วนคะแนนกลุ่มควบคุมมีค่า 10.768 คะแนน ($\text{S.D.}=1.965$) ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 32 ผลการเปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่านจำแนกเป็นรายด้านก่อนการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ด้าน	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		t	p
	(n=38)		(n=32)			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ความเข้าใจในการอ่าน	22.550	4.200	23.690	6.140	-0.886	0.380
การนำผลการอ่านไปใช้	4.050	1.390	4.030	2.040	0.050	0.960
ความรักและผูกพันกับการอ่าน	11.632	1.670	10.768	1.965	1.973	0.053

ภาคผนวก ข
ผลการประเมินเครื่องมือวิจัยจากผู้เชี่ยวชาญ
แบบสอบถามเข้าใจในการอ่านและการนำผลการอ่านไปใช้
แบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 33 ผลการประเมินแบบสอบถามความเข้าใจในการอ่านและการนำผลการอ่านไปใช้

ข้อ	ผู้เชี่ยวชาญ				ผลการประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	
ตอนที่ 1					
1	1	1	1	1	1
2	1	1	1	0	0.75
3	1	1	1	0	0.75
4	1	1	1	1	1
5	1	1	1	1	1
6	1	1	1	1	1
7	1	1	1	1	1
8	1	1	0	1	0.75
9	1	1	1	1	1
10	0	1	1	1	0.75
11	0	1	1	1	0.75
12	1	1	1	0	0.75
ตอนที่ 2					
1	1	1	1	1	1
2	1	1	1	1	1
3	1	1	1	1	1
4	1	1	1	1	1
5	1	1	1	1	1
6	1	1	1	1	1
7	1	1	1	1	1
8	1	1	1	1	1
9	1	1	1	1	1
10	1	1	1	1	1
11	1	1	1	1	1
12	0	1	1	1	0.75
13	1	1	1	1	1
14	1	1	1	1	1
15	0	1	1	1	0.75
16	1	1	1	1	1
17	1	1	1	1	1
18	1	1	1	0	0.75

ชื่อ	ผู้เชี่ยวชาญ				ผลการประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	
19	1	1	1	1	1
20	1	1	1	1	1
21	1	1	1	1	1
22	1	1	0	1	0.75
23	1	1	1	1	1
24	1	1	0	1	0.75
25	1	1	1	1	1
26	1	1	1	1	1
27	1	1	1	1	1
28	1	1	1	1	1
29	1	1	1	1	1
30	1	1	1	1	1
31	1	1	1	1	1
32	0	1	1	1	0.75
33	1	1	1	1	1
34	1	1	1	1	1
35	1	1	1	1	1
36	1	1	1	1	1

ตารางที่ 34 ผลการประเมินแบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน

ข้อ	ผู้เชี่ยวชาญ				ผลการประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	
1	1	1	1	1	1
ตอนที่ 2					
1	1	1	1	1	1
2	1	1	1	0	0.75
3	1	1	1	1	1
4	1	1	1	1	1
5	1	1	1	0	0.75
6	1	1	1	1	1
7	1	1	1	0	0.75
8	1	1	1	1	1
9	1	1	1	0	0.75
10	1	1	1	1	1
ตอนที่ 3					
1	1	1	0	1	0.75
2	1	1	1	1	1
3	1	1	1	1	1
4	1	1	1	1	1
5	1	1	1	1	1
6	1	1	1	1	1
7	1	1	1	1	1
8	1	1	1	1	1
9	1	0	1	1	0.75
10	1	1	1	1	1
11	1	1	0	1	0.75
12	1	0	1	1	0.75
13	1	1	1	1	1
14	1	1	1	1	1
15	1	1	1	1	1
16	1	1	1	1	1
17	1	1	1	1	1

ชื่อ	ผู้เชี่ยวชาญ				ผลการประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	
18	1	1	1	1	1
19	1	1	1	1	1
20	1	1	0	1	0.75

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายสันติวัฒน์ จันทร์โต เกิดเมื่อวันอังคารที่ 9 กุมภาพันธ์ 2525 ที่จังหวัดยโสธร สำเร็จการศึกษา ครุศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 2) ภาควิชามัธยมศึกษา วิชาเอกภาษาไทย-สังคมศึกษา จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2546 สำเร็จการศึกษา อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย จากภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2550 เข้าศึกษาใน หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2555 ปัจจุบันดำรงตำแหน่งอาจารย์ประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม

